

Notulen Raadsvergadering Gemeenteraad Almelo

Datum: 1 november 2018
Aanvang: 09.00 uur
Locatie: Raadzaal

Voorzitter: de heer A.J. Gerritsen, burgemeester; de heer J.B.W. Wiertz, tijdens een deel van de behandeling van agendapunt 3.

Griffier: mevrouw C.M. Steenbergen.

Aanwezige leden: de heer F. Akse, mevrouw Y Bijenhof, mevrouw J.T. Buikema-Albers, de heren H. Buitenweg, U. Çete, mevrouw M.J.C. van Doorn, de heer A. Ekizkuyu, mevrouw H.J. Geerdink, de heren R.H. Gelici, F.J. Gerritsen, J.J.H. Hammink (later), mevrouw E. van den Ham-Jaarsma, de heren H.D. Heutink (later), M.V.F.M. Hubers (later), A.G.P. Hümmels (later), J.L.R. Kampman, W.J. Loupatty, M. Makkinga, E.J. van Marle, mevrouw Q.D.D.M. Munnich, de heren H.G. de Olde, J. Pauwels, mevrouw P. Pol (later), mevrouw M.I. van Saane, mevrouw I.A.M. ten Seldam, de heren G.W.L. Stork, T.S.M. Stöteler, W.B. Teeuw, H. Teunis, A.J.J.M. Trienen, de heren, W.H.H.L. Weinreder, J.B.W. Wiertz en mevrouw D.C. Wind.

Afwezige leden: de heren M. Zielman en A. de Vries.

Aanwezige wethouders: de heren A.L. Langius, A. Maathuis, E.J.F.M. van Mierlo en J.M. van Rees.

1. Opening en mededelingen.

De VOORZITTER: Dames en heren! Hartelijk welkom op deze raadsvergadering van de gemeente Almelo, waarin wij de begroting 2019 met elkaar gaan bespreken en hopelijk vaststellen, want dat is van belang voor de gemeente.

De vergadering wordt geopend door de heer Makkinga.

De heer MAKKINGA (VVD): Voorzitter! Ik ben blij dat ik deze ochtend mag openen. Ik wil u graag meenemen in de tijd. Dat zal u misschien niet verbazen.

We gaan eerst maar even terug naar 1157, toen Almelo voor het eerst genoemd werd. We hebben eeuwenlang geleefd onder een grafelijke familie en grafelijk gezag, waarbij we in 1627 zelfs een hoge heerlijkheid werden. Ik zeg nog wel eens: ik ben inwoner van de hoge heerlijkheid Almelo. Dat was toen stad en ambt Almelo en Vriezenveen.

Ik ga terug naar de tijd van de Verlichting, tweede helft 18e eeuw. Almelo telde op dat moment zo'n 3.000 inwoners en die wilden meer rechten. Er was er maar één de baas. Dat was de grafelijke familie, gravin Sophia van Rechteren Limpurg. De burgers kwamen op voor meer rechten. Dat was een algemeen beeld dat in heel Nederland plaatsvond, ook in Almelo. De

wonderlijke situatie deed zich voor dat in 1772 wij hier in Almelo twee gemeenteraden kenden. Velen van u zullen dat niet weten. Eén gemeenteraad was gekozen door de gravin en één gemeenteraad werd door de burgers zelf samengesteld. Dat heeft zich verder ontwikkeld. Overal in Nederland waren patriotten bezig om op te komen voor hun eigen rechten, voor meer rechten. In Almelo was de situatie zodanig dat de grafelijke familie het alleenrecht had op de munt en op de rechtspraak. De schandpaal stond op de Koornmarkt en er werd recht gesproken door de gravin. Zij had tal van andere alleenrechten, zelfs het alleenrecht op de wind. Burgers kwamen dus op voor meer rechten. Er was een tolheffing. U ziet nog steeds op de Gravenallee het tolhuisje waar de tol betaald diende te worden door alle mensen die over de wegen van de gravin liepen. Mensen wilden af van dat systeem.

In Nederland was er een algemene beweging gaande voor meer vrijheid, meer gelijkwaardigheid, gelijke rechten en meer burgerrechten. Dat is een hele strijd geworden. Uiteindelijk kwamen, nadat prinses Wilhelmina, de vrouw van de stadhouder, werd aangehouden bij Goejanvervellesluis, Pruisische troepen Nederland binnen: 26.000 Pruisische troepen. Er was chaos op dat moment in Nederland, ook in Almelo. Het was zelfs zo dat in de winter van 1794-1795 Almelo geplunderd werd door troepen uit Hannover. Almeloërs hebben de toen bij Arnhem gelegeerde troepen zelfs geld aangeboden om zo snel mogelijk naar Almelo te komen.

Voor de gemiddelde Almeloër kwam er toen een tijd van bevrijding. Franse troepen, met deze chapeau op, kwamen toen naar Almelo. We kregen toen de Franse tijd (1794 tot 1815), een tijd waarin er meer gelijke rechten kwamen. Tolsystemen werden afgeschaft, er kwam gelijke inspraak en mensen konden voor het eerst hun eigen gemeenteraad kiezen.

Wat gebeurde er in die tijd? Uw achternaam hebt u aan die tijd te danken. Ons douanesysteem, Rijkswaterstaat, de bescherming van onze dijken werden voor het eerst geregeld. Er werd hier een vrijheidsboom opgericht in Almelo. We kregen een gekozen volksvertegenwoordiging. Misschien niet zo leuk – we zullen er vandaag nog over spreken: de ozb werd ingevoerd. Alleen werd het toen vensterbelasting genoemd. De Onderwijswet werd ingevoerd en we kregen landelijk ons eigen Burgerlijk Wetboek met een eigen algemeen strafrecht.

We kregen het Koninkrijk Holland onder koning Lodewijk Napoleon, de broer van de Franse keizer. Dat duurde van 1806 tot 1810 en in 1811 werd Nederland onderdeel van het Franse keizerrijk. Nederland bestond niet meer. We waren onderdeel van het Franse keizerrijk. Ook werd de dienstplicht ingevoerd. Ik heb een lijst uit het archief in Almelo van 101 mensen, een samenstelling van 3.000 in Almelo, uit het kanton Almelo en dan praat je over Almelo, Vriezenveen en Wierden. 101 mensen dienden in eerste instantie als beroepsmilitair, maar na 1811 ook als dienstplichtige in het Franse leger, iets wat veel mensen in Almelo niet weten. Velen hebben daarbij het leven gelaten.

We hebben Waterloo gehad en het einde van Napoleon, maar veel wetten en ook onze achternamen zijn blijven bestaan. We werden weer teruggeworpen naar de adellijke tijd. De gravin kreeg van de gemeenteraad in Almelo zelfs een tegemoetkoming voor gederfde inkomsten en uiteindelijk is alles goed gekomen met Thorbecke en de nieuwe Grondwetswijziging in 1848.

Waarom haal ik dit aan? Dit is een tijd geweest waarin heel veel is gebeurd, ook in Almelo. We hebben een lange strijd gehad, ook in Almelo, voor democratie. Ik weet nog goed dat de burgemeester bij mijn installatie als gemeenteraadslid zei: laten we omgaan met elkaar met respect. Voor mij is het gemeenteraadslidmaatschap een eervolle functie. We mogen allemaal van mening verschillen en hebben allemaal een andere politieke achtergrond, maar laten we elkaar vinden waar we elkaar kunnen vinden. Laten we elkaar met respect bejegenen en laten we met respect met elkaar omgaan. Ik heb dit aangehaald omdat democratie niet iets vanzelfsprekends is. We zijn een lange weg gegaan, ook in Almelo, om te komen waar we nu zijn. Ik wens jullie allemaal een fijne dag.

(De heer Hümmels is tijdens het betoog van de heer Makkinga, te 09.07 uur, ter vergadering gekomen.)

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Makkinga, voor deze historische beschouwing op waar wij vandaan komen. Het is altijd goed om dat voor ogen te houden, omdat dat ook inspiratie voor het heden geeft.

Dames en heren! U hebt hem misschien al gezien – hij is al weer langer hier in huis aanwezig – maar vandaag is onze bode Peter Turenhout voor het eerst weer aanwezig in de

gemeenteraad na een lange tijd van zorgen over zijn gezondheid. Mijnheer Turenhout, ik ben blij dat u weer voor de raad beschikbaar bent. Welkom terug!

(Applaus.)

Bericht van verhindering is ontvangen van de heren Zielman en De Vries. Zij worden vervangen door hun vicevoorzitters, mevrouw Ten Seldam en mevrouw Geerdink. De heren Hammink, Heutink en Hubers, alsmede mevrouw Pol zullen later ter vergadering komen.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Een punt van orde. Twee collega-fractievoorzitters zijn afwezig. Dat is normaal gesproken niet gebruikelijk bij nota's en begrotingen. Het is geen verplichting, maar ik zou het wel waarderen als de plaatsvervangende fractievoorzitters in hun eerste termijn kunnen uitleggen wat de reden van de afwezigheid is. Ik hoor wel wat in de wandelgangen, maar ik weet de reden niet. Het is een verzoek aan de collega's.

De VOORZITTER: Nee, mijnheer Çete, een punt van orde is niet een verzoek aan de collega's. Ik vind het verzoek niet terecht en ik vind ook niet dat uw collega's gehouden zijn om die vraag te beantwoorden. De fracties zijn vertegenwoordigd. Wij vragen nooit na waarom leden er wel of niet zijn. Dat is aan raadsleden zelf en daar hoeven zij zich niet voor te verantwoorden.

Wij gaan nu loten voor de sprekersvolgorde. Als wij die hebben bepaald, is er vijf minuten spreektijd voor de fracties. Ik ga ervan uit dat u elkaar wilt laten uitspreken, want dan kan iedereen zijn of haar punt maken. Vervolgens is er vijf minuten gelegenheid om de spreker te bevragen op zijn of haar intenties of uitspraken, zodat dat het debat voor de rest van de dag ten goede komt.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Na de loting beginnen we met de inhoudelijke behandeling. Dan staat er een blok van 3,5 uur. In het kader van de verkeersveiligheid wordt altijd geadviseerd om na 2 uur autorijden kort te pauzeren. In het belang van goede besluitvorming stel ik voor om een korte pauze in te lassen. Dat voorkomt veel geloop op enig moment, iets wat ik uit respect voor de fractie die op dat moment aan het woord is niet wenselijk acht.

De VOORZITTER: Dat vind ik een wijze suggestie, die naar ik meen ook ingang vindt bij uw collega's, zeker bij de voorzitter. We proberen erop te koersen om omstreeks 11.00 uur even de benen te kunnen strekken.

De loting resulteert in de volgende sprekersvolgorde: CDA, Democraten.Nu, ChristenUnie, VVD, PVA, PvdA, Fractie Weinreder, Lokaal Almelo Samen, GroenLinks, SP, Leefbaar Almelo, PVV, Lijst Çete en D66. De Fractie Weinreder ziet af van het woord.

2. Algemene beschouwingen over de meerjarenprogrammabegroting en de belastingverordeningen 2019.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik geef eerst het woord aan de voorzitter van de commissie Planning en Control, die verslag doet van de beoordeling van de begroting door deze commissie.

(Mevrouw Pol komt, te 09.17 uur, ter vergadering.)

De heer PAUWELS (voorzitter commissie Planning en Control): Voorzitter! Een heel verslag zal ik niet geven, maar ik wil wel alle ambtelijke inzet bedanken voor het feit dat we vandaag in staat zijn om deze begroting te behandelen. De begroting is uitvoerig aan de orde geweest in de commissie Planning en Control en ik spreek op dit moment als de voorzitter daarvan. Wij constateren dat de opzet van deze begroting voldoet aan datgene wat de commissie Planning en Control heeft neergelegd. Er wordt nog gewerkt aan een digitale versie en het ziet ernaar uit dat die in de loop van het komend jaar, althans bij de behandeling van de begroting 2020, tot ons gaat komen.

We constateren dat er is gewerkt met tabellen en grafieken, een van de wensen die vanuit de raad veelvuldig is neergelegd om de leesbaarheid te vergroten. We zien dat er een heldere aansluiting is op de programma's en op wat wij terug willen zien in de voorjaarsnota die wij volgend jaar gaan behandelen.

Rest mij nog om namens de commissie iedereen te bedanken voor het leveren van deze begroting en u allen een mooi en goed debat toe te wensen. Ik hoop dat wij komen tot mooie besluitvorming. Dank u wel.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! Zoals we in de schriftelijke bijdrage hebben aangegeven, voelt de programmabegroting 2019 een beetje aan als een ongespecificeerde nota. Daarmee willen we uitspreken dat het uiteindelijk onderaan de streep moet kloppen. Het zal u niet verbazen dat wij, met een boekhouder en een accountant in de fractie, onze controlerende taak graag willen en kunnen uitoefenen. De specificatie van de rekening, om maar bij de beeldspraak te blijven, ontvangen wij dan ook graag zo snel mogelijk. Wij begrijpen dat dat nu niet kon, maar we hebben er vertrouwen in dat het college tempo kan maken.

De ambitie uit het coalitieakkoord om per 2020 het preventief toezicht te beëindigen, vindt de CDA-fractie buitengewoon belangrijk. Als het preventief toezicht komt te vervallen, zijn wij immers financieel weer gezond en hebben wij weer financiële armslag om te investeren in de stad en haar inwoners. Alle moties en amendementen worden dan ook, naast op inhoud, op financiële consequenties gewogen door de CDA-fractie. Uitgangspunt voor onze fractie is dat het structureel beleid wordt betaald uit structureel geld en incidenteel beleid uit incidenteel geld.

Alle kinderen verdienen een gelijke kans op de beste start in het leven. Naast versterking van preventie bij het jonge kind door te investeren in opvoedingsondersteuning, vroegsignalering en de relatie onderwijs en jeugdzorg, vindt de CDA-fractie dat ingezet moet worden op een kansrijke start. De eerste 1.000 dagen zijn cruciaal voor een goede ontwikkeling van jonge kinderen, hun gezondheid op volwassen leeftijd en de gezondheid van volgende generaties. Als je deze periode niet goed doorloopt, is het alsof je een valse start maakt. Dat moeten we niet willen. Hier liggen kansen voor de gemeente. Iedere baby is immers een toekomstige inwoner van de gemeente en dus de moeite waard om in te investeren. Door meer en kwalitatief betere aandacht te besteden aan de sociale, mentale en fysieke omstandigheden van aanstaande, soms kwetsbare gezinnen, kunnen de kansen voor baby's en peuters worden vergroot en problemen worden voorkomen. Dat is echte preventie.

We doen al heel veel om inwoners die een beroep moeten doen op een bijstandsgelateerde uitkering aan het werk te helpen. Toch zijn er nog te veel mensen afhankelijk van een bijstandsuitkering. Kennen wij deze mensen echt? Weten wij wat hun kwaliteiten zijn en sluiten die kwaliteiten voldoende aan bij de wensen van de werkgevers, die op zoek zijn naar nieuwe medewerkers? Doen wij de juiste dingen op de juiste manier om de mensen aan een betaalde baan te helpen? Je kunnen ontplooiën en meedoen, betekent voelen dat je ertoe doet. Het hebben van betaald werk is een belangrijke pijler tegen armoede, schuldproblematiek en vereenzaming en draagt bij aan het welbevinden van mensen. Hoe gaat het college zorgen dat deze inwoners binnen de kortste tijd aan het werk worden geholpen? Als je doet wat je deed, krijg je wat je kreeg. Albert Einstein zei zelfs: het is domheid alsmaar hetzelfde te doen en een ander resultaat te verwachten. Dus als je een ander resultaat wilt, moet je durven veranderen. Maatwerk is misschien wel een idee.

Transformeren is gericht op het realiseren van de beoogde inhoudelijke effecten van de stelselwijzigingen, namelijk snellere, betere, efficiëntere en meer integrale zorg of hulp. Dat vraagt ook hier weer een andere manier van denken en handelen van zowel de inwoners, de professionals als de gemeente. De eerste succesjes zijn behaald. De eerste stappen zijn gezet, maar we moeten wel door blijven lopen. Gewoon praktisch en met gezond verstand werken vanuit de leefwereld van inwoners, oftewel klanten, zoals wij hen vaak noemen. In het belang van onze inwoners moeten we inzetten op preventie. De samenwerking met strategische partners, zoals maatschappelijke organisaties, huisartsen, zorgverzekeraars en zorginstellingen, maar ook onderwijs en verenigingsleven, is nog te fragmentarisch ingevuld. Door de bestaande krachten in de stad beter te benutten, kan er passende en snellere zorg worden geboden, wordt bureaucratie voorkomen en worden voorliggende voorzieningen optimaal gebruikt. We moeten ervoor waken om op elke voorbijrijdende trein te springen, want dan bereik je nooit de eindbestemming. Eerst afmaken waar we aan begonnen zijn en dan weer de volgende stap zetten. Succesvolle pilots eerst implementeren in de hele stad en dan weer met nieuwe ideeën aan de slag.

Het Sportpark heeft tientallen jaren dienst gedaan als zwembad en dat doet het nog. Bouwkundig gezien loopt het op zijn laatste benen. Hoogste tijd om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor een nieuw zwembad, waarbij optimaal gebruik kan worden gemaakt van

de hedendaagse technieken in het kader van zowel comfort en veiligheid voor de gebruikers als duurzaamheid. Het zwembad heeft een belangrijke functie voor de inwoners. Het is multifunctioneel: sport, gezondheid, maar ook ontmoeting en welzijn. Het einde van de levensduur van het zwembad kun je zien als een bedreiging, maar ook als een kans voor een mooie nieuwe ontwikkeling. Hoogste tijd om een verkenning te doen of de huidige zwembadlocatie kan transformeren naar een woningbouwlocatie en of het nieuwe zwembad ergens anders in de stad kan worden gerealiseerd. Hierin moeten we ruim durven denken.

We hebben ons laten overtuigen door zowel de initiatiefnemers van de Blijverslening als degenen die de 110 kilovolt hoogspanningslijn de stad uit willen krijgen of ondergronds willen laten lopen. Samen met de andere drie coalitiepartijen dienen we daar een motie voor in. De Blijverslening zal door de ChristenUnie-fractie nader worden toegelicht. Over de 110 kilovolt hoogspanningslijn zal de fractie van Lokaal Almelo Samen het woord voeren. Ik wil voorkomen dat het dubbelop wordt en sluit hierbij mijn eerste termijn af.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Voorzitter! Ik moet zeggen dat ik vandaag weer blij verrast ben door de CDA-fractie. Ik dank mevrouw Ten Seldam voor de bijdrage die zij heeft geleverd over het zwembad, waar zij voor staat. Begrijp ik goed dat zij een eventuele herontwikkeling of renovatie niet verbindt aan de huidige locatie? Is zij ook bereid om naar andere locaties te kijken?

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Zoals ik al zei: je moet daarin ruim denken. Je kunt zeggen dat het herbouwd moet worden op de plek waar het nu staat, maar daar kleeft een aantal nadelen aan. Je hebt geen continuïteit voor de gebruikers en de verenigingen. Er zitten wellicht beperkingen aan. Het is een prachtige locatie, die je ook zou kunnen ontwikkelen als woningbouwlocatie, om maar eens een idee te noemen. We zeggen niet dat het zwembad naar een andere locatie moet, maar we moeten ons niet beperken door te zeggen dat het op dezelfde locatie moet blijven.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Wat was ik blij dat mevrouw Ten Seldam het hield bij de uitspraak dat zij een boekhouder en een accountant in haar fractie heeft. Tijdens het politieke beraad, waar ik persoonlijk niet bij aanwezig was, maar dat ik wel live heb meegekeken, was dat keihard voelbaar. Godzijdank heeft de bijdrage van de CDA-fractie daar nu niets over gezegd, maar ik houd mijn hart vast. Omdat ik toen niet aanwezig was, wil ik het vandaag wel even zeggen. Is mevrouw Ten Seldam het met mij eens dat de kunde en kennis van haar fractie soms een college of een wethouder overtreft met vragen en opmerkingen die worden geplaatst? Dat er een accountant en boekhouder aanwezig zijn in haar fractie heb ik gemerkt en meegemaakt, maar ik ben bang dat wij ons soms in de stoelen vergissen. Ik wil even duidelijk maken dat ik daar mijn hart voor vasthoud.

De VOORZITTER: U zult een vraag moeten stellen, mijnheer Çete. Dit is een mooie beschouwing.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik snap dat er kennis en kunde is in een fractie met een accountant en boekhouder, maar proberen fractieleden niet op een andere stoel te gaan zitten als ze met drie man sterk een wethouder Financiën bekritisieren, ook nog als coalitiepartij?

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Je hoeft geen accountant of boekhouder te zijn om op de stoel van een andere functionaris te gaan zitten. De kennis en kunde van mijn collega's worden door vele fractieleden gewaardeerd en in ieder geval door mij.

De heer STÖTELER (PVV): We horen mevrouw Ten Seldam in het begin heel erg hameren op de financiën en hoe belangrijk het is om onder het toezicht van de provincie uit te komen. Vervolgens zegt zij dat je niet op elke voorbijkomende trein moet springen. Nou, daar is de trein, want het gaat dan over het zwembad. Zij vindt de financiën belangrijk, maar gaat tegelijkertijd nu al kijken naar de bouw van een nieuw zwembad, hoewel we de financiën nog niet op orde hebben. Hoe ziet zij het voor zich om dan tegelijkertijd ook nog onder het juk van de provincie uit te komen?

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ik zie het niet als het juk van de provincie, want het heeft ons ook heel veel goeds gebracht en het dwingt je om eens anders naar je vraagstukken te kijken. Met de uitspraak dat je niet op elke voorbijkomende trein moet springen, doelde ik vooral op de vele projecten die gevraagd worden met betrekking tot transformatie van de zorg. Het zwembad is niet een trein die nu net voorbijkomt, het zwembad is een trein die al jaren onze aandacht vraagt. Wij bedoelen juist: kijk naar het zwembad, want we weten dat het op de laatste beentjes loopt, zodat we weten wat we moeten kiezen op het moment waarop het technisch uitvalt. Wij moeten ons daardoor niet laten overvallen.

De heer STÖTELER (PVV): Zij zegt dus dat de financiën belangrijker blijven en dat we mogelijk pas in 2021, als we de financiën op orde hebben, daar serieus werk van gaan maken. Begrijp ik dat goed?

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Nee, dat heb ik niet gezegd. Financiën zijn belangrijk, maar als je wilt sturen op financiën moet je beleid hebben. Beleid is belangrijk, ook met betrekking tot wat je met het zwembad wilt. Begin daarover na te denken, zodat je weet welke financiën nodig zijn. Financiën maken daar een onderdeel van uit. Wat is onze financiële polsstok waarmee we kunnen springen met betrekking tot het zwembad?

De heer WIERTZ (D66): Mevrouw Ten Seldam heeft een mooi betoog gehouden over preventie in de zorg en over bureaucratie. Vorig jaar oktober hebben wij een initiatiefvoorstel van de heer Loupatty besproken in de gemeenteraad en dat zag ook op preventie in de zorg. De heer Loupatty had daar een taakstelling aan verbonden. Wij zouden in 2021 moeten uitkomen met de rijksmiddelen. Nu stelt het college voor om dat in 2022 te doen, maar het verschil is wel dat de heer Loupatty meer geld inruimde voor extra investeringen in preventie, € 5 miljoen per jaar. Het college doet aan het begin van de collegeperiode iets, maar daarna houdt het op. De CDA-fractie stemde tegen dat initiatiefvoorstel van de heer Loupatty. Mijn vraag aan mevrouw Ten Seldam is wat er sinds oktober vorig jaar voor de CDA-fractie is veranderd waardoor ze nu denkt dat het wel kan?

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ook vorig jaar heeft de CDA-fractie nadrukkelijk aangegeven dat preventie buitengewoon belangrijk is. Dat zullen we blijven aangeven. Om preventie te realiseren en om die omslag te maken, heb je vaak eerst even tijdelijk dubbele kosten. In het coalitieakkoord staat dat wij na twee jaar – en dan doe ik het maar even in mijn eigen woorden – de thermometer erin steken om te kijken of we de juiste dingen doen en of die de juiste effecten hebben, om vervolgens te kunnen bijsturen. Uiteindelijk delen we met elkaar dat preventie belangrijk is, maar het is geen doel op zich. Vandaar een zorgvuldig proces.

De heer WIERTZ (D66): Nee, het is geen doel op zich, maar in een bepaald opzicht lijken bij de zorg voor dit college de financiën wel een doel op zich. Uiteindelijk is het doel van de Wmo en de jeugdhulp niet de financiën, maar een goede zorg voor onze inwoners. Is mevrouw Ten Seldam dat met mij eens?

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ik ben het daarmee eens, ware het niet dat de rijksoverheid met betrekking tot de transitie ook bepaald heeft dat gemeenten het voor 40% minder geld

kunnen. Je ziet nu dat de overheid een terecht vertrouwen heeft gehad in de gemeenten. Er is recent een onderzoek gepubliceerd dat gemeenten het al 20% goedkoper doen. We waren wellicht verder geweest als we niet gelijk de korting hadden gehad van 40%, maar enige jaren de tijd hadden gekregen. We kunnen de klok niet terugdraaien. We zitten met de situatie zoals die op dit moment is. Daarbij is het uitgangspunt: een goede zorg zo dicht mogelijk, zo vroeg mogelijk bij mensen. Dat zal uiteindelijk resulteren in beheersbaarheid van de kosten van zorg. Het is geen bezuinigingsopdracht.

De heer WIERTZ (D66): Dat we die 40% korting hadden, wisten we in oktober vorig jaar ook. Toen was de CDA-fractie tegen het voorstel van de heer Loupatty om uit te komen met de rijksmiddelen in 2021 en nu gaat zij ermee akkoord. Nogmaals de vraag wat er nu is veranderd.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ik kan niet anders dan mij zelf herhalen. Ik refereer weer aan het coalitieakkoord. Preventie blijft belangrijk. Over twee jaar steken we de thermometer erin en kijken we of het een realistisch en haalbaar doel is. Het is geen doel op zich. De kwaliteit van zorg is het uitgangspunt.

De heer PAUWELS (VVD): Een van de gemene delers die we hebben vandaag qua onderwerpen is het zwembad. Ik ben het ermee eens dat we nog twee jaar te gaan hebben. Mevrouw Ten Seldam zei deze week zo mooi: na twee jaar komt het zoet. Ik deel dat en zal daar straks op terugkomen. Op dit moment zijn er enorme exploitatielasten bij het zwembad. Daar gaat het over. We zitten niet te wachten op grote investeringen in een nieuw zwembad. We gaan kijken hoe we in de lopende exploitatie de lasten op het gebied van duurzaamheid naar beneden kunnen brengen. Door de investeringsruimte die daardoor ontstaat, vasthoudend aan de exploitatielasten op dit moment die dan ook wat naar beneden kunnen, hebben we de mogelijkheden om te zoeken naar vervanging, vernieuwing of vernieuwbouw, zoals we het bij Heracles hebben genoemd, van het zwembad. Is dat dezelfde lijn die de CDA-fractie neerlegt of gaat die meer uit naar een nieuwe locatie en nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden op deze locatie? Ik ben het ermee eens dat woningbouw op de locatie van het huidige zwembad niet ontsierend zou staan.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Daarom heb ik expliciet gezegd dat het een andere locatie zou kunnen zijn. Een van de ideeën is dat woningbouw op die locatie ook heel mooi kan zijn. Daar zit dan gelijk ook een verdiencomponent in met betrekking tot de andere locatie die je dan nodig hebt. Ik deel met de heer Pauwels dat, juist door gebruik te maken van moderne technieken waarbij je de exploitatielasten kunt verlagen, je niet alleen de duurzaamheid dient maar ook het zwembad beschikbaar kunt houden voor de inwoners van Almelo. Het is niet zo dat we geen zwembad hebben en iets nieuws willen. We willen het zwembad beschikbaar houden en heel graag met de structurele lasten voor het bedrag dat we nu kwijt zijn en liefst een beetje minder.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Nu we het toch over het zwembad hebben: ik zie enkele fracties al met glinsterende ogen kijken naar herontwikkeling van de huidige locatie. Datzelfde gebeurt in Wierden bij de locatie van de Kolk, die nog dichterbij het centrum ligt. Ik ben benieuwd hoe de CDA-fractie denkt over een eventueel gezamenlijk zwembad met Wierden.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): In het verleden heeft de CDA-fractie al aangedragen om ook met buurgemeenten te kijken of je samen een mooi zwembad kunt realiseren. Als dat met Wierden is, is het met Wierden. Als Twenterand wil aanhaken, is dat ook zeker de moeite waard om te verkennen.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Voorzitter! Ik zei al dat mijn ochtend goed was begonnen, vooral gezien de discussie die zojuist volgde. Ik kom daar straks in mijn korte bijdrage nog even op terug.

De fractie van Democraten.Nu heeft het wel eens vaker gezegd: de tijd van pappen en nathouden is voorbij. Durf keuzes te maken, ook al is niet iedereen blij met de keuzes die we maken. Doen we dat met deze voorliggende begroting? Dat is een realistische vraag. Onze fractie vindt deze begroting zeer bijzonder. De getallen staan goed op de rij en de begroting is sluitend. Maar nogmaals: maken we dan ook keuzes? De fractie van Democraten.Nu denkt van wel, maar in een

volgorde die zeer bijzonder is. Mevrouw Ten Seldam verwees er al naar. Wij zeggen: we maken eerst de rekening op voor een nieuw te bouwen huis, alleen we weten nog niet hoe dat eruit gaat zien, hoe groot of hoe klein het zal zijn. Toch wel bijzonder.

De programma's moeten nog gemaakt worden en de invulling hiervan moet nog met de raad worden besproken. Ik kom weer terug op die volgorde. Het is en blijft spannend. Voor de fractie van Democraten.Nu is één ding duidelijk: de begroting roeit naar een structureel positief resultaat en in het meerjarenperspectief is dat een mooi doel. Dat doel onderschrijft onze fractie dan ook met heel veel liefde. Af van het preventief toezicht van de provincie in 2020 en dan weer ruimte hebben voor extra middelen die we investeren in deze mooie stad Almelo. Dat is een stip op de horizon. Ook al zit ik niet in deze coalitie, dat zijn toch positieve dingen. Al zeg ik het zelf: dit zijn mooie woorden, zeker van een belangrijke oppositiepartij in Almelo. Ik zal de dankbetuigingen voor deze korte bijdrage dan ook met open armen ontvangen van de collegeleden, straks in hun bijdrage.

De fractie van Democraten.Nu heeft, zoals u bent gewend, ook een aantal vragen en opmerkingen. Wij doen het natuurlijk niet af met alleen maar lof. Ik ga ervan uit dat het college en eventueel ook een aantal fracties de vragen zullen beantwoorden en waar nodig kunnen ondersteunen. Ik haal een paar kleine onderdelen uit deze begroting en ga mij daarop richten.

Ik begin met sport en cultuur. In het uitwerken van de programma's willen we het college graag een aantal zaken meegeven op dit gebied. Sport en cultuur zijn de spil in de Almelse samenleving. Het bindt mensen en houdt hen vitaal. Dat geldt zowel voor jong als voor oud. Wij zien dat het college geen extra investeringen wil gaan doen. Of komt het college nog met programma's om dat wel te doen? Heeft het college daarvoor een concrete uitwerking? Wij willen graag van de verantwoordelijke wethouder weten hoe hij denkt over het huidige culturele aanbod in deze mooie stad Almelo. Mijn vraag is niet: wilt u investeren of bent u het nog van plan, maar neemt u mij eens mee in de wedstrijd, in die stip op de horizon. Deze begroting is gebaseerd op getallen en niet exact op inhoud.

We moeten de vraag stellen: is dit voor Almelo voldoende of wil het huidige college nog een stap extra maken? Is het een optie om meer culturele activiteiten te centraliseren in bijvoorbeeld de binnenstad? Alleen winkels en natuurlijk de twee uur gratis parkeren zijn leuk, maar veroorzaken niet de reuring waar wij zo naar verlangen. Ook al vernieuwen we de binnenstad, ook al maken wij die mooi, waar wij heel trots op moeten zijn, je kunt ook andere stappen maken om je doelen te bereiken.

Voorzitter, ik gooi hem er toch nog een keer in: zouden we Hof 88 niet kunnen verplaatsen naar bijvoorbeeld de Trommel op het Marktpllein? Het is geen verkeerde gedachte. De huidige locatie van Hof 88 kan dan met woningbouw worden ingevuld. Hoe denkt de wethouder daarover? Is hiervoor geld nodig, is de vraag die ik natuurlijk meteen zou kunnen krijgen. Niet altijd die vraag stellen. We zouden ook kunnen kijken welke bijdrage de provincie zou kunnen leveren om te zorgen dat onze stad nog meer gaat bloeien dan wij voor ogen hebben. Is het college bereid om eens naar dit idee te kijken?

Het is toch fantastisch: het zwembad. Democraten.Nu zit daar strak in. Het huidige zwembad is toe aan een grondige renovatie of een totale nieuwbouw of vernieuwbouw in Almelo. Onze fractie opteert eigenlijk voor nieuwbouw. Een zwembad moet voldoen aan de huidige eisen op het gebied van duurzaamheid en effectief gebruik. Meerdere takken van de zwemsport moeten er gebruik van kunnen maken. Ik zag, als het goed is, dat er nog wat voorbijkomt om dat te realiseren. De discussie was net al gaande. Is de huidige locatie een vaste plek voor nieuwbouw of vernieuwbouw of renovatie? Wat ons betreft niet. Herontwikkelen van deze locatie voor woningbouw zou perfect zijn. Een nieuw zwembad realiseren rond Heracles en de IISPA zou het onderzoeken waard zijn. Creëer een sportboulevard. Dat zijn de teksten die we met elkaar moeten uitspreken. Wierden kan daaraan meedoen, maar Wierden mag zich ook aansluiten bij Almelo. Wij vragen het college dit te onderzoeken en voor de perspectiefnota met de uitkomst te komen. Kan het college dit toezeggen?

Ik maak de stap naar het sociale domein. Het huidige college zit strak in de wedstrijd met betrekking tot het realiseren van een bezuinigingsdoelstelling van ruim € 6,9 miljoen in het sociale domein. Een niet kinderachtige doelstelling. Omdat de begroting getalsmatig goed is ingevuld, zijn wij ook zeer benieuwd naar het realiseren van deze doelstelling. Graag horen wij hoe de verantwoordelijke wethouder dit wil realiseren en met welke plannen. Kan hij een tipje van de sluier oplichten? Waarom? Om onze burgers die ook horen en zien waar wij mee bezig zijn

mee te nemen om de doelstellingen te realiseren. Alleen een koude sanering zal niet werken, want dat zal ten koste gaan van de zorg.

Ik rond mijn bijdrage af. Ik vind het heel belangrijk dat de programma's uit de voorliggende begroting zo snel mogelijk en adequaat worden ingevuld. De raad en de burgers van Almelo moeten worden meegenomen om de doelen op een goede manier te realiseren.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Aan het eind van zijn gloedvolle betoog sprak de heer Gerritsen over een koude sanering. Nu weet ik niet precies hoe ik dat moet interpreteren. Bedoelt hij daarmee te zeggen dat hij het op dit moment ziet als een koude sanering of bedoelt hij dat we juist moeten voorkomen dat we een koude sanering moeten toepassen omdat we daartoe financieel gedwongen zouden worden?

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Ik ben blij dat mevrouw Ten Seldam goed naar mijn bijdrage heeft geluisterd. Ik heb dit signaal neergelegd en ben blij dat zij deze vraag stelt. Ik wil een koude sanering voorkomen. Dat we de keuze maken om binnen de budgetten naar deze bezuinigingstaakstelling te roeien, daar ben ik het volledig mee eens. Ik vraag het college ons even mee te nemen in die wedstrijd en te voorkomen dat het een koude sanering moet gaan worden.

De heer PAUWELS (VVD): Ik snap dat de heer Gerritsen zegt dat het een bijzondere begroting is. Dat vinden wij ook. Het is niet zomaar een begroting. Dat zal ik zo meteen uitspreken. Is hij het ermee eens dat, gegeven de korte periode van acht maanden die we nu hebben, met een nieuwe raad en een nieuw college, wat er ligt voldoet aan de eisen die we hebben? Er moet een begroting vastgesteld worden. De burgemeester zei dat al aan het begin van de vergadering. Wat was nu de reactie van de heer Gerritsen geweest als wij hier vandaag een begroting zouden behandelen die zou barsten van beleid en programma's zonder een deugdelijke vertaalslag in geld? Wat had hij dan gevraagd?

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Dat antwoord kan de heer Pauwels natuurlijk zelf geven. Hij stelt een vraag maar weet het antwoord al. De getallen moeten op orde zijn. Dat zijn regels en wetgeving en daar moeten we aan voldoen. Laten we daar duidelijk in zijn. Ik vind het jammer dat we niet tot die programma-uitwerking zijn gekomen in het traject aan de voorkant van de coalitiepartners om tot een coalitieakkoord te komen. Dat is allemaal niet makkelijk gegaan. We moeten echter wel een gevoel bij de bal krijgen en ik vraag het college om ons mee te nemen in die wedstrijd. Als het andersom was geweest en als we geen pap hadden kunnen koken van het verhaal, had ik de vraag andersom gesteld. Ik vraag het college – en ik hoop dat de heer Pauwels dat in zijn bijdrage ook doet – om ons even mee te nemen in die wedstrijd. Het moet niet alleen gebaseerd zijn op getallen maar ook op programma's en inhoud. Ik hoop dat straks duidelijk wordt wanneer die invulling er moet zijn, want bij de perspectiefnota – ik vind het eigenlijk al te ver maar we kunnen niet meer terug – moeten we zorgen dat we keuzes maken en goede keuzes. Ik houd de heer Pauwels eraan om de doelstelling te realiseren die hij heeft geformuleerd met zijn college.

De heer PAUWELS (VVD): Zo is het. Ik ben het helemaal met de heer Gerritsen eens. We zitten op dezelfde lijn.

Ik wil de heer Gerritsen op een ander punt bevragen. Ik deel zijn mening over sport en cultuur. Ook daar zal ik straks op terug komen. Is hij het ermee eens dat in de enorme bezuinigingsopgave die we de afgelopen jaren achter ons hebben liggen, waar een getal van € 65 miljoen kan worden genoemd, cultuur eigenlijk voortdurend de dans is ontsprongen? Ook in het verleden, ook door vorige colleges, is voortdurend de keuze gemaakt om geld te blijven besteden aan cultuur in onze stad. Sterker nog: er is geld bijgekomen de afgelopen jaren. Als we door die zure appel heen zijn gegaan, is er weer investeringsruimte voor cultuur. Hoe denkt de heer Gerritsen daarover? Of wil hij op dit moment een investeringsprogramma zien voor cultuur?

(De heer Heutink komt, te 09.53 uur, ter vergadering.)

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): De heer Pauwels heeft mijn bijdrage gehoord. Sport en cultuur zijn de spil van een samenleving. Het gaat over gezondheid en evenementen en het

zorgt dat er in de stad een bepaalde reuring blijft. Wij vinden het belangrijk dat je daar niet aan mag komen. Je moet zorgen dat de investeringen op peil blijven. Je moet daar niet op bezuinigen, want daarvoor gaat de jeugd naar een vereniging, naar evenementen en theaters. Ik zie in de begroting het bedrag dat we hebben begroot – daar ben ik blij mee want er gaat niets van af – maar ik ben benieuwd hoe de heer Pauwels naar de toekomst kijkt. Als het mogelijk is om investeringen te doen, moeten we zorgen dat we de mensen aan Almelo blijven binden. We maakten net even gekscherend de opmerking over Wierden en het zwembad. Die stad mag zich ook wel plezierig voelen in Almelo. Wij moeten een trekker zijn voor deze regio. U hebt vandaag waarschijnlijk de krant gelezen. Almelo staat goed op de kaart, niet alleen hier maar veel verder. Daar moeten we voor zorgen. Als er ruimte is, moeten we in die evenementen, in sport en cultuur, investeren. Dat blijft voor mij een pijler.

Moeten we daar een investeringsagenda op zetten? Ik zie die in deze begroting niet. Ik zou het wel graag willen zien als een stuk ambitie van het college, maar ik ga ervan uit dat de wethouder ons dat straks gaat toelichten.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ik ben blij dat het zwembad weer op de agenda staat. Ik kan me nog herinneren dat een aantal jaren geleden een aantal partijen zei: moeten we niet van dat zwembad af? Zij wilden daarop bezuinigen. Dat is gelukkig van de baan. De heer Gerritsen en mevrouw Ten Seldam zeggen dat die locatie ook heel mooi is voor woningbouw. Volgens mij is dat voor hen een redelijk hard punt om dat te realiseren. Dan is renovatie of vernieuwbouw toch eigenlijk van de baan? Dan moet je toch focussen op nieuwbouw? Dat lijkt me dan de enige optie. Dan zet je een echt duurzaam, nieuw gebouw neer.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Ik heb gezegd dat die mogelijkheid er moet zijn. Ik heb ook het college verzocht om een onderzoek te doen en voor de perspectiefnota te komen met een invulling van beide opties. Dan moet de raad daar een afweging over maken. Ik zie in het gebied rond de Ootmarsumsestraat de woningbouw verrijzen. Er ontstaat een mooie omgeving en er wordt geïnvesteerd. Dat zou een mooie aanvulling kunnen zijn voor woningbouw. Je kunt je ook afvragen hoe je je kunt onderscheiden in de regio. Is een sportboulevard geen mooie keuze? Dat kun je afwegen, maar dat moeten we in een onderzoek doen. Ik verzoek het college om die keuze te maken, het te onderzoeken en met een gedegen voorstel te komen. Dan maakt de raad de afweging. Ik ben het eens dat duurzaamheid en een efficiënt gebruik van het zwembad heel belangrijk zijn.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Dan nog even over het samenwerken aan een zwembad met de gemeente Wierden. Ik denk dat het zwembad voor Almelo goed bereikbaar moet zijn voor mensen in de stad. Dan gaat het ook om ouderen of mensen met een beperking. Dan moet je niet al te veel vervoersbewegingen gaan organiseren over het Twentekanaal naar Almelo en andersom. Ik denk dat we moeten pleiten voor een eigen zwembad binnen de gemeente Almelo.

De VOORZITTER: De heer Buitenweg heeft mij ooit de wortels van mijn familie laten zien en die liggen ongeveer in dat gebied.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Mijn opmerkingen over sport en cultuur zijn mij al voor de voeten weggemaaid door de heer Pauwels. Dan resteren de extra activiteiten in de binnenstad. De heer Gerritsen vraagt daarom. Ik kan me niet onttrekken aan de indruk dat er op dit moment ontzettend veel activiteiten worden georganiseerd in de binnenstad. Ik zou graag willen weten waar dat gevoel op gebaseerd is en hoe hij dat precies ziet.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Ik heb niet gezegd dat er te weinig activiteiten zijn, maar ik vind dat wij het moeten stimuleren. Meer beweging in de binnenstad is mogelijk door kunst en cultuur, door een evenement als Hof 88 te centraliseren op de Markt. Je krijgt een toeloop, je krijgt bewegingen. Dat betekent dat mensen eventueel ook meer boven winkels kunnen gaan wonen. Wij moeten weer reuring in de stad krijgen. Buiten alleen het stapelen van stenen en invullen van winkels moet je zorgen dat je ook andere activiteiten in de binnenstad ontplooit om die doelen te bereiken. Het gaat er niet om dat ik oordeel dat het niet goed is. Ik ben heel blij met wat er nu gebeurt en heel trots op de evenementen die worden georganiseerd.

Ik geniet daarvan, ook met mijn gezin. Wat ik belangrijker vind: houd het op peil en versterk het waar nodig. Laten wij ons als Almelo nog meer onderscheiden dan wij nu al doen.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Duidelijk.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Twee jaar geleden mocht ik met velen van u deel uitmaken van de selectiecommissie voor de nieuwe burgemeester. Een van de eerste stappen was dat er een profielschets wordt gemaakt van de stad. Toen ik die profielschets las, viel het mij op dat daar stond: Almelo is een industriestad. Ik had daar nooit bij nagedacht. Ik dacht eerst dat het niet klopte, maar natuurlijk klopt het wel. We hebben met 40.000 banen meer banen per inwoner dan welke stad in Twente ook. Almelo industriestad was niet helemaal de connotatie die ik had. Je kunt natuurlijk heel veel connotaties hebben, bijvoorbeeld Almelo mbo-stad of Almelo, de logistieke hotspot. We willen bedrijvigheid en hebben het XL-park. Waterstad: we willen het water terug in de binnenstad, maar sowieso doet Almelo meer met water en kan het meer uit water halen. Dit is een foto vanuit de waterschappen. Je komt ook dicht bij het groen: Almelo met zijn groene longen, een unieke structuur met veel initiatieven, zoals de groene loper. Deze foto is van tegenover de begraafplaats bij de Aa. Groen ligt ook heel dicht bij duurzaamheid: het typische voortuintje in de Rietstraat. Een duurzame stad, met afvalscheiding enzovoort. Of, waar de ChristenUnie-fractie zich ook heel sterk voor heeft gemaakt, Almelo erfgoedstad. Er is helaas heel veel verloren gegaan, maar er is nog heel veel moois en met historiserend bouwen kun je ook veel sfeer terugbrengen in de stad. Dat roept de vraag op: wat voor stad willen we zijn?

De ChristenUnie-fractie is heel duidelijk. Wij willen een stad zijn waar iedereen meetelt, een stad die opkomt voor de toekomst van onze kinderen en die investeert in de toekomst van onze kinderen en een stad die opkomt voor vrijheid, in het bijzonder geloofsvrijheid. U hebt al herkend dat dit de topics zijn waarmee wij de verkiezingen zijn ingegaan afgelopen maart.

Een jaar geleden stonden we hier ook en toen is er een motie aangenomen over de inclusieagenda, een motie van GroenLinks samen met onze fractie en andere fracties. Er staan allemaal dingen in, zoals een startconferentie. Dat lijkt te zijn gebeurd. Er staat ook een actieplan in en ik ben benieuwd hoe het daarmee staat. Er staat ook in de motie dat elk raadsvoorstel een paragraaf over inclusief beleid moet bevatten. In het voorstel dat vandaag voorligt, zie ik het niet staan. Het ligt breder dan bij het college, het ligt misschien ook bij ons. Ik hoor graag wat hier de status van is.

Als het om meetellen gaat, geldt dat ook voor de ouderen. Landelijk is een initiatief, een convenant ondertekend "Waardig ouder worden", door de ouderenbonden, de ChristenUnie en MAX. De ChristenUnie-fractie probeert lokaal handen en voeten daaraan te geven. Dat is best lastig. We zijn in gesprek met maatschappelijke organisaties over de wijze waarop we dat concreet kunnen maken voor Almelo. We willen daarbij graag andere raadsfracties betrekken. Ik heb in sommige bijdragen dingen gelezen die daar goed bij aansluiten. Het is goed om dit gezamenlijk vorm te geven en een aantal actiepunten concreet te maken voor de stad. Maatschappelijke organisaties kunnen heel veel doen, maar soms moet ook de overheid dingen doen.

Een daarvan is de Blijverslening, die ook op de motiemarkt is geweest. Als ouderen langer zelfstandig thuis willen blijven wonen, zijn soms woningaanpassingen nodig. Ouderen krijgen vanwege leeftijd of inkomen vaak geen lening bij commerciële instellingen. Misschien moet de overheid daar iets voor regelen. Wij hebben daarvoor een motie, door velen ondertekend, met de opdracht om dat uit te zoeken. Wij zullen die straks indienen.

Van ouderen de overstap naar kinderen. We hebben ons in de raad altijd heel sterk gemaakt voor kinderen. Landelijk speelde de kwestie van Lili en Howick en Tubantia kwam met deze foto. Hier staan duidelijk ook kinderen uit Almelo tussen. De ChristenUnie-fractie heeft zich altijd sterk gemaakt voor het kinderpardon. Om die reden hebben we daarover vragen gesteld, die deze week beantwoord zijn. Het verheugt ons dat het college zich ook zorgen maakt over de lange procedure. Ik hoorde verleden week nog van een Almeloër in het azc die nu is uitgewezen na een proces dat zeventien jaar geduurd heeft. Dat zijn dingen die we niet moeten willen. We moeten ons richten op kortere procedures en op een ruimhartiger beleid inzake het kinderpardon. Het meewerkcriterium wordt zo strikt gehanteerd dat feitelijk niemand meer kan blijven. Dat is iets wat we niet moeten willen. Er moet sowieso een oplossing komen. Daarom hebben we vragen gesteld en een motie opgesteld. Deze zal worden toegelicht door de GroenLinks-fractie.

Met de beantwoording van de vragen is het de vraag of de motie nog nodig is, maar dat horen we graag van het college.

De kosten van de jeugdhulp rijzen de pan uit, zo stond recent in Binnenlands Bestuur. Ook in Almelo hebben we daarmee te maken. Het is heel makkelijk om te zeggen dat Den Haag met meer geld moet komen. Dat moeten we ook doen, maar we moeten ook kijken wat we zelf kunnen doen. De ChristenUnie-fractie vindt niet dat de overheid alles moet regelen of dat alles aan de markt overgelaten moet worden. Wij staan heel erg voor de eigen verantwoordelijkheid van mensen en voor maatschappelijke initiatieven. In die maatschappelijke initiatieven spelen maatjesachtige projecten, buddyprojecten, een belangrijke rol. Daarom hebben wij ons altijd sterk gemaakt voor zaken als schuldhulpmaatje. Op de motiemarkt was er een soortgelijk initiatief "Vrouwen coachen meiden". Er lopen gelukkig heel veel van dat soort maatschappelijke initiatieven en vrijwilligersprojecten binnen onze stad. Wij zien graag dat het college kijkt hoe dit initiatief past in ons preventief beleid. Daar zullen wij ook een motie voor indienen die is mede ondertekend door de VVD-fractie.

Wij vinden het positief – wij zien dat in de begroting en in het coalitieakkoord terug – dat er meer zaak wordt gemaakt van ondermijning. Zowel bij de zorgfraude als bij ondermijning in het algemeen moeten recht en rechtvaardigheid goed worden aangepakt. Een van de zaken die daarbij meer aandacht mogen hebben, is de mensenhandel. Hier een artikel op de voorpagina van de krant van 19 oktober 2018 waarin staat dat de Raad van Europa het Nederlandse beleid kraakt. We zien in de begroting aandacht voor de aanpak van de loverboyproblematiek. Dat heeft onze hartelijke aanbeveling.

Dit is een heel donker plaatje. Je ziet hier een schilderij. Gisteren was het 501 jaar geleden dat Maarten Luther aan de slotkapel van Wittenberg 95 stellingen op de deur spijkerde. Dat ging ook over geld. De kerk verdiende toen heel veel geld met aflaten waarmee je je vrijkocht van de slechte dingen die je had gedaan, en niet alleen jezelf maar ook anderen. Dat is het begin van de Reformatie en de Protestantse kerk die zich op de schrift wilde richten en vond dat je niet alleen via geld boete kon doen. Ik heb de stellingen nog eens doorgelezen en heb er eentje boven gezet: men moet de Christenen leren dat zij, als zij geen overdadige rijkdom bezitten, verplicht zijn wat voor hun huis nodig is te bewaren en in geen geval aan aflaten te verspillen. Ik wil niet direct allerlei stellingen betrekken op de gemeente, maar dit gaat over geld en het gaat in de gemeente bij de begroting ook over geld. Ook voor Almelo geldt dat we geen overdadige rijkdom bezitten en dat we zuinig moeten zijn met wat we hebben. Ook voor onze inwoners geldt dat. Door de VVD-fractie werd in een interruptie al aangehaald dat er de afgelopen jaren € 65 miljoen bezuinigd is en dat onze inwoners het heel zwaar hebben. Wij vragen veel van onze inwoners. Ik wil een aflat niet met de ozb vergelijken, maar we vragen ook geld van onze inwoners. We moeten daar zorgvuldig mee omgaan. Het is goed dat we in deze begroting ruimte bieden om perspectief te bieden en te investeren. We moeten er goed op letten dat we meer investeren en niet alleen keihard bezuinigen.

Wij waarderen het heel erg dat er investeringsruimte gecreëerd wordt. Wij waarderen ook dat we een zo realistisch mogelijke begroting neerzetten en dat niet, zoals in het verleden, met allerlei taakstellingen de boel kloppend wordt gemaakt terwijl we eigenlijk al weten dat die taakstellingen toch niet te halen zijn. We waarderen de preventieve aanpak en de link die wordt gelegd met landelijke initiatieven, zoals kansrijke starters maar ook het Nationaal Preventieakkoord dat deze maand wordt verwacht en het betrekken van de maatschappij via buddyachtige projecten. De aanpak van de ondermijning heb ik al genoemd.

Wij dienen de volgende moties in.

"Motie 1.

Preventie via vrijwilligerscoach (Vrouwen coachen meiden).

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018, gehoord de beraadslaging, constateert:

dat Almelo in het Programma Zorg inzet op preventie en het versterken van algemene, voorliggende voorzieningen;

overweegt:

- dat het initiatief Vrouwen coachen meiden bijdraagt aan het vroegtijdig signaleren van uitval op school of problemen thuis of in de vrije tijd; en daarmee bijdraagt aan het beperken van de instroom in de Jeugdzorg;

- dat Almelo meer maatjesinitiatieven kent zoals het Mentorproject (Avedan/ROC), de Moestuin (bedrijf adopteert gezin), Schuldhulpmaatje, Ervaringsmaatjes (jonge mantelzorgers) en/of initiatieven voor lotgenoten contact;
 - dat we subsidies blijvend beoordelen op maatschappelijke effecten;
- verzoekt het college:
te onderzoeken of het initiatief Vrouwen coachen meiden een lacune opvult en zo ja hoe het kan worden geïntegreerd in de preventieve aanpak van de gemeente,
en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie wordt ingediend door de fracties van ChristenUnie en VVD.

"Motie 2.
Blijverslening.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018,
gehoord de beraadslaging,
constateert:

- dat het percentage ouderen in Almelo stijgt;
- dat het landelijk beleid is dat ouderen langer blijven thuis wonen;
- dat daarvoor aanpassingen in woningen noodzakelijk kunnen zijn, die om investeringen vragen.

overweegt:

- dat het voor ouderen vrijwel onmogelijk is om via de reguliere financiers hypothecaire of persoonlijke leningen te verkrijgen voor woningaanpassingen wegens een verondersteld te laag inkomen;
- dat het invoeren van een blijverslening hiervoor een oplossing kan bieden;
- dat het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting indien gewenst gemeentes kan ondersteunen in de aanvraagprocedure, financiële toets en de verstrekking van de Blijverslening;
- dat een fonds voor Blijversleningen revolverend is. Dit betekent dat rente en aflossing op de uitstaande leningen steeds weer opnieuw kunnen worden ingezet voor nieuwe leningaanvragen;

verzoekt het college:

- de mogelijke invoering van een Blijverslening in Almelo te onderzoeken. Dit ter financiering van woningaanpassingen, zodat ouderen langer zelfstandig kunnen blijven wonen;
- voor de behandeling van de perspectiefnota naar de Raad te komen met een voorstel of en hoe in Almelo een Blijverslening kan worden ingevoerd,
en gaat over tot de orde van de dag."

De motie wordt ingediend door de fracties van ChristenUnie, Lokaal Almelo Samen, D66, Leefbaar Almelo, CDA, VVD en PvdA.

"Motie 3.
Kansrijke Start.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018
constateert dat:

- er op het gebied van jeugdzorg niet terug te zien is dat het nieuwe project Kansrijke Start van minister De Jonge wordt meegenomen in de begroting;
- er in totaal 41 miljoen beschikbaar is gesteld door het rijk voor dit project waarvan Almelo nog geen gebruik maakt;
- gemiddeld in Almelo de aanvraag/ het gebruik van jeugdzorg hoger ligt dan in Twente én in Nederland;
- er een zichtbare stijgende lijn in de aanvraag van Jeugdhulp is en de verwachting is dat deze de komende jaren zal blijven stijgen;
- momenteel dit project nog niet wordt benut in Almelo;

overweegt dat:

- kinderen, die een valse start hebben gemaakt door bijvoorbeeld ziekte tijdens de zwangerschap, geweld, verslaving, armoede etc., zich steeds vaker slechter ontplooiën;

- door ouders eerder te ondersteunen, wat groot verdriet en dure zorg voorkomen; verzoekt het college om:
 - a. binnen twee maanden een actieplan voor deelname aan Kansrijke Start aan de raad voor te leggen ter vaststelling;
 - b. de cofinanciering te realiseren uit de gids-gelden. Wanneer dat niet mogelijk is dan uit de Kleinsma middelen, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie wordt ingediend door de fracties van ChristenUnie, CDA, Lokaal Almelo Samen en VVD.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! De heer Teeuw spreekt uitvoerig over de financiële staat van deze stad. Hij zegt dat die best goed is maar dat we zorgvuldig moeten kijken naar de bezuinigingen. Bedoelt hij daarmee dat we moeten nagaan of we de doelen die we voor ogen hadden, bereiken met de dingen die we doen en of we bereid zijn om ermee te stoppen als ze niet het gewenste effect hebben? Het is natuurlijk niet zo dat er altijd alleen maar opgeplust is. Er wordt ook gekeken of we de juiste effecten bereiken. Met hetzelfde geld kunnen we andere dingen gaan doen.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Mevrouw Ten Seldam legt mij woorden in de mond. Er is destijds een motie ingediend over het beoordelen van subsidies op maatschappelijke effecten. Wij hebben die van harte ondersteund. We moeten juist kijken of er niet te veel geld gaat naar de grote organisaties die allemaal automatisch subsidie krijgen, terwijl je misschien met kleine initiatieven en kleine bedragen heel veel innovaties kunt bereiken.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Daarin verschillen wij niet van mening. Dank u wel.

De heer WEINREDER (Fractie Weinreder): De heer Teeuw spreekt over fraudebestrijding. Hoe wil hij dat aanpakken en welke fraude bedoelt hij?

De heer TEEUW (ChristenUnie): We hebben een tijd gehad dat allerlei louche ondernemers zich gingen richten op re-integratiebureaus. Toen hadden we de tijd dat iedereen in de kinderopvang ging zitten en nu zitten we in de tijd dat allerlei zorgmensen, die nog nooit in de zorg hebben gezeten, allerlei zorgbureautjes starten. We hebben de verhalen gezien van € 1,2 miljoen omzet en € 900.000 winst. We moeten zorgen dat er reële zorg wordt geleverd en dat wordt gedaan wat nodig is, maar we moeten heel scherp zijn of het naar de goede partijen toe gaat. Dat kan bijvoorbeeld door meer in te zetten op fraudebestrijding. Dat verdient zich heel snel terug.

De heer PAUWELS (VVD): Voorzitter! Als het goed is, is de visuele ondersteuning doorgekomen. Geen Mercedes, maar wel een mooie zeilboot op het scherm. De heer Çete raadde het al. Dat is de beeldspraak die dit plaatje zichtbaar maakt. Men kent de mooie beelden van dat heel grote, stoere zeilschip dat in een vrij rechte lijn scherp aan de wind vaart met daarbij "De VVD houdt koers". De mensen die dit kennen, zien hier een Kolibri in. Voor de zeilers onder ons: dat is het bootje waar je het in leert en dat je snel wendbaar maakt en over het water doet scheren. Het andere dat goed zichtbaar is, is dat gele, de zogeheten keerboei. De titel die we gebruiken voor deze begroting is "Twee jaar voor de keerboei, klaar om te wenden". De lijn in de bijdrage van verschillende fracties is inderdaad die tweejaarstermijn die we nog voor ons hebben. Het is nog twee jaar de tanden op elkaar. Ik heb dat de burgemeester laatst ook in een vergadering horen zeggen. Vandaar klaar om te wenden. Met die wending ga je weer een koers in en ga je weer scherp aan de wind varen. Dan kunnen we de dingen doen die we moeten doen, de stad verder brengen.

Het is niet zomaar een begroting. Het is een begroting van een nieuw college, een nieuwe raad en een nieuwe coalitie. Het is een vertaalslag van het coalitieakkoord, waar lang over vergaderd is en waarvoor lange sessies hebben plaatsgevonden. Een rode draad in alle bijdragen vormen de complimenten aan het college. We hebben afscheid genomen van niet haalbare bezuinigingen. De tweejaarstermijn wordt ook zichtbaar in de begroting. Nog twee jaar de tanden op elkaar en dan zien we in 2020-2021 dat het zoet weer naar de stad komt. Ik doe het werk als

raadslid nu voor de derde termijn en ik heb niet eerder meegemaakt dat we niet in bezuinigingsrondes zitten. Sinds ik begon met mijn collega-raadslid Maathuis, inmiddels wethouder van de gemeente Almelo, hebben wij niet anders dan jarenlang bezuinigingen gehad. Dat is inmiddels tien jaar. In tien jaar hebben we ongelooflijk veel gevraagd van onze stad, van onze inwoners, en hebben we de handrem aangetrokken. Daar komen we nu doorheen. Dat mooie plaatje laat deze begroting zien. Vandaar de tweede slide: niet zomaar een begroting.

Ik proef samenhang in de raad. Verschillende fracties uit de oppositie hebben complimenten gegeven aan het college voor wat er ligt: realiteitszin en een wending. We zien een wending ontstaan, ook in de stad. Hoe gaaf was het vanmorgen toen ik de krant opensloeg en dit stuk las: In Almelo gebeurt het; er is weer enthousiasme in de stad. Ik zei vanmorgen tegen mijn fractie: een groter cadeau konden we niet krijgen van Tubantia op de dag van de behandeling van deze begroting. Dit is de wending die we zien. Banen, banen, banen, alle ontwikkelingen op XL Businesspark. Preventie was vorig jaar nog een lastig thema. Nu zien we in alle bijdragen het woord terug. Preventie, we moeten er wat mee. Het financieel herstel is op orde en er is focus op de binnenstad. Vanmorgen liep ik even door de binnenstad en dan zie je alle zichtbare verbouwingen. De Trommel wordt mooi opgeknapt. Het enige ding in de binnenstad is nog die Trommel, mijnheer Gerritsen. We zullen zien of Hof 88 daar in komt. Ik denk dat woningbouw daar ook niet misstaat.

We willen het centrumgebied aantrekkelijk maken en twee uur gratis parkeren. Dat was voor ons een heel belangrijk punt in de coalitieonderhandelingen. We hebben daar een belangrijke voorwaarde aan geknoopt. De gemeente heeft gedaan wat zij moest doen. We hebben € 600.000 gereserveerd van een kostenplaatje van € 900.000 voor twee uur gratis parkeren. We hebben er een duidelijke voorwaarde aan gesteld. De ondernemers zullen mee moeten doen. De ondernemers moeten hoe dan ook € 300.000 op tafel leggen om het totale bedrag van € 900.000 te maken. We hebben nooit gezegd dat het per se AA-ondernemers moeten zijn. AA-ondernemers is een groep mensen die goede dingen organiseren voor de stad, maar dat is iets anders dan het bij elkaar brengen van € 300.000 voor gratis parkeren.

De verdere ontwikkeling is zichtbaar. Er komt een einde aan detailhandel in het buitengebied. Wij hebben ons hard gemaakt voor de handhaving op illegale detailhandel. Het gevelplan zien we terug, evenals de leegstandsverordening. Allemaal onderdelen in deze begroting waar we concreet mee aan de slag gaan.

Dan werken en meedoen. Menigeen herinnert zich ons met de beroemde bakfiets tijdens onze campagne. Daar stond een belangrijke leus op: iets doen voor je uitkering. Dat is niet geheel onopgemerkt gebleven, uitmondend in een enigszins vreemd stuk, het schoffelplan van VVD-raadslid Pauwels. Wat dat plan behelst, ik weet het niet. Je ziet dat er direct iets uit geframed wordt, alsof het over schoffelen gaat, groenonderhoud. Maar daar gaat het niet om. Het gaat erom mensen weer mee te laten doen: uit het instrument halen, een functie geven in onze samenleving en ertoe doen en je belangrijk maken. En als het kan op enig moment ook iets meer verdienen dan de uitkering die je op dit moment krijgt.

De duurzame stad is een heel belangrijk thema. De heer Buitenweg heeft er vaak over gesproken en inmiddels is het ook voor de VVD-fractie een zeer belangrijk thema geworden. Economisch haalbare verduurzaming, die term voegen wij eraan toe. De prioritaire gebieden zijn solar, biomassa en wind. Laten we ons hard maken voor drie grote windturbines op XL Businesspark. De provincie heeft daar een grote wens liggen en wij zien die ontwikkeling graag mogelijk worden, indien dat mogelijk is met de vliegroutes en alles wat daarbij hoort. Graag hoor ik van de wethouder wat zijn plannen zijn op het gebied van verduurzaming.

Een ander thema waar de VVD-fractie zich hard voor maakt, is sport en cultuur. Ik wil ook de kanttekening maken dat we jarenlang cultuur hebben ontzien. Waarom? Omdat we het ontzettend belangrijk vinden voor de stad. Het leidt tot een economische impuls, tot het aantrekken van hogeropgeleiden naar de stad en tot saamhorigheid. Vooral jongere mensen moeten meedoen en sporten. De investeringsbegroting waarover de heer Gerritsen sprak, zien wij ook graag tegemoet, maar pas zodra het zoet er is en zodra we weer ruimte hebben om te investeren.

De veilige stad, zero tolerance. Dat is wat we voorstaan. Hoe blij waren we toen de grote politieactie in het Nieuwstraatkwartier plaatsvond – ik kijk de heer Çete aan – om eens even goed te laten zien: tot hier en niet verder. Deze stad grijpt in waar dat nodig is om een signaalfunctie te geven en een halt toe te roepen aan ondermijning, aan georganiseerde vormen van criminaliteit, drugshandel of wat dan ook. Dat is waar de VVD-fractie zich hard voor maakt

en zal blijven maken. Geen gedoe in deze stad. Fractievoorzitter Klaas Dijkhoff nam gisteren bij verschillende wijken het woord "tuig" in de mond. Dat vond ik van lef getuigen, maar we moeten er hard in en niet meer dat soort ongewenste ontwikkelingen in onze stad hebben.

Dit was de laatste slide. Wij doen dit jaar niet aan amendementen, wel aan moties. Die heeft men kunnen lezen in onze algemene beschouwingen. Dank u wel.

"Motie 18.

Kosten, resultaten en effecten van de uitvoering Leerplicht / RMC.

De raad van de gemeente Almelo in vergadering bijeen op 1 november 2018, constateert dat:

- het relatief (ongeoorloofd) schoolverzuim buitengewoon hoog is in Almelo;
- het percentage van het aantal jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel sinds 2014 in Almelo niet gedaald is;
- het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) stelt op haar website dat ten minste 40% van alle jeugdreclasseringszaken als aanleiding schoolverzuim heeft;
- de leerplichtambtenaar een cruciale rol heeft in het kader de uitvoering Leerplichtwet en sinds 2015 ook een rol heeft in de uitvoering van de Jeugdwet;

overwegende dat:

- Almelo jaarlijks formatieplaatsen beschikbaar stelt voor de uitvoering van de Leerplichtwet;
- met de invoering van de Jeugdwet het schoolverzuim in Almelo meer vanuit 'zorg en opvoeding' dan vanuit het 'strafrecht' opgepakt kan worden;
- het ongeoorloofd schoolverzuim teruggedrongen dient te worden door de inzet van leerplichtambtenaren;
- dat er samenwerking moet zijn tussen leerplichtambtenaren en het wijkteam om het verzuim vanuit 'zorg en opvoeding' op te kunnen oppakken;

besluit:

- het college opdracht te geven in beeld te brengen hoeveel formatie beschikbaar gesteld wordt voor de uitvoering van de Leerplichtwet;
- het college opdracht te geven in beeld te brengen wat er sinds de invoering van de Jeugdwet veranderd is in de werkwijze van de leerplichtambtenaren;
- het college opdracht te geven in beeld te brengen op welke wijze de leerplichtambtenaren samenwerken met of onderdeel zijn van de wijkteams;
- het college opdracht te geven om een concreet plan te maken voor het terugdringen van zowel het ongeoorloofd schoolverzuim en hierbij ook resultaten te formuleren in relatie tot het terugdringen van het aantal jeugdreclasseringsmaatregelen, en gaat over tot de orde van de dag."

"Motie 19.

Betrekken van de "effecten van wettelijke en aanvullende uitvoeringstaken van maatschappelijke partners, in bijzonder de GGD Twente, Veilig Thuis Twente en Avedan", bij de bezuinigingsopgave.

De raad van de gemeente Almelo in vergadering bijeen op 1 november 2018, constateert dat:

- de beperkt beschikbare financiële middelen de gemeenteraad dwingen om extra kritisch te kijken naar de gemeentelijke uitgaven in het sociale domein;
- maatschappelijke partners, in bijzonder de GGD Twente, Veilig Thuis Twente en Avedan, gesubsidieerd worden voor uiteenlopende uitvoeringstaken, binnen of gelieerd aan het sociaal domein;
- maatschappelijke partners, in bijzonder GGD Twente en Veilig Thuis Twente, via subsidie gefinancierd worden voor de uitvoering van zowel wettelijk verplichte taken als aanvullende taken;
- Avedan gesubsidieerd wordt voor aanvullende uitvoerend taken in en/of gelieerd aan het sociaal domein;
- de gemeenteraad geen onderscheid wordt gepresenteerd tussen de wettelijk verplichte taken en de aanvullend gesubsidieerde taken van deze specifieke maatschappelijke partners;

- het beeld ontbreekt van het (maatschappelijk) effect van de uitvoeringstaken van zowel de wettelijke als de aanvullende taken van deze maatschappelijke partners;
 - het beeld ontbreekt van de eventuele overlap van taken en (maatschappelijke) effecten van deze maatschappelijke partners;
 - de keuzevrijheid van de gemeenteraad wordt beperkt door het ontbreken van een zichtbaar onderscheid en zichtbare (maatschappelijke) effecten van deze taken;
- overwegende dat:
- het college in de voorliggende programmabegroting via programmasturing de maatschappelijke effecten centraal wil stellen;
 - het college zowel voor de wettelijke als de aanvullende taken een beeld moet hebben van het effect, resultaat en de eventuele overlap (uitgaande van de effecten en resultaten) van de subsidie;
 - het college nog een forse bezuinigingsopgave heeft;
 - het college de ambitie heeft om, aan het einde van de coalitieperiode, uit te komen met de beschikbaar gestelde middelen vanuit het Rijk in relatie tot het sociaal domein;
- verzoekt het college:
- in beeld te brengen welke wettelijke en welke aanvullende taken de maatschappelijke partners, in bijzonder GGD Twente, Veilig Thuis Twente en Avedan uitvoeren;
 - in beeld te brengen wat de resultaten en de effecten zijn van de uitvoering van deze taken;
 - de kosten van de verschillende taken in beeld te brengen;
 - in beeld te brengen waar zij overlap ziet, ook met taken van andere gesubsidieerde maatschappelijke partners, op basis van de beoogde resultaten en effecten;
 - haar bevindingen te presenteren aan de gemeenteraad en te betrekken bij de bezuinigingsopgave die voorligt,
- en gaat over tot de orde van de dag."

De motie wordt ingediend door de fracties van VVD, CDA, Lokaal Almelo Samen en ChristenUnie.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Voorzitter! De heer Pauwels spreekt over twee uur gratis parkeren. Dat is een keuze die is gemaakt om de binnenstad weer bloeiend te maken en hopelijk meer mensen te trekken. Hij zegt een paar dingen heel duidelijk. Er is € 600.000 beschikbaar gesteld en er moet € 300.000 van de ondernemers komen. Als die € 300.000 niet worden gerealiseerd, wat gebeurt er dan met het plan?

De heer PAUWELS (VVD): Dan is de pilot van tafel.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): De collegepartijen accepteren dus niet dat er buiten die € 600.000 andere financiële middelen worden gezocht binnen de gemeentelijke begroting.

De heer PAUWELS (VVD): De pilot is dan op dat moment van tafel en dan ontstaat er een nieuw overlegmoment. Je moet dan met elkaar in gesprek, maar dan is het momentum verloren. Wanneer het dan wordt uitgewerkt in een nieuwe pilot in een nieuw plan, zullen we dan zien. Bij wat er nu op tafel ligt, geeft de gemeente boter bij de vis: € 300.000 plus € 300.000 reeds gereserveerd. Ondernemers zullen nu € 300.000 op tafel moeten leggen. Dat zijn binnenstadondernemers, dat kunnen vastgoedeigenaren zijn, pandeigenaren. Het kunnen ook de meubelboulevard of de sportboulevard of anderszins zijn. Het kunnen de wijkwinkelcentra zijn. Men moet out of the box denken en zorgen dat er € 300.000 op tafel komt. Zo niet, dan is de pilot voorbij.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Dat is duidelijk. Ik hoop dat de andere coalitiepartijen dat straks ook in hun bijdrage zullen meedelen.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Even verder over gratis parkeren. Gratis bestaat niet, zo zei de heer Pauwels tijdens de verkiezingscampagne. Ik ben blij met het antwoord aan de heer Gerritsen, want dat wilde ik ook vragen. Het is een inbreng van de VVD-fractie en die heeft het altijd duidelijk gemaakt. Ik begrijp echter tot nu toe niet hoe wij die ondernemers erbij moeten

betrekken. De heer Pauwels spreekt over vastgoedeigenaren en ondernemers, maar tot op de dag van vandaag weet ik nog steeds niet hoe wij die € 300.000 bij elkaar moeten krijgen. Nogmaals, ik ben heel blij met het antwoord dat, als we die € 300.000 van de ondernemers niet krijgen, het basta is, klaar. Ik denk dat we daar uiteindelijk op uitkomen. Stel dat we die € 300.000 binnenkrijgen van de ondernemers, wat is het plan? Hoe denkt de heer Pauwels dat we dat binnen krijgen? Met een bepaald soort belasting of met een verordening waarmee we van iedereen iets eisen? Wat zijn zijn ideeën daarover?

De heer PAUWELS (VVD): De heer Çete geeft zelf al de antwoorden. Ik heb gesproken over out of the box denken. Bedenk iets met elkaar. De hele stad heeft er voordeel van als de binnenstad weer veel reuring heeft en als er files naar de binnenstad komen. Laten we hopen dat het weer zo ver komt. Ik herinner mij het jaar 1999, toen de binnenstad totaal uit de klauwen liep qua bezoekersaantallen op zondag, toen ik daar foldertjes uitdeelde. Dat zijn de beelden die we graag terug zouden willen zien. Of het werkelijkheid wordt of een utopie is, dat gaan we beleven. Voor het bij elkaar brengen van de middelen heb ik het volste vertrouwen in het zelforganiserend vermogen van ondernemers in onze stad. Er is een aantal verenigingen, een aantal woordvoerders namens die verenigingen. Volgens mij zijn ondernemers heel wel in staat om met elkaar een avond te beleggen. Wellicht kan de wethouder daar vandaag ook iets over zeggen, want hij gaat binnenkort in gesprek met de ondernemers en met CAA-woordvoerders om de krachten te bundelen. Het gaat niet alleen over parkeren, maar ook over een gedeelde visie voor ondernemend Almelo. Hoe zetten we Almelo weer op de kaart met een regionale functie? Twee weken geleden was er de nieuwe vestiging van een grote voetbalzaak hier op de boulevard. Dat zien we graag. Zo'n winkel heeft een regionale aantrekkingskracht. Almelo kan zich daarmee profileren in de regio en geen eenheidsworst zijn, want dat is niet wat we voorstaan.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik ga mijn eigen eerste termijn nu niet helemaal uitspreken. Een volgend punt. De heer Pauwels was heel trots over de grote actie in mijn geboortewijk en in mijn woonwijk. Dankzij die grote actie is mijn geboortewijk en mijn woonwijk ook wel de pauperwijk van Nederland of van Almelo genoemd. Ik heb de conclusies niet zo kunnen trekken zoals hij die trekt. Hoe trekt hij de conclusie dat na zo'n inval in één keer het Nieuwstraatkwartier veel beter of bewoonbaarder is geworden? Hij komt nu in één keer tot de conclusie dat het prachtig is. Ik heb zo'n inval gezien en mijn familie heeft het meegemaakt, want het waren de burens bij wie is binnengevallen. Er was een hoop ellende een paar weken lang in mijn geboortewijk. Ik heb tot nu toe als bewoner van de wijk nog niet de conclusie kunnen trekken dat het van de ene op de andere dag veel beter is geworden. Hoe komt hij tot de conclusie dat zo'n grote inval in één keer een hele verbetering oplevert voor zo'n wijk en dat het de leefbaarheid heeft bevorderd?

De heer PAUWELS (VVD): De heer Çete heeft het woord "conclusie" als ik snel tel zeven keer genoemd, maar ik heb volgens mij geen enkele conclusie getrokken. Ik heb gemeld dat mijn fractie en ik blij zijn dat wij hebben gezien dat deze gemeente in staat is om een halt toe te roepen aan bepaalde ontwikkelingen, negatieve ontwikkelingen. Ik heb een aantal mensen gesproken die blij zijn met dit soort ingrepen om een halt toe te roepen aan negatieve bronnen, broeinesten die in wijken zitten. Dat het in dit geval in het Nieuwstraatkwartier is gebeurd, dat zij zo. Het had ook in een andere wijk kunnen gebeuren. Het Rosarium is misschien iets minder voor de hand liggend, maar het kan. Als het daar zou gebeuren, zou ik het ook aanmoedigen. Hartstikke goed: een halt toeroepen aan georganiseerde criminaliteit en drugshandel. Dat willen we niet in deze stad.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Gezien het feit dat de heer Pauwels uit dezelfde partij komt als Klaas Dijkhoff en gezien het feit dat Klaas Dijkhoff vindt dat wildplassen in het Nieuwstraatkwartier dubbel gestraft moet worden, snap ik zijn punt helemaal. Ik wil het hierbij laten.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik heb een paar punten voor de heer Pauwels, onder andere dat een tegenprestatie iets kan doen tegen de kopzorg die mensen hebben. Beseft hij ook dat verplichte tegenprestaties ook aardig wat kopzorgen kunnen opleveren? Hij spreekt over economisch haalbare duurzaamheid. Beseft hij dat, als je de economische factor van

duurzaamheid bepalend laat zijn, je mogelijk een heleboel doelstellingen helemaal niet haalt die we wel verplicht zijn te halen? Ik wil wel uitleggen welke dat zijn, als hij het niet begrijpt, maar dat zal wel meevallen. Het zero tolerance beleid heeft hij redelijk uitgespit. Dat mag op elk terrein gebeuren, maar ik ben benieuwd waar hij dat waarmaakt. Een ander punt dat daarmee te maken heeft, is het bestrijden van illegale detailhandel. Doet hij dat door het te legaliseren of heeft hij daar iets anders voor in gedachten? Met betrekking tot het bedrag van € 300.000 voor parkeren lijkt het erop dat daar de markt bepaalt. Toevallig was er vanochtend een dringende oproep vanuit de zorg om die marktwerking weg te krijgen uit een aantal terreinen. Ik ben benieuwd wat hij daarvan vindt. Het gaat niet alleen om de zorg, maar om allerlei terreinen. Het blijkt dat daar waar de markt bepaalt de meeste mensen er meer last van hebben dan in andere gevallen.

De heer PAUWELS (VVD): Kopzorgen bij werken, ja, dat kan zo zijn. Dat heb ik ook. Ik heb heel vaak kopzorgen van mijn werk en daar word ik voor beloond. Dat is inherent aan werken. Mensen die niet kunnen werken, moet je niet verplichten om te gaan werken. Maar bij mensen die kunnen werken, vind ik het niet juist als je dan zegt: ik geloof het allemaal wel en laat een ander het maar betalen want ik vind het prima zo. Bedrijven in deze omgeving schreeuwen om personeel. De problemen die nu opdoemen bij de groei van bedrijven, bij het opzetten van nieuwe banen en om mensen verder te brengen, worden belemmerd doordat er onvoldoende mensen beschikbaar zijn die willen werken. Dan zeggen wij: als er voldoende mensen zijn die kunnen werken, is er geen argument meer om niet te gaan werken. Dat daar kopzorgen bij horen, ja, dat hebben we allemaal. Mensen die werken, kunnen soms ook kopzorgen hebben van werk. Dat hoort erbij.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Er waren nog meer zaken.

De heer PAUWELS (VVD): Ja, economisch haalbare duurzaamheid. Ik kan uit praktijkervaring spreken. Juist de gebieden die onze fractie noemt, de prioritaire gebieden solar, wind en biomassa, zijn de haalbare technologieën die bewezen zijn, waar eigenlijk geen risico meer in schuil gaat en waar je de hoogste bijdrage aan je duurzaamheidsdoelstelling behaalt. Die duurzaamheidsdoelstelling bestaat uit een CO₂-reductie en een opwekken van terajoule. Ik hoop dat de wethouder daar verder op in gaat. Dat is een opgave die de raad heeft om keuzes te maken om deze stad zo snel mogelijk te laten voldoen aan de doelstellingen die we hebben om de wereld gangbaar te houden, ook voor onze kinderen. Daarover maak ik me zorgen. Je moet een aantal maatregelen nemen met bewezen technologieën en niet met leuke, flauwekulachtige, innovatieve dingen. Daar reddend we het niet mee en daar draai je niet de transitie van vandaag mee. Dat is leuk voor morgen, maar we hebben nu een andere opgave.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): De heer Pauwels zegt dat hij beloond wordt voor zijn werk, maar ik ken ook situaties waarin mensen niet beloond worden voor hun werk. Zij worden gewoon verplicht te werken en zien daar verder niets tegenover staan. Die nuance wil ik meegeven. Volgens mij heeft hij verder redelijk correct gereageerd. Dat vind ik een compliment waard.

De heer PAUWELS (VVD): Dank u wel. De illegale detailhandel moet niet gelegaliseerd worden. Dat zou juist een averechts effect hebben. Er moet wel gehandhaafd worden en worden gekeken wat er zich in die gebieden voordoet. Bedrijven moeten de mogelijkheid hebben om naar de binnenstad of andere plekken te vertrekken. De bijdrage van € 300.000 vanuit de ondernemers heb ik voldoende toegelicht. Ik deel de zorg van de heer Hümmels dat bepaalde marktwerking in de zorg niet altijd leidt tot positieve effecten. Dat hebben we nu ook kunnen zien met het ziekenhuis. Ik blijf echter voorstander van marktwerking in de zorg omdat die de facto kan leiden tot een kostendaling.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik heb de algemene beschouwing van de VVD-fractie gelezen en ben blij om te lezen dat de fractie dieper op werk ingaat dan alleen dat schoffelplan van vorig jaar. De fractie vindt dat werk moet lonen en wil de armoedeval voorkomen. Ik ben benieuwd hoe men dat ziet, want dat is voor veel mensen een drempel om te gaan werken. Juist door te gaan werken, missen ze heel veel inkomen door belastingteruggave of collectieve zorgverzekering. Dat is lastig en dat maakt de drempel hoger om te gaan werken.

De heer PAUWELS (VVD): Kan mevrouw Geerdink op dit punt iets duidelijker zijn? Houdt dit in dat een uitkering gunstiger is dan dat je gaat werken doordat je andere lasten hebt?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Dat ligt aan wat je na die tijd verdient. Als je allerlei vergoedingen of belastingteruggaven krijgt en net boven de drempel zit als je werkt, is dat een nadeel. Dan is het nadelig om te werken.

De heer PAUWELS (VVD): Bedoelt zij daarmee soms ook oneigenlijke stapeling van vergoedingen, die excessen? Die willen wij juist tegengaan.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik zou daarvoor willen waken. Werk moet lonen en op welke manier dat moet, is dan verder te bepalen. De heer Pauwels zegt ook dat hij mensen met een bijstandsuitkering heel graag wil helpen om naar werk toe te leiden. Daar ben ik heel blij mee, maar ik weet ook dat er een heleboel mensen die nu vrijwilligerswerk doen met een bijstandsuitkering heel blij zijn met het vrijwilligerswerk. Maatschappelijk betekenen ze een heleboel voor Almelo. Sommigen zijn bij de Voedselbank of bij Almelo Doet Mee, bij het Huis van Katoen. Ze zijn 40 uur in touw met hun uitkering. Ik ben benieuwd of de heer Pauwels bereid is om geld vrij te maken om die mensen een vrijwilligersvergoeding te geven.

De heer PAUWELS (VVD): Een vrijwilligersbijdrage druist in tegen het principe dat wij nastreven, namelijk iets doen voor je uitkering. Dat vinden wij eigenlijk heel normaal. Dat kan zijn door bij te dragen op sportcomplexen, in ouderenzorginstellingen, door koffie te schenken en de dingen die mevrouw Geerdink noemt te doen. Iets doen voor je maatschappij, voor diezelfde maatschappij die jou een bepaald bedrag geeft waardoor je inkomen kunt genieten. Bij individuen die een normale baan hebben, die werken en ook vrijwilligerswerk doen, is er ook geen overheid die daar vrijwilligerswerk vergoedt. Ik snap de vraag. Ik vind de gedachte sympathiek, maar het druist in tegen de lijn die wij neerleggen: iets doen voor je uitkering.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Het gaat mij niet alleen om mensen met een uitkering die vrijwilligerswerk doen. Ik vind dat iedereen, ook als je werkt en je echt iets goeds doet, bijvoorbeeld op preventief gebied in de zorg, daar best iets voor mag krijgen.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Voorzitter! Ik wil graag ingaan op het parkeren. Als je mensen twee uur gratis laat parkeren en uitnodigt om de binnenstad in te rijden met hun auto, creëer je meer verkeer. In de begroting staat de ambitie dat de binnenstad juist duurzamer, groener en veiliger moet worden. Dat lijkt mij tegenstrijdig. Hoe is dat te rijmen?

De heer PAUWELS (VVD): De heer Ekizkuyu heeft zeker een punt dat dat in de kern mogelijk strijdig is, maar de maatschappij verandert. Ik heb vroeger al geleerd dat de consument voor de deur wil parkeren, het liefst in de winkel, zo zei mijn vader altijd. Dat kun je mogelijk maken door het parkeren in onze binnenstad aantrekkelijk te maken, dat mensen er met de auto naartoe kunnen, door het winkellint op een logische manier, op een natuurlijke wijze, in te korten en de Grotestraat noord en zuid toegankelijk te maken en er een beperkt aantal parkeerplaatsen aan te bieden. Daardoor kunnen mensen dicht bij de winkels komen. Ik ben het ermee eens dat dat strijdig is met het principe van duurzaamheid, maar wij hebben nooit gezegd dat de binnenstad een duurzaam geheel moet worden of geheel autovrij om dat te optimaliseren vanuit de gedachte van duurzaamheid. Dat heeft de VVD-fractie niet gezegd.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Het gaat niet alleen om duurzaamheid, maar ook om veiligheid. De VVD-fractie wil het duurzamer en veiliger maken en zegt dat mensen willen parkeren in de binnenstad. Waaruit blijkt dat? Is er een rapport of zijn er cijfers over bekend? Hoe komt de heer Pauwels aan de conclusie dat mensen, als er gratis geparkeerd mag worden, daadwerkelijk naar de binnenstad komen?

De heer PAUWELS (VVD): Ik zal de heer Ekizkuyu niet vermoeien met alle rapporten die ik via de heer Makkinga met enige regelmaat toegestuurd krijg. Allerlei landelijke onderzoeken en data wijzen uit dat de consument voor snelle boodschappen dichtbij wil kunnen parkeren. De

wijkwinkelcentra zijn druk bezocht. De boulevard is druk bezocht. Het meubelplein in Hengelo wordt druk bezocht. Dat is de trend. Meer kan ik er eigenlijk niet over zeggen.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Dat zijn woonboulevards en winkelcentra. Dit is een binnenstad. Volgens mij hebben wij het plan om de binnenstad op een andere manier in te richten, met bepaalde unieke winkeltjes, boetiekjes et cetera. Dat heeft een heel ander doel. Dat is niet voor snelle boodschappen.

De heer PAUWELS (VVD): Idealiter zou het zo zijn dat met al die boetiekjes en een leuke setting – het lijkt me fantastisch als onze binnenstad er zo uitziet – onze inwoners, op dit moment 74.000, massaal met de fiets naar de binnenstad komen. Ik denk dat de werkelijkheid anders is. Almelo streeft een regionale functie na. We willen een centrumgebied in de regio zijn. Het achterland van Tubbergen telt ook 800.000 inwoners. Daar wil je een onderscheidende functie voor zijn. Je moet voorkomen dat dat hele gebied doortrekt naar Enschede of naar Duitsland. Je zult aantrekkelijk moeten zijn en die mensen de gelegenheid moeten bieden om te parkeren in Almelo. Als twee uur gratis parkeren daarbij helpt en we gaan dat in de pilot merken, zijn we daartoe graag bereid. Als blijkt dat de pilot niet werkt en er na twee jaar geen grote drommen bezoekers zijn en dat de omzet niet substantieel is gestegen, houdt het op. Dan is de pilot voorbij.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Ik heb nog een vraag over de inval in het Nieuwstraatkwartier. Ik heb ooit twee jaar een rechtenstudie gevolgd en daar heb ik een rechtszaak gevolgd over een bende in Almelo. Dat was een jaar of tien geleden. Er werden toen 24 mensen opgepakt. In dit geval zijn het er 13. Er waren toen meerdere vuurwapengevaarlijke mensen bij. In dit geval is het er 1. Dit keer zijn 450 man ingezet en tien jaar geleden was dat 135 man. Dat is toen geruisloos gebeurd, geen explosieven, geen persconferentie, heel efficiënt en rustig. Er is geen circusshow van gemaakt. Ik vraag me af wat de meerwaarde van 450 man inzet is. Er ontstaat gewoon een machtsvacuüm op het moment waarop die criminelen zijn opgepakt. We moeten niet denken dat daardoor de criminaliteit wordt opgelost. Er ontstaat een machtsvacuüm en andere mensen stappen daarin. Ik vind dat we criminelen efficiënt en goed moeten aanpakken en oppakken, maar we moeten oppassen dat we er geen circusshow van maken. Het kan op een heel efficiënte manier. Dat is tien jaar geleden gebleken. Wat is de meerwaarde van die krachttaal?

De heer PAUWELS (VVD): De heer Ekizkuyu noemt het een circusshow, maar daar wil ik van wegblijven. Het gaat over termen als doelmatig, effectief en efficiënt. Wij gaan niet over het aantal dat daarbij hoort. Dat is een keuze die in een ander gremium op dat moment wordt gemaakt. Ik constateer wel dat er een helder signaal van is uitgegaan. Het heeft geleid tot 13 aanhoudingen met één vuurgevaarlijk persoon. Dat zij zo. Dat is een goede meevaller. Ik trek daar geen conclusie uit. Al het andere zijn keuzes die elders gemaakt worden. Wij zijn in ieder geval blij met de heldere signaalfunctie die ervan uitgaat: zero tolerance. Wij accepteren dit niet in deze stad.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): De heer Pauwels is dus blij met de gevolgde aanpak.

De heer PAUWELS (VVD): Zeker.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): En dat de vorige keer het veel efficiënter is gebeurd, doet er niet zo veel toe?

De heer PAUWELS (VVD): Dat is een zaak die je op zijn eigen merites moet beoordelen. Dat kan ik op dit moment niet. Ik heb daar de gegevens niet voor. Ik ga daar graag in de nazit nader over doorspreken. Wellicht kan het als signaal voor toekomstige acties meegegeven worden aan de burgemeester als portefeuillehouder. Op dit moment gaan wij er niet over.

De heer WIERTZ (D66): De heer Pauwels heeft het woord "tuig" in de mond genomen. Om heel eerlijk te zijn, betwijfel ik of de raadzaal de plek is om dat soort woorden te gebruiken, maar daar gaat mijn vraag niet over. Die gaat over het parkeerbeleid.

De VOORZITTER: U hebt op zich gelijk. Ik heb op dat punt ook opgelet. De heer Pauwels gebruikte dat woord in een citaat.

De heer WIERTZ (D66): Dat ben ik met u eens, voorzitter, maar als je op die manier iemand citeert, suggereer je dat je het ermee eens bent.

De VOORZITTER: Ik deel u graag mede dat ik dat punt heb overwogen, maar heb het toelaatbaar geacht omdat het deel uitmaakt van een citaat.

De heer PAUWELS (VVD): Mag ik daar kort op reageren? Ik heb gezegd dat ik niet weet of dat de juiste terminologie is. Ik heb gezegd dat fractievoorzitter Dijkhoff dat heeft gezegd. Ik ben het ermee eens dat we dat soort taal niet moeten bezigen in de raadzaal. Hij heeft het terloops in een interview gezegd.

De heer WIERTZ (D66): Prima. Dan kom ik bij mijn punt. De heer Pauwels zegt dat het de bedoeling is dat de ondernemers gaan meebetalen aan het parkeerbeleid. Hij zegt dat de wethouder in gesprek wil met de ondernemers. Prima, maar denkt hij niet dat het beter was geweest om direct met de ondernemers in gesprek te gaan in plaats van meteen die € 300.00 in te boeken?

De heer PAUWELS (VVD): Dat is een mooie vraag. Ik denk dat inwoners van onze stad van ons mogen verwachten dat wij nadenken over bepaalde keuzes en dat wij keuzes durven maken. De heer Gerritsen zei dat ook al. Bij keuzes hoort ook boter bij de vis en dingen concreet maken. Dat doen we hier exact. De VVD-fractie vindt dat wij het grondig kunnen aanmoedigen om die € 300.000 te verdelen over drie delen. De kosten gaan voor de baten uit, zo heb ik altijd geleerd. Ook in dit geval van gratis parkeren is de veronderstelling die daaronder ligt dat het leidt tot een toename van het aantal bezoekers, een toename en een wijziging van het aantal koopstromen in onze stad en een, hopelijk substantiële, toename van omzet van de winkeliers in de binnenstad en de omliggende wijken en straten. De kosten gaan voor de baten uit. Wij zeggen: ondernemers, wij durven € 600.000 te reserveren, nu is het aan u. Dan gaan we op enig moment na drie jaar meten wat het heeft opgeleverd. Als we concluderen dat het tot niets heeft geleid, stoppen we ermee en gaan we terug naar het oude systeem.

De heer WIERTZ (D66): De vraag is natuurlijk ook hoe je meet of het wat heeft opgeleverd, maar dat terzijde. Het feit blijft dat bij het coalitieakkoord direct die € 300.000 zijn ingeboekt. Je had bij het coalitieakkoord ook kunnen zeggen: we gaan bekijken of we een pilot kunnen doen met gratis parkeren en we gaan daarover in gesprek met de ondernemers om te kijken wat zij kunnen bijdragen.

De heer PAUWELS (VVD): Ja, dan had er vandaag een weeïg stuk gelegen en dan had de heer Wiertz ongetwijfeld gezegd: waar blijft het college nou met de concrete vertaalslag? We hebben gemeend op deze manier vanuit het coalitieakkoord, doorvertaald naar deze begroting, een concreet stuk te moeten voorleggen. Concreter kan het bijna niet. Het is nu aan de ondernemers om de uitdaging op te pakken. De bal ligt voor het doel om in te schieten.

De heer AKSE (SP): We hebben nu tien jaar marktwerking in de zorg. In die tien jaar is de zorg alleen maar duurder en slechter geworden. De doelstellingen zijn niet gehaald. We zijn nu zelfs zo ver dat er twee ziekenhuizen failliet zijn. Ik ben heel benieuwd hoe de heer Pauwels constateert dat marktwerking in de zorg alleen maar goed is.

De heer PAUWELS (VVD): De heer Akse haalt wat dingen door elkaar. We gaan gelukkig niet over de faillissementen in de ziekenhuizen. We zijn hier niet in de Tweede Kamer. Ik heb het natuurlijk ook gevolgd. Die komen vooral voort uit de investeringsprogramma's in het vastgoed. De ziekenhuizen zijn ernstig verwaarloosd. De kosten zijn veel te hoog. Wij hebben hier in de buurt het MST, een fantastisch ziekenhuis. Daar past een waanzinnig uit de hand gelopen bouwplaatje bij en dat zit ook in de gevarezone. Dat zijn keuzes die bestuurders van de ziekenhuizen maken. Het is net als in het normale reguliere bedrijfsleven: als je kosten te hoog

zijn ten opzichte van je inkomsten red je het niet. Dan ga je kopje onder. Dat is er gebeurd bij deze ziekenhuizen.

De heer AKSE (SP): Dat zijn nu juist de keuzes die je niet moet overlaten aan ondernemers omdat ze, zoals de heer Pauwels zegt, verkeerde keuzes maken. Daar wordt de gewone man, u en ik als we voor de dichte deur van een ziekenhuis of van de spoedeisende hulp staan, de dupe van.

De heer PAUWELS (VVD): Ik denk dat het probleem daar iets genuanceerder ligt. Gisteravond hebben we in het nieuws kunnen zien dat er overnamekandidaten zijn. Ook voor Lelystad is er een hele lijst met mensen, met name specialisten, die nu zelf investeren. Ik ben het ermee eens dat het voorbeelden zijn die we liever niet willen zien. In zijn algemeenheid heeft marktwerking in de zorg veel nadelen laten zien, maar het zal ongetwijfeld ook voordelen hebben. Het is een heel lastig onderwerp met veel nuances. Ik ga er graag de diepte over in, maar ik betwijfel of dat op dit moment gaat lukken.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): De heer Pauwels zei met betrekking tot het gratis parkeren dat CAA niet de juiste gesprekspartner is. In onze ogen zijn de juiste gesprekspartners alle ondernemers in Almelo die baat hebben bij het gratis parkeren rondom het centrum. Denkt de heer Pauwels daar hetzelfde over?

De heer PAUWELS (VVD): Volgens mij zat dat verscholen in mijn antwoord. Ik denk dat de heer Kampman daar gelijk in heeft. Alle ondernemers die er baat bij hebben, dus ook vastgoed-eigenaren en ondernemers in de buitengebieden. Almelo als geheel heeft er profijt van als er reuring in de binnenstad is. Regent het in de binnenstad, dan druppelt het in de periferie. Regent het in de periferie, dan druppelt het in de binnenstad. Dat is de werking.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Dank u wel. Helemaal mee eens.

De heer STÖTELER (PVV): Ik kom terug op de interactie over het woord "tuig". Ik zoek dat onderhand op in de Van Dale. De eerste definitie is "materiaal en gereedschap" en de vierde is "slechte mensen". Ofwel: het is gewoon Nederlands. Laat mij hier een oproep doen om er niet te zenuwachtig over te doen.

De heer Pauwels begint zijn bijdrage met "wenden". Een synoniem daarvoor is "keren" of "draaien". Dank dat hij daarvoor uitkomt, want zo kennen we zijn partij. Er is inmiddels geen partij die groener is dan GroenLinks, behalve dan de VVD. Het liberale is er ook wel een beetje af, gezien de woorden over detailhandel op de bedrijventerreinen. Vorige week of twee weken geleden zagen we dat er voor Kees Smit een uitzondering moet worden gemaakt. Die gaat detailhandel op het RBT doen. Hoe denkt de heer Pauwels dat andere bedrijven daarover denken, andere detailhandelsbedrijven die daar al jaren zitten en die nu te horen krijgen dat ze weg moeten en dat ze naar de binnenstad moeten waar ze veel meer huur moeten betalen? Hoe kijken zij daar tegenaan?

Ik ken de VVD-fractie als een partij die strak kijkt naar financiën. Ik hoor de heer Pauwels nu spreken over drie windmolens op het RBT. Heeft hij wel eens gekeken hoe efficiënt die dingen zijn? Dan weet hij dat er meer dan 80 vrachtwagens nodig zijn om überhaupt één zo'n ding neer te zetten. Daar komt heel wat bij kijken. Heeft hij dat meegenomen in zijn onderzoek?

De heer PAUWELS (VVD): Jazeker. Mijn dagelijkse werk ziet met name daarop, dus ik kijk iedere dag hoe efficiënt dat gebeurt en wat de opbrengst is in terajoule, CO₂-besparing en welke investering daarmee gepaard gaat. Je ziet vooral dat de markt het werk doet en dat we in verschillende provincies energiefondsen hebben. Overijssel heeft het Energiefonds Overijssel om dat te financieren. Het is dus spot on om juist die kans op verduurzaming te pakken.

Ik snap dat de ontwikkeling bij Kees Smit vragen oproept. Ik heb geconstateerd dat het in de regio vragen heeft opgeroepen, zelfs bij onze collega's in Enschede en nog wat andere steden. Volgens mij is het vrij helder. Wij proberen een fantastische onderneming in Almelo te behouden die inspeelt op groothandel. Kees Smit is niet meer dat lieve winkeltje dat ooit aan de Bornerbroeksestraat zat en waar ik als kind voorbijfietste. Nee, dat is een bedrijf dat is uitgegroeid tot een internationale speler, die groothandel bedrijft vanuit Almelo en Amersfoort.

We zien dat een concentratie van verschillende locaties in Almelo plaatsvindt op één plek, het XL Businesspark. Daar speelt dit op in. Wat hier nu voorligt, is dat er een kleine ruimte is waar de consument ook naar binnen kan om eens te kijken, maar het is een bedrijf dat zich internationaal richt op de groothandel op het gebied van tuinmeubelen.

De VOORZITTER: Even een onderbreking. Ik zie dat mevrouw Pol opnames maakt. Dit is een openbare vergadering, dus dat mag, maar mevrouw Pol, u bent raadslid en geen cameravrouw. Er worden opnames gemaakt van deze vergadering. Ik wil het toelaten, maar het kan een beetje verstorend werken op de setting in de raad. Houd een beetje rekening met elkaar wat dat betreft.

De heer STÖTELER (PVV): Ik hoor de heer Pauwels over het Energiefonds Overijssel spreken. Dat is precies het punt. Er moet heel veel belastinggeld en subsidie bij om zo'n windmolen ook maar een beetje lucratief te maken. Dat is nu juist het probleem. Als de ondernemers op het XL Businesspark of het RBT zo'n ding willen, als ze groen willen zijn en zelfvoorzienend zijn met die windmolens, laat ze dat dan zelf betalen. Gooi er geen belastinggeld naartoe.

Ook de PVV gunt Kees Smit het allerbeste, maar wij gunnen alle ondernemers in Almelo het allerbeste en dat geldt ook voor die ondernemers die nu een bedrijf hebben met detailhandel op een industrieterrein en die niet naar de binnenstad zouden kunnen omdat ze bijvoorbeeld de kosten van de huur niet kunnen betalen of extra aanrijdverkeer hebben, zoals bevoorrading. Kijk daarnaar en ga niet in het algemeen zeggen dat detailhandel daar moet verdwijnen, terwijl Kees Smit er juist naartoe mag verhuizen.

De heer PAUWELS (VVD): Ik wil even kort reageren. Ik onderschrijf de laatste opmerking dat ernaar gekeken moet worden. Volgens mij is dat ook de strekking van de brief die het college naar die ondernemers stuurt. Er vindt geen razzia plaats en er worden geen huisuitzettingen verricht op locaties in die buitengebieden, maar het is goed om scherp te hebben dat je geen winkels met detailhandel, waar de consument heen gaat, moet willen op bedrijventerreinen. De ondernemers die detailhandel hebben en consumenten ontvangen op bedrijventerreinen en die niet economisch uit kunnen in de binnenstad als gevolg van een neergaande lijn van de huur, moeten zich afvragen of ze die winkel nog willen voortzetten, want dan kom je in een onrendabel geheel terecht. Daar gaan wij niet over, dat is aan de ondernemers.

De heer STÖTELER (PVV): Een laatste opmerking daarover. Daar kennen we Tuffel, de telefoonreparateur die in de binnenstad zat en die inmiddels verhuisd is. Die kon de huur niet meer betalen, maar die heeft wel een heel veel selectieve aanvoer van klanten. Klanten met een kapotte telefoon moeten daarheen. Het maakt dus niet uit waar die zaak zit. Maakt dat voor ons dan wel uit?

De heer PAUWELS (VVD): Het ligt eraan waar Tuffel nu zit. In mijn beleving is hij naar de meubelboulevard gegaan. Is dat correct? Hij heeft daar een tussenstop gezet, maar is nu elders gevestigd. Ik durf even niet te zeggen waar. Als dat afwijkt van de lijn in de detailhandelsvisie en het feit dat er geen illegale detailhandel in het buitengebied mag zijn, zal door de gemeente worden gehandhaafd, met inachtneming van de opmerking die de heer Stöteler heeft gemaakt.

De VOORZITTER schorst daarop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering verleent de VOORZITTER het woord aan de heer De Olde.

De heer DE OLDE (PVA): Voorzitter! Voor ons ligt de programmabegroting 2019. De gemeente Almelo gaat proberen deze gemeente weer bestuurlijk op de rails te krijgen, want het coalitieakkoord 2018-2022 kent de titel "Ambitie, daadkracht en vertrouwen". We gaan dit doen met vereende krachten, dus samen met alle Almeloërs, alle maatschappelijke partners, de ondernemers en de winkeliers. En niet te vergeten alle hier zittende raadsfracties, want de raad zet inhoudelijk de financiële lijnen uit voor het komende jaar. Een uitgewerkt plan voor 2019 op basis van een financieel sluitende begroting. Dit betekent dat we op koers liggen, al laat de

begroting een negatief saldo zien van € 942.000, veroorzaakt door structurele knelpunten. Voorgesteld wordt om dit bedrag te onttrekken aan de algemene reserve. Al met al betekent dit dat er financiële onzekerheden zijn. Zo zullen de tekorten op de budgetten op het sociaal domein de komende jaren hun weerslag moeten vinden in het te voeren beleid. Niettemin blijft het college onverkort uitvoering geven aan het financiële herstelplan. Men hoopt dat uiterlijk eind 2020 het preventief toezicht zal worden opgeheven. De begroting voorziet hierin, zodat wij deze in grote lijnen kunnen onderschrijven.

We bladeren de meerjarenprogrammabegroting nog even door en noemen wat opmerkelijke punten:

Insteekhavens. De Europese Unie heeft een subsidie van in totaal € 3,9 miljoen beschikbaar gesteld voor verruiming Twentekanalen. Hiervan is € 1,2 miljoen bestemd voor Almelose havens. De insteekhavens aan het Dollegoor worden gereed gemaakt voor klasse Vabinnenvaart in het kader van "geef de binnenvaart toekomst en voorkom 74.000 extra trucks, files en CO₂- uitstoot". De belangrijkste factor is de blik op de toekomst. In dat opzicht moeten we geen insteekhaven dempen om vierkante meters te realiseren voor bedrijven.

Zichtbaar verleden. De nieuwe binnenstad schiet uit de grond. Er komt volgens de borden iets moois boven water. Voor een deel beneemt massieve nieuwbouw het zicht op historische panden, zoals de vroegere Ledeboer Bank en het gewezen Paleis van Justitie. Deze gebouwen, die getuigen van het Almelo van ooit, verdwijnen nu achter de massieve nieuwbouw op de markt. Er komt iets moois boven water maar wordt er ook niet iets verstoopt?

Dierenwelzijn in de begroting. De gemeente Almelo heeft haar wettelijke taak in het kader van de opvang en het vervoer van zwerfdieren uitbesteed aan het Noordbroek. Het Noordbroek ontvangt hiervoor jaarlijks een gemeentelijke bijdrage, evenals voor de dierenambulance. De bedragen zijn de laatste jaren niet meer geïndexeerd en blijven achter bij landelijke kengetallen voor deze taken. Voor 2019 is € 15.000 extra beschikbaar en het college werkt aan een actualisatie van de overeenkomst met het Noordbroek. Wij zijn het college en met name de wethouder Dierenwelzijn dankbaar dat er in komende begrotingen aandacht wordt besteed aan koers, doelen en prestaties op het gebied van dierenwelzijn. De stad profiteert immers van een goed dierenwelzijnsbeleid.

Binnenstad leegstand. Leegstaande panden op toplocaties in de stad moet je niet laten leegstaan. In afwachting van een nieuwe bestemming moeten die gebouwen een tijdelijke functie krijgen. Een tijdelijke bestemming als galerie of expositieruimte is ideaal. Kunst voegt echt iets toe in een winkelstraat. De eigenaar is gewaarborgd dat er met zorg gebruik wordt gemaakt van het pand en dat anderen zich het pand niet kunnen toe-eigenen. Daarover worden in gesprekken duidelijke afspraken gemaakt. Voor omliggende winkeliers en winkelend publiek is het veel beter om een ingerichte etalage te zien en een geopende winkel dan leegstand. Wij dienen in verband met de aanvraag van de stichting "Kiek'n Kost Niks" hier een motie voor in.

Openbare toiletten. Het centrum moet straks een beleving zijn. Niet alleen op het Marktplaatsplein en het aansluitende Waagplein, ook op de Koornmarkt en het Amaliaplein. Via een door de raad aangenomen PVA-motie zal er een uitdrukkelijke wens vervuld worden voor bezoekers omdat er zal moeten worden voorzien in openbare toiletten. Van diverse kanten werd op zo'n voorziening ter opluchting en verlichting van de binnenstadbezoeker aangedrongen. Zelfs de voormalige wethouder gaf aan, uit eigen ervaring puttend, hoe belangrijk een sanitaire voorziening in het centrum is. Jammer genoeg lezen wij hier niets over terug in de begroting.

Veiligheid. Drugscriminaliteit brengt enorm veel problemen met zich mee. Dat is geen nieuws. Het leidt tot overlast en verloedering, het is slecht voor de gezondheid en het trekt vele vormen van criminaliteit aan. Wat men zich vaak minder goed realiseert, is dat drugscriminaliteit zich wortelt in onze samenleving. Deze signalen zijn er al heel lang. We hopen dat inwoners en ondernemers signalen melden. Henneplantages bijvoorbeeld kunnen anoniem worden gemeld. Maar dit kan en moet nog veel beter. Panden die geruime tijd leegstaan, moeten bijzondere aandacht krijgen, zo vinden wij. Vaak zijn deze panden een bron van criminaliteit.

De helft van de vmbo'ers voelt zich niet veilig op school, dit ondanks pestprotocollen en veiligheidsplannen. Dat blijkt uit een peiling die onlangs is gehouden onder 75.000 scholieren. Veel scholen zijn sinds 2007 verplicht bezig met het opstellen van een veiligheidsplan. Vaak is het de directeur of de veiligheidscoördinator die het plan schrijft en het onder de teamleden verspreidt. Maar als er vervolgens niets mee gedaan wordt binnen het team? Als leerlingen en ouders niets te horen of te zien krijgen van het Veiligheidsplan? Onze vraag aan het college is: hoe is het drugsprobleem in Almelo? Is er toenemende mensenhandel, bijvoorbeeld door

loverboys. Graag horen wij hier een antwoord op. In 2013 hebben wij in de raad een politiek beraad speciaal over loverboys gevoerd. Hoe staat het op dit moment?

Dank u voor uw aandacht.

"Motie 4.

Programma economie en participatie.

De gemeenteraad van Almelo in vergadering bijeen op 1 november 2018, gehoord de beraadslaging, constateert dat:

- de economie hoofdzakelijk bestaat uit hoog en laag conjecturen die elkaar in golvend tempo herhaaldelijk opvolgen zodat er van stabiliteit geen sprake is;
- de positie van de werknemer op de arbeidsmarkt dusdanig is veranderd middels arbeidsduur technische constructies en verlegde verantwoordelijkheden met betrekking tot de werkgever;
- uitgaande van de verhoogde opleidingseisen van werkgevers ten aanzien van eventuele kandidaten voor beschikbare vacatures;
- er nog steeds teveel gebruik/misbruik wordt gemaakt van arbeidsmigranten waarvan een bekende ondernemer pocht dat hij er 900 van in dienst heeft.

vraagt het college:

een realistisch plan van aanpak om de werkloosheid binnen Almelo terug te dringen, zodat meer Almeloërs in staat zijn aan het werk te komen en te blijven, en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ingediend door de PVA-fractie.

"Motie 5.

Groenonderhoud.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018, gehoord de beraadslaging, overwegende dat:

- het coalitieakkoord de ambitie bevat inwoners meer invloed te geven op de inrichting en meer ruimte te geven om mee te helpen in het beheer van openbare ruimte;
- van mening dat inwoners bereid zijn om het groen in hun omgeving te onderhouden;
- de gemeente het initiatief moet nemen om inbreng van de inwoners te bewerkstelligen;
- zelfbeheer kan leiden tot een grotere tevredenheid over het groen in de buurt, en kan eventueel leiden tot een bezuiniging;
- "De kracht van Almelo" een samenwerking tussen gemeente en inwoners moet zijn;

draagt het college op:

- een plan op te stellen hoe inwoners te benaderen om deze te betrekken bij het groenonderhoud/herinrichting in onze gemeente;
 - op basis hiervan kaders en criteria op te stellen voor de mogelijkheden van het overdragen van groenbeheertaken aan inwoners;
 - op korte termijn materialen beschikbaar te stellen aan inwoners om te gebruiken bij het onderhoud van openbaar groen in onze gemeente,
- en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ingediend door de PVA-fractie.

"Motie 6.

Ozb, de grote "onbekende" bekende.

De gemeenteraad van Almelo in vergadering bijeen op 1 november 2018, gehoord de beraadslaging, overwegende dat:

- de onroerendezaakbelasting door een groot deel van de Almelse inwoners en bedrijven opgebracht wordt;
- er bij de fractie Partij Vrij Almelo regelmatig vragen binnen komen zoals; wat doet de gemeente eigenlijk met het geld dat via de ozb binnenkomt?

- dat een goede duidelijke communicatie richting onze inwoners en bedrijven van groot belang is zodat het wederzijds begrip vergroot wordt;
- vraagt het college:
om via alle beschikbare communicatiemiddelen aan onze inwoners en bedrijven te laten zien waar al het geld dat via de ozb binnenkomt, aan besteed wordt, en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ingediend door de PVA-fractie.

"Motie 7.

Terugdringen leegstand.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018, overwegende dat:

- in de voorliggende meerjarenbegroting 2019 als doel is gesteld de economische positie van Almelo te verbeteren en leegstand in het centrum tegen te gaan;
- meer kunst en cultuur in het centrum bijdraagt aan een aan een levendig centrum en zo het kernwinkelgebied verstevigt;

verzoekt het college om:

- de mogelijkheid te onderzoeken om een leegstaande winkelruimte in te zetten als expositieruimte en podium voor kunst en cultuur;
- inzichtelijk te maken voor de Raad of, en op welke wijze, dit te realiseren is;
- inzichtelijk te maken welke kosten en/of opbrengsten dit met zich meebrengt, en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting: In de begroting is aangegeven dat we de kunst en cultuurbeleid verder willen versterken. Zichtbaarheid is hierbij een belangrijke factor. We zouden graag zien dat een leegstaand winkelpand – al dan niet tijdelijk of om toerbeurt – wordt ingezet als expositieruimte of als podium voor kunst en cultuur. Het mes snijdt dan aan twee kanten. Kunst en cultuur zijn zichtbaar in het hart van Almelo en verlevendigen het centrum, en leegstaande panden vinden een al dan niet een tijdelijke bestemming."

Deze motie is ingediend door de PVA-fractie.

De heer TEEUW (ChristenUnie): De ideeën van de heer De Olde rondom leegstand en het vullen van de etalages vind ik zeer interessant. Ik heb wel wat vragen. Als de panden niet van de gemeente zijn, wat is onze rol dan? Als de panden wel van de gemeente zijn en je stopt er iets in, krijg je het er dan weer uit? Ik hoef hier maar de Kolkschool te noemen en iedereen weet waarover ik het heb. Hoe staat hij tegenover een leegstandsbelasting om op die manier te stimuleren dat panden gebruikt worden?

De heer DE OLDE (PVA): Toevallig hebben wij die vragen al eerder gesteld, ik geloof een halfjaar geleden. Wij zijn voor leegstandsbelasting. Het zijn panden van de gemeente Almelo maar ook van verhuurders. Wij hebben toen een motie ingediend met de opdracht aan het college om met de verhuurders te gaan praten. Tot nu toe hebben wij daar nog niets over gehoord.

De heer WEINREDER (Fractie Weinreder): De heer De Olde spreekt over ondernemers en winkeliers. Wat is het verschil tussen een ondernemer en een winkelier? Hoe wil de heer De Olde de controle op drugs en criminaliteit gaan handhaven? Heeft hij daar een concreet plan voor?

De heer DE OLDE (PVA): Bedoelt de heer Weinreder vervoer over water ten opzichte van vervoer over de weg?

De heer WEINREDER (Fractie Weinreder): Nee, ik heb het over drugs. Hoe wil hij dat gaan controleren? Heeft hij een concreet plan? En wat is het verschil tussen een ondernemer en een winkelier?

De heer DE OLDE (PVA): Sinds 2007 hebben de scholen een veiligheidsplan. Als er iets gebeurt, moet de school dat melden aan de gemeente Almelo.

De heer WEINREDER (Fractie Weinreder): De heer De Olde sprak over ondernemers en winkeliers die iets met drugs moeten en nu spreekt hij over de school. Dat is niet mijn vraag. In het algemeen wil hij een betere handhaving en betere controle. Hoe wil hij dat realiseren? Ik heb niet over de school gesproken, dat is een probleem van de school. Ik heb over het publieke domein gesproken.

De heer DE OLDE (PVA): Er moeten natuurlijk meer handhavers komen die er oog op houden.

De heer WEINREDER (Fractie Weinreder): Ok, dat is het antwoord op de ene vraag, maar wat is nu het verschil tussen een ondernemer en een winkelier?

De heer DE OLDE (PVA): Ik denk dat dat precies hetzelfde is. Je onderneemt en je bent winkelier.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Voorzitter! Ik wil eerst iets vooraf zeggen. Ik ben eigenlijk een beetje teleurgesteld. Ik heb op 29 september 2018 gevraagd om de raadzaal toegankelijk te maken voor rolstoelen, om een opritje te maken zodat mensen in een rolstoel ook deel kunnen nemen aan de vergadering. Ik zie dat dat er nog niet is. Ik ben benieuwd hoe het daarmee staat.

Vandaag op de agenda: de begroting, omdat het moet. De begroting, een document waar de raad en de inwoners van Almelo in moeten kunnen lezen wat de doelen zijn die het college wil behalen, wat het daarvoor wil gaan doen en wat het gaat kosten. Op 11 juni 2018, vier maanden geleden, presenteerde het college zijn programma met de titel Ambitie, daadkracht en vertrouwen. Drie mooie, krachtige woorden als titel en inhoudelijk vijf thema's die elk met dezelfde slotzin werden afgesloten.

Het college heeft nu vierenhalf maand de tijd genomen om met concreet geformuleerde doelen voor de programma's te komen. De PvdA-fractie had de verwachting dat die concreet geformuleerde doelen in de begroting 2019 terug te vinden zouden zijn. Maar nee, de doelen die in de begroting staan, zijn allesbehalve concreet. Verwacht het college daadwerkelijk dat de raad doelen gaat vaststellen waarin woorden als "meer, minder, beter, breder, vriendelijk, helderder, gastvrij, groener" en nog veel meer worden gebruikt als doelbepalend? Of moeten we de begroting anders zien? Een begroting, omdat het gewoon moet.

Onze fractie heeft de begroting gelezen en geprobeerd te ontdekken wat het college nu precies wil bereiken in Almelo. Maar we kunnen niets concreets vinden. Financieel herstel lijkt het uitgangspunt te zijn om de programma's verder uit te werken. We vragen ons af of dit nu wel zo verstandig is. Volgens de PvdA-fractie moet je eerst weten wat je wilt bereiken en hoe je dat wilt bereiken en daarna kun je pas berekenen wat dat gaat kosten. Niet andersom. De fractie maakt zich dan ook zorgen over de druk die het college zichzelf maar ook de inwoners van Almelo oplegt als het alles beredeneert vanuit financieel herstel.

In de begroting 2019 heeft het college de vijf programma's uit het coalitieakkoord nogmaals beschreven en weer bij ieder programma eenzelfde prachtige slotzin bedacht. In de tweede helft van 2018 gaat het college verder met de stad aan de slag om te bepalen hoe wij de doelen het best kunnen bereiken. Wat een ambitie! Het is 1 november 2018 en het college heeft geen concrete doelen. Hoe gaat het dat doen?

We kunnen hier de hele dag tijd en energie gaan verspillen, maar als het aan de PvdA-fractie ligt, stoppen we nu met de behandeling van de begroting en gaan we vanmiddag concrete doelen formuleren voor de vijf programma's en stellen we die aan het eind van de dag vast. Zoals het college zelf in de programmabegroting zegt, valt of staat het bouwen van een goed programma met het formuleren van goede programmadoelen. Een goed programmadoel is concreet, heeft draagvlak in de stad en brengt overzicht en focus aan. Met ons ordevoorstel slaan we meerdere vliegen in één klap. Het college heeft dan goed geformuleerde programmadoelen, het college heeft draagvlak in de raad omdat de doelen door de raad en het college samen zijn geformuleerd en het college kan verder met het uitwerken van de operationele doelen en de te ondernemen acties die daaruit voortkomen. We zijn ervan overtuigd dat het mogelijk is om vandaag de programmadoelen SMART te herformuleren. We zijn benieuwd naar de reactie op dit ordevoorstel en horen graag of we met elkaar voldoende lef hebben om dit te doen. Daadkracht, dat zou ik het willen noemen, de tweede term uit het coalitieakkoord.

De daadkracht die wij als fractie wel terug kunnen vinden in de programmabegroting is financieel herstel. Vooral in het sociaal domein wil het college flink aan de slag en heeft het de doelstelling om uit te komen met de rijksmiddelen. Maar hoe gaat het dat dan doen? Ik wil het college graag een praktijkvoorbeeld geven van dit moment. Het college wil uitkomen met de rijksmiddelen die beschikbaar zijn voor het sociaal domein. We lezen dat het college meer zorg wil aanbieden in de voorliggende voorziening. Het is goed om de zorg op die manier te organiseren, maar wij hopen dat het college niet te ver doorschiet hierin om al die zorg dan maar door vrijwilligers te laten doen. Dat zien we bij een vacature die is geplaatst bij Avedan Welzijn, een vacature voor vrijwilligers in de voorliggende voorziening, in opdracht van de gemeente Almelo. Het gaat hier om huiskamers waar mensen terecht kunnen voor een zinvolle dagbesteding in zes wijken, voor zestien uur, vier dagdelen per week. Er is één professional van Avedan Welzijn die ondersteund moet worden door drie vrijwilligers. Dat betekent dat er per week 288 uur aan vrijwilligers nodig is en dat er 96 uur professionals worden neergezet. Wordt vrijwilligerswerk het toverwoord van het college om het financieel herstel van de gemeente te kunnen realiseren? Is dit realistisch? Vindt het college dat het dit van de inwoners van Almelo mag verwachten? Is dit de daadkracht die het bedoelt en krijgt het met dit soort acties het vertrouwen terug?

Vertrouwen, de derde krachtterm uit het coalitieprogramma. Vertrouwen is iets dat je alleen kunt verdienen als je doet wat je zegt en zegt wat je doet. De inwoners van de stad hebben niet zo veel vertrouwen in de gemeente. De gemeente is niet alleen het college of de ambtenaren. Nee, zodra je ook maar iets in het gemeentehuis doet, dan ben je de gemeente. Aan een ieder van ons de taak om het vertrouwen van de stad terug te verdienen. Dat doe je niet door alleen even een gemeentelijke organisatie te veranderen en daar een berg gemeenschapsgeld tegenaan te gooien. Wil je het vertrouwen van de inwoners terug hebben, dan zul je dat met elkaar moeten verdienen. Onze fractie wil er graag aan meewerken om dat voor elkaar te krijgen.

Er is besloten om de gemeentelijke organisatie te herontwikkelen. Aan het college de taak om iedereen actief en enthousiast mee te krijgen in dat veranderproces. Om de herontwikkeling van de organisatie te doen slagen, is het vertrouwen nodig van iedereen die ermee te maken heeft. Ook dat vertrouwen moet je verdienen. Dat vertrouwen krijg je niet door een advies van de ondernemingsraad naast je neer te leggen en via de media je teleurstelling te uiten. Er lijkt ergens iets mis te gaan. Hoe gaat het college hiermee verder? Wij adviseren om eventueel een pauze in te laten en met de medewerkers in gesprek te gaan om nader tot elkaar te komen. Bouw aan vertrouwen!

We willen ook graag weten hoe het college de raad in de organisatieontwikkeling gaat meenemen. Het spreekt namelijk in de programmabegroting een verwachting naar de raad uit. Het schrijft: "Programmasturing gaat niet vanzelf; organisatie, college, raad en stad zijn in een samenhangend systeem onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het veranderen van de organisatie zal geen effect hebben als het college en de raad niet parallel veranderen." Er wordt dus verwacht dat de raad mee verandert met de organisatie. Ook schrijft het college dat dit gevolgen heeft voor de raadsvergaderingen en de politieke beraden. Kan het college aangeven wat er van de raad wordt verwacht en wat de gevolgen zijn? Het is namelijk moeilijk om aan een verwachting te voldoen als je niet weet wat die is. Wil het college de raad meekrijgen in dit veranderproces, dan zal het de raad hierin moeten meenemen en overtuigen dat dit de beste manier is om het vertrouwen van de stad te herwinnen. Alleen een verwachting uitspreken is niet voldoende.

Ambitie, daadkracht en vertrouwen: dat zijn de mooie woorden van het college. Op papier, want inhoudelijk kan onze fractie de inwoners van Almelo niet uitleggen welke ambitie het college gaat omzetten in daadkracht om het vertrouwen van de inwoners terug te krijgen.

De PvdA-fractie dient twee amendementen in.

"Amendement 8.

Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdsgebonden.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018, overweging:

kennis nemende van de concept programmabegroting waarin geen duidelijkheid wordt gegeven over te behalen programmadoelstellingen en wat daarvoor gedaan wordt en wat het mag kosten. Het voor de raad hierdoor onmogelijk wordt gemaakt om haar

toezichthoudende en controlerende taak uit te voeren en de inwoners van Almelo geen duidelijkheid biedt over het door u te voeren beleid;

besluit:

dictumpunt 1. "Het Programmaplan met de programma's Zorg, Economie, Binnenstad, Duurzaamheid en Veiligheid vast te stellen en opdracht te geven deze nader uit te werken bij de Perspectiefnota 2019" te schrappen en te vervangen door:

- kennis te nemen van Het Programmaplan met de programma's Zorg, Economie, Binnenstad, Duurzaamheid en Veiligheid;
- het college opdracht te geven de drie W's (wat willen we bereiken (programmadoelen), wat gaan we daarvoor doen en wat mag dat kosten) SMART her te formuleren;
- de gemeenteraad actief bij het opstellen van de programma-indeling en de uitwerking van de drie W's te betrekken via Politieke Beraden in het eerste kwartaal van 2019;
- de uitwerking hiervan uiterlijk bij de perspectiefnota 2019 voor te leggen aan de raad.

Het amendement wordt ingediend door de fracties van PvdA, Leefbaar Almelo en SP.

"Amendement 9.

Wens of realiteit.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018, overweging:

- kennis nemende van de concept programmabegroting waarin niet duidelijk wordt welke doelstellingen het college nastreeft in de programma's zorg en economie en participatie;
- er in het raadsvoorstel een taakstelling (uit het coalitieakkoord) wordt voorgesteld voor de programma's zorg en economie en participatie;
- het uit de begroting niet duidelijk wordt of deze taakstellingen haalbaar en realistisch is;
- een taakstelling geen doel op zich moet zijn om de programma's zorg en economie en participatie verder te ontwikkelen;
- dat eerst duidelijk moet worden welke doelen het college wil behalen en de acties daarvoor nodig zijn om te kunnen bepalen wat het gaat kosten;

besluit:

dictumpunt 6. de volgende, nog openstaande taakstellingen vast te stellen te schrappen en te vervangen door:

6. de volgende, nog openstaande taakstellingen uit eerdere perspectiefnota's vast te stellen en kennis te nemen van de (wens) taakstellingen van het college om te besparen op de programma's zorg, en economie en participatie (coalitieakkoord). De taakstelling van het college op de programma's zorg en economie en participatie niet eerder vast te stellen als duidelijk is welke doelstellingen het college nastreeft in deze programma's en welk bedrag daar dan voor nodig is."

Het amendement wordt ingediend door de fracties van PvdA, D66, SP, GroenLinks, Leefbaar Almelo en Fractie Weinreder.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ik ben een beetje verward, ook door het amendement. De ChristenUnie-fractie heeft zich altijd zeer verzet tegen een regenteske bestuurscultuur, waarvan in het verleden ook de PvdA-fractie deel uitmaakte. Nu hoor ik mevrouw Geerdink enerzijds zeggen: laten we het vanmiddag even met zijn allen aftimmeren, maar tegelijkertijd zegt zij in het amendement dat we het als raad doen in het voorjaar richting de perspectiefnota. Wat is de bestuurscultuur die zij wenst?

(De heer Hammink komt, te 11.37 uur, ter vergadering.)

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Mijn bestuurscultuur is open. Zoals ik de begroting nu lees, gaan we straks akkoord met iets en geven we het college een blanco cheque om van alles te doen en de raad daar niet in mee te nemen. Dat zou ik heel jammer vinden, want we willen met zijn allen iets voor de stad betekenen en daar is iedereen voor nodig.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Mevrouw Geerdink spreekt over een blanco cheque en het niet meenemen van de raad. Is zij aan het framen of meent zij wat zij zegt?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Dat meen ik echt. Ik lees dat eruit. Het college wil dat wij de programma's gaan vaststellen, terwijl die nog verder uitgewerkt moeten worden.

De heer PAUWELS (VVD): Ik vind het jammer dat de fractievoorzitter van de PvdA-fractie er vandaag niet bij kan zijn, maar dat terzijde. We hebben ons voorbereid. Daarmee begon ik mijn eerste termijn. Ik heb alle bijdragen grondig tot me genomen. Wat had ik graag de bijdrage van de PvdA-fractie willen lezen, behalve een mooi plaatje van Loesje, dat ik hartstikke leuk vind maar waar ik niet zo heel veel mee kan. De heer Makkinga is al een stukje teruggedaan in de tijd. Ik herinner mij dat de PvdA-fractie met dertien leden in de raadzaal zat, met een duidelijke visie die ieder jaar werd neergezet en waar we op dit moment de consequenties van dragen en waarop we maatregelen nemen om die visie weer in goede banen te leiden. Wat had ik graag de visie van de PvdA-fractie willen horen, om echt te horen wat zij, met die rijke historie van de PvdA-fractie, had willen bereiken vandaag, inclusief het uitrekenen van de consequenties van de amendementen. Kan mevrouw Geerdink daarop een reactie geven?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): De PvdA-fractie wil openheid bereiken. Ik zie in de begroting heel mooie doelen of richtingen staan. Met veel doelen kun je het eigenlijk gewoon eens zijn. De PvdA-fractie wil dat graag gezamenlijk doen. Ik kan er wel een visie op geven, maar de programma's moeten nog ingevuld worden. Ik kan moties indienen over allerlei onderwerpen, maar is dat nou de bedoeling van het college? Volgens mij wil het college met de stad en de raad in gesprek. Ik heb een visie, maar ik wil dat er een breed gedragen visie komt. Daarom heb ik niet veel moties gemaakt. Ik wil het college de ruimte geven om met iedereen in gesprek te gaan om de programma's in te vullen, zodat niet alles dichtgetimmerd wordt.

De heer PAUWELS (VVD): Mevrouw Geerdink heeft in haar eerste termijn gezegd dat dit college nog maar vierenhalf maand actief is. Wij hebben complimenten uitgesproken voor het feit dat na die vierenhalf maand toch maar eventjes een mooie begroting ligt. We hebben ook realiteitszin nodig om vast te stellen dat in die korte periode het helemaal uitwerken en dichttimmeren van die programma's – wij willen ook inhoud zien – niet reëel is. Volgens mij komt het college vandaag met reacties op de vraag hoe ver het is met die programma's en wanneer we de eerste inhoud kunnen verwachten. Dan zullen er ongetwijfeld politieke beraden over komen. Volgens mij gaat het college met de raad in gesprek om meer richting te zoeken in de vertaling van die programma's. Het is aan het college om daarop te reageren. Ik ben in afwachting van het antwoord.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik snap dat die invulling van de programma's nog moet plaatsvinden, maar de doelstellingen bij elk programma kennen allemaal vage termen, "meer, beter, groener". Daar kun je niets mee. Als je zo'n doelstelling wilt bereiken, werkt dat niet.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Ik raak helemaal in de war van de bijdrage van mevrouw Geerdink. Zij zegt dat er geen doelen en geen ambities zijn. Zij weet echter net zo goed als ik dat wij in de begroting de financiën voor de programma's moeten vaststellen. Anders hebben we volgend jaar niks. De basis voor deze begroting is het coalitieakkoord en dat bruist van de doelstellingen en ambities. Ik vraag me af hoe zij dat ziet.

Zij noemde de huiskamers en Avedan. Ik heb gehoord – en ik zit zelf in het bestuur van de Schelf – dat er huiskamers zijn ingericht voor acht dagdelen per week. Er zit een professional van Avedan, maar er komt niemand. Wat vindt zij daarvan?

Mevrouw Geerdink vraagt om een pauze in de herontwikkeling. Vindt zij het normaal om een pauze te nemen als 90% van het personeel in het stadhuis juist verder wil en die organisatie-ontwikkeling graag wil doorzetten? Men vraagt wanneer men op zijn nieuwe plek kan zitten en cetera. Vindt zij dat het recht doet aan die 90% om dan nu een pauze in te lassen?

(De heer Hubers komt, te 11.42 uur, ter vergadering.)

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Om op het laatste in te gaan: de heer Kampman zegt dat dat 90% is, maar ik heb dat nergens terug kunnen vinden. Als ik die cijfers heb en zie dat het er maar twee zijn die tegenstribbelen of wat dan ook, denk ik dat ook, maar dat is niet zichtbaar. Ik zie alleen wat er in de krant komt, wat er hier gebeurt en wat dat bij ons oproept. Als het 90% is, prima.

De huiskamers zijn allemaal opgericht door Avedan. Ik ben daar nog niet geweest, maar heb wel gelezen dat er weinig mensen op af komen. Hoe komt dat? Misschien doordat het van bovenaf is opgelegd. Ik weet ook dat er een huiskamer is die door iemand in de wijk is georganiseerd zonder enige vorm van subsidie en die wel goed loopt. Daar zitten iedere week 25 mensen die daar ook voor betalen.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Ik wil mevrouw Geerdink nog één ding meegeven. Zij moet zich niet laten leiden door de media. De media mogen graag olie op het vuur gooien.

De heer ÇETE (Lijst Çete): In 2008, toen de PvdA-fractie nog uit dertien leden bestond, zei ik: er komt een dag dat de PvdA-fractie in Almelo een eenmansfractie wordt. Het is heel leuk om vandaag mee te maken dat de PvdA-fractie een eenmansfractie is.

Ik wil mijn collega mevrouw Geerdink even helpen met mijn paar jaar meer ervaring dan zij. Moeten wij dit vandaag doen? Ik denk dat het niet mogelijk is dat wij geen begroting behandelen. De provincie zal daar niet blij mee zijn. Dus ja, wij moeten in november – ik dacht voor 15 of 25 november – een begroting behandelen, wat we ook van de inhoud vinden. Zij komt met heel veel ideeën. Ik ben geen persoon die heel veel opschrijft en opstuurt naar collega-raadsleden. Dat doe ik de afgelopen paar jaar al niet meer. Zij zegt: laten we stoppen. Dat klinkt als muziek in mijn oren. Laten we op vakantie gaan, zo zou ik zeggen. Maar met Loesje redden we het niet. Zij wil de vergadering schorsen en alle programma's hier gezamenlijk behandelen en ze denkt ook nog dat we daar voor 00.00 uur uitkomen. Zij is ambitieus, mijn respect. Ik wil van haar weten wat de bevindingen van de PvdA-fractie zijn over de programma's, anders dan: we moeten minder bezuinigen op het sociaal domein. Dat vind ik ook, maar we moeten ook een begroting aannemen die sluitend is. Wat zijn haar bevindingen en ideeën om een sluitende begroting vandaag te realiseren met onderbouwing van de programma's? Nogmaals, met Loesje redden we het niet.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik heb al gezegd dat er geen doelstelling is. De programma's zijn helemaal niet onderbouwd. Financieel gezien is de begroting goed en daar is niks op aan te merken. De boekhouder heeft zijn werk goed gedaan. Wat eronder ligt, mis ik echter. Ik kan daar van alles van gaan vinden, maar het college geeft zelf aan dat het met iedereen in gesprek wil. Ik hoop ook met de raad en de inwoners van Almelo en iedereen die er op de een of andere manier iets in wil doen. Dat moet mogelijk zijn.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik ben het volledig eens met mevrouw Geerdink. Ik mis ook visie. Maar zij is de enige collega die vandaag opstaat en zegt: laten we schorsen en een pauze nemen, laten we de programma's maar even invullen. Ik ben het met haar eens, maar dan wil ik ook weten wat de ideeën van de PvdA-fractie zijn over de programma's en wat de onderbouwing is. Uiteindelijk moeten we vandaag een begroting aannemen die sluitend is, anders worden we op de vingers getikt door Zwolle.

De VOORZITTER: Mijnheer Çete, dit deel van de vergadering is om verdiepende vragen te stellen. Het is mooi om te zien dat de raad onderling met elkaar in debat gaat. Dat willen we graag, maar het moet geen patstelling worden. Eigenlijk stelt u dezelfde vraag en herhaalt u uw stelling nog eens. Ik wil dat punt nu afronden.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ik heb twee korte vragen. Mevrouw Geerdink wekt bij mij de indruk alsof de begroting allemaal nieuw beleid is. In mijn perceptie is het 80%, misschien wel 90%, going concern. De raad stelt de kaders voor het nieuwe beleid. Het is usance dat je na een wisseling van de wacht bij de verkiezingen een wat bijzonder proces hebt. Herkent zij daar iets in of vindt zij daadwerkelijk dat de programma's zo belangrijk zijn? Ik noem het altijd de boekenkast: de boeken hebben we al maar er komen nog een paar nieuwe bij. Ja, het is

belangrijk en we zijn wat ongeduldig en we willen het graag hebben, juist om die controlerende taak uit te voeren.

Mevrouw Geerdink zei dat zij signalen uit de media haalt. Op basis van beperkte informatie wil zij een heel verstrekkend besluit nemen. Heb ik dat goed?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik weet niet of dat besluit heel verstrekkend is. Je kunt een pauze lang maken of kort, om nader tot elkaar te komen. Het is niet mijn taak om dat te bepalen. Ik wil dat er vertrouwen is binnen de organisatie om verder te gaan. Ik kan wel achter de manier staan waarop de organisatieontwikkeling gaat plaatsvinden, om meer de wijken in te gaan en meer op te halen uit de stad. Ik ben het daar niet mee oneens. Daar gaat het niet om. Het gaat mij er puur om dat het vertrouwen er moet zijn, ook binnen de organisatie en dat het niet zo kan zijn dat er van alles gebeurt, dat we er veel geld tegenaan hebben gegooid en dat het uiteindelijk op niets uitdraait.

Ik snap dat we de begroting moeten vaststellen, maar daarom zeg ik ook: de begroting, omdat het moet. Het moet van de provincie. Ik snap dat het college maar heel kort de tijd heeft gehad voor de programma's, maar de doelen hadden toch wel iets beter geformuleerd kunnen worden zodat de raad volgend jaar kan controleren of een doelstelling is behaald of niet. Op deze manier kun je er niets mee.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ik snap die opmerking, maar anderzijds is het niet allemaal nieuw beleid. 80% tot 90% is al in een eerdere fase besloten. In de perspectiefnota's en de programmabegrotingen van voorgaande jaren staat heel goed geformuleerd wat de ambities zijn en wat de doelen zijn. De nieuwe projecten zijn nu nog niet zo SMART geformuleerd. Dat verwacht ik op het moment waarop wij de programma's hebben liggen. Ik kan me nog een debat herinneren met een van de PvdA-wethouders in het verleden over gezondheidszorg en SMART geformuleerd. Ik denk dat dat het moment is om te kijken of de doelen SMART geformuleerd zijn. Dan vindt mevrouw Geerdink mij aan haar zijde, maar niet in zijn algemeenheid. Zij kent haar theorie, complimenten, maar dat snijdt geen hout.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Mevrouw Ten Seldam verwacht dus eigenlijk dat de doelen vastgesteld worden nadat de programma's zijn gemaakt. Begrijp ik dat goed?

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ik zie de vaststelling van de programma's als de boekenkast. Het gaat mij om de boeken die erin komen te staan. Dat zijn de beleidsplannen die wij gaan uitvoeren. Die moeten SMART geformuleerd worden.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Daar staan wij iets anders in.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ik hoor mevrouw Geerdink zeggen dat zij haar bedenkingen heeft bij het werven van vrijwilligers door Avedan. Ik moet zeggen dat ik mij ook afvraag wat de visie van Avedan op vrijwilligers is. Zij noemt ook een ander initiatief, dat van onderaf komt en dat zeer succesvol is. Dat doet mij deugd, want dat is hoe wij graag de samenleving zien. Het raakt ook aan de rol van de overheid. Avedan is geen overheid, maar wel een zwaar gesubsidieerde instelling. Is zij het met mij eens dat de overheid hier moet faciliteren, maar zich zo min mogelijk moet bemoeien met de inzet van vrijwilligers in de maatschappij?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik heb ook een motie van de VVD-fractie gezien om meer inzicht te krijgen in wat die instellingen allemaal doen. Dat zou ik ook heel graag willen. In de motie staat echter ook iets over een bezuiniging en dat kan ik niet helemaal rijmen. Daar wil ik straks wel iets meer van weten. De heer Teeuw heeft gelijk als hij zich afvraag wat Avedan allemaal doet, wat dat opbrengt en of iemand uit de wijk dat niet beter kan organiseren zodat het echt van onderop komt.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Dat is mooi om te horen. Dan delen we elkaars visie.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Mevrouw Geerdink slaat nogal stevig op de trom. Als zij het niet voor elkaar krijgt om vanmiddag die doelen met elkaar te formuleren, stemt zij dan aan het eind van deze dag tegen de begroting of verlaat zij de zaal?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Wij zullen niet voor de voorliggende begroting stemmen.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Dat punt is duidelijk. Het lijkt mij verstandig om, als zij die keuze maakt en de andere fracties doen dat niet, een afweging te maken om hier niet meer bij aanwezig te zijn.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik snap dat we elkaar willen verleiden om uitspraken te doen over wat we aan het eind van de dag doen. In de politieke en debat-technische afwegingen ga ik niet treden, maar laten wij met elkaar de openheid in de discussie houden, zodat de conclusies pas aan het eind van deze vergadering worden getrokken. Daartoe roep ik zowel de interrumpant als de geïnterrumpeerde spreker op. Verleid elkaar niet tot dat soort conclusies.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! De programmabegroting 2019 vertoont een realistisch beeld. Taakstellingen die al jaren open stonden en niet te realiseren waren, zijn afgeschreven. De financiële kaders zijn aangegeven en daarbinnen kunnen de programma's gestalte krijgen. Even terugkomend op wat mevrouw Geerdink net zei: daar zijn we allemaal bij, de hele gemeenteraad, dus dat moet geen probleem zijn.

Over de organisatieontwikkeling kunnen we kort en krachtig zijn. De organisatie zoals die in Almelo was ingericht met sectoren is niet meer van deze tijd en stamt nog uit de jaren zeventig. We gaan naar wijksturing en programmasturing en we zullen de organisatieontwikkeling dan ook voor 100% blijven steunen.

We willen graag aandacht voor de maatschappelijke organisaties in Almelo. Dat heeft te maken met de lastendruk die de gemeente Almelo oplegt. Het gaat dan vooral om de ozb. Het zijn vaak de grote maatschappelijke organisaties, zoals voetbalverenigingen. We willen dat de gemeente daar eens goed naar gaat kijken, want de laatste vijf jaar zijn de lasten enorm gestegen. Er zijn clubs die het water al aan de lippen hebben staan.

Overlast door de eikenprocessierups. Wij zijn tevreden over het feit dat dit college voor de bestrijding van de eikenprocessierups in 2019 € 130.000 heeft uitgetrokken. Wij verzoeken het college wel vroeg in het voorjaar te starten met preventieve maatregelen en hierbij ook te denken aan het bevorderen van natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups.

Volgende sheet. Hier is iets vreemds aan de hand. Het integraal beheer openbare ruimte voldoet niet aan de kaders zoals deze door de raad zijn vastgesteld. Wij hebben die een paar jaar geleden vastgesteld. Het niveau zou basis moeten zijn voor het centrum, woonwijken, invalswegen, plantsoenen en parken en diverse accentpunten, zoals de haven hier. Voor wie dat niet weet, niveau basis is niveau A/B. Als wij om ons heen kijken, lijkt het erop dat alles op C-niveau wordt uitgevoerd en dat er eigenlijk alleen maar reactief wordt gehandeld door de gemeente. Als er een klacht binnenkomt, wordt die opgepakt. Wat is hier eigenlijk aan de hand?

Wij zijn verheugd om te zien dat de collectieve ziektekostenverzekering via de gemeente Almelo wordt gecontinueerd en structureel wordt gedekt. Is er ook gekeken naar een vierde pakket met een lager maandbedrag, eigenlijk een soort instappakket? Wij horen klachten van gezinnen met een laag inkomen, die zorgkosten hebben en geen gebruik kunnen maken van het eerste pakket dat de gemeente Almelo aanbiedt. Dat heeft ermee te maken dat zij de premie te hoog vinden, uit mijn hoofd € 148. Bij omliggende gemeenten is dat € 128. Dat zal wel te maken hebben met de dekking van het eigen risico, maar misschien moet daar dan naar gekeken worden.

We zijn blij dat de Klijnsmamiddelen eindelijk worden besteed aan kinderen die opgroeien in armoede. Pas geleden heeft er iemand ingesproken en die sprak over het kerstfeest dat wordt georganiseerd in het Heracles stadion voor kinderen in Almelo. De grootste afwezige was de laatste jaren de gemeente Almelo zelf. Wij vinden dat niet kunnen. We hebben een zorgplicht voor onze inwoners en een voorbeeldfunctie richting de inwoners. Is de gemeente Almelo dit jaar wel sponsor van dat kerstfeest?

Ik zou ze geen tuig noemen. Ik noem ze zorggeldmisbruikers. Onze vraag aan het college is of je deze zorggeldmisbruikers op de een of andere manier kunt uitsluiten van de aanbesteding en op een zwarte lijst kunt zetten of iets dergelijks. Het gaat dan niet alleen over het zorgbureau. Deze zorggeldmisbruikers hebben er ook een handje van om het zorgbureau vervolgens failliet te laten verklaren en een ander zorgbureau op te zetten onder een andere naam. Er moet dus ook goed gekeken worden naar de bestuursleden van deze zorgbureaus.

Lokaal Almelo Samen blijft pleiten voor vakleerkrachten beweging in het onderwijs. We hebben vorig jaar een politiek beraad gehad dat was georganiseerd door het Sportbedrijf. Dat zag dat er heel veel schaalvoordelen te behalen zijn. Het zou een mooie voorliggende voorziening kunnen zijn. We willen graag weten of het college van plan is iets met deze informatie te doen.

Dan hebben we nog een vraag over de privatisering van de buitensportaccommodaties. Hoe ver staat het daarmee? Hoe ver staat het met de verhuizing van de Uitsmijters?

Wij zijn verheugd om te zien dat voor dierenwelzijn € 15.000 beschikbaar komt in 2019. Alle honden en katten willen de gemeente Almelo ook hiervoor bedanken. We hebben hen allemaal gesproken. De honden zaten allemaal te kwispelen en de katten allemaal te spinnen. Ze waren allemaal heel blij.

Onderwatersportvereniging Galathea stond op de motiemarkt. Graag horen wij van het college of het mogelijk is om bij de plannen voor het nieuwe of verbouwde zwembad rekening te houden met de minimale eisen voor onderwatersportvereniging Galathea, zodat zij gebruik kan blijven maken van het zwembad.

Voor de speeltuin is in 2009 een budget vastgesteld. Daar zit een beperking op: alleen het gebouw. Veel van de kosten betreffen de buitenkant, dus buiten het gebouw. We horen graag van het college of het mogelijk is de beperkende factor op dit budget op te heffen.

Pas geleden stond in de media dat verhaal van een oud vrouwtje op de Gooise Maat, die bezoek kreeg van de politie. Die vrouw is gebaat bij wietolie en heeft waarschijnlijk een medische verklaring van de huisarts. De politie kwam binnen en heeft twee wietplantjes bij haar weggehaald. Dit is een medicijn voor deze persoon. Wij vinden het gek dat de politie strafrechtelijk optreedt, terwijl men weet dat er niet strafrechtelijk wordt vervolgd door Justitie. De politie weet immers ook dat er een gedoogbeleid is. Wij vragen het college met klem te kijken naar een oplossing voor deze mensen. Misschien kun je de plantjes laten staan als mensen een medische verklaring van de huisarts hebben.

Wij zijn verheugd om te zien dat de ontwikkelingen rondom het Marktpllein snel vorm beginnen te krijgen en dat de winkelpanden direct betrokken worden door enthousiaste ondernemers. De leegstand in de Grotestraat is ons nog steeds een doorn in het oog. Hoe ver staat het met de leegstandsverordening en het fonds voor gevelverbetering voor de Grotestraat? In het politiek beraad was daar twijfel over, maar ik zag wel dat er financiële dekking in de begroting zit.

Verkeersveiligheid. Wij hebben hier twee vragen over. De eerste is de verkeersveiligheid rondom de oversteekplaatsen bij het Vincent van Goghplein. Worden daar voor het eind van het jaar nu wel of geen verkeersremmende maatregelen genomen? De tweede vraag betreft de overbodige paaltjes op de fietspaden. Pas geleden hebben we dat kunnen zien in het politiek beraad. Er zijn er al wat weggehaald op de Windmolenbroek. Het zou mooi zijn als dat wordt uitgesmeerd over heel Almelo.

Dumpafval ondergrondse containers. In het coalitieakkoord is opgenomen dat we gaan kijken naar cameratoezicht. Wij willen graag weten hoe ver het staat met het onderzoek naar cameratoezicht en hoe dat wordt gefinancierd. We hebben zelf even gekeken naar de kosten bij Twente Milieu, want volgens mij zit die financiering niet in de begroting 2019. Er wordt wel € 178.000 aan Twente Milieu betaald voor de kosten van opruiming dumpafval. Misschien kunnen we daar nog iets mee doen.

Resumerend: graag zien wij onze vragen beantwoord door het college. Daar waar mogelijk verwachten wij een toezegging van de betreffende portefeuillehouder. De laatste sheet is het motto van de dag: niks "keep calm", gewoon gas erop!

Motie 10.

100kV hoogspanningsleiding ondergronds.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018, constateert dat:

- er zich nog diverse hoogspanningskabels bevinden in de gemeente Almelo. - Dat er een initiatiefgroep is die pleit om mee te liften op een project van Tennet;
- dat Tennet in 2019 een ondergrondse kabel aanlegt tussen Hengelo Weideweg en het verdeelstation De Mosterdpot in Almelo;
- dat Almelo wellicht kan meeliften met de hoogspanningsleidingen die lopen vanaf het verdeelstation De Mosterdpot richting Bornebroek;
- dat veel leidingen wellicht dan vanaf volgend jaar ondergronds kunnen lopen;

overweegt dat:

- het de moeite waard is om te onderzoeken of het mogelijk is om de 110kV hoogspanningslijn, die nu dwars door bewoond gebied loopt, als een combinatiewerk de stad uit te werken en ondergronds te maken;
- het vele voordelen biedt vanuit duurzaamheid, veiligheid, gezondheid en verbeteren van de leefomgeving;
- hier mogelijk het principe 'werk met werk maken' kan worden toegepast;
- dat er nieuwe gebruiksmogelijkheden komen op de vrijkomende vele vierkanten meters gronden in de diverse wijken;

verzoekt het college om:

- een onderzoek te doen naar de financiële mogelijkheden voor het meeliften met het project van ondergrondse kabel aanlegt tussen Hengelo Weideweg en het verdeelstation De Mosterdpot in Almelo;
- een onderzoek te doen naar nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden op vrijkomende stukken gronden in de diverse wijken en of hierdoor financiële dekking kan worden bereikt voor het haalbaar maken van het plan;
- binnen 1 maand in overleg te treden met de gemeenten Hengelo en Hof van Twente en TenneT over de mogelijkheden om de Almelo 110kV kabelverbinding ondergronds en buiten de stad (bebouwde kom) te realiseren.

De motie wordt ingediend door de fracties van Lokaal Almelo Samen, CDA, VVD en ChristenUnie.

De heer WIERTZ (D66): De heer Kampman sprak over het verhogen van de ozb in relatie tot maatschappelijke organisaties. In deze begroting wordt de ozb voor die organisaties toch nog verder verhoogd en ook extra verhoogd bovenop de inflatie. Hoe denkt de Lokaal Almelo Samen-fractie daarover?

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): We hadden in het coalitieakkoord opgenomen dat we de ozb niet zouden verhogen, maar we hadden ook opgenomen dat wij het financieel herstelplan verder zouden uitvoeren. Het probleem dat wij toen tegenkwamen, was dat de raad zelf in 2015 het besluit heeft genomen om de ozb vier jaar achtereenvolgens te verhogen met € 120.000. Die € 120.000 was dus ook verwerkt in de meerjarenbegroting. Wij konden niet anders dan de ozb-verhoging doorvoeren. Om dat te compenseren, hebben we de rioolbelasting met € 120.000 verlaagd, zodat de inwoners daar niets van zouden voelen. Dat is gebeurd. We komen daar gewoon niet onderuit.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ik hoor de heer Kampman pleiten voor de collectieve ziektekostenverzekering. Onze fractie is daar ook warm voorstander van. Ik heb een vraag aan hem of via hem misschien aan het college. Hij zet het vooral neer als armoedebeleid, terwijl bij het invoeren van de collectieve ziekteverzekering in 2015 het er vooral om ging dat er in het Gemeentefonds geld zat voor chronisch zieken en gehandicapten. Dat was niet geoormerkt, maar dat geld werd gebruikt voor deze regeling. Wat doen wij voor compensatie van chronisch zieken en gehandicapten? De ChristenUnie-fractie ziet dat vooral als de doelgroep van de collectieve ziektekostenverzekering. Ik hoor graag het standpunt van de Lokaal Almelo Samen-fractie.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Ik heb het niet gekoppeld aan armoedebeleid. Ik heb gezegd dat er gezinnen zijn met een laag inkomen die ook zorgkosten hebben. Zij sluiten een standaard zorgverzekering af bij een zorgverzekeraar en dat is nog steeds een stuk goedkoper dan het eerste pakket van de gemeente Almelo. Daar zit het probleem.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! Ik kan de groeten thuis doen, want mijn vrouw appt net "Ben je nu aan de beurt?". Ja, dat ben ik nu.

Vandaag behandelen we de eerste begroting van het nieuwe college. Vooraf kunnen we stellen dat het een goed leesbaar document is. Los hiervan zijn er voor GroenLinks voldoende punten om vandaag op in te gaan.

Een belangrijk onderwerp is de organisatieontwikkeling oftewel de reorganisatie. Tijdens de behandeling van de begroting 2018 hebben wij al aangegeven grote moeite te hebben met het

hiervoor begrote bedrag van ca. € 4,5 miljoen. Op dat moment lag er nog nauwelijks een plan onder. Om deze reden hebben we toen, helaas noodgedwongen, de begroting afgekeurd. Op dit moment zijn we op een punt beland dat het college een groot conflict heeft met de ondernemingsraad over deze reorganisatie. De OR komt op voor de organisatie en het personeel. Wij hebben sterk de indruk dat het college, en dan bedoel ik met name de burgemeester en gemeentesecretaris maar ook de OR zelf, niet handig opereren als het gaat om het gehele proces. Ik maak me ongerust over de gang van zaken tot nu toe, over wat er naar buiten komt in de pers en over wat we hebben gehoord van de burgemeester en gemeentesecretaris maar ook van de OR. Een combinatie van informatie dus.

De GroenLinksfractie pleit ervoor om de reorganisatie op te schorten en pas weer verder te gaan als het college met de OR op één lijn zit. Misschien moet daarbij een vorm van arbitrage uitkomst bieden. Ander wordt het, vrezen wij, de gang naar de rechter.

Nu de begroting zelf. Het college wil gaan werken met programma's, maar deze zijn niet uitgewerkt en financieel niet onderbouwd. Dit hadden we toch wel mogen verwachten zo'n zeven maanden na de verkiezingen in maart. Het geld dat gemoeid is met de programma's is om en nabij de € 40 miljoen. Het college vraagt ons dus vandaag om hiermee, ongezien, akkoord te gaan. Daar heeft de fractie van GroenLinks grote moeite mee. Hoe gaat het college dit invullen en aan de raad voorleggen en welke invloed heeft de raad hierop in 2019? Meerdere fractie zullen dit punt wel benoemen. Wij zijn dan ook benieuwd naar de reactie van het college.

De taakvelden zijn wel uitgewerkt. Hierbij gaat het dan om het grootste deel van de begroting van € 272 miljoen. Bij de taakvelden ligt een groot deel van de bestedingen al vast en daarom zullen we ons beperken tot een aantal voor ons belangrijke punten.

GroenLinks is tegen het beschikbaar stellen van extra geld voor een extra uur vrij parkeren. Dat kost ons structureel € 600.000 per jaar. De ondernemers zijn tot nu toe niet enthousiast om mee te betalen. Met deze € 600.000 is de begroting van 2019 sluitend te maken. In feite sluiten we die af met een tekort van € 492.000 dat uit de algemene reserve wordt gehaald. We kunnen het geld ook aanwenden voor extra inzet op duurzaamheid en de energietransitie.

De milieu- en duurzaamheidsambities zijn wat groter dan bij voorgaande colleges. Daar zijn we blij om. Toch zijn de extra middelen van circa € 0,8 miljoen voor vier jaar niet toereikend om de milieudoelstellingen te halen. Almelo scoort bijvoorbeeld met betrekking tot duurzame energie maar 0,9%. Dat schrijft het college zelf in de begroting. Het landelijk gemiddelde ligt zeker op 8,6%, een factor 10 hoger.

De opgaven die er liggen voor de komende jaren komen van de VNG. Die heeft het college bij de collegevorming ook gehad om te gebruiken in het collegeprogramma. Het zijn: Regionale Energiestrategie, aardgasvrije wijken, energiebesparing maatschappelijk vastgoed, inclusieve energietransitie (ook mensen met weinig geld moeten hun woning kunnen verduurzamen), verduurzamen eigen vastgoed en eigen organisatie, elektrisch rijden, duurzame mobiliteit, openbaar vervoer en de milieuzone. De grote vraag is: hoe gaan we de milieudoelstellingen halen in Almelo? Met € 200.000 per jaar gaan we dit zeker niet redden.

De F35 is al jaren een langslappend project. Er is een deel van de route aangelegd maar ook in de gemeente Almelo ontbreken nog grote delen van de snelle fietsroute. GroenLinks roept het college op om een lobby op te zetten richting provincie en Rijk om dit fietspad binnen drie jaar gerealiseerd te krijgen. Daar hebben we een motie voor klaarliggen.

Ook het Natuurhus komt maar niet van de grond. Een deel van de oplossing ligt ook bij de gemeente. We dienen een motie in om een voorstel tot een lening te onderzoeken.

Wijkcoaches onder regie van de gemeente roepen vragen op. De burger is wantrouwend naar de overheid en in 2019 moeten de wijkcoaches in opdracht van dezelfde overheid een eerlijk gesprek voeren met zorgbehoevenden om de juiste indicaties toe te wijzen. De beperkte middelen en de aangekondigde bezuinigingen, die ook invloed hebben op de wijkcoaches, maken het werk voor de deze professionals er niet makkelijker op. GroenLinks wil onafhankelijk geëvalueerd hebben wat het resultaat is van het onderbrengen van de wijkcoaches bij de gemeente. Hiervoor dienen wij een motie in.

GroenLinks vindt het een goed idee om huisartsen en wijkcoaches samen te laten werken om de gezondheid van mensen te bevorderen. Er ontbreken alleen twee kennisgebieden in deze samenwerking en dat zijn sport/beweging en voeding. Deze twee factoren hebben direct invloed op onze mentale en fysieke gezondheid. Daarom pleit GroenLinks voor het inzetten van een beweegmakelaar. Dat zou ook een sportbuurtwerker kunnen zijn. Hiervoor dienen wij een motie in.

"Verantwoord geld lenen voor dingen die je echt nodig hebt", zo staat er op de website van de SON, Stadsbank Oost Nederland. Dan mag je verwachten dat er een redelijk rentepercentage wordt gehanteerd voor een doelgroep waar elke euro telt. Dit zijn leningen voor als de wasmachine stuk gaat of de koelkast het begeeft. Op dit moment is het rentepercentage 10,9% en dat terwijl we in andere gemeentes percentages van 2,5% zien voorbij komen. Laten we voor mensen die het financieel moeilijk hebben en eruit proberen te komen het geldprobleem niet nog moeilijker maken. We dienen een motie in om het rentepercentage te verlagen.

GroenLinks wil graag dat de gemeente een experiment start met het basisinkomen. De motie over het basisinkomen nemen we even terug, omdat ook de CDA-fractie heeft gezegd dat zij in de bijstand meer maatwerk wil leveren. Misschien kan dit een onderdeel zijn van maatwerk en kunnen we voor een selecte groep kijken naar een vorm van basisinkomen.

Tot slot. Er zijn circa 400 kinderen al meer dan vijf jaar in Nederland zonder verblijfsvergunning. Deze kinderen leven in grote angst en onzekerheid. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat kinderen na vijf jaar geworteld zijn en uitzetting na een verblijf van vijf jaar of langer in Nederland schadelijk is voor hun ontwikkeling. Daarom moet er nu een eerlijk kinderpardon komen, zo vindt een groot deel van de raad. Hiervoor dienen wij een motie in. Bij deze motie moet ik nog opmerken dat er gisteren een brief van het college is binnengekomen met de beantwoording van een vraag van de ChristenUnie-fractie. Dat komt redelijk in de buurt van wat er in deze motie staat. Omdat de motie door heel veel fracties is ondertekend, moeten wij even bespreken wat we ermee doen: terugtrekken, aanhouden of toch indienen. Dat moet straks maar even in de pauze. Dan zeg ik vanmiddag wel wat er met de motie moet gebeuren. Ik dien de motie wel in.

"Motie 11.

Onafhankelijk evaluatieteam gemeente/wijkcoaches.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018, constaterende dat:

het onderbrengen van de wijkcoaches bij de gemeente de vraag oproept of dat wel de gewenste resultaten oplevert;

overwegende dat:

- er wijkcoaches zijn die zich afvragen of dit een verstandig besluit is;
- mensen moeten de zorg krijgen die ze nodig hebben en dat wijkcoaches zich op geen enkel moment laten leiden door een financiële overweging tijdens het geven van indicaties;

verzoekt het college om:

een onafhankelijk evaluatieteam die op geen enkele manier een binding heeft met de wijkcoaches of de gemeente Almelo om te kijken wat de resultaten hiervan zullen zijn, en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting:

De gemeente wil de wijkcoaches onder hun hoede hebben om meer controle en inzicht te hebben op hun werkzaamheden. Kijkend naar de bezuinigingen die het college wil doorvoeren geeft dat sterk het idee dat er bewust of onbewust het signaal zal worden gegeven om zeer scherp om te gaan met indicaties en dat zal invloed hebben op de werkwijze van de coaches. Hierin kan een onafhankelijk team die geen enkele binding heeft met de coaches en de gemeente ervoor zorgen dat het werk van de coaches niet zal worden beïnvloed door financiële ambities van het college."

De motie wordt ingediend door de fracties van GroenLinks, Leefbaar Almelo en PvdA.

"Motie 12.

Ze zijn al thuis – Oproep tot een ruimhartige toepassing van het Kinderpardon.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018, constaterende dat:

- het meewerk criterium van het Kinderpardon door de regering zo strikt wordt toegepast dat bijna geen enkel geworteld kind nog een Kinderpardon kan krijgen;
- kinderen die langer dan 5 jaar in Nederland verblijven dus geworteld zijn in Nederland hier te laten blijven omdat het thuis van deze kinderen hier ligt;

- in Almelo kinderen zijn die hier mee te maken hebben;
- overwegende dat:
- het uitzetten van deze kinderen naar landen die voor hen vreemd zijn de lokale gemeenschap kan ontwrichten en de ontwikkeling van deze kinderen geweld aandoet;
 - dat wij als gemeenschap willen uitstralen en laten zien voor welke menselijke waarden wij staan. Dat kinderen niet beschadigd mogen raken door verkeerd beleid;
 - bij het invoeren van een eerlijk kinderpardon leven we het Kinderrechtenverdrag na, dat Nederland heeft geratificeerd;
- verzoekt het college om:
- bij de staatssecretaris Harbers te pleiten voor een oplossing voor deze groep kinderen, bijvoorbeeld een eerlijker Kinderpardon of een versoepeling van het meewerk criterium van het Kinderpardon;
 - tevens te pleiten voor het versnellen en verbeteren van procedures, zodat er zo snel mogelijk duidelijkheid is en het niet meer kan gebeuren dat in Nederland gewortelde kinderen na jaren alsnog met uitzetting worden bedreigd,
- en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting:

Er zijn circa 400 kinderen al meer dan vijf jaar zijn in Nederland zonder verblijfsvergunning. Deze kinderen leven in grote angst en onzekerheid. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat kinderen na 5 jaar 'geworteld' zijn en uitzetting na een verblijf van vijf jaar of langer in Nederland schadelijk is voor hun ontwikkeling. Daarom moet er nu een eerlijk kinderpardon komen. Regeling langdurig verblijvende kinderen is in het leven geroepen om, onder strikte voorwaarden, langdurig verblijvende kinderen een verblijfsvergunning te geven. Het bepaalt dat kinderen na vijf jaar niet meer uitgezet mogen worden. Echter, de voorwaarden zijn zo strikt, dat de regeling een dode letter is geworden. Hierdoor komt bijna geen enkel kind in aanmerking. Om Hans Faber te quoten, directeur Dienst Terugkeer en Vertrek: Als asielzoekers meewerken aan hun terugkeer is er geen sprake van een Kinderpardon, maar als ze niet meewerken komen ze überhaupt niet in aanmerking voor het Kinderpardon. Het meewerk criterium werkt tegenstrijdig in de praktijk."

De motie wordt ingediend door de fracties van GroenLinks, ChristenUnie, PvdA, CDA, SP, D66, Leefbaar Almelo en Lokaal Almelo Samen.

"Motie 13.

Lobby F35.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018, ter behandeling van de Programmabegroting 2019, constateert:

- dat de aanleg van de fietssnelweg de F35 in Twente erg lang duurt en zelfs stagneert;
- er delen af zijn maar ook grote stukken nog ontbreken;
- het te realiseren tracé niet meer duidelijk is;
- er te weinig geld in de begroting wordt vrijgemaakt om in Almelo de F35 binnen afzienbare tijd te kunnen afronden;

overwegende dat:

- de provincie en de gemeenten enthousiast aan het project zijn begonnen;
- er door o.a. de financiële crisis te weinig middelen waren;
- er discussie is over het te volgen tracé en de daarvoor benodigde kunstwerken;
- er een gemeenschappelijke Lobby is om de A1 te verbreden;
- een soortgelijke lobby ook haar werk kan doen voor de realisatie van de F35 in Twente;

verzoekt het college:

- te onderzoeken op welke wijze een succesvolle lobby gestart kan worden om meer financiën te verkrijgen voor het realiseren van de F35 in Almelo en Twente;
 - dit actief op te pakken samen met andere Twentse gemeenten,
- en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie wordt ingediend door de fracties van GroenLinks, SP, ChristenUnie, Leefbaar Almelo, PvdA en D66.

"Motie 14.

Integrale aanpak bevordering gezondheid.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018 constaterende dat:

- de huisarts en de wijkcoaches niet de kennis hebben om mensen een duurzame oplossing te bieden met betrekking tot voeding en beweging/sport;
- Deventer met een vergelijkbaar concept te werk gaat en succes hiermee boekt;
- inzetten van een beweegmakelaar het oplossingsgericht werken naar een hoger niveau brengt;

overwegende dat:

- een beweegmakelaar de kennis in huis heeft om een duurzame oplossing te vinden waarbij er gekeken wordt naar de intrinsieke motivatie en niet externe motivatie;
- uit de praktijk blijkt dat de meeste mensen naar de fitness of fysio fitness worden gestuurd wat helaas resulteert in vroegtijdig afhaken;
- een beweegmakelaar het sportlandschap kent en korte lijntjes heeft met verenigingen en professionals;
- sport/beweging en voeding direct invloed hebben op ons fysieke en mentale gezondheid;

verzoekt het college om:

een beweegmakelaar toe te voegen aan de voorgestelde samenwerking tussen huisartsen en wijkcoaches,
en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting:

Goed idee om huisartsen en wijkcoaches samen te laten werken om de gezondheid van mensen te bevorderen. Er ontbreken alleen twee kennisgebieden in deze samenwerking en dat zijn sport/beweging en voeding. Deze twee factoren hebben direct invloed op onze mentale en fysieke gezondheid. Een huisarts en een wijkcoaches hebben andere specialisaties en dat is ook onmisbaar in dit verhaal maar voeg je de beweegmakelaar eraan toe dan kunnen we spreken over een integrale benadering. In de praktijk worden mensen vaak naar de fitness of vormen van fitness gestuurd, dat levert niet de gewenste resultaten op omdat het gebaseerd is op externe motivatie en de bedoeling van een beweegmakelaar is om juist te zoeken naar intrinsieke motivatie dat er voor zorgt dat mensen een duurzame oplossing krijgen aangeboden. De beweegmakelaar heeft tevens kennis van voeding en heeft korte lijntjes met verenigingen en professionals."

Deze motie wordt ingediend door de fracties van GroenLinks, SP en Leefbaar Almelo.

"Motie 15.

Lening t.b.v. bouw Natuurhus.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018, ter behandeling van de Programmabegroting 2019, constateert:

- dat het inmiddels aangelegde "Doepark" in het Hagenpark een groot succes is;
- dat er nog geen concreet zicht is op de bouw van een permanente accommodatie het "Natuurhus";

- dat er in de programmabegroting 2019 geen regel aan gewijd is aan het Natuurhus;

overwegende dat:

- de initiatiefnemers (Stichting Natuurhus Almelo) al jaren bezig zijn om het Natuurhus te realiseren;
- de initiatiefnemers al veel materiaal en geldelijke middelen hebben weten binnen te halen;
- er de afgelopen jaren al veel overleg is geweest met de gemeente;
- een gebouw voor gebruikers van het "Doepark" maar ook voor scholen i.v.m. natuur- en milieu educatie onontbeerlijk is;
- ook aan sportverenigingen leningen voor accommodaties zijn verstrekt door de gemeente;

verzoekt het college:

- een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid van een "gunstige lening" aan het Natuurhus;
- bij dit onderzoek de initiatiefnemers van het Natuurhus nadrukkelijk te betrekken;
- de uitkomsten van het onderzoek voor 1 januari 2019 voor te leggen aan de raad, en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie wordt ingediend door de fracties van GroenLinks, SP, PvdA en D66.

"Motie 16.

Rentepercentage Stadsbank Oost Nederland.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018, constaterende dat:

het rentepercentage voor noodzakelijke leningen 10,9% bedraagt;

overwegende dat:

- dit betrekking heeft op een groep mensen die het financieel moeilijk hebben;
- er gemeentes zijn waarbij er een rentepercentage wordt gehanteerd van 2,5%;
- door de SON wordt gewezen op verantwoord geld lenen, tegelijkertijd zit de SON 0,2% onder reguliere banken;

verzoekt het college om:

het rentepercentage die SON hanteert voor persoonlijke leningen te verlagen naar een maximum van 5 %,

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting:

'Verantwoord geld lenen voor dingen die je écht nodig hebt' staat er op de website van de SON. Dan mag je verwachten dat er een redelijke rentepercentage wordt gehanteerd voor een doelgroep waar elke euro telt. Dit zijn leningen als de wasmachine stuk gaat of de koelkast begeeft het etc. Op dit moment is de rentepercentage 10.9% en dat terwijl er in andere gemeentes percentages van 2.5% ziet voorbij komen. Laten we voor mensen die het financieel moeilijk hebben en eruit proberen te komen, het geldprobleem niet nog moeilijker maken."

Deze motie wordt ingediend door de fracties van GroenLinks, SP, PvdA en D66.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Als een bedrijf of de gemeente Almelo in dit geval bezig is met een organisatieontwikkeling, het anders inrichten van de eigen organisatie, is het normaal dat er ook wel eens een negatief advies is. Er liggen nu vijf positieve adviezen en één negatieve. De heer Buitenweg verwoordt het anders. Hij zegt dat er een groot conflict is met de ondernemingsraad. Ik zou wel eens willen weten waar hij die informatie vandaan haalt. Hoe komt hij bij een groot conflict? Een negatief advies is iets heel anders dan een groot conflict.

Hij sprak voorts over een lening van het Natuurhus. Ik kan mij herinneren dat een paar jaar geleden de gemeente Almelo het Natuurhus een lening heeft aangeboden. Men heeft die lening toen afgewezen omdat men te weinig inkomsten had om die lening terug te betalen. Nu komt de heer Buitenweg opnieuw met die lening en ik vraag mij af hoe hij dat precies ziet. Die informatie heeft hij natuurlijk ook.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Eerst de eerste vraag. Informatie krijg je via verschillende bronnen. We zijn al eerder in het seniorenoverleg door de burgemeester en de gemeentesecretaris geïnformeerd. We hebben de kennismaking met de ambtenaren gehad op verdieping 19 en toen is ook het een en ander verteld over de reorganisatie. Op enig moment zijn er stukken in de krant gekomen en daar haal je ook informatie uit. Dat heeft ons op het punt gebracht dat wij ook informatie van de ondernemingsraad zelf wilden. Wij hebben een gesprek aangevraagd. De ondernemingsraad heeft niet ons opgezocht. Het is andersom gegaan: wij hebben een gesprek gevraagd aan de ondernemingsraad. Dan krijg je ook informatie. Ik kan niet anders concluderen dan dat er onrust is en dat er sprake is van een conflict als een ondernemingsraad zo'n belangrijk document van een negatief advies voorziet. Wij maken ons erg

ongerust. Ik heb liever dat het wordt opgelost met mediation dan dat het conflict verder uit de hand loopt.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Ik vind het eigenlijk al bedenkelijk dat de GroenLinks-fractie contact opneemt met de ondernemingsraad, want de politiek moet zich niet mengen in dat proces.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ik vind dat ik met iedereen in de stad in gesprek mag gaan, met elke organisatie, en daar valt de ondernemingsraad ook onder. Dat kan niemand ons verbieden.

Dan de lening aan het Naturhus. Dit loopt al tien jaar. Er zijn verschillende besturen geweest en verschillende mensen die er anders naar kijken. Op enig moment is inderdaad gezegd dat een lening geen soelaas bood. Nu is het beeld dat die misschien wel kan helpen. Het gaat erom dat het gesprek weer op gang komt en dat het resultaat wordt bereikt dat daar zo'n paviljoen komt. Dat is niet voor niets, dat is voor milieueducatie en voor de hele stad. Het kan ook gebruikt worden voor andere doelen en doelgroepen van de gemeente. Het ligt dus nu wat anders dan toen. We verstrekken ook leningen aan sportverenigingen, zoals de hockeyclub en een voetbalclub. Zo ongebruikelijk is dat niet.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): De vraag blijft wat er in de situatie van het Naturhus is veranderd zodat men nu wel in staat is om de lening terug te betalen.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ik heb niet exact hun begroting en financiële plannen, maar ik begreep dat het Naturhus in staat zou zijn om in vijftien jaar een dergelijke lening af te betalen. Het gaat naar ik meen om € 150.000.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): De heer Buitenweg daagt mij uit als hij de motie over het basisinkomen aanhoudt omwille van de CDA-fractie. Volgens mij heb ik in mijn eerste termijn nadrukkelijk gezegd dat inkomen belangrijk is met betrekking tot armoede maar ook tot levensvreugde, zich kunnen ontwikkelen, mensen ontmoeten en het voorkomen van eenzaamheid. Dat zijn de argumenten waarom wij in principe geen voorstander zijn van een basisinkomen. Werk is enerzijds bedoeld om geld te genereren voor jezelf, maar biedt anderzijds veel meer. Dat veel meer zit niet in het basisinkomen. Als de heer Buitenweg op ons wacht, zou ik zeggen: wacht niet langer.

Met betrekking tot het kinderpardon heb ik de raadsbrief uitvoerig gelezen. Het college zegt dat het datgene doet wat feitelijk in de motie wordt gevraagd. De motie zou daarmee overbodig kunnen zijn.

De heer Buitenweg sprak voorts over de motie inzake het verlagen van het rentepercentage. Ik begrijp dat goed, want overal lees je het omgekeerde. Sparen is niet zinvol want je krijgt er amper nog rente over. Aan de andere kant voelt het vreemd aan als je schulden hebt dat je daar zo'n hoog percentage rente voor moet betalen. In de programmabegroting staat dat de gemeente gaat onderzoeken of de rol als schuldeiser kan worden geherindiceerd door bijvoorbeeld de schulden kwijt te schelden en dergelijke. Zou je datgene wat de heer Buitenweg vraagt in de motie nu niet kunnen meenemen in dit punt? De Stadsbank is een gemeenschappelijke regeling. Die kunnen wij hier niet zomaar even veranderen. Het vraagt een wat langere termijn. Ik begrijp en deel het punt en stel voor om het te betrekken bij wat op pagina 23, vijfde bullet, staat om in zijn totaliteit naar de schuldenproblematiek te gaan kijken. Wat vindt de heer Buitenweg daarvan?

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Eerst het basisinkomen. Ik werd een beetje getriggerd door het woord "maatwerk". Een basisinkomen is volgens mij een vorm van maatwerk. Het ging ons om een selectieve groep mensen waar je dat op toepast. Mevrouw Ten Seldam weet ook dat er in het bijstandsbestand heel veel mensen zitten die nooit een betaalde baan zullen krijgen of zullen kunnen vervullen. Die groep zit vaak wel in het regime van sollicitatieplicht en alles wat erbij komt kijken. Mensen die wel kunnen werken, hebben hetzelfde controlesysteem, hetzelfde regime. Het lijkt mij goed om een bepaalde groep – de gemeente Rotterdam doet dat nu bij 60-plussers – die zo weinig kans heeft op een betaalde baan in een vorm van basisinkomen te zetten. Soms leidt dat tot goede resultaten en gaan mensen ondernemen, naar school of

vrijwilligerswerk doen. Het kan ook een positieve uitwerking hebben. Ik heb hier niet gepleit voor een basisinkomen voor heel Nederland. Dat lijkt me een stap te ver.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): De heer Buitenweg spreekt over een selectieve groep en over maatwerk. Wij hebben juist betoogd in onze schriftelijke bijdrage dat 50% van de mensen die gebruikmaakt van een bijstandsgelateerde uitkering niet in staat is om te werken. Daarom spreken wij over "zij die kunnen werken". Dan is het maatwerk dat wij voor ogen hebben het individu op zich. Daarom heb ik expliciet aan het college gevraagd of het de mensen kent, of het weet wat hun capaciteiten, kennis en kunde en competenties zijn, hoe zich die verhouden tot de vraag vanuit de arbeidsmarkt en of dat matcht. Als dat niet matcht, hoe zorgen we er dan voor dat dat wel gebeurt? Dat is iets anders. Ik spreek juist over de groep die kan en wil werken maar geen werk heeft.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Mag ik een tegenvraag stellen? Wat wil mevrouw Ten Seldam dan met de groep die niet kan werken? Moet die dan onder hetzelfde regime blijven van sollicitatieplicht, controles en noem maar op? Of krijgt die dan meer vrijheid?

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Het gaat de CDA-fractie erom dat iedereen kan deelnemen aan deze maatschappij. Voor de een is dat betaald werk en voor de ander is het vrijwilligerswerk. Men moet naar eigen vermogen en naar eigen kunnen deelnemen in de maatschappij. Ook daar is maatwerk nodig. Niet iedereen hoeft een sollicitatieplicht te hebben, maar ook niet op basis van leeftijd een sollicitatievrijstelling. Ook al behoor ik zelf tot die doelgroep, ik zou het niet doen.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Toch lijkt het me iets om verder met elkaar in gesprek te gaan.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Altijd.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ik denk dat het wel bij elkaar te brengen is.

Dan de Stadsbank. Mevrouw Ten Seldam vraagt het te betrekken bij pagina 23. Ik heb dat zo niet in mijn hoofd. Het kan ook zo zijn dat het college de motie, als die wordt aangenomen, bij pagina 23 betreft.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ja, maar ik probeer te voorkomen dat we een discussie over een motie krijgen, terwijl het college al aangeeft dat het dit punt kan meenemen. Het gaat uiteindelijk om het resultaat. Er zitten nog wel wat haken en ogen aan. Ten aanzien van de motie zou ik ook willen vragen hoe de GroenLinks-fractie de financiering ziet. Het gaat extra geld kosten. In mijn betoog heb ik gezegd: bij alles wat uitzetting betekent voor de begroting, wil ik graag een dekking zien.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): We halen wel meer uit de algemene middelen.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Dat kan een antwoord zijn, maar of wij het een valide antwoord vinden is vers twee.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Dan het kinderpardon. Ik denk dat we met alle indieners moeten bespreken of de beantwoording van het college aan de ChristenUnie-fractie nu oplevert wat wij in de motie vragen. Is dat hetzelfde? Het zit heel dicht bij elkaar.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Daarover verschillen we dan niet van mening. De CDA-fractie constateert dat in ieder geval wel.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Mevrouw Ten Seldam heeft dat standpunt nu al, maar ik kan niet anders dan overleggen met de andere indieners.

De heer AKSE (SP): Voorzitter! De begroting die voorligt, is een bijzondere begroting. Ten eerste is die niet sluitend. Het tekort van € 0,5 miljoen wordt toegevoegd aan de negatieve reserve. Briljant, zou je zeggen. De provincie vindt dit allemaal maar goed, zolang het maar

incidenteel is. Betekent dit dat we moties en amendementen kunnen indienen zonder dekking zolang het geen structureel geld kost? Dat lijkt me niet.

Het is ook een bijzondere begroting omdat er nog veel zaken moeten worden uitgewerkt. Pas begin 2019 kunnen we horen wat de concreet uitgewerkte plannen zijn. Dat roept de vraag op waar we ja tegen zeggen als we deze begroting goedkeuren. Geven wij het college dan carte blanche? Of worden we echt serieus betrokken bij de uitwerking? De SP-fractie hoort graag van het college dat we serieus bij het vervolg worden betrokken.

Zeer opmerkelijk vinden wij dat het college € 6,9 miljoen wil bezuinigen op het sociaal domein. Een domein waar we jaren achtereen, door het feit dat we een nadeelgemeente zijn, tekorten hebben moeten compenseren met eigen middelen. Tekorten die ineens dramatisch werden door het over de schutting gooien van onder andere de jeugdzorg, met dramatisch minder budget. Daarom vindt de SP-fractie dat we actie moeten ondernemen richting de landelijke politiek, net zoals we met de rechtbank succesvol hebben gedaan. We hebben nu zelfs de VNG aan onze zijde. We dienen daar een motie voor in.

Wij laten onze steun aan deze begroting afhangen van de uitleg van het college hoe het de komende tijd de raad meeneemt in de besluitvorming over al die uit te werken plannen. Ik ga niet alle amendementen en moties langs die vanmorgen voorbij zijn gekomen. Wij zullen die amendementen en moties steunen die voor onze Almeloërs enige verlichting en perspectief bieden in deze voor de gewone man nog steeds zeer zware tijden.

"Motie 17.

Lobby Sociaal Domein.

De raad van de gemeente Almelo bijeen op 1 november 2018,
gehoord de beraadslaging,
constateert dat:

- gemeenten voor de nieuwe taken als gevolg van de decentralisatie 2015 en daarna, ongeveer 20% minder geld hebben gekregen dan de nationale overheid zelf voor deze taken had;
- gemeenten in Twente samen miljoenen euro's structureel tekort komen voor deze taken, vooral voor de jeugdzorg;
- de Jeugdzorg in Twente in juni van dit jaar heeft aangegeven dat zij structureel 20% tekort komt op het beschikbare budget;
- gemeenten via de VNG al geruime tijd druk uitoefenen, maar dit nog niet tot concrete toezeggingen heeft geleid;
- dat vooral door het persoonlijke verhaal van Noortje van Lith, druk vanuit de publieke opinie en politieke partijen de maatregel rond de loonkostensubsidie voor mensen met een arbeidsbeperking werd ingetrokken;
- Nederland al weer enkele jaren een economische groei kent, terwijl de bezuinigingen op het sociale domein verder worden doorgezet;
- acties in het verleden voor het behoud van de Karelskamp en de Rechtbank, mede door de zeer brede en actieve lobby van alle Twentse gemeenten en unaniem gesteund door alle Twentse fracties, hebben geresulteerd in een behoud van deze belangrijke voorzieningen voor Twente;

overweegt dat:

- het niet te rechtvaardigen is dat voor mensen die vanwege ouderdom, sociale problematiek, ziekte, of een handicap op zorghulp van de overheid zijn aangewezen, deze mogelijk niet krijgen of te lang zonder noodzakelijke zorg blijven door de lange wachttijden;
- de structurele tekorten in de jeugdzorg Twente er uiteindelijk toe kunnen leiden dat de samenleving wordt geconfronteerd met grotere problematiek die tot extra kosten kan leiden voor gemeenten en meer schade voor betrokken burgers;
- nieuw beleid van de rijksoverheid, zoals het vaste tarief van de energiebelasting, de vaste bijdrage voor gebruik van WMO voorzieningen, de wijzigingen in de belastingschijven inkomstenbelasting leiden tot hogere lasten voor lagere inkomensgroepen en een verdere tweedeling in de samenleving;

roept het college op:

- samen met andere colleges en gemeenteraden in Twente krachtig stelling te nemen tegen de te krappe budgetten voor het sociaal domein, vooral de jeugdzorg;

- dit te doen door een actieve zo veel mogelijk door alle partijen gesteunde gezamenlijke lobby te voeren naar de landelijke politiek
- alle Twentse gemeenten en fractie op te roepen zich hier bij aan te sluiten, en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie wordt ingediend door de fracties van SP, D66, PvdA, PVV, GroenLinks, Leefbaar Almelo en Fractie Weinreder.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Ik vond één zinnetje van de CDA-fractie wel grappig naar aanleiding van het verhaal tegen de PvdA-fractie dat zij naar aanleiding van gebrekkige informatie iets zou willen besluiten. Ik vind eigenlijk dat wij vandaag met die begroting ...

(De heer Hümmels gooit enkele documenten op de grond.)

– ik ruim het wel weer op hoor – met gebrekkige informatie aan de slag zijn.

De VOORZITTER: Mijnheer Hümmels, ik maak hier bezwaar tegen. Dit is een ordentelijke vergadering van de gemeenteraad. Ik laat toe dat een spreker met enig vertoon zijn verhaal kracht bij zet, maar wat u nu doet, vind ik eigenlijk niet passen bij de statuur die de raad naar zichzelf, maar ook naar de buitenwacht zou moeten hebben. Ik vraag u om te stoppen met wat u nu doet. Als u dat niet doet, moeten we een nader gesprek met elkaar hebben.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik vind het zwaar overdreven.

De VOORZITTER: Wat u nu doet, is demonstratief zaken op de grond werpen. Ik vind dat wij dat niet moeten doen met elkaar. U hebt het woord en het woord is iets anders dan het beeld. Ik laat echt wel enig vertoon toe, dat hoort er een beetje bij, maar vind dit eigenlijk over de rand gaan.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Maar als ik alleen het woord heb en niet het beeld, wil ik ook graag dat de camera uitgaat, want dan wil ik ook niet in beeld. Volgens mij slaat het helemaal nergens op.

De VOORZITTER: Ik vraag u uw betoog voort te zetten.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ja, dit is onderdeel van mijn betoog. Er wordt gezegd dat de begroting deugt en dat hij sluit en dat alle informatie die nodig is erin staat, maar ik heb heel veel informatie waar je van alles uit kunt halen waar je iets mee kunt. Ik zal een vriendelijk stukje bovenaan leggen. Dan hoeft u zich er verder niet zo druk om te maken. Ik ben al bezig, dus u kunt mooi de tijd op tijd stopzetten.

Ik werd dus het meest getriggerd door de CDA-fractie en de opmerking over de gebrekkige informatie. Volgens mij zitten wij hier met gebrekkige informatie de begroting te behandelen en dat vind ik nog veel erger dan dat de PvdA-fractie iets heel zinvol zegt met gebrekkige informatie. Wij zitten hier met gebrekkige informatie.

Ik ga mijn verhaal niet voorlezen. Ik vind voorlezen leuk in de Kinderboekenweek of op school, maar vind dat hier een beetje onzin. Ik heb wel allerlei notities. Wij worden hier opgezaagd met wat wij volgens sommigen verplicht zijn: besturen op hoofdlijnen. We krijgen een begroting waar eigenlijk alleen maar hoofdlijnen in staan. Knap gedaan! Maar wat ik wel pijnlijk vind, is dat de uitwerking nog een hele tijd op zich laat wachten en straks min of meer door het college en de ambtenaren als perspectiefnota voor ons neergelegd wordt. Volgens mij is dat het werk van de raad.

Ik vraag me op allerlei terreinen af wat daadwerkelijk de rol van de raad is. Ik vraag mij dat af met betrekking tot de organisatieontwikkeling en ook met betrekking tot de burger. We doen heel stoer alsof de organisatie moet veranderen en meer betrokkenheid bij de burger moet tonen en dat de burger moet vertellen wat hij wil. Volgens mij doet de burger dat onder andere bij de verkiezingen en zitten wij hier voor die burger. Ik vind dat een kromme gedachte. Ik vind het ook

populistisch van heel veel partijen dat zij doen alsof zij hun oren willen laten hangen naar de burger. Volgens mij moet je als partij weten wat je wilt en daar mankeert het hier nog wel aan. Niet bij alle partijen. De ChristenUnie-fractie bijvoorbeeld is altijd heel duidelijk in wat zij wil, ondanks het feit dat ik soms denk: wat haal je er toch allemaal bij. Het blijkt dat als je er papier bijhaalt, dat niet mag. Dat vind ik dan wel jammer.

Ik heb een paar notities en heb één amendement en een aantal moties. Die ga ik niet voorlezen, maar die geven wel aan dat wij proberen op een aantal hoofdlijnen correcties aan te brengen in wat er nu ligt. De bijdrage van de Lokaal Almelo Samen-fractie, nogal gedetailleerd, is een voorbeeld van de onduidelijkheid die nu voor ons ligt, waardoor er allerlei vragen liggen, blijkbaar zelfs bij coalitiepartijen. Misschien blijkt wel dat het college en de ambtenaren, die deze vage toestanden gecreëerd hebben, mijn bijdrage goed begrijpen, want die is mogelijk wel nog vager.

Ik ga niet herhalen wat andere partijen hebben gezegd. Ik ga mijn toneelstukje ook niet verder opvoeren, want dat heeft geen zin. Er zijn veel goede amendementen en moties ingediend die ik gesteund heb, van de VVD-fractie, maar vooral van de fracties van GroenLinks, SP en PvdA. Ik moet eigenlijk geen complimenten geven aan een partij waar je nogal wat moeite mee hebt, maar ik ben in dit geval blij verrast met een deel van de bijdrage van de VVD-fractie.

Ik vind het wel lastig dat sommigen als stieren reageren op rode lappen zoals het basisinkomen. In het amendement "Pilots en experimenten" heb ik wat voorbeelden genoemd. Daar staat ook het basisinkomen bij, maar ook andere voorbeelden. Dan zijn er gelijk partijen die zeggen: ja, daar doe ik niks mee. Alsof ze ook tegen meedoen aan pilots en experimenten zijn. Ik kan me voorstellen dat partijen die moeite hebben met het basisinkomen, dat als voorbeeld is gebruikt, misschien juist wel op het gebied van werkgelegenheid experimenten en pilots willen aanvragen. Maar waarschijnlijk is zo'n rode lap dan zo verblindend dat de redelijkheid verdwijnt.

Er zijn nog wat meer dingen. De PVA heeft gevraagd wat we doen met Almelo Waterstad, met een haven die deels gedempt zou worden. Ik ben daar op zich niet tegen, als daarna het gebruik van de haven verbetert. De bedrijvigheid die daar plaatsvindt, zou kunnen verbeteren en dan verbetert het gebruik van het resterende water waarschijnlijk ook. Ik vraag me af in hoeverre de beschikbare middelen daarvoor correct besteed zijn.

Voorzitter, ik ga nog één ding doen, als u mij dat toestaat. Zeg nou maar niet "zeker", want zo meteen doe ik iets wat u niet bevalt.

De VOORZITTER: Ik ga ervan uit dat u ongeveer weet waar de kaders liggen.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Volgens mij bepaalt de raad de kaders en ik ben er daar eentje van. Ik probeer dat zo correct mogelijk te doen. U bepaalt uiteindelijk of het wel of niet deugt.

De VOORZITTER: Dat doe ik niet achteraf. Ik doe dit niet om flauw te doen. Iedereen mag met enig vertoon zijn verhaal doen. We hebben een reglement van orde. Ik probeer iedereen recht te doen en iedereen een gelijke kans te geven. Ik vind het geen pas geven als dat met te veel theater gepaard gaat. Dat hoort niet bij de wijze waarop een raad vergadert. Daarvoor kunt u uw eigen podium kiezen op een ander moment. Die vrijheid hebt u. Ik ben onder andere door u aangesteld om dat met elkaar te bewaken. Dat wil ik op een fatsoenlijke manier doen. Ik gun iedereen daarin de ruimte, maar test u mij niet over waar de grenzen liggen. Dat moeten we niet doen. Maakt u uw betoog af op de manier die passend is bij hoe wij met elkaar behoren te vergaderen.

Zijn er vragen aan de heer Hümmels?

De heer PAUWELS (VVD): Dat de heer Hümmels zijn bijdrage in eerste termijn aan de algemene beschouwingen op de begroting 2019 zelf al neerzet als een toneelstukje, begrijp ik. Dat de kwaliteitskrant Tubantia daar direct op aanslaat, wekt bij mij wat zorgen op. Ik ben benieuwd naar de verslaglegging over deze dag met alle belangrijke zaken die we hier ook bespreken. De heer Hümmels doet enkele uitspraken waar ik iets meer van wil weten. Hij zegt dat een aantal fracties – ik weet niet op welke fracties hij doelt – de oren laat hangen naar de burger. Ik ben benieuwd wat hij daarmee bedoelt. Hij spreekt over een niet deugdelijke begroting. Dat vind ik nogal een uitspraak. Wat bedoelt hij daar precies mee? Hij slaat ook aan op het feit dat uitgerekend de coalitiepartijen hier vragen stellen. Van hem had ik juist verwacht dat hij dat

zou aanmoedigen, want dat is voor mij de bevestiging dat de periode van de oude bestuurscultuur, waarin wij het op de gang regelden en alles aan de voorkant dichtgetimmerd werd en waarbij geen vraag meer aan het college gesteld hoefde te worden, gelukkig definitief achter ons ligt. Ik ben blij dat de heer HümmeLS onze moties van harte steunt.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Dat ontkracht mogelijkerwijs direct wat de heer Pauwels vindt van mijn bijdrage. Volgens mij is zowel het steunen van anderen als het op mijn manier vertellen wat ik wil vertellen, mijn bijdrage. Dank voor zijn steun aan mijn bijdrage.

Ik ben blij met iedereen die vragen stelt, maar als je geacht wordt op hoofdlijnen te besturen, vind ik het wel bijzonder dat er dan zo veel detailvragen zijn. Dat vind ik vooral bij de coalitie bijzonder. Ik heb de heer Pauwels ook al gecompimenteerd dat hij goed is in het alles zo draaien dat het past bij hoe hij functioneert. Ik vind dat hij heel goed functioneert. Het feit dat er heel veel detailvragen zijn, wil niet zeggen dat er plotseling een heel andere cultuur is en dat er heel goed gewerkt is. Ik kan mij heel veel partijen herinneren die een kwartier allerlei kritische opmerkingen maakten en daarna overal vrolijk mee instemden. Ik ben dus benieuwd wat er vandaag gebeurt.

De heer PAUWELS (VVD): Mag ik een korte reactie geven? De heer HümmeLS stelt dat er heel veel – daarmee frameet hij iets – inhoudelijke vragen vanuit de coalitie zijn. Ik heb goed opgelet en geluisterd vandaag, maar volgens mij valt dat wel mee. De vragen die gesteld worden, hebben betrekking op programma's. De vragen zijn gericht aan het college: kom eens met wat meer duiding of waar staat het college met betrekking tot die programma's. Het beeld dat er heel veel inhoudelijke vragen komen vanuit de coalitie moet volgens mij genuanceerd worden. Is de heer HümmeLS het daarmee eens?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik ben blij dat de heer Pauwels nu dezelfde termen als in de begroting gebruikt: "heel veel" en "minder" en "meer", want dat zou inderdaad gespecificeerd moeten worden. Dat zou duidelijker moeten zijn. Net als ik duidelijker moet proberen te zijn tegen de heer Pauwels. Ik heb de vragen van Lokaal Almelo Samen niet geteld, maar ik vond het er heel veel, om het in de woorden van de begroting te houden. Ik kan niet zeggen hoeveel het er waren, want ik heb ze niet geteld.

Ik denk even na wat de andere vragen waren.

De heer PAUWELS (VVD): De heer HümmeLS sprak over een niet deugdelijke begroting en dat vind ik nogal een uitspraak. Wat bedoelt hij daar precies mee?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Precies kan ik dat misschien niet aangeven, maar als een begroting eindigt met een tekort en je noemt het dan een sluitende begroting, vind ik dat wel bijzonder. Het kan best zijn dat dat deugt, maar dan moet je mij opnieuw leren boekhouden en administreren. Als je de mond vol hebt over het verbeteren van de financiële situatie en je rondt een begroting af met een tekort dat je haalt uit dat wat nog niet op orde is, mag je van mij zeggen dat het een sluitende begroting is, maar daar ben ik het niet mee eens.

De heer PAUWELS (VVD): Volgens mij wordt er gesproken over een sluitende meerjaren-begroting, een belangrijke nuance in dit geheel.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Het eerste jaar sluit al niet.

De heer PAUWELS (VVD): Wij zijn rijkelijk bedeeld met een stevige toezichthouder, die goed met ons meekijkt om ons zo snel mogelijk weer in het goede vaarwater te brengen. Dat bereiken we over twee jaar. Zelfs die stevige toezichthouder vindt het een uitstekend voorstel om het te doen zoals we het doen. De raad mag zich gelukkig prijzen dat dat zo is.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik heb geen idee wat de provincie hiervan vindt. Ik ben niet bij die gesprekken geweest. Volgens mij vindt de provincie pas iets van die begroting als de gemeenteraad daarover een besluit heeft genomen. Eerder vindt de provincie er officieel niets van.

Er staat nog één punt open. De heer Pauwels mag mij nog een keer helpen.

De heer PAUWELS (VVD): De heer Hümmels zei dat partijen, zonder te duiden wie dat zijn, de oren laten hangen naar de burger. Wat bedoelt hij precies?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Daarmee bedoel ik dat er nogal wat partijen zijn die nauwelijks zelf vertellen wat ze vinden, maar zeggen: ga kijken wat de mensen willen en of je dat kunt doen. Van mij mag dat, maar dan moet je de politieke partijen afschaffen. De politieke partijen moeten een opvatting hebben over wat er met de wereld moet gebeuren en wat je daarin kunt en wilt doen. Het lijkt mij, hoe lief dat ook lijkt naar de bevolking van je stad, wat krom om tegen de mensen te zeggen: zeg maar wat je wilt, dan gaan wij wel kijken wat we voor je gaan doen. Als wij hier al commentaar krijgen dat we met vijftien partijen de stad moeten besturen, lijkt het er met deze ontwikkeling op dat je de stad wilt laten besturen door 70.000 mensen.

De heer PAUWELS (VVD): Ik kan nog niet zo heel veel met dit antwoord, want ik begrijp nog steeds niet wat de heer Hümmels bedoelt en welke partijen hun oren laten hangen naar welke thema's. Volgens mij maken we hier belangrijke keuzes in deze zaal, ook vanmiddag weer. Dat is waarom we gekozen worden en waarom we in dit gremium bij elkaar zitten.

De pilot werkgelegenheid kunnen we steunen, maar – en dat hoort ook bij keuzes maken – we zijn niet van een basisinkomen. De rest vinden we een goed idee.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik vind dat wat bijzonder. Er staan wat voorbeelden genoemd. Ik heb net om steun gevraagd en toen zei de heer Pauwels: nee, het basisinkomen steunen we niet. Verder werd er niet gekeken. Dat vond ik pijnlijk en dat probeerde ik net duidelijk te maken.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Even aanhakend op het debat dat net al heeft plaatsgevonden, maar ons systeem voorziet er niet in om dan direct een interruptie te plegen. Het gaat over het stellen van vragen. Ik ken de heer Hümmels al lang en ik weet dat hij ervaring heeft in het monisme. Juist nu we in het dualisme zitten, is er juist ruimte voor de kritische houding, waardoor je uiteindelijk – en dat is altijd de inzet van de CDA-fractie – een beter debat krijgt en een beter besluit. Vragen om het vragen moeten we beperken, maar vragen om informatie te krijgen om de besluitvorming te verbeteren: ik hoop dat dat niet hetgeen is wat de heer Hümmels bedoelt dat we niet moeten doen.

Ik heb nog een tweede vraag. Heb ik hem net horen zeggen dat de raad die hier thans zit het mandaat van de inwoners voor vier jaar heeft gekregen en dat mandaat moet gebruiken?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik ben heel blij met wat er in de raad gebeurt en vind de kritiek prachtig. Ik vond het niet vervelend dat er vragen werden gesteld, ik vond het vervelend dat er zo veel detailvragen waren. Volgens mij zei ik dat ook, maar ik ben zelfs in staat om mijn eigen woorden te vergeten. Het wordt allemaal netjes bijgehouden. Ik sprak vooral over de detailvragen.

In principe worden wij voor vier jaar gekozen. Dat wil niet zeggen dat je mensen dan niet meer mag raadplegen, maar dat is wel hoe ons – volgens sommigen zaligmakende – systeem in elkaar zit. Er worden 35 vertegenwoordigers gekozen voor vier jaar. Zolang zij dat kunnen en willen, doen zij dat naar beste eer en geweten en de bevolking kan daar naar believen op reageren. We organiseren van alles om de bijdrage uit de samenleving zo groot mogelijk te maken. De kern van mijn kritiek is dat ik het lastig vind dat er partijen zijn die mogelijkerwijs zelf te weinig inhoud bieden – het kan best zijn dat ik er daar ook een van ben, maar het is aan de bevolking om dat te bepalen – en die te veel de oren laten hangen naar wat er in de samenleving is en zich daarop richten, in plaats dat ze hun eigen ideeën hebben. Ik ben van mening dat een partij moet durven zeggen wat zij wil. Als ze dan geen steun krijgt in de samenleving, verdwijnt ze vanzelf.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Dat deel ik. Uiteindelijk heb je het mandaat en elke vier jaar bepaalt men of je het vertrouwen dat je gekregen hebt voldoende hebt omgezet in resultaat. Het feit dat de heer Hümmels er al lang zit, geeft aan dat hij het nodige vertrouwen heeft.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ook op dit punt. Ik dank de heer Hümmels voor zijn complimenten over de koersvastheid van onze partij. Het gaat om principes versus opportunisme. Je hebt principes waar je aan vasthoudt, zelfs al zegt de hele stad het er niet mee eens te zijn. Dan kun je toch zeggen: wij doen dat. Zo kan een directie bijvoorbeeld ook zeggen dat zij een advies naast zich neerlegt. Wij zijn ook geen voorstander van opportunisme, je oren laten hangen naar wat opportuun is en meezeilen op alle winden. Soms gedragen partijen zich anders als de tribune hier vol zit. Hoe denkt de heer Hümmels over populisme, je opstellen als vertegenwoordiger van het volk?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik weet niet of ik daar nu een uitgebreid betoog over moet houden. Het kan geen kwaad populair te zijn, maar dat is iets anders dan populisme. Ik heb het liefst dat je populair bent omdat je duidelijk bent in wat je wil, zegt en probeert te doen. Populisme lijkt meer op je oren laten hangen naar wat opportuun voor je is, in de hoop dat je zo veel mogelijk stemmen haalt. Ik heb nog nooit heel veel stemmen gehaald, maar daar gaat het niet om. Ik vond die pluim van de CDA-fractie wat te veel eer. Volgens mij is het ook een kwestie van geluk. Populair en populisme zijn verschillende dingen. Populair ben je om hoe je doet, wat je doet, wat je wilt en wat je voor de stad betekent. Populisme is volgens mij bijna andersom.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Helder. Wij maken ons zorgen om opportunisme en ook om populisme.

De heer STÖTELER (PVV): Ik dank de heer Teeuw voor de uitspraak over koersvastheid en het feit dat hij van koersvaste partijen houdt. Daar zijn wij er ook een van. Ik hoop dat hij in zijn tweede termijn nog even wil toelichten wat zijn definitie van populisme is.

Ik heb een vraag aan de heer Hümmels. De heer Pauwels kreeg geen duidelijk antwoord op zijn vraag wat hij bedoelt met de oren laten hangen naar de burgers. Ik zal een klein beetje helpen. Betekent dit dat hij ook tegen een referendum is?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik heb geen idee of de heer Stöteler mij hiermee helpt. Referenda mogen van mij bestaan en mogen zijn zoals we democratisch bepalen. Als democratisch wordt bepaald dat we referenda houden, ben ik daar niet tegen. Als we democratisch bepalen dat we dat niet doen, ben ik daar ook niet tegen. Ik weet niet hoe hij mij wil helpen met deze vraag.

De heer STÖTELER (PVV): De heer Hümmels zegt in ieder geval dat hij eventueel voor een referendum is. Dat is prima.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Stöteler voor zijn bijdrage in eerste termijn.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! We zagen in de aanloop naar vandaag een aantal spreekteksten van collega's voorbijkomen. Wij hebben dat niet gedaan, want dat geeft ons het gevoel dat je dit debat dan net zo goed schriftelijk had kunnen afhandelen. Of anders had ik u, voorzitter, kunnen vragen om de bijdrage van de PVV voor te lezen, maar dan had u de heer Çete bij de eerste minuut al aan de interruptiemicrofoon gehad. Dat vind ik zelf nu juist zo gezellig.

Om te beginnen een paar woorden van dank in de richting van de heer Teeuw voor de complimenten, ook in het Reformatorisch Dagblad. Die krant schreef twee weken geleden nog: christelijke minderheden lijden in vrijwel de gehele islamitische wereld onder vervolging en discriminatie en in Iran zelfs onder staatsvervolging. Eerder schreven ze dat het uitdelen van fysieke bijbelexemplaren voor grote problemen kon zorgen en dat zendelingen daarom regelmatig het land uit werden gezet, islamitische landen wel te verstaan. Maar wij, de PVV, mogen het er niet over hebben. Deze christelijke partijen, inclusief het CDA, blijven maar die gelukszoekers uit islamitische landen binnenhalen.

De islam is een sluipmoordenaar. Zolang moslims in de minderheid zijn, maken ze zich vreselijk druk ...

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter, een punt van orde. Volgens mij heeft deze bijdrage niets te maken met de begrotingsbehandeling.

De VOORZITTER: Wij hebben dit moment eerder met elkaar meegemaakt. U weet wat ik nu ga zeggen, namelijk dat ik iedereen de ruimte geef om toe te spitsen. Ik zeg wel tegen de heer Stöteler dat het nu heel gauw over de begroting moet gaan.

De heer STÖTELER (PVV): Dat gaan we doen.

De VOORZITTER: Dat zijn echt twee regels.

De heer STÖTELER (PVV): Het zijn algemeen politieke beschouwingen.

De VOORZITTER: Op de begroting van de gemeente Almelo, niet die van het Rijk.

De heer STÖTELER (PVV): Ik heb nog een paar zinnen. Het stelt allemaal niet zo veel voor. Zodra moslims in de meerderheid zijn, zodra de islam en dus de sharia regeert, zijn er geen minderheidsrechten meer. Koran, Soera 47, vers 35.

De begroting. Wethouders zeggen dat dit een reële begroting is, maar ik vraag het college hoe reëel het is om al geld uit te geven voor je het hebt. Het geeft al mogelijke inkomsten uit terwijl het onzeker is of het die ooit wel zal ontvangen. De PVV-fractie noemt dat niet reëel maar roekeloos. Van de gewone, hardwerkende Almeloër wordt verwacht dat hij wacht op zijn salaris en spaart voordat hij die 40 jaar oude wasmachine kan vervangen of de onderhoudsbeurt voor de auto kan betalen. Zouden wij niet het goede voorbeeld moeten geven als gemeente? Kunnen wij niet afspreken dat met ingang van komend jaar plannen en dekkingen in het incidenteel perspectief aan elkaar gekoppeld worden en dat de plannen pas worden uitgevoerd als de dekking daadwerkelijk is gerealiseerd, ofwel op onze rekening staat?

Dan heb ik een kopje windmolens. We horen de heer Pauwels nog zeggen: niet in mijn achtertuin. Dat zegt iedereen, want ze maken verschrikkelijk veel lawaai en de slagschaduw is om gek van te worden. Wat een geweldig idee is het dan om twee – maar ik hoor de heer Pauwels vandaag drie zeggen – van die kanonnen in de achtertuinen van twee advocatenkantoren te zetten: Kolkman en Daniels Huisman? Hoeveel bezwaren, verweren en gerechtelijke procedures wil dit college zich op de hals halen? Met het plaatsen van zulke enorme faalpalen langs de A35 komen de bedrijven op Twentepoort en ook de bewoners van Nijrees en Windmolenbroek in de slagschaduw te liggen en hebben mensen tot in Bornerbroek last van het lawaai. Het helpt het klimaat en het milieu geen ene malle moer. We moeten dat onze mensen niet willen aandoen. Hoe is dat trouwens geregeld met juridische bijstand voor de gemeente in gerechtelijke procedures? Welke advocaat wordt door de gemeente ingehuurd en hoeveel kost dat op jaarbasis? Moet dat aanbesteed worden en uit welk budget wordt dat betaald? De PVV-fractie kon er niets over vinden.

Verduurzamen is prima, zolang onderzoek aantoont dat een investering voor isolatie zich binnen redelijke termijn terugbetaalt in lagere energierekeningen. Laten wij die Almeloër daarmee helpen, de rekeningen verlagen en huizen isoleren van mensen die dat zelf niet kunnen. Met die hysterie van gasloos bouwen komt de rekening wederom bij Henk en Ingrid te liggen. Die kent u ook wel. Zij worden straks opgezaagd met torenhoge schulden voor een warmtepomp, schulden die in veel gevallen niet eens gemaakt kunnen worden omdat mensen al schulden hebben of 70 jaar en ouder zijn en geen lening meer krijgen.

Armoede is hier al heel veel. Bij de gemeente, bij de mensen thuis. Heel veel mensen zijn niet in staat om elke avond eten op tafel te zetten of een cadeautje voor de verjaardag van hun kinderen te kopen. Het is mooi dat er particuliere initiatieven als die van de Eethoek en de Speelgoedbank zijn, maar tegelijkertijd is het jammer dat het moet. De Voedselbank blijkt gewoonweg ontoereikend. De PVV-fractie draagt die particuliere initiatieven een warm hart toe. We hebben recent op de Eethoek een dagje geholpen. Men bleek te werken aan een plan om één keer per week met kinderen na het eten een uurtje te sporten in de sportzaal van de IISPA en met professionele begeleiding, anders krijg je mogelijk nare ongelukken. Dat kost geld, geld dat er bij de Eethoek niet is. Het is nu ook weer niet zo veel geld. Volgens de PVV-fractie kan dat binnen de budgetten worden opgelost. Ik vraag het college om een toezegging.

Om bij diezelfde wethouder te blijven: de schuldenproblematiek groeit bij een grote groep Almeloërs. Wat zijn de plannen van het college voor de aanpak, de bestrijding en de voorkoming van schulden? Hoe staat het ervoor bij de Stadsbank? Wat is de inzet van het college voor de komende periode?

Wmo Jeugdzorg. We hoorden de wethouder een aantal keren zeggen dat er signalen waren van buitensporige huurprijzen bij zorginstellingen. Op dat punt kwamen er sympathieke suggesties, onder andere van het Thuis team Twente, over een mogelijkheid van beschermd wonen, buiten de zorginstelling maar dichtbij genoeg om snelle zorg mogelijk te maken. Kan de wethouder die systematiek van beschermd wonen faciliteren?

De PVV-fractie is blij met de toezegging van de wethouder om twee fte toe te voegen aan de sociale recherche. In tegenstelling tot de CDA-fractie zijn wij wel van mening dat die louché zorgbureaus niet kunnen weggelopen met onze zorggelden. Dat geld is bestemd voor zorg en niet voor dikke Mercedesen en buitensporige bestuurderssalaries. De PVV-fractie wil meer handen aan het bed, simpel. Is die twee fte genoeg of hebben we kans dat we over drie jaar weer in hetzelfde schuitje zitten?

De heer PAUWELS (VVD): Een korte reactie. De heer Stöteler daagt mij uit met de windmolens. Hij spreekt over nimby: not in my back yard. Ik heb wel eens gezegd dat ik me kan voorstellen dat mensen daarop aanslaan. Hij schetst een locatie waar het bij een kantoorpand naar binnen zou komen. Dan houdt dat in dat we in ieder geval de locaties van Timberland en ViVoChem weer moeten vrijmaken om uitgerekend op die plek windmolens te plaatsen. Dat was niet de oproep die ik heb gedaan. Ik heb juist gekeken naar fase 2 XL Businesspark of wat meer richting het kanaal, zodat het niet dicht op de woningen van de inwoners of bij de bedrijven staat. Uiteraard respecteren wij de locatie, maar het beeld dat de heer Stöteler schetst is niet juist, want dat zou inhouden dat we Timberland moeten verplaatsen. We zijn juist blij met de uitbreiding die op die locatie wordt gerealiseerd.

De heer STÖTELER (PVV): Ik hoorde geen vraag, maar zal een korte reactie geven. Ook ver weg van bepaalde plekken kan die slagschaduw heel ver komen, bijvoorbeeld met een lage namiddagzon of een vroege ochtendzon.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): De heer Stöteler zegt dat plannen pas gerealiseerd moeten worden bij dekking. Ik zie dat hij drie amendementen heeft. Hij wil de hondenbelasting afschaffen: geen dekking. Hij wil de prijzen van paspoort en rijbewijs verlagen tot kostendekkend, maar volgens mij is het tarief dat nu wordt gerekend al niet kostendekkend. Ook wil hij de rioolheffing bevriezen op € 240. Dat is ook een verlaging, terwijl die op dit moment kostendekkend wordt uitgevoerd. Dus ook geen dekking. Mijn vraag is natuurlijk: gaat hij alle drie de amendementen intrekken, want hij heeft voor alle drie geen dekking?

De heer STÖTELER (PVV): Er is niets in te trekken. Ik heb niets ingediend.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Dus ik begrijp dat hij ze ook niet gaat indienen.

De heer STÖTELER (PVV): Dat heeft de heer Kampman mij niet horen zeggen. Die amendementen horen niet bij dit debat.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Die horen wel bij dit debat. Mijn vraag is opnieuw of ze alle drie worden ingetrokken omdat ze alle drie geen dekking hebben.

De heer STÖTELER (PVV): Ik heb ze niet genoemd, ik heb ze niet ingediend. Ze horen niet bij dit debat.

De VOORZITTER: Ik heb begrepen dat ze wel zijn rondgedeeld, maar ze zijn niet ingebracht in de vergadering en maken dus ook geen deel uit van de beraadslaging.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Ik zal er even op vooruitlopen. Wij gaan ervan uit dat hij ze alle drie niet indient, omdat er voor alle drie geen dekking is.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Een punt van orde. Ik vraag mij af in hoeverre er duidelijkheid is over wat wij van tevoren aanleveren. Maakt dat onderdeel uit van de beraadslaging? Volgens mij is dat de afspraak. Dan zou hier nu iets mis gaan.

De VOORZITTER: Als er moties worden ingediend, worden ze gekopieerd en uitgedeeld en staan ze in iBabs. Ik heb van de PVV geen stukken gekregen. Ze zijn niet ingediend. Wat u ziet, zijn voorgenomen moties en amendementen.

De heer TEEUW (ChristenUnie): De PVV-fractie maakt zich zorgen over de positie van de vervolgte christenen wereldwijd. Dat doet mij deugd, want de christenen zijn inderdaad wereldwijd de grootste groep die vervolgd wordt. Ik heb wel wat vragen over de oprechtheid van zijn zorgen. In het verleden hebben wij een stroom asielzoekers uit Syrië gehad en wij hebben moeten constateren dat zij bijna allemaal ongezien een verblijfsvergunning krijgen, behalve de christenen, want die worden teruggestuurd omdat ze op een veelal gekocht Armeens paspoort komen naar een land waar ze nog nooit geweest zijn en waarvan ze de taal niet spreken. Dus gaan ze een gewisse dood tegemoet in Aleppo of Homs. Wat gaat de PVV daaraan doen? Juist de christenen kunnen daar in geen enkel buurland terecht. De ChristenUnie-fractie vindt dat daar positieve discriminatie moet plaatsvinden, juist omdat de christenen niet terecht kunnen in de buurlanden van Syrië. We hebben er in Almelo mee te maken omdat hier een grote Armeense gemeenschap zit. Gaat de PVV zich hier ook sterk voor maken?

De VOORZITTER: Het zijn buitengewoon belangwekkende vragen, maar u weet al wat ik ga zeggen. We moeten voorkomen dat we met elkaar in de buitenlandse politiek terechtkomen.

De heer STÖTELER (PVV): Ik zal het kort houden. Wij gaan niet over de IND. De heer Teeuw zegt terecht dat de Syrisch-orthodoxen, de christenen, wereldwijd vervolgd worden en dat ze vanaf hier worden teruggestuurd. Wat ons betreft ook geen positieve discriminatie, helemaal geen discriminatie. Totaal geen discriminatie. Wij kunnen daar geen onderscheid in maken. Het zou een volledig onterechte vraag zijn of iemand moslim is of christen.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): De heer Stöteler sprak over de Eethoek en over de sport-instructeur die daar zou moeten komen. Ook onze fractie draagt dat initiatief een warm hart toe. Onze fractie heeft al Foppe de Haan benaderd. Hij gaat daar misschien iets doen. Mij kwam ook ter ore dat de Eethoek per jaar € 2.000 aan huur betaalt voor de accommodatie waar men zit. Op zich is er niets mis mee om huur te betalen, maar het is een goed maatschappelijk initiatief. Vindt de heer Stöteler ook niet dat wij dat als gemeente Almelo moeten betalen, omdat zij maatschappelijk zo goed bezig zijn?

De heer STÖTELER (PVV): Op zich snap ik dat en zou ik dat liever volgen, maar het is wel een particulier initiatief. Om nu als gemeente allerlei particuliere initiatieven te gaan funden en andere niet ... Dan zou je alle particuliere initiatieven moeten funden en dan ga je je veel te veel ermee bemoeien. Wij willen juist dat die bedrijven zichzelf bedruipen en dat wij daar geen subsidie aan hoeven geven. De PVV wil dit soort initiatieven graag helpen en volgens ons is dit binnen de budgetten die de raad stelt op te lossen. Het valt gewoon onder sport en welzijn en dat soort zaken. Het gaat niet om veel geld. Volgens mij gaat het om € 2.000 of € 2.500 per jaar. Dat kan binnen het sportbudget of het welzijnsbudget gevonden worden. Dan hoeven wij er geen gekke capriolen voor uit te halen.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): De heer Stöteler heeft mijn hart licht verward, maar mijn hoofd nog veel meer. Hij begon zijn betoog op een manier dat ik dacht: waar heeft hij het over, waar haalt hij het vandaan met betrekking tot deze begroting? Hij lijkt daarna de vrijheid voor iedereen te bepleiten. Ik vraag hem hoe hij denkt over een zinsnede uit de bijdrage van de ChristenUnie-fractie "de vrijheid om te geloven"?

De heer STÖTELER (PVV): De vrijheid om te geloven, staat buiten alle discussie.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik leer godzijndank om mijn emoties iets meer in te houden dan ik gewoonlijk zou wensen. Ik zou mijn collega Stöteler een advies willen geven. Gelukszoeker is een heel mooie term. Op NPO Start is een film met gelukszoekers. Daar begint een groepje jongens met vooroordelen zoals hij die heeft en uiteindelijk wordt de vader of moeder van een van hen gered door een gelukszoeker. Laten we met zijn allen mensen blijven.

Een groot staatsman is overleden, amper twee weken geleden. Hij was mijn eerste minister-president. Als zo'n groot staatsman overlijdt, ga je iets meer documentaires kijken en lezen. Ik moest direct terugdenken aan Paars I en Paars II. Hans van Mierlo heeft zich keihard ingezet om een Shell-directeur en een vakbondsman bij elkaar te krijgen. Uiteindelijk is het hem gelukt, maar D66 heeft heel veel verloren. Terwijl VVD en PvdA ongelooflijk veel winst hadden, wilden ze geen Paars II zonder D66.

Waarom haal ik dit er nu bij? Een meerderheid zegt niet altijd alles. Saamhorigheid en gezamenlijkheid zijn vele malen belangrijker. Ik denk en hoop – en de toon vooraf van de coalitiepartijen staat mij heel goed aan – dat we het met zijn allen kunnen doen.

Ik ga mijn collega's niet herhalen. Er ligt een begroting waar de programma's nog niet zijn uitgewerkt. Ik kan er een heel verhaal van maken en het coalitieakkoord naar voren halen. Ik geloof ook niet dat € 6,9 miljoen gerealiseerd kan worden, maar ik ga mijn betoog niet herhalen. Wij moeten een begroting hebben. Dat is wettelijk bepaald. Dus we stemmen voor of tegen.

Ik ga hoogstwaarschijnlijk voor de begroting stemmen. Er is een nieuw college. Het werkt nu een paar maanden en ik heb respect voor de collegeleden, vooral voor twee nieuwe oud-collega's die nu wethouder zijn. Zij doen keihard hun best en daarmee verdienen ze steun à la Paars II, ook al hebben ze mijn stem niet nodig. Ik wil hun het voordeel van de twijfel geven. Als ze hun taak niet goed vervullen, zie ik ze over een paar maanden terug. Dan zal ik keihard op hun vingers tikken en het hun niet meer zo makkelijk maken.

Stoelendans, organisatieontwikkeling en reorganisatie. Ik snap de emotie van mijn collega's en soms denk ik ook: ik moet hier snel iets van vinden. Maar dan denk ik: even rustig aan. Wij hebben een taak uitgezet, een budget vrijgemaakt van € 4,5 miljoen en we hebben tegen het college gezegd: kom op een later moment naar ons toe en leg uit wat er is gebeurd. Ik ga niet op krantenartikelen, briefjes of e-mails in. Ik heb als raadslid niks te maken met de gemeentesecretaris en ook niet met de ambtenaren. Dat zegt niet dat ik mijn oren en ogen dichthoud voor de ontwikkelingen in de stad en in het ambtelijk apparaat. Er komt een koninklijk moment waarop ik het college ter verantwoording kan roepen. Dit moment is niet het juiste moment. Ik hoop dat we de rust kunnen bewaren in het belang van onze samenleving en van ons ambtelijk apparaat.

Binnenstad. Ik ben heel blij met de woorden van de heer Pauwels over het gratis parkeren. Hij herhaalt dat gratis parkeren niet bestaat en dat de VVD-fractie als een van de coalitiepartijen de stekker eruit trekt als de € 300.000 structureel niet komt van de binnenstadondernemers. Dan gaat het niet door. Dat vind ik leuk om te horen. We hebben een puinhoop gehad, we hebben tientallen miljoenen bezuinigd. Ik heb nog nooit meegemaakt dat we niet moesten bezuinigen. Daarom hoop ik – dat is een van de redenen waarom ik het college nu steun – dat ik over een jaar of twee echt een begroting kan meemaken waarin wij weer geld kunnen uitgeven. Ik ken het gevoel niet. Ik ben er heel benieuwd naar. Ik hoop dat we op zo'n moment komen.

Natuurlijk zou Uğur Çete niet Uğur Çete zijn als hij niet over het Nieuwstraatkwartier zou beginnen. Ik was bij het afgelopen politiek beraad en de technische vragen niet aanwezig. Ik heb de wethouder nog wel bevraagd. Het gaat mij om het bedrag van € 650.000 dat wij bij de nota van 2017 op 29 juni 2017 hebben vrijgegeven. Ik herinner mij dat er toen werd gezegd dat er ook nog middelen vanuit de provincie en misschien nog van een andere partij zouden komen en dat we die zouden uitgeven voor de duurzaamheidsactiviteiten van het Nieuwstraatkwartier. Nu staan die bedragen op verschillende bladzijden op een heel andere manier in de begroting. Mijn conclusie van wat op bladzijde 25 staat, is dat er structureel elk jaar vier jaar lang € 200.000 in het Nieuwstraatkwartier wordt gestopt, maar waar wordt het in gestopt? Wat is dat fonds? Wat zijn de uitgangspunten van dat fonds? Ik snap het niet. Ik wil het snappen. En waar blijven die andere middelen waar men het bij de perspectiefnota 2017 over had?

Ik ga geen moties en amendementen indienen. Ik ga wel een wens uitspreken. Ik heb bij de perspectiefnota 2017 een motie ingediend waarin ik de entree van de Nieuwstraat noem en uiteindelijk heeft het college gereageerd dat er geen middelen zijn om dat te realiseren. Ik wil graag horen dat het college het principieel met mij eens is dat het daar een heel gevaarlijke situatie is. Ik doe nogmaals een beroep op het college om te kijken of er middelen te creëren zijn,

vooral voor de verkeersveiligheid. Misschien hoeven we niet het totale bedrag te betalen, maar dan krijgen wij de verkeersveiligheid van de kop van de Nieuwstraat terug.

Ik heb er heel lang over nagedacht of ik over de politieactie zou beginnen of niet. Het is een heel moeilijke discussie. Als je erover begint en zegt: het is een te grote aanval, kom je misschien in een hoekje te staan dat je tegen de bestrijding van criminaliteit bent. Als je het vanuit emoties en een ander perspectief probeert uit te leggen, is het ook heel moeilijk. Eén ding wil ik wel zeggen als een geboren en getogen Nieuwstraatkwartier-bewoner. Het doet mij vreselijk zeer dat een actie van wie dan ook in één keer een investering van jaren weg kan vagen. De straat wordt aangepakt, het riool wordt gemaakt, het begin van de Nieuwstraat is prachtig, na 40 jaar gebeurt er weer wat, maar één actie, één opmerking van wie dan ook zorgt ervoor dat mijn geboortewijk pauperparadijs wordt genoemd. Dat doet mij pijn en niet alleen mij, maar ook heel veel buurtgenoten. Het laat nogmaals zien hoe zorgvuldig wij met onze stad en wijk moeten omgaan. Dat geldt voor het college, dat geldt voor mij en dat geldt voor ons allen.

Laten we dezelfde zorgvuldigheid betrachten voor heel Almelo, voor onze lieve stad. Eén ding bindt ons hopelijk en dat is Almelo. Ik geef het nieuwe college het voordeel van de twijfel en ik hoop dat het bij de perspectiefnota de programma's uiteindelijk een keer op papier zet. Dan kunnen we kijken wat we ermee moeten doen.

De heer PAUWELS (VVD): De heer Çete doet een uitspraak over het niet realiseerbaar zijn van de beoogde taakstelling van € 6,9 miljoen vanuit het sociaal domein op zorg, met alle dingen die daar genoemd zijn. Ik vind die uitspraak een beetje kort door de bocht en ongenueanceerd. De heer Çete bereidt zich altijd goed voor. Kan hij zeggen wat hij daarmee bedoelt?

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik moet de heer Pauwels eerst bedanken, want ik wilde daar nog iets over zeggen. Ik was dat vergeten omdat ik het uit de losse pols doe. Nu geeft de heer Pauwels mij een kans om dat toch nog te doen. Vanuit idealen bekijkt hij het sociaal domein met centen en ik doe dat met mensen. Dat is ons grootste verschil. Hij denkt dat hij € 6,9 miljoen kan realiseren. Ik heb hem altijd al uitgedaagd. Als het onze samenleving en de mensen niet aantast en het lukt hem, zal ik een van de eerst zijn die hem zal feliciteren en zal toejuichen. Mijn vrees is dat de VVD-fractie daar te kort door de bocht is. Er lopen initiatieven in het land en in de regio waar men de rijksoverheid extra middelen wil vragen. De VNG zegt zelfs: alsjeblieft, er moeten extra middelen komen voor het sociaal domein willen we de zorg zo faciliteren als nodig is. Maar de VVD-fractie spreekt continu over € 6,9 miljoen. Het is niet wel of niet willen bezuinigen. Als het kon, zou ik vandaag zeggen: laten we die € 6,9 miljoen doen en niks extra toevoegen, maar het gaat niet om centen, het gaat om mensen en het directe effect op onze samenleving. Het directe maatschappelijke effect op onze samenleving is voor mij vele malen belangrijker dan die € 6,9 miljoen die hij in 2022 wil zien.

De heer PAUWELS (VVD): Dank voor de toelichting. Ook ons gaat het om mensen, want dat is het uiteindelijke effect ervan, maar het gaat ook om doelmatigheid en efficiency en effectiviteit van de middelen die we inzetten om de doelen die we met elkaar streven, te definiëren en te halen. In de begroting staat dat het om een kwaliteitsimpuls gaat door nieuwe manieren en een innovatieve aanpak te volgen en daarmee goede zorg te bieden en uit te komen met de rijksmiddelen die ons zijn toebedeeld. Die rijksmiddelen zijn ook niet zomaar overnight ontstaan. Het gaat over mensen, maar je moet met elkaar openstaan om nieuwe methoden, innovatie in de zorg, andere aanpakken, doelmatigheid en efficiency te willen bewerkstelligen. Daarin is één ding een heel slechte raadgever en dat is angst. Dat hoor ik de heer Çete zeggen: angst voor de verandering. De heer Hümmels noemt het het laten hangen van de oren naar de situatie zoals die is, omdat het jaren zo is gegaan. Dat leidt, zo kan ik u verzekeren, tot één ding: een uitdijende begroting. Volgens mij kunnen wij elkaar daarin vinden, namelijk dat we dat absoluut niet willen. Is de heer Çete het daarmee eens?

De heer ÇETE (Lijst Çete): Absoluut niet. Ik wil het weer met een voorbeeld van Wim Kok duidelijk maken. Ik ben een idealist, ik heb mijn idealen, maar op het moment dat Wim Kok dacht: nee, die WAO kunnen we zo echt niet meer voortzetten, ging hij ten koste van zijn idealen een wet aanpakken waarvan hij wist dat het land uiteindelijk kapot zou gaan als hij daarmee doorging. Het verschil tussen de heer Pauwels en idealisten als Wim Kok is dat de heer Pauwels kost wat kost wil bezuinigen en knippen. Als wij op een moment komen waarop wij duidelijk

maken dat wij met sociaal geld aan het strooien zijn, als Sinterklaas, heeft de heer Pauwels mij aan zijn zijde. Maar ik ken het verhaal ook van een andere kant. Daar is er nog steeds heel veel behoefte aan middelen. Het gaat niet alleen om geld, maar ook om beleid. De heer Pauwels beredeneert het vanuit geld, ik beredeneer het vanuit maatschappelijke verantwoordelijkheid. Hij kan mij op dit moment niet overtuigen dat wij met minder middelen de maatschappelijke verantwoordelijkheid kunnen dragen. We hoeven niet op één lijn te komen, maar dat is mijn strijd. Als wij een kanaal laten doorstromen, is het altijd heel belangrijk dat wij € 6,9 miljoen van de provincie krijgen. Wij laten ziekenhuizen failliet gaan in Nederland, maar op één dag kunnen wij miljarden stoppen in banken en banken redden. Dat is het verschil tussen hem en mij. Ik wil de landelijke politiek hier wel herhalen, maar daarvoor zitten wij hier niet. Ik red liever een ziekenhuis dan een bank en de heer Pauwels zet meer in op centen dan op mensen.

De heer PAUWELS (VVD): Nou, nou, mijnheer Çete. Ik moet heel goed luisteren om nog een beetje te begrijpen wat u bedoelt.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dat is juist het probleem.

De heer PAUWELS (VVD): Ik wil even een beeld rechtzetten dat de heer Çete hier totaal onterecht schetst. Bij deze begroting, meer dan € 272 miljoen, gaat meer dan de helft, meer dan 60% op in het sociaal domein. Laten we hier nu vooral niet het beeld laten ontstaan dat we dat hier niet belangrijk vinden. Sterker nog: het is ongelooflijk belangrijk. Maar je moet wel open staan voor nieuwe methodes, nieuwe innovaties en een nieuwe manier van denken en voor het zakelijk, doelmatig, efficiënt en effectief besteden van de middelen. Daarmee kun je op die hele begroting van € 272 miljoen een taakstelling realiseren van € 6,9 miljoen.

De heer ÇETE (Lijst Çete): De heer Pauwels heeft helemaal gelijk. Wij hadden die € 130 miljoen of € 140 miljoen never nooit gekregen als zijn politieke leider het niet bij ons over de schutting had gegooid. Hij heeft dat gedaan, ik niet. Zijn politieke leider heeft een paar jaar geleden gezegd: jullie krijgen 40% minder middelen, redt u ermee! Nu we onszelf ermee moeten redden en de kwaliteit moeten waarborgen, moet ik helaas extra middelen inzetten. Als het de heer Pauwels lukt om die verantwoordelijkheid weer naar de rijksoverheid te brengen zodat wij daar niet meer verantwoordelijk voor zijn, is de helft van de begroting echt niet meer sociaal domein. Dat hebben wij meer aan hem te danken dan aan onszelf.

De heer DE OLDE (PVA): De heer Çete heeft gezegd dat hij een geboren en getogen Nieuwstraatkwartierder is. Heeft hij in al die jaren nooit signalen gehad dat er wat loos was?

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik durf het nog opener en eerlijker te zeggen. We hebben er in de wandelgangen ook over gesproken. Ik ben een volksvertegenwoordiger, ik ben geen Officier van Justitie, geen politie, geen burgemeester. Natuurlijk weet ik wat er allemaal in mijn wijk gebeurt. Natuurlijk hoor en zie ik dingen. Ik ben niet op mijn achterhoofd gevallen. Maar moet ik dan alles hier in het openbaar met Jantje, Pietje, Henk, Ingrid, Ahmed en Hassan melden?

De heer DE OLDE (PVA): Natuurlijk, hij is toch volksvertegenwoordiger! Wij hebben jarenlang signalen gehoord van de bewoners. Sinds 2010 zijn we er al mee bezig. We hebben huisbijeenkomsten georganiseerd, waar de burgemeester ook bij was. Er waren zo veel signalen, maar ik heb de heer Çete nooit gehoord.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dat klopt, want dat is mijn taak niet. Maar als de burgemeester als wijkwethouder van het Nieuwstraatkwartier zegt dat hij de criminaliteit en de ondermijning daar gaat aanpakken, heb ik ook nooit gezegd: burgemeester, niet doen, dat wil ik niet, ik wil een onveilige buurt, ik wil dat de criminaliteit stijgt en dat er drugshandel is. Het is maar hoe je het bekijkt. De heer De Olde heeft in mijn wijk een keer een bijeenkomst georganiseerd. Godzijdank loop en leef ik nog steeds daar en ik kan één ding garanderen. Ik weet heel veel over mijn wijk. Als ik het nodig vind om daar stappen voor te ondernemen, doe ik dat ook, maar dan via de koninklijke weg en niet in een raadzaal.

De VOORZITTER: Dames en heren! Met enige vertraging op het schema ronden wij de eerste termijn van de raad af met de fractie van D66.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter, een punt van orde. Door uw correct bekritisieren van mijn handelen heb ik vergeten een amendement en moties in te dienen. Dat is wel de bedoeling.

De VOORZITTER: Dat zullen we zo nog even regelen. Mijnheer Wiertz, ga uw gang.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! Deze begroting is eigenlijk één groot open einde. De begroting zit vol ambitie en dat is goed, maar een uitwerking daarvan is nog bijna nergens te vinden. Dat maakt controle door de raad lastig. De programma's zijn pas richting de perspectiefnota volgend jaar klaar, maar we reserveren nu wel een grote bak geld. We geven misschien wel een soort carte blanche. Wij stellen nu wel een begroting vast, maar hoe sturen wij als raad? Tijdens een bijeenkomst van de raad werd zelfs gezegd dat we het bij deze begrotingsbehandeling maar vooral over de financiën moesten hebben. Dat is voor mijn fractie onbestaanbaar, want ook een begroting moet om meer draaien dan alleen maar cijfers.

Aan het begin van de begroting schrijft het college dat de begroting is gebaseerd op het coalitieakkoord en op het stuk Anker & Horizon. Dat laatste is toch wel merkwaardig. Het is een stuk dat niemand heeft vastgesteld en dat maar weinig mensen kennen. Wie heeft het geschreven? Wat is de intentie van dit document?

De ambitie heeft ook gevolgen voor het financieel perspectief. Waar in het collegeakkoord nog werd uitgegaan van een positief saldo voor 2019 van € 250.000, is dit inmiddels verslechterd naar een negatief saldo van € 492.000. En dan is de septembercirculaire nog niet eens verwerkt. Het langjarig financieel perspectief is positief, maar hoe zeker is dat? Het college boekt een forse taakstelling in op de Wmo en de jeugdzorg, maar het zijn en blijven open einderegelingen. Dus is het de vraag of die besparingen ook worden gerealiseerd.

De afgelopen jaren stonden in het teken van het financieel herstel. Dat kon niet snel genoeg gaan en aanvullende investeringen waren volgens het college niet mogelijk. Nu begint de conceptbegroting al met een tekort van een half miljoen euro en laat het college de hersteltermijn van het eigen vermogen weer oplopen.

Verder lijkt het college de ene keer de ene kant uit te gaan en de andere keer de andere kant. Een voorbeeld daarvan is de aanpak van eenzaamheid. Bij de vorige begrotingsbehandeling heeft de raad daarover een motie aangenomen. Het college weigerde vervolgens die motie uit te voeren omdat, volgens het college, de bestaande aanpak afdoende was. Nu is in deze begroting ineens toch € 50.000 incidenteel beschikbaar voor 2019. De vraag is dan wat wij daarmee opschieten, want wat gebeurt er na 2019? Uiteindelijk gaat het erom wat wij willen bereiken voor onze stad en waar we naartoe willen met deze stad. Daar zouden we een fundamentele discussie over moeten voeren. Met alleen maar incidentele middelen voor dierenwelzijn of voor eenzaamheid schieten we niet veel op.

Duurzaamheid is voor ons allemaal een centrale opgave. Het is goed dat dit college daarmee aan de slag gaat, want Almelo scoort op dit moment bijzonder slecht op dit terrein. In de begroting zien we veel onderzoeken en visies. De D66-fractie hoopt dat het daar niet bij blijft. Actie is nodig. In de begroting staat dat Almelo beter bestand moet zijn tegen wateroverlast en hittestress. Hoe, dat staat er niet. Wij denken dat er meer groen nodig is, ook buiten de binnenstad, bijvoorbeeld door het onttegenen van tuinen en schoolpleinen. Tegelijkertijd zien we dat op allerlei plekken bomen worden gekapt. Vandaag is men daarmee bezig aan de Van Rechteren Limpurgsingel.

Bij het debat over het coalitieakkoord constateerde onze fractie al dat de coalitiepartijen veel aandacht hebben voor de auto maar minder voor de fiets. Waarom € 600.000 naar het parkeerbeleid, maar geen geld voor de F35? Wij kunnen de motie om daar een lobby voor te voeren van harte ondersteunen. Wij vinden dat er meer aandacht moet zijn voor het fietsbeleid, bijvoorbeeld ook voor veilige fietsroutes naar scholen.

De ozb is de afgelopen jaren meerdere keren extra verhoogd bovenop het inflatiepercentage. De D66-fractie vindt dat hier een keer een einde aan moet komen, voor iedereen. De extra verhoging is – zo zei ik al in de interruptie met de heer Kampman – in strijd met het uitvoeringsprogramma van de coalitiepartijen, waarin letterlijk staat dat de ozb niet wordt verhoogd, behalve met het inflatiepercentage.

Diversiteit in organisaties leidt ertoe dat er meer bereikt wordt doordat mensen met verschillende achtergronden verschillende ideeën hebben. Dat geldt ook voor onze eigen organisatie. Juist de gemeentelijke organisatie dient een afspiegeling te zijn van de samenleving. Wij dienen hiervoor een motie in.

De zorg is toch wel het centrale thema in onze begroting. Het is ook een zorg. Aan de ene kant willen we dat iedereen de zorg krijgt die hij nodig heeft, maar aan de andere kant heeft het Rijk het budget met 40% verminderd. Dat maakt het voor ons lastig. De tekorten in het sociaal domein maken duidelijk dat Almelo meer moet doen om de transitie in het sociaal domein tot stand te brengen. Het is goed dat het college hier nu actie op wil ondernemen en daarin investeert. Helaas staan daar direct flinke bezuinigingen tegenover. De D66-fractie zet vraagtekens bij het tempo waarmee het college deze bezuinigingen denkt te realiseren. Wij stellen daarom voor om de taakstelling minder hard te laten oplopen. Zowel bij de Wmo als bij de Jeugdhulp gaat het om opneembare regelingen. Daarmee is het maar de vraag of die taakstelling ook wordt gerealiseerd. De D66-fractie heeft ook moeite met de nadruk die op de financiën ligt. Het lijkt een vrij technocratisch verhaal, maar het draait in de zorg niet om een sluitende begroting, maar om de inwoners, de zorgvragers. Bovendien vergrijst de Almeloëse bevolking en zal de behoefte aan zorg daarom eerder toe- dan afnemen. Gezien het feit dat ouderen langer thuis blijven wonen, pleit onze fractie voor het invoeren van een zogeheten blijverslening. Wij zullen die motie dan ook ondersteunen.

Dan kom ik bij de binnenstad. De verbouwing van de binnenstad komt op stoom. We zijn er nog niet, er is meer nodig om de binnenstad aantrekkelijker te maken en daar wil het college ook mee aan de slag. De investeringen die het college voor de binnenstad voorstelt, blijken echter vooral een investering in het parkeerbeleid te zijn. Parkeren is nooit gratis en dat blijkt wel. Feitelijk betaalt de gemeente de komende jaren € 600.000 per jaar voor een pilot met niet-betaald parkeren. In het coalitieakkoord kondigden de coalitiepartijen aan om samen met inwoners en ondernemers aan plannen te willen werken. Tegelijkertijd willen deze partijen aan de ondernemers opleggen dat zij meebetalen aan de pilot. Dat vindt mijn fractie wat tegenstrijdig. Ondertussen heeft het college nog niet met de ondernemers overlegd en weten die ondernemers niet waar zij aan toe zijn. Tijdens de verkiezingscampagne gratis parkeren beloven, is gemakkelijk, maar de praktijk is soms wat weerbarstiger.

Ik kom tot een afronding. In deze begroting staan heel veel goede dingen en goede ambities, maar mijn fractie heeft problemen met de uitwerking daarvan. We moeten nog afwachten hoe zich dat naar de perspectiefnota gaat vertalen.

"Motie 20.

Subsidie groene tuinen (Steenbreek).

De gemeenteraad van Almelo in vergadering bijeen op 1 november 2018, constaterende dat:

- we steeds meer te maken krijgen met hoge temperaturen en stortbuien die leiden tot wateroverlast;
- er in Almelo al een subsidie voor groene daken bestaat (de stimuleringsregeling groene daken);

overwegende dat

- meer groen kan bijdragen aan het tegengaan van hittestress en wateroverlast;
- een minder betegelde tuin voor betere afvoer van regenwater zorgt;

verzoekt het college om:

- een stimuleringsregeling in te voeren voor de vergroening/onttegeling van tuinen en (school)pleinen naar het voorbeeld van de al bestaande regeling voor vergroening van daken;
 - de raad hierover te informeren,
- en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie wordt ingediend door D66, PvdA, SP, GroenLinks en Leefbaar Almelo.

"Amendement 21.

Verminderen bezuiniging zorg.

De gemeenteraad van Almelo in vergadering bijeen op 1 november 2018,

besluit: In de tekst onder punt 6 van het voorgesteld raadsbesluit de maatregel 'Besparen op programma zorg' te vervangen door:	2019	2020	2021	2022
Totaal				
Besparen op programma zorg	500	1.000	1.000	1.000
3.500				

Toelichting:

De voorgestelde bezuinigingen op de zorg zijn fors en op deze termijn niet haalbaar. Met het amendement worden de bezuinigingen op de zorg met ongeveer de helft teruggebracht."

Dit amendement wordt ingediend door D66, SP en leefbaar Almelo.

"Amendement 22.

Geen extra verhoging ozb.

De gemeenteraad van Almelo in vergadering bijeen op 1 november 2018, besluit:

aan het voorgesteld raadsbesluit het volgende punt toe te voegen:

De extra ozb-verhoging van € 120.000 te laten vervallen en de verordening onroerende zaakbelastingen hierop aan te passen.

Toelichting:

Onder de inwoners is geen draagvlak voor een extra ozb-verhoging. Bovendien hebben de coalitiepartijen in het uitvoeringsprogramma een duidelijke afspraak over de ozb-verhoging gemaakt. De extra verhoging spoort hier niet mee."

Dit amendement wordt ingediend door de fracties van D66 en SP.

"Motie 23.

Bevorderen diversiteit.

De gemeenteraad van Almelo in vergadering bijeen op 1 november 2018, constaterende dat:

- verschillende organisaties en gemeenten het Charter Diversiteit hebben ondertekend (zie diversiteitinbedrijf.nl;
- veel gemeenten niet voldoen aan de banenafspraken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;

overwegende dat:

de organisatie van de Gemeente Almelo een afspiegeling dient te zijn van haar inwoners; verzoekt het college om:

- de diversiteit binnen de gemeentelijke organisatie te bevorderen;
 - het Charter diversiteit te ondertekenen,
- en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie wordt ingediend door de fracties van D66, PvdA, SP, GroenLinks en Leefbaar Almelo.

De heer STÖTELER (PVV): De heer Wiertz spreekt over het onttegenen van tuinen van burgers omdat hij meer groen wil voor afwatering en meer diversiteit in het groen en dat soort dingen. Tegelijkertijd opteert hij voor zonnepanelen. Ook in het buitengebied offeren we daar groen voor op. Voelt dat niet tegenstrijdig?

Mijn tweede vraag gaat over de motie inzake diversiteit. Hij wil kennelijk het ambtenaren-apparaat veranderen. Wat is precies diversiteit? Wat is zijn definitie van diversiteit en wanneer hebben we diversiteit bereikt? Wanneer houdt zo'n motie op?

De heer WIERTZ (D66): Ik heb helemaal niets gezegd over zonnepanelen in het buitengebied. Misschien heeft het college daar iets over geschreven. Zonnepanelen kunnen wat

mij betreft ook heel goed op daken en dan heeft het niets met minder groen te maken. Wat was het tweede punt ook alweer?

De heer STÖTELER (PVV): De exacte definitie van diversiteit en de vraag wanneer wij dat bereikt hebben in het gemeentehuis.

De heer WIERTZ (D66): Diversiteit kan met een heleboel zaken te maken hebben: culturele achtergrond of mensen met een beperking. Het kan heel breed zijn. Ik ga niet met de meetlat meten dat het zo veel of zo veel procent moet zijn.

De heer STÖTELER (PVV): Ik kan heel veel zaken bedenken die met diversiteit te maken hebben, maar wat bedoelt de heer Wiertz precies en vooral: wanneer hebben wij het bereikt? Hij dient een motie in met een doel en dat wil hij dan gaan monitoren. Daarom vraag ik wanneer we die diversiteit hebben bereikt. Wat is het doel van de motie?

De heer WIERTZ (D66): Ik heb niet gezegd dat ik het wil monitoren. Ik vraag het college om daaraan te werken. Dat is heel iets anders dan dat ik het precies wil gaan monitoren.

De heer STÖTELER (PVV): Dan is het een zinloze motie.

De heer PAUWELS (VVD): De heer Wiertz haalt wat dingen door elkaar en dat zit in zijn woordkeuze. Het was inderdaad de VVD-fractie die twee uur gratis parkeren aankondigde als inzet van de campagne, maar ik heb altijd gezegd dat gratis parkeren niet bestaat. We streven na dat we voor de bezoekers aan het stadscentrum twee uur gratis parkeren willen introduceren, maar die rekening moet uiteindelijk betaald worden. Dat ligt nu voor. De rekening wordt betaald door partijen die dat mogelijk maken, zodat de bezoekers aan de binnenstad gratis kunnen parkeren. Die verdeling is € 300.000, € 300.000, € 300.000. Die rekening komt voor een deel bij de ondernemers te liggen. Wie dat zijn, gaan we uitzoeken. De kosten gaan voor de baten uit. Is de heer Wiertz het ermee eens dat we op die manier de rekening betalen? Volgens mij heeft hij zelf ook een keer gezegd dat gratis parkeren niet bestaat.

De heer WIERTZ (D66): Ja, dat hebben we net al in een interruptie besproken. Ik ben het daarmee eens, maar ik denk dat de insteek anders had moeten zijn.

De heer PAUWELS (VVD): Een tweede punt is een korte reactie. Wij krijgen deze ochtend allerlei berichten binnen van verontruste inwoners van de stad in de buurt de Kogel, grenzend aan de Van Rechteren Limpurgsingel, waar veel groen wordt weggehaald. Wellicht kan de wethouder in een eerste reactie daar kort op ingaan. Misschien is het een punt voor een debat. Wat ons betreft, is het Almelo waterstad en Almelo groene stad. We moeten zuinig zijn op het groen dat we hebben, zodat we daar verstandig mee omgaan en verstandige keuzes maken. We hebben echter ook financiële keuzes gemaakt voor het onderhoudsniveau.

De heer WIERTZ (D66): Helemaal mee eens. We moeten er inderdaad verstandig mee omgaan. Alleen meer groen in de binnenstad en het verder weghalen, heeft ook niet veel zin.

De heer TRIENEN (CDA): Ik heb vanmorgen wat geleerd. Ik behoor sinds vanmorgen volgens de heer Çete tot de bende van twee: de boekhouder en de accountant. Ik vind het prima.

De heer Wiertz maakt zich zorgen over het tekort op de begroting van € 492.000. Dat tekort wordt afgedekt via de algemene reserve. In de begroting 2019 staat ook een storting van meer dan € 5 miljoen in de positie grondbedrijf. In het meerjarenperspectief zie ik een overschot van € 1,8 miljoen in 2020 oplopen tot € 7,4 miljoen in 2022. Desondanks maakt de heer Wiertz zich zorgen over het tekort en dient hij een motie in over het niet doorgaan van de ozb-verhoging (€ 120.000) en vult hij over vier jaar € 3,5 miljoen minder bezuinigingen in op de zorg. Hoe gaat hij dat dekken?

De heer WIERTZ (D66): Het perspectief is positief de komende jaren, dus daaruit kan het gedekt worden.

De heer TRIENEN (CDA): We spreken nu over de begroting 2019. Met de twee voorstellen schiet de D66-fractie een gat in de begroting. We moeten een sluitende begroting indienen.

De heer WIERTZ (D66): Het amendement over de zorg gaat niet over 2019. De taakstelling van € 0,5 miljoen die het college voorstelt, blijft staan, ook in ons amendement. Daarna laten we de taakstelling minder hard oplopen dan het college voorstelt. Voor 2020, 2021 en 2022 is het perspectief positief. Zelfs als je die taakstelling verlaagt, blijft het perspectief nog positief.

De heer TRIENEN (CDA): Ik heb het voor 2019 anders begrepen. Ik heb begrepen dat de D66-fractie € 500.000 minder wil bezuinigen op de zorg. Zo heb ik het gelezen, maar de heer Wiertz zegt dat het niet zo is. Dan blijft echter de ozb-motie, die met € 120.000 een gat in de begroting schiet.

De heer WIERTZ (D66): Dat klopt. Wij vinden dat de ozb de afgelopen jaren meerdere keren flink is verhoogd. Het is nu tijd om daar een einde aan te maken en te zorgen dat we de maatschappelijke organisaties daar niet nog meer mee belasten.

De heer TRIENEN (CDA): Dat is een goed recht van de heer Wiertz, maar nogmaals de vraag waar de financiering van die € 120.000 is.

De heer WIERTZ (D66): Dat wordt een herhaling van zetten: het positieve perspectief.

De heer TEEUW (ChristenUnie): In de schriftelijke bijdrage van de D66-fractie staan twee punten die onze fractie heel erg aanspreken. Ik wil graag weten hoe wij kunnen verbeteren en versnellen ten opzichte van de huidige aanpak. Er staat dat bestemmingsplannen radicaal anders tot stand moeten komen. Dat ligt in de lijn met het standpunt van de ChristenUnie-fractie over uitnodigingsplanologie. Ook gaat het over wijkbudgetten. Dat hebben wij ook in ons verkiezingsprogramma staan. Ik zie tegelijkertijd dat rondom de Omgevingswet en rondom wijkgericht werken er ook ontwikkelingen plaatsvinden. Heeft de heer Wiertz er geen vertrouwen in dat het goed gaat komen? Wat zijn zijn concrete suggesties om dit te verbeteren?

De heer WIERTZ (D66): We hebben laatst vragen gesteld naar aanleiding van de nieuwbouw van Zorgaccent bij de Hanzelaan. Ik denk dat je de omwonenden en de ondernemers in zo'n buurt veel eerder in het proces bij het bestemmingsplan zou moeten betrekken, want dan krijg je niet allerlei bezwaren achteraf en weer een reactienota op die zienswijzen. Het proces wordt daar beter en sneller van en je krijgt minder ontevredenheid bij de omwonenden. Wij hebben er geen motie voor ingediend, dat klopt.

Ik denk dat het college goed aan de slag gaat met wijkgericht werken, maar ik weet niet of wijkbudgetten een onderdeel van die aanpak zijn. Wij willen dat meegeven en ik heb ook daarover geen motie ingediend.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Dank u wel. Het zijn in ieder geval punten waar we op één lijn zitten.

De VOORZITTER: Ik heb nog een aantal huishoudelijke mededelingen. Er komen nog stukken van de heer Hümmels. Ik geef hem straks de gelegenheid om die nog toe te lichten.

Alle moties en amendementen worden gekopieerd en digitaal bij de stukken gevoegd. Onze medewerkers zijn bezig om een lijst te maken van aanhangige documenten. Ik constateer dat de raad er prijs op stelt dat die ook op papier beschikbaar komt. In de raadsapp wordt melding gemaakt van het beschikbaar zijn van het stuk. Dan hebt u het meest actuele overzicht van de moties en amendementen.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Mijn excuses dat het net is misgegaan. We hebben een amendement getiteld Pilots en experimenten. We hebben een motie Duurzaamheid over een detail met betrekking tot de bestrijding van de eikenprocessierups en andere ziekten. We hebben een motie getiteld Herontwikkeling organisatie en een motie Twence incidenteel dividend. Voorts hebben we een nagekomen motie. De motiemarkt heeft ons nogal wat voeding gegeven. Ik was ervan uitgegaan dat die documenten hier opgenomen zouden zijn,

maar er ligt natuurlijk ook een verantwoordelijkheid bij onszelf. De motie heet Van beschermd wonen naar een beschermd thuis. Ik moet er van de heer Kampman bij zeggen dat er in de huidige regelgeving wel mogelijkheden lijken te zijn, maar dat die niet optimaal worden benut. Onze oproep is om dat te doen.

"Motie 24.

Van Beschermd Wonen naar een Beschermd Thuis.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018, constaterende dat:

- er inwoners zijn die vanwege psychiatrische of psychosociale beperkingen aangewezen zijn op ondersteuning vanuit WMO Beschermd Wonen;
- de regelgeving voorschrijft dat Beschermd Wonen alleen kan in een woning van de instelling;
- al in 2015 door de VNG-commissie Dannenberg gepleit is voor innovatie binnen beschermd wonen om te komen tot een beschermd thuis;
- binnen andere zorgdomeinen gebruikte domotica en e-health nog niet (optimaal) gebruikt worden binnen de WMO

overwegende dat:

- het verplicht verhuizen naar een woning van een instelling onwenselijk is als deze verhuizing te organiseren, dichtbij en rondom die inwoner;
 - het voor de zorg in principe niet uit mag maken waar iemand in Almelo woont;
 - uit onderzoek van de VNG blijkt dat mensen met psychische problemen meer baat hebben bij ondersteuning in hun eigen omgeving, dan verhuizen naar een instelling;
 - voorkomen is door de zorg op een andere manier te organiseren;
 - het voor de inwoner prettig is om zorg en ondersteuning zo licht en zo gewoon mogelijk te
 - het organiseren van ondersteuning rond de inwoner op meerdere terreinen besparend is; verzoekt het college om
 - voor 1 januari 2019 binnen de WMO ruimte te creëren waardoor beschermd wonen ook in de thuissituatie gerealiseerd mag worden (strikte scheiden van wonen en zorg);
 - een pilot te starten met aanbieders die zowel maatwerkvoorzieningen als beschermd wonen bieden, daarbij het bestaande instrumentarium van WMO maatwerkvoorzieningen en WMO beschermd wonen te ontschotten om, modulair, meeveren met zorgbehoeftes te bevorderen; de raad op de hoogte te houden van de resultaten voor inwoners én financieel,
- en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie wordt ingediend door de fracties van Leefbaar Almelo, SP en GroenLinks.

"Motie 25.

Twence incidenteel dividend.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op donderdag 1 november 2018, gehoord de beraadslaging, constateert:

dat Twence Holding B.V. heeft aangegeven dat zij een dividenduitkering van € 750.000 verwachten voor 2019. In de begroting is een structurele dividenduitkering van € 275.000 opgenomen. Het verschil van € 475.000 is beschikbaar voor het incidentele perspectief.

Overweegt:

- gezien het belang van dit dividend en het belang van het werk van Twence en de ontwikkeling die Twence doormaakt te komen tot een nog meer duurzaam milieubedrijf voor de regio;
- dat deze ontwikkelingen aantonen dat we af moeten zien van de verkoop van aandelen. Dan zijn er mogelijk nog wel andere opties voor verkoop van aandelen zoals bijvoorbeeld crematoria;
- het belang voor onze burger dat de overheid grip houdt op deze belangrijke basisvoorziening, die afvalverwerking toch is voor de stad en haar inwoners en bezoekers;

draagt het college op / verzoekt het college:

in gesprek met de raad te gaan om te komen tot een heroverweging van dit oude besluit met betrekking tot de verkoop van aandelen Twence, en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie wordt ingediend door de fracties van Leefbaar Almelo, D66, PvdA, SP en Fractie Weinreder.

"Motie 26.

Herontwikkeling organisatie.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op donderdag 1 november 2018, gehoord de beraadslaging,

constateert:

voor de organisatieontwikkeling is voor 2019 vanuit de algemene reserve 1,54 miljoen euro beschikbaar;

overweegt:

gezien de complicaties die er zijn ontstaan door verschillen van inzicht tussen de verschillende onderdelen van de organisatie;

draagt het college op / verzoekt het college:

het recente collegebesluit met betrekking tot de herontwikkeling organisatie terug te draaien en met alle betrokkenen rond de tafel te gaan zitten, onder begeleiding van bijvoorbeeld het seniorenconvent. En mogelijkerwijs ook komen tot heroverweging van de beschikbaar gestelde middelen, en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie wordt ingediend door de fracties van Leefbaar Almelo, GroenLinks en Fractie Weinreder.

"Motie 27.

Duurzaamheid.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 1 november 2018, gehoord de beraadslaging,

constateert:

bestrijding van (boom-)ziekten en plagen zoals bijvoorbeeld de Eikenprocessierups:

We hebben in 2018 een explosieve uitbraak van de eikenprocessierups gehad. Tot nu toe is zowel preventief gehandeld als curatief (wegzuigen), waarbij de landelijke leidraad "beheersing eikenprocessierups" wordt gevolgd. De situatie was in veel gevallen echter dusdanig ernstig dat hier in de toekomst actie op genomen moet worden.

overweegt

- dat bestrijden met chemische middelen en/of andere niet duurzame middelen eerder een negatief dan positief effect heeft op mens, natuur en milieu;
- dat het goed is om te komen tot een grotere diversiteit in de natuur, zodat er ook natuurlijke vijanden zijn die er voor zorgen dat geen enkel soort ongewenst toeneemt in aantal;

draagt het college op / verzoekt het college:

het gereserveerde budget te gebruiken voor duurzame maatregelen, en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie wordt ingediend door de fracties van Leefbaar Almelo, CDA en VVD.

"Amendement 28.

Pilots en experimenten.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op donderdag 1 november 2018, besluit:

besluittekst aanvullen met:

beslispunt 6:

om zo veel mogelijk ruimte voor innovatie, investering en ontwikkeling te creëren, vragen we, na overleg tussen raad en college, zo veel mogelijk en nodig, experimenten en pilots en dergelijke aan!

Toelichting:

Mede gezien enkele citaten uit de begrotingsteksten, bijvoorbeeld:

1. "Tegelijkertijd is het van belang - net als in de vorige raadsperiode - dat de stad niet op slot gaat. Innovaties, investeringen zijn nodig om ontwikkelingen mogelijk te maken, ambities te verwezenlijken als ook om onder meer de zorguitgaven te verminderen." En gezien de mogelijkheden die er bij rijk en provincie, maar ook bij "Europa", zijn, op beleidsterreinen die daar de kans voor bieden, en daarnaast benutten we de mogelijkheden van externe gelden optimaal, bijvoorbeeld wat betreft duurzaamheid, basisinkomen, uitkeringsvrijheden, drugsbeleid, economie, werkgelegenheid en zorg, en welke andere opties er ook maar gevonden kunnen worden!"

Dit amendement wordt ingediend door Leefbaar Almelo, PvdA, SP, GroenLinks en Fractie Weinreder.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter, een punt van orde. Wij krijgen nog een tweede termijn. Mag ik daarin moties en amendementen indienen?

De VOORZITTER: Dat mag tot het sluiten van de beraadslaging. Wij gaan nu schorsen voor de verlate lunch, zodat het college de gelegenheid heeft om zich op de beantwoording voor te bereiden.

De VOORZITTER schorst daarop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering stelt de VOORZITTER aan de orde:

3. Reactie van het college.

(Burgemeester Gerritsen draagt het voorzitterschap van de vergadering over aan de heer Wiertz.)

De heer GERRITSEN (burgemeester): Voorzitter! Dank voor de gelegenheid om als eerste namens het college een reactie te geven op de bijdragen die in eerste termijn zijn geleverd. Als voorzitter van het college zeg ik graag dank voor die bijdragen. Wij hebben die in de voorbereiding op deze ronde als constructief beoordeeld. De diverse leden van het college zullen zich daarover in hun bijdrage uitspreken.

Er is een relatief klein aantal zaken besproken dat aan mijn portefeuille raakt. De eerste daarvan is ondermijning. Het college is heel blij met de aandacht die het fenomeen ondermijning door een aantal fracties heeft gekregen. De heer De Olde heeft terecht opgeroepen tot meer en beter melden van signalen van ondermijning. Dat is een zorg die het college en ook ik als portefeuillehouder hebben. Het is een maatschappelijk vraagstuk, kun je zelfs zeggen. Bij een aantal ondermijningsvraagstukken die zich hier in de samenleving hebben voorgedaan, hebben wij gemerkt dat mensen zeiden: ja, ik wist het wel, maar ik zei het liever niet. Het heeft dus ook iets te maken met meldingsbereidheid en met het gevoel dat je met elkaar in de stad een situatie wilt creëren waarin het normaal is dat je aan de kaak stelt dat iets niet deugt. Daar willen we met elkaar naartoe. In aansluiting op wat de heer Pauwels daarover heeft gezegd, treden we daarom ook met een bepaalde vorm van zero tolerance-beleid op om te laten merken dat wij een streep kunnen trekken ten aanzien van wat kan en wat niet kan in deze stad.

Er zijn vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over de doorontwikkeling van de organisatie. In de begroting voor 2019 zit feitelijk de derde tranche van dat doorontwikkelingstraject met de inmiddels al bekende onderverdeling van waar die bedragen aan besteed worden. Ik heb daar in eerdere instantie, zowel bij begrotingsbehandelingen als bij de separate behandeling in de raad, aandacht aan besteed. Het college heeft afgelopen dinsdag vragen van de D66-fractie beantwoord, die u inmiddels in iBabs aantreft. Daarin wordt nog eens op detailpunten ingegaan op zowel de financiering van het doorontwikkelingstraject van de organisatie als op een aantal vragen die zijn gesteld over in- en uitstroom en ziekteverzuim in de organisatie. De antwoorden daarop kunt u lezen. Wij hebben een heel normaal in- en uitstroomgetal de afgelopen jaren. Het ziekteverzuim in onze organisatie wijkt niet af van andere

gemeenten. Sterker nog: het schetst een behoudend beeld.

Ten aanzien van de financiering van de doorontwikkeling van de organisatie meldt het college dat bij ongewijzigde omstandigheden, zoals wij nu kunnen prognosticeren, er uiteindelijk eind 2019 zo'n € 3,2 miljoen ten laste van de algemene reserve zal zijn gebracht. Dit om een beeld te verschaffen over het bedrag van € 4,5 miljoen, een bedrag dat overigens destijds was gerelateerd aan het extra dividend dat de gemeente van Cogas kreeg. Ik breng dat nog even bij u in herinnering.

De rol van de raad is vooral gelegen in het mogelijk maken voor de raad om maatschappelijke doeleinden – of beter gezegd in termen van de gemeenteraad politieke doeleinden – te vertalen in programma's om wat-vragen te kunnen stellen waartegen het college een hoe-vraag kan beantwoorden. We zijn hard op weg om in aansluiting op wat vandaag aan begroting voorligt – daarin zijn overigens al strategische doelen in geformuleerd – op zo kort mogelijke termijn met de gemeenteraad die programma's te gaan bespreken.

Ik kan er niet omheen dat er ook is gesproken over de reorganisatie. De reorganisatie maakt onderdeel uit – een deeltje maar daarmee maak ik het vraagstuk niet kleiner – van de organisatieontwikkeling. Die is veel breder dan dat. Ik moet herhalen dat de reorganisatie geen vraagstuk is voor de gemeenteraad. Ik weet dat dat een antwoord is dat bij sommigen zal knellen, maar zo hebben we dat in overheidsland in Nederland nu eenmaal geregeld. De raad heeft als counterpart het college, dat de politieke opdracht realiseert en daarbij de beschikking heeft over een organisatie. Daarvoor fourneert de raad uiteraard middelen via de bedrijfsvoeringsparagrafen, maar rechtspositionele, organisatorische vraagstukken horen niet tot de competentie van de raad. Ik heb afgelopen week in een seniorenconvent benadrukt dat dat niet is omdat het geheim is voor de raad, want er is niets geheim in onze organisatie. Het is wel om iedereen in zijn rol te houden.

Ik ga er verder niet op in, maar hecht er wel aan om als reactie op de opmerking van de heer Buitenweg te zeggen dat er naar de opvatting van het college en de directie geen sprake is van een conflict. Ook dat heb ik deze week tegen de fractievoorzitters gezegd. Er is een ordentelijke toepassing van wet- en regelgeving waar het gaat om organisatiewijzigingen. Daar horen soms instemmingsrechten van medezeggenschapsorganen bij en soms adviesposities. Het contact met de OR, in ieder geval voor wat betreft het college en daarachter ook de directie, is er volstrekt en dat behoort er morgen ook te zijn. Je weet elkaar te vinden op het overleg dat je binnen de kaders van de medezeggenschapsregels met elkaar moet hebben. Het is dus ook verre van het college om het groter te maken dan dat. Groter dan dat is het niet.

Het laatste punt in mijn portefeuille betreft diversiteit. De D66-fractie heeft een motie op dat punt ingediend. Ik kan melden dat diversiteit en de aandacht daarvoor in het HRM-beleid sowieso iets is dat wij voornemens zijn en al onderhanden hebben in het formuleren van ons HRM-beleid. De motie die D66 op dat punt indient, motie 23, vinden wij een welkome uitspraak die de raad op dat vlak doet. Wij houden voor ogen dat dat er niet toe moet leiden dat we tot een administratieve verzwaring komen in de uitvoering van ons HRM-beleid, maar gerelateerd aan het feit dat dit eigenlijk een taak is die een moderne, zichzelf respecterende overheid behoort uit te voeren, zien wij dit als een welkome motie. Wij spreken ons compliment voor de D66-fractie uit dat zij dit punt benoemd heeft.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): De burgemeester zei dat dit het laatste punt was.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Ik zie nu al dat ik iets vergeten ben. Ik weet niet of het hetzelfde punt is, maar daar zullen we achter komen. Ik zie dat de heer Kampman in de buurt blijft. In motie 26 over de herontwikkeling van de organisatie staat het verzoek aan het college om het recente collegebesluit met betrekking tot herontwikkeling van de organisatie terug te draaien. Die motie zullen wij niet steunen, al was het alleen al omdat wij vinden dat wij nu kloeiende stappen voorwaarts moeten blijven zetten, niet alleen als college maar ook met de organisatie, en ook omdat het niet één collegebesluit betreft maar een verband van een aantal besluiten die over de organisatie en de organisatieontwikkeling zijn gemaakt.

En dan tot slot. Er zijn vragen gesteld over een veiligheidsvraagstuk. Er is gevraagd hoe groot het drugsprobleem in de gemeente is. Dat kun je niet echt kwantificeren, maar voor zover dat mogelijk is, uit het zich in een vrij constant aantal van 200 tot 250 jaarlijkse meldingen van overlast van alcohol- en drugsmisbruik. Het betreft dan overlast van mensen die in kennelijke

toestand op straat verkeren door drugs of alcohol. Het kan ook zijn door drugsvondsten. Het is een breed scala van zaken waardoor wij maatschappelijke hinder ondervinden van alcohol- en drugsmisbruik.

Er is ook gevraagd hoe groot de loverboyproblematiek in de gemeente is. Ook dat heb ik boven water proberen te krijgen. Ik ga een aantal noemen dat relatief klein is, maar ik hecht er ook aan om te benadrukken dat loverboyproblematiek vaak verscholen is en vaak bedekt wordt door schaamte en niet durven vertellen wat je is overkomen. Het gaat om pogingen tot seksuele uitbuiting of onvrijwillige prostitutie die niet gemeld worden bij de instanties. De gemelde aantallen bewegen zich tussen de 1 en 3 per jaar. Volgens mij zijn er meer te noemen, maar die kennen wij niet. Ik kan alleen deze geregistreerde gegevens melden.

Zowel drugs- en alcoholmisbruik als uitbuiting, kinderhandel, vrouwenhandel, seksueel misbruik zijn zaken die absoluut prioriteit hebben van de politiek in Oost-Nederland en het district Twente, maar ook van de politie Almelo.

Ik weet niet of ik nog iets vergeten ben, maar dat is dan aan de heer Kampman.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Ik heb overduidelijk gesproken over medicinale wietolie en hoe de politie in Almelo daarmee omgaat. Ik heb gevraagd of het mogelijk is om, als deze mensen een medische verklaring hebben van de huisarts, daar op een andere manier mee om te gaan. Ik kan me nog een politiek beraad herinneren van vorig jaar waarin is gezegd dat er met deze mensen soepel zou worden omgegaan. Ik zie dat justitie niet strafbaar optreedt en het gedoogbeleid volgt, maar waarom treedt de politie dan wel strafbaar op? Mijn verzoek is of de portefeuillehouder wil kijken naar een oplossing voor deze mensen die baat hebben bij die medicinale wietolie. Eigenlijk is dit voor die mensen het enige medicijn waar zij baat bij hebben.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Een terecht punt. De heer Kampman sprak over plantjes die zijn weggehaald. Ik wil in dit deel van de casuïstiek wat meer toelichting geven. Het waren geen plantjes, het waren struiken. Een wietplant is niet een plantje in een pot, maar een heel grote struik. De reden waarom in het geval dat de heer Kampman aanhaalt die planten uit de tuin zijn weggehaald, was dat die een vrij heftige stankoverlast in de buurt veroorzaakten. Dat was de reden waarom de politie deze planten heeft weggehaald. Hij heeft gelijk dat justitie – maar dat is buiten mijn territorium want daar ga ik niet over – niet vervolgt op thuisgebruik of kleinschalige kweek, waarvan duidelijk het handelskenmerk niet aanwezig is. Het hebben van die planten is en blijft op grond van de Opiumwet verboden. Het is dus strafbaar, maar het wordt niet altijd vervolgd. We hebben met elkaar het Damocles-beleid geformuleerd, in deze gemeente maar ook in andere gemeenten, en daarbij aantallen planten genoemd waarboven wij handel veronderstellen en dat is 20. Wij gaan ervan uit dat meer dan 20 planten niet voor eigen gebruik zijn en dan wordt handel verondersteld.

Medicinale wietolie is voorhanden in het apothekerscircuit. Misschien niet in elke apotheek, maar er zijn voorzieningen dat mensen met een bepaalde indicatie over die olie kunnen beschikken. Ik kan niet ontkennen – sterker nog, ik geloof ook wel dat het zo is – dat mensen baat hebben bij medicinale wietolie, bij bepaalde vormen van cannabisolie. Ik denk zelfs gelezen te hebben dat het klinisch is aangetoond dat dat zo is. Ik ga daar echter niet over. De minister, de heer Bruins, gaat over het toelaten van medicatie. Het is een vraagstuk dat hij moet beantwoorden. Justitie en politie gaan over het met strafrecht tegengaan van het bezit en de handel in wietplanten en andere verdovende middelen of grondstoffen daarvoor. Ik ga over de openbare orde die een inbreuk ondervindt als er vanuit een pand of een bepaalde plek in de stad wordt gehandeld in verdovende middelen. Mediawiet en het bezit daarvan staat los van ons Damocles-beleid, van onze strijd tegen de handel in verdovende middelen en het witwassen van de daarmee verkregen winsten. Als er mensen zijn die een eigen plant hebben die zij voor eigen gebruik benutten, heeft de politie mij verzekerd dat zij er niet op uit is om overal planten weg te halen, maar dat wel doet als er in de buurt wordt geklaagd over de stank van een aantal planten in een tuin. Dat is de achtergrond van deze kwestie.

De heer STÖTELER (PVV): Ik heb het net bij de fractievoorzitter van D66 geprobeerd en probeer het nu bij de burgemeester nog een keer. Wat is precies zijn definitie van diversiteit? Hij spreekt over diversiteit in het personeelsbeleid. Qua leeftijd komt het college ook een heel eind, maar veel verder dan dat niet. Wat is de definitie en wanneer hebben wij het bereikt?

De heer GERRITSEN (burgemeester): Mijn definitie van diversiteit wordt beperkt door de geschiktheid van mensen voor de functie waar je ze voor zoekt. Dat is het allerbelangrijkste criterium. Voor de functies die je in onze organisatie wilt vervullen, zoek je de beste mensen. We hebben momenteel alleen maar de beste mensen en daar willen we alleen maar betere mensen bij hebben. Tegelijkertijd is diversiteitsbeleid ook dat je als publieke organisatie – en dat zijn wij – oog houdt voor de verscheidenheid in de samenleving en dat je niet in een vorm van positieve discriminatie terechtkomt, affirmative action. Je moet ervoor zorgen dat de samenleving zich, bij het uitvoeren van onze overheidstaken, in den brede herkent in de manier waarop die organisatie is samengesteld.

De heer STÖTELER (PVV): Dank, voorzitter.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Wie gaat er over amendement 28, op het gevaar af dat ik zo meteen iemand anders moet lastig vallen?

De heer GERRITSEN (burgemeester): Dat wordt door de portefeuillehouder Financiën behandeld. Het gaat dan om het mogelijk maken van innovaties en investeringen.

(De heer Wiertz draagt daarop het voorzitterschap van de vergadering over aan burgemeester Gerritsen.)

De heer LANGIUS (wethouder): Voorzitter! Vandaag bespreken we de begroting 2019 en de meerjarenramingen tot en met 2022, de eerste begroting van het college in zijn nieuwe samenstelling. Financieel-technisch voldoet die begroting aan de eisen die daaraan door het BBV en door onze toezichthouder de provincie worden gesteld. De begroting is structureel sluitend, ook meerjarig. Het herstelplan, zoals in 2015/2016 is afgesproken, wordt onverkort uitgevoerd. Vergeleken met de voorgaande jaren valt er wel iets op aan deze begroting, namelijk dat hij meer ruimte biedt aan investeren en innoveren, zowel in het sociale als het fysieke domein. Dat werd ook wel tijd, want de bezuinigingen van de afgelopen jaren, € 60 miljoen tot € 65 miljoen structureel, tien jaar lang, hebben zichtbare sporen nagelaten in de stad en bij mensen individueel. Wij kennen er allemaal voorbeelden van.

Om dan de begroting mogelijk te maken, ook met zijn investeringen, is het wel nodig dat we een uitname doen uit de algemene reserve. Dat heeft iets spannends in zich. Gelet op het negatieve eigen vermogen van het grondbedrijf en het totale weerstandsvermogen van de gemeente hangen we nog steeds rond de nul. We moeten nog jaarlijks ruim € 5 miljoen storten om uiteindelijk op het weerstandsvermogen 1.0 uit te komen. Het heeft dus iets spannends om nu met volle overtuiging aan de raad voor te leggen om ook te investeren. Dat heeft te maken met de ambitie, de daadkracht, maar ook met vertrouwen, zoals uitgesproken en tot lijfspreuk gemaakt van deze coalitie.

Daarmee is niet gezegd dat met de vaststelling van deze begroting de strijd gestreden is. In 2019 moeten we de vinger aan de pols houden. Wij willen bijvoorbeeld investeren in het verder op norm brengen en het verder concretiseren van de planning en control, al was het maar omdat we adequaat willen reageren op veranderende omstandigheden. Veranderende omstandigheden kunnen zitten in het sociaal domein, de opneemeregelingen, maar ook in het gedrag van de rijksoverheid als het gaat om het voteren van geld en in alle mutaties die in de respectievelijke circulaire daarop volgen. Desondanks bieden wij de raad met vol vertrouwen deze begroting aan.

Naast alle waarderende woorden heeft het college van meerdere fracties opmerkingen gehoord over de invulling van het programmatische deel van de begroting. Ik noem het CDA, Democraten.Nu, de PvdA, GroenLinks, SP, Leefbaar Almelo en D66. Zij hebben er allemaal woorden aan gewijd en daar spreekt enige onrust uit over wat hier nu voorligt en waarover de raad nu besluit. De financiële begroting is vormgegeven op basis van de negen hoofdtakvelden. Dat hebben wij zo afgesproken, samen met de commissie Planning & Control. Dat willen we de komende jaren ook zo houden, al was het maar voor de herkenbaarheid. Dan kun je zaken door de tijd heen met elkaar vergelijken en in toenemende mate met de omliggende gemeenten vergelijken. Welke gelden steken we in die hoofdtakvelden? Die zijn ieder voor zich heel herkenbaar. Daar staan ook het sociaal domein in, economie en participatie en het bestuur van de stad. Een prima indeling van de begroting, die € 278 miljoen die we daarmee belegd hebben.

Maar het zit op het andere terrein, op de bovenliggende vijf programma's zoals geformuleerd door de coalitie, waar in de paragrafen 4.2.1 tot en met 4.2.9 (pagina 20 tot en met 30) al een beeld wordt geschetst van wat we de komende jaren willen doen. Het zijn de strategische doelen, uitgelijnd tot op 2022, maar ook heel specifiek gemaakt voor 2019. Er staat concreet wat het college op de onderliggende terreinen wil gaan doen. Toegegeven, er liggen geen uitgewerkte, goed doorwrochte notities onder. In de begroting, het voornemen van de komende jaren, staat wel het nodige wat het college op die terreinen wil gaan doen. In die paragrafen wordt aangegeven hoe we dat willen financieren en daarmee is er ook houvast geboden aan de raad om op dit moment al in te kunnen stemmen. Wij hebben gezegd dat het geld zal moeten komen uit het in die taakvelden belegde geld op de diverse terreinen en, als het gaat om innovatie, uit beschikbare middelen in het structurele en incidentele perspectief.

Wij realiseren ons dat de raad daar meer houvast op wil hebben. Sommigen zeggen dat ze er meer greep op willen hebben. Dat gaan wij ook aanbieden. In het eerste kwartaal 2019 komen wij te spreken over de programmaplannen. Die plannen bewegen zich op het snijvlak van wat nu als strategische doelen voor 2019 worden benoemd, de wat-vraag, en de hoe-vraag, namelijk hoe het college dat precies gaat doen. Het meest kwetsbare punt in dat hele verhaal is dat we de parameters nog niet scherp hebben gesteld. Hoe zijn de fracties er individueel van overtuigd dat zij gaan volgen en monitoren wat het college de komende jaren wil doen? Wij gaan dat met de raad regelen. Het aanbod is om dat in gezamenlijkheid te doen. Wij zullen er scherp op toezien dat er momenten zullen zijn dat de raad daarover met het college in gesprek kan gaan en dat de raad daar niet op het laatst nog eens mee bezig is als het allemaal al is vastgesteld.

Mevrouw Geerdink suggereerde om de begroting voor kennis aan te nemen en te proberen vanmiddag een slag te maken. We willen dat ook heel graag met de stakeholders in de stad doen, de maatschappelijke organisaties en de uitvoerders. We willen die er op velerlei terreinen bij betrekken, het gesprek met hen voeren en de vragen ophalen en antwoorden proberen te formuleren hoe we het gaan doen. Dat betekent dat de raad op het strategische niveau zit, op het "wat". De raad moet ook bereid zijn om het "hoe", de invulling en de nadere specificatie aan het maatschappelijke middenveld en het college over te laten. Wij willen ons daarvoor ten volle verantwoorden.

Daarmee heb ik in belangrijke mate heel veel van de bijdragen van de fracties in algemene zin beantwoord. Ik duik wat verder de diepte in.

De heer DE OLDE (PVA): Ik heb een vraag tussendoor. Mag ik een technische vraag stellen aan de wethouder? Of moet ik die schriftelijk indienen?

De heer LANGIUS (wethouder): Daar gaat de voorzitter over.

De heer DE OLDE (PVA): We keken de begroting door en bij de voorziening uitvoering gebiedsgericht grondwaterbeleid missen we € 17.396.

De heer LANGIUS (wethouder): De heer De Olde vraagt nu wel heel veel van mijn vaardigheden.

De heer DE OLDE (PVA): De cijfertjes kloppen niet helemaal precies. We hebben een vraag gesteld aan het college en die vraag is beantwoord. We hebben het gisteravond nagekeken en er klopt iets niet.

De heer LANGIUS (wethouder): Ik stel voor dat we ...

De VOORZITTER: U kunt het punt apart adresseren en er hetzij later vandaag of schriftelijk op terugkomen.

De heer LANGIUS (wethouder): Ik neem aan dat dit de begroting als zodanig niet onderuit trekt.

De heer WIERTZ (D66): Ik begrijp dat de programma's nog verder ingevuld moeten worden, maar de onrust komt ook door het raadsbesluit. Dat ziet er heel anders uit dan vorige jaren. Dan stond er duidelijk in het besluit wat de wijzigingen ten opzichte van vorig jaar waren,

wat de taakstellingen waren en wat de voorgenomen wijzigingen waren. Nu staat het er niet duidelijk in. Ik noem als voorbeeld € 300.000 voor het parkeerbeleid. Dat is in het raadsbesluit niet terug te vinden.

De heer LANGIUS (wethouder): Als afzonderlijk punt ter besluitvorming niet, maar hij staat er wel degelijk in. Hij staat bij de ten behoeve van de binnenstad beschikbare middelen, € 450.000. Op een van de pagina's wordt er wel degelijk ingegaan op die € 300.000.

De heer WIERTZ (D66): Het staat wel in de begroting maar niet in het raadsbesluit.

De heer LANGIUS (wethouder): Het raadsbesluit zegt wel dat de raad de begroting vaststelt.

De heer WIERTZ (D66): Dat was de vorige jaren anders. Dit is heel technisch over het raadsbesluit, maar misschien denken heel veel fracties daarom wel: wat gebeurt er nu? Wij stellen die heel grote algemene bedragen vast en niet de afzonderlijke punten.

De heer LANGIUS (wethouder): Elk voorbeeld is slecht, maar het voorbeeld dat de heer Wiertz aanhaalt, is nu typisch een voorbeeld dat verder uitgewerkt zal moeten worden. Ik realiseer me dat er over de tweede € 300.000 gewoon besluitvorming moet plaatsvinden in deze raad. Dat zijn typisch zaken die nog weer langskomen bij de raad. In de begroting is € 300.000 gereserveerd. Het is tekstueel toegelicht. Met het vaststellen van de begroting legt de raad zich daarop vast. Het is altijd een zoektocht hoe alles zo SMART mogelijk kan worden geformuleerd.

Er zijn opmerkingen gemaakt over het einde van het preventief toezicht in 2020. Als we op deze manier blijven doorgaan, moet dat toch eens een keer naderbij komen. Dat werd gekoppeld aan het beëindigen van de storting ten behoeve van het weer op norm krijgen van de algemene reserve van het grondbedrijf. Dat zit net iets anders in elkaar. Vanaf 2020 zie je een structureel overschot op onze begroting. Dat zou voldoende moeten zijn voor de provincie om vertrouwen te krijgen dat we weer onder repressief toezicht kunnen komen. De storting van de ruim € 5 miljoen in de reserves halveert pas in 2022. Zo zit het in elkaar.

Met de taakstellingen die er voor 2019 zijn, zien we dat er hopelijk een einde komt aan de periode van bezuinigingen. Die heeft te lang geduurd. Dat laat onverlet dat we dan ook wel binnen de budgetten moeten blijven werken. Dat is een zware opgave voor iedereen in dit huis om met elkaar te organiseren. Monitoring van het verloop van de budgetten en het reageren op trends en ontwikkelingen zijn in toenemende mate belangrijk.

Ik zei al dat het college ten volle bereid is om de raad te betrekken bij het vorm en inhoud geven aan de programma's. Het moet niet zo zijn dat de raad bij het vaststellen van de vijf programma's een kattig gevoel overhoudt dat het met iedereen is besproken behalve met de raad. Laten we daar gezamenlijk werk van maken.

De heer Stöteler zei dat hij het wel heel erg spannend vindt en dat we dit allemaal niet kunnen betalen omdat het geld nog niet binnen is. Ik hoop dat hij de Van Dale erop naslaat. De begroting is een voornemen met betrekking tot baten en lasten. Die kan de raad gewoon vaststellen. Hij doelt op de vraag of we dagelijks de rekening kunnen betalen. Dat is treasury en daarop hebben we deskundige mensen zitten die dat op dagelijkse basis bijhouden. Dat hoeft de PVV er niet van te weerhouden om in te stemmen met deze begroting.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): De wethouder spreekt zo rustig en zwevend dat ik er bijna van in slaap val, maar ik ben toch nog even scherp. Ik mis namelijk iets. Ik heb gesproken over de lastendruk die de gemeente oplegt aan maatschappelijke organisaties waaronder de voetbalverenigingen. Ik heb gevraagd of hij daar nog eens scherp naar wil kijken. Je ziet dit ook landelijk gebeuren en er zijn al een paar voetbalverenigingen hierom naar de rechter gestapt. Die zijn allemaal in het gelijk gesteld, dus er ligt al jurisprudentie over. Zij worden aangeslagen in de ozb voor commerciële tarieven op maatschappelijke gronden. De gronden die een maatschappelijk nut hebben, worden aangeslagen voor commerciële tarieven door de gemeenten. Nu kan ik wel technisch worden en vragen of het GBT dat in Almelo ook doet, maar mijn vraag aan de wethouder is of hij nog eens scherp wil kijken hoe dat in Almelo is opgebouwd. Ik vind het belangrijk om dat te weten.

De heer LANGIUS (wethouder): Die bereidheid is er te allen tijde. Als het signaal is dat dit mogelijkserwijs in Almelo ook niet goed zit, wil ik daar zeker serieus naar kijken. Die opdracht staat voor het college genoteerd.

De heer STÖTELER (PVV): Dank voor de beantwoording, maar dat was niet wat ik bedoelde met mijn vraag. Mijn vraag zag op begrotingen van derden waarin wij bijvoorbeeld participeren. Die derden verwachten dividend aan ons uit te betalen eind 2019. Het geld nemen wij in de begroting 2019 op, maar met het akkoord van de raad kan het zijn dat het geld op 1 januari wordt besteed aan een of ander project of taakstelling terwijl we dat geld pas eind 2019 ontvangen, als we tenminste mazzel hebben dat die derde zijn begroting haalt en zijn verwachte resultaten haalt. Daar was het mij om te doen.

De heer LANGIUS (wethouder): Ook dividenden zijn algemene dekkingsmiddelen en die hebben betrekking op een jaarschijf. Die loopt van 1 januari tot en met 31 december. Het moment waarop het precies binnenkomt, is niet zo verschrikkelijk relevant voor de begroting als zodanig. Wel als het gaat om treasury. Daar zou de haar in de boter kunnen komen, als je een maand van tevoren bericht krijgt van de betrokken onderneming dat het er niet in zit. Dan moet je reageren op een nieuw feit en een nieuwe omstandigheid. Dan komen wij daar met de raad over te spreken.

De heer STÖTELER (PVV): Dan kunnen we ons op deze manier met zo'n meevaller of tegenvaller in de problemen werken. Het ging uit mijn hoofd om € 950.000. Dat is nogal wat. Als we dat straks tekort komen, is dat heel wat op een begroting van een gemeente als Almelo.

De heer LANGIUS (wethouder): Ik houd het even bij mijn toelichting. Mogelijk kunnen we het niet met elkaar eens worden, maar dan gaat de heer Stöteler naar huis met de vraag hoe hij het probleem gaat oplossen. Als je er aan de batenkant een x-bedrijf uit streept, heb je ook te maken met een lastenkant in de begroting. Daar moet je dan iets mee. Dan ligt de vraag ook bij de raad.

De rest van de bijdragen van de fracties wil ik graag beantwoorden aan de hand van het doornemen van de lijst van moties en amendementen.

Ik begin met het amendement 8 SMART van onder andere de PvdA-fractie, die ons suggereert om kennis te nemen van de programmaplannen. Het zal duidelijk zijn dat wij dit amendement ontraden.

Dat geldt ook voor het amendement 21 van D66 met betrekking tot de vermindering bezuiniging zorg. Dat staat haaks op het coalitieprogramma. We hebben met elkaar afgesproken dat we het zo meerjarig in de begroting willen zetten en het zou heel merkwaardig zijn als het college meegaat met het amendement.

Amendement 28 van de fractie van Leefbaar Almelo over pilots en experimenten ontraden wij eveneens, omdat wij tot de conclusie komen dat in deze begroting heel veel ruimte voor innovatie, investering en ontwikkeling is geregeld. Met betrekking tot het additioneel naar binnen halen van gelden zitten wij echt op het vinkentouw om dat georganiseerd te krijgen.

Dat geldt ook voor het amendement 9, getiteld Wens of realiteit. Het is nu eenmaal de systematiek van begroten en daar staat dit amendement haaks op. Om die reden ontraden wij het amendement.

Datzelfde geldt voor het amendement 22 Geen extra verhoging OZB. Ik begrijp de woorden die daaraan gewijd zijn, maar niet voor niets zei ik in mijn algemene inleiding dat wij een herstelplan hebben. In het herstelplan, dat ogenschijnlijk op dit punt wringt met het coalitieprogramma, staat dat we dat ten volle gaan uitvoeren. In het herstelplan staan ook nog na-ijlende taakstellingen die we dit jaar als laatste jaar zullen invullen. Mogelijkerwijs kunnen we volgend jaar, als er nog meer structurele ruimte ontstaat, met elkaar kritisch kijken naar de woonlasten in algemene zin en de OZB meer specifiek. Misschien gaan we dan wel een andere kant op, maar dat ligt in de toekomst besloten.

Ik kom bij de moties. Omdat motie 2 van de ChristenUnie over de Blijverslening heel nauw verbonden is met beleidsdoelen ten aanzien van het ouder worden in deze stad op de plek die je graag voor jezelf wilt houden, stemmen wij in met het onderzoek zoals dat van ons wordt gevraagd. We adviseren dus deze motie over te nemen.

Dat geldt ook voor motie 3 Kansrijke start. Het is zeer behartigenswaardig dat wij daarop

in de volle breedte opereren. Als je nog meer middelen naar binnen kunt halen, moet je dat zeker niet nalaten. Als we daarvoor een plan moeten maken, doen we dat graag.

Dan kom ik bij motie 6 van de PVA-fractie OZB, de grote onbekende bekende. Deze motie ontraden wij. Het is een algemeen dekkingsmiddel en ik kan niet op de euro navolgen waar het precies blijft.

Motie 15 van de GroenLinks-fractie betreft de lening ten behoeve van de bouw van het Naturhus. De motie roept het college op de mogelijkheid van een gunstige lening aan het Naturhus te onderzoeken. De motie wringt op het uitgangspunt dat de coalitie en het college nastreven, namelijk dat wij niet in stenen willen investeren maar vooral in activiteiten. Ten aanzien van natuur- en milieu-educatie hebben we gezegd dat we heel graag activiteiten op dat gebied willen ondersteunen, maar na zoveel jaren opnieuw de vraag voorgelegd krijgen om te gaan participeren in het realiseren van de bouw van het Naturhus gaat het college te ver, niet in de laatste plaats omdat men in het verleden zelf heeft aangegeven dat men niet in staat was om leningen te betalen. Er zit dus enige spanning met de historie op dit punt. Mijn advies is om het Naturhus vooral met ontwikkeling en financiering te laten komen en om aan de gemeente te vragen hoe je dat op een ordentelijke manier op de beste plek in deze stad kunt realiseren.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): De opstelling van het bestuur nu kan zijn gewijzigd ten opzichte van het verleden. Het zou nu wel tot de mogelijkheden behoren. We hebben sportverenigingen leningen verstrekt en die hebben ook kleedkamers nodig. Heracles heeft een stadion nodig en daar hebben we ook leningen aan gegeven. We hebben dus altijd wel in stenen geïnvesteerd. Wat is het principiële verschil met het Naturhus?

De heer LANGIUS (wethouder): Bij sportverenigingen gaat het veelal om ontwikkelingen die nu al onder de vlag van de subsidie sportstimulering worden gesubsidieerd door de gemeente. Dat vertaalt zich dan bijvoorbeeld in een maatschappelijke huur. Als ik dat beluister, voegt zich daar een nieuwe tak aan toe. Het college heeft niet de bereidheid om in den brede met dit soort fenomenen te gaan werken, namelijk om organisaties die zich in een maatschappelijk middenveld manifesteren aan goedkope leningen te helpen. Sport heeft zijn eigen bijzondere positie, ook vanuit het verleden. In het kader van de overdracht van sportvoorzieningen worden er leningsfaciliteiten verstrekt, zoals we ook doen met een organisatie die een pand van ons wil overnemen. Dat is de categorie waarbinnen we willen blijven. We zoeken niet naar expansie op nieuwe terreinen.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Je zou het ook kunnen koppelen aan de binnenstads-ontwikkeling of aan duurzaamheid. Voor de scholen vindt er ook milieueducatie plaats. Daar heb je ook een gebouw voor nodig, net zoals je een school nodig hebt. Volgens mij is er een haakje te vinden.

De heer LANGIUS (wethouder): Het gaat niet zozeer om het haakje. Het gaat om het feit dat wij niet graag zien dat we nieuwe terreinen gaan openleggen waarop organisaties met recht en reden naar elkaar kunnen verwijzen en ook graag leningen willen afsluiten via de gemeente Almelo. We zijn geen bank van lening. De leningenportefeuille moet je zo beperkt mogelijk houden. Vanuit de historie is er al het een en ander, maar ook daar is de inzet om dat niet te veel op te laten lopen. We ontraden de motie.

Dat brengt mij bij de lobby voor het sociaal domein, motie 17. De motie is zeker sympathiek, maar heeft ook iets overbodigs. In VNG-verband maken wij ons sterk voor het leggen van claims bij de overheid en we doen ook het nodige in het kader van de G32 en G40. Als de raad er toch nog wat effort op wil zetten, vinden wij het wel belangrijk dat onder andere het laatste punt eruit gaat, want dat gaat wel iets verder. Dan moeten we een breed front gaan organiseren. We zijn overal toe bereid, maar achten dat niet echt onze taak. Het lijkt ons niet op onze weg liggen om iedereen aan ons te binden. Het liefst houden we het bij een brief die we naar de ministers sturen. We kunnen dan wel aan de omliggende gemeenten vragen of zij medeondertekenaar willen zijn, maar daar moeten we het op houden. Anders lijkt het alsof we een soort massieve lobbyorganisatie moeten opzetten en dat achten wij niet nodig.

Dan kom ik bij motie 18, Kosten, resultaten en effecten van de uitvoering leerplicht/RMC. Wij willen die overnemen. Het lijkt ons goed om nader in te zoomen op wat precies de effecten zijn.

Dat geldt ook voor motie 19 inzake de wettelijke en aanvullende uitvoeringstaken van maatschappelijke partners.

Tot slot kom ik bij motie 25 over Twence incidenteel dividend. Eigenlijk gaat het over het vervreemden van onze aandelen. Wij ontraden die motie omdat de raad in het verleden genoegzaam heeft uitgesproken hoe hij over Twence denkt. Dat werd niet zozeer aangevlogen vanuit duurzaamheid, maar vooral vanuit de gedachte dat het geen publieke taak meer is. Ik kan heel veel duurzame bedrijven aanwijzen, ook hier in Almelo, waar we geen aandeelhouder van zijn. Volgens mij moeten we ook ten aanzien van Twence de heldere lijn blijven volgen.

Dan een soort uitsmijter. Er is inmiddels bericht gekomen dat het Fonds tekortgemeenten Almelo over de jaren 2016 en 2017 als bijdrage in de tekorten op het sociaal domein een bedrag toekent van € 5,6 miljoen. Dat was mijn bijdrage.

De VOORZITTER: Gefeliciteerd daarmee! Een welkom bedrag. Ik begrijp dat dit heet van de naald is.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik vraag me af wie er gaat over motie 20, want die gaat ook over geld.

De VOORZITTER: Motie 20 wordt door wethouder Van Mierlo geadresseerd.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Laat ik beginnen met een paar stichtelijke woorden vooraf. We zijn nu bijna vijf maanden met elkaar onderweg. We zijn met enthousiasme aangetreden. Ik stap hier elke dag met veel energie naar binnen om te werken aan de uitdagingen die deze stad allemaal te bieden heeft. Mijn collega-wethouders, de voorzitter, de secretaris, de ambtelijke organisatie en ik lopen ons de benen uit het lijf voor een nog beter en mooier Almelo. Het zijn niet alleen de nieuwkomers binnen het college – mijnheer Çete, nog dank voor het compliment – maar het is het voltallige college van burgemeester en wethouders plus de ambtelijke ondersteuning.

Je realiseert niet zaken binnen vijf maanden en ook niet binnen een jaar, dus ook niet binnen het begrotingsjaar 2019. Weliswaar spreken wij daar nu over en moet je het behapbaar doen. Zo werkt de BBV-systematiek, maar je hebt niet voor niets een periode van vier jaar om alle ambities die je hebt het hoofd te kunnen bieden. Ik heb de algemene beschouwingen doorgelezen. Er worden veel vragen gesteld en ik ga daar op thema's op in, maar ik vraag ook uw begrip voor het feit dat niet alles tegelijk kan. Stap voor stap gaan we de goede richting op. Inderdaad, mijnheer Kampman, niks "keep calm", maar "gas erop". De portefeuille Sociale zaken schreeuwt in de breedste zin om actie, evenals het behoud en de uitbreiding van werkgelegenheid.

Ter afsluiting van de introductie nog een plagerijtje. Dualisme viert hoogtij. Op social media heeft men een plaatje kunnen zien waarop de VVD-fractie en de wethouder zich in het herfstreces aan het voorbereiden waren op deze begroting. Bij sommigen kan dat tot zorgen leiden, maar de heer Pauwels en ik plagen elkaar af en toe over en weer. Als we nu monistisch de voorbereiding van vandaag hadden gedaan, had ik u kunnen verzekeren dat de enorme spelfout van overerving van armoede wel uit de PowerPoint-presentatie van de fractie zou worden geschrapt.

De VOORZITTER: Ze zijn niet zo close als velen denken.

De heer MAATHUIS (wethouder): Een aantal fracties zegt dat werk veel meer is dan enkel en alleen inkomen. De CDA-fractie refereerde daaraan en ik zie ook aanknopingspunten in de bijdragen van D66 en VVD. Dat klopt. Het gaat ook om de sociale contacten en de regelmaat die je in je werk hebt. Dat is voor heel veel mensen heel belangrijk. De effecten van werk zijn groter dan alleen het inkomen.

Hoe gaan wij nu de mensen die bij ons in veelvoud in de bijstand zitten aan het werk helpen? Gaan wij dat door hetzelfde te doen, zo vroeg de CDA-fractie zich hardop af. Nee, daarvoor hebben we een hernieuwde aanpak nodig. Dat betekent dat we alle instrumenten die de Participatiewet het college en de raad biedt, moeten inzetten op basis van klantprofielen en op basis van het kennen van het bijstandsbestand. Kennen wij iedereen? Nee, nog niet helaas, maar er wordt op dit moment door het nieuwe management van het Werkplein hard aan gewerkt. Er is

een start gemaakt met resultaatsturing. Iedere klant wordt aan een coach gekoppeld. Wij hebben een wijziging in de definitie van job ready naar werkgeschikt gemaakt. Wij stellen nu dat iedereen die geen aantoonbare ernstige medische aandoening heeft, fysiek of mentaal, in beginsel werkgeschikt is. Wij willen alle krachten van mensen die in ons bestand zitten zo veel mogelijk gaan benutten. Dat betekent dat wij in 2019 slagen te maken hebben. Er loopt een uitvoeringsprogramma Participatiewet tot en met het einde van het jaar. Dat lopen we netjes af. Ondertussen wordt er hard gewerkt aan een nieuw uitvoeringsprogramma Participatiewet 2019-2022. We komen met de raad te spreken over de maatregelen die we gaan nemen.

Misschien nog iets over het aantal bijstandsgerechtigden op dit moment. De daling is ingezet. Het gaat niet heel erg hard, maar er is wel een lichte daling. Bij het aantreden van het college waren het er 2.850 inclusief de IAOW en de IAOW, nu zijn dat er 2.775. Er zijn er dus 75 aan het werk. Het tekort dat in de berap werd geprognosticeerd van € 1,1 miljoen negatief ten opzichte van de BUIG is dus drastisch aan het teruglopen richting de nul. Het is natuurlijk geen garantie voor de maanden die komen gaan, maar we zitten op de goede weg.

Een aantal fracties heeft opmerkingen gemaakt over het zwembad. Er is gevraagd of het college bereid is om te kijken naar nieuwbouw en woningbouw op de huidige plek. Het antwoord daarop is ja. Het college zal op initiatief van de wethouder Financiën, onder wiens bestuurlijke supervisie vastgoed valt, en op mijn initiatief een bestuursopdracht voorgelegd krijgen, waarin wij een tijdspad afspreken voor een onderzoek. De raad zal per raadsbrief worden geïnformeerd als wij hebben vastgesteld wanneer de raad wat kan verwachten. Ik kan niet nu de keiharde toezegging doen dat wij voor de perspectiefnota een uitgewerkt plan hebben liggen. Het is vrij complex. Wij gaan onze best doen en ik zeg toe dat er een bestuursopdracht komt en dat de raad een raadsbrief krijgt waarin het tijdspad geschetst wordt.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): De wethouder zegt dat er een procesvoorstel komt inclusief tijdspad. Heeft dat alleen betrekking op de verkenning van nieuwbouw, herstructurering en dergelijke? Mag ik veronderstellen dat dat dan een relatief korte doorlooptijd heeft? Als men begint met slagen om de arm word ik altijd een beetje onrustig. De wethouder begrijpt vast wat ik bedoel, van toen hij nog aan de andere kant van de tafel zat.

De heer MAATHUIS (wethouder): Ik begrijp zeker wat mevrouw Ten Seldam bedoelt. In het credo van het coalitieakkoord komt het woord "daadkracht" voor, dus men mag van ons verwachten dat wij zo snel mogelijk de bestuursopdracht vaststellen en bij de raad neerleggen. Het is geen quick and dirty operatie. Dit moet goed onderbouwd worden. Je moet goed inzichtelijk hebben welke kosten nieuwbouw met zich meebrengt en welke kosten renovatie met zich meebrengt. Ik weet dat er vanuit de VVD-fractie ooit is geopperd om te kijken naar een esco-variant (energy service company). We zullen ook in overleg moeten met buurgemeenten. Daarover zijn al de eerste voorzichtige bestuurlijke contacten geweest, kan ik melden. Dat vergt nog wel wat. Ik probeer ervoor te waken dat we straks een half verhaal neerleggen en een grove schatting doen en dan de raad vragen om een oordeel. Wij moeten goed uiteenzetten welke opties welke consequenties hebben, wat de subsidiemaatregelen zijn. De kapitaallasten van het oude zwembad vallen vanaf volgend jaar vrij, zo heb ik mij laten vertellen. Dat brengt allemaal mogelijkheden met zich mee om te komen tot een business case per optie. Als dat er inhoudelijk ligt, komen we bij de raad terug om te bespreken waar de voorkeur ligt.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Dat is een heel uitgebreid antwoord. De bestuurlijke opdracht geloof ik wel. De wethouder schrijft gewoon op dat hij een onderzoek wil, zet daar een paar mitsen en maren in en wanneer hij dat wil hebben. Het gaat mij erom dat er voortvarend gekeken wordt naar het onderzoek. Ik zou zeggen: maak de scope vooral niet te groot. De doorlooptijd moet niet langer zijn dan een halfjaar. Dat lijkt me een mooi voorstel.

De heer MAATHUIS (wethouder): Zeker. Daar gaan wij ons voor inspannen.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Wij hebben in onze bijdrage gevraagd of het mogelijk is om bij de plannen voor het nieuwe zwembad...

De heer MAATHUIS (wethouder): De heer Kampman gaat te snel. Net toen ik door de interruptie van mevrouw Ten Seldam werd onderbroken, wilde ik het bruggetje maken naar de

minimale eisen van Galateo. Ik neem aan dat de interruptie van de heer Kampman daarover ging. Die eisen nemen wij mee in de nadere uitwerking, evenals de eisen van andere gebruikers van het zwembad. Het antwoord daarop is dus ja. Volgens mij was dat voldoende over het zwembad.

Een aantal fracties heeft de aandacht gevestigd op het Businesspark. Het gaat goed, heel goed zelfs. Niet voor niets doet het college op dit moment onderzoek in regionaal verband naar eventuele behoefte aan uitbreiding van bedrijventerreinen. Daarover komen we met de provincie te spreken. In het coalitieakkoord staat ook een onderzoek naar de Kanaalsprong, om ook daar te kijken wat de mogelijkheden zijn. Het wil nog niet zeggen dat het er komt, maar we moeten de opties open houden. Wij moeten vooral vooruitkijken, want als we dat niet doen vrees ik dat straks het XL Businesspark vol zit. Als er dan intern bedrijven hier willen verhuizen, hebben we onvoldoende aanbod. Dat heeft het college scherp voor de bril.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ik wil graag even weten of de wethouder het echt scherp voor de bril heeft. Hij spreekt over de Kanaalsprong en die is destijds onderdeel geweest van het XL Businesspark. De Kanaalsprong was warme grond en die heeft de raad zelf afgewaardeerd. Volgens mij gebruikt hij de terminologie zonder de inhoud te bedoelen, zo mag ik hopen.

De heer MAATHUIS (wethouder): Volgens mij praten we een beetje langs elkaar heen. De Kanaalsprong aan de overkant van het XL Businesspark: die terminologie staat letterlijk in het coalitieakkoord. Er gaat onderzoek plaatsvinden of dat nu in het kader van de toekomstige vraag naar bedrijventerreinen een gebied is dat we serieus moeten overwegen om te ontwikkelen. Dat doet de gemeente niet zelf. We kijken nadrukkelijk naar andere partijen.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ik zal proberen het wat eenvoudiger te maken. Met de Kanaalsprong bedoelt de wethouder aan de andere kant van het Twentekanaal. Er is echter ook de oude terminologie van de Kanaalsprong. Dat was een vastgelegd gebied grond. Die bedoelt hij niet met de Kanaalsprong.

De heer MAATHUIS (wethouder): Ik geloof mevrouw Ten Seldam meteen als zij een ander stuk grond bedoelt. Kan zij dat verduidelijken? Is dat ten noorden van de A35 ter hoogte van Windmolenbroek rondom de Leemslagenplas?

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Vanaf de Leemslagenbrug, nog iets verder, daar waar ook het agrarisch uitbreidingsgebied ligt.

De heer MAATHUIS (wethouder): Helder. Ik heb inderdaad een ander beeld van de Kanaalsprong dan de originele term behelst. Zullen we het Kanaalsprong 2 noemen?

De VOORZITTER: Er luisteren veel mensen mee, ook ver buiten onze grenzen. Beperkt u zich dus in de duiding van dit debat.

De heer MAATHUIS (wethouder): Dat zal ik doen. Uiteraard alles binnen onze gemeentegrens.

De heer WIERTZ (D66): De wethouder spreekt over nieuwe bedrijventerreinen en dat roept bij mij de vraag op waarom we de afgelopen jaren in regionaal verband allerlei bedrijventerreinen hebben gesaneerd en juist hebben afgeschreven.

De heer MAATHUIS (wethouder): De heer Wiertz gaat iets te kort door de bocht. Ik zou hebben gezegd dat wij nieuwe bedrijventerreinen moeten ontwikkelen. Wij moeten onze ogen open houden. Er vindt een onderzoek plaats, samen met de provincie Overijssel, naar de behoefte aan bedrijventerreinen. Ook bij de provincie Overijssel gaan de ontwikkelingen soms verder dan de negatieve spiraal waar men in zat door ons bijvoorbeeld te dwingen tot het afboeken van bedrijventerreinen. Wij houden, gezien de economische ontwikkelingen, onze ogen open. Er loopt nu onderzoek naar de regionale programmering. Ik zeg niet dat er per se bedrijventerreinen bij moeten komen, maar gezien het feit dat het nu bij het XL Businesspark heel hard gaat en de interesse die daar is, moeten we echt in actie komen. Dat probeer ik aan te

geven.

De VOORZITTER: Ik hoor de wethouder zeggen dat wij de gronden in provinciaal verband hebben afgewaardeerd, maar dat er een toenemende behoefte blijkt aan kaveluitgifte.

De heer HAMMINK (Lokaal Almelo Samen): Ik wil het even voor de zekerheid geduid hebben. De oorspronkelijke Kanaalsprong, de eerste dus, heeft Almelo geclaimd bij de provincie als alternatief, omdat het XL Businesspark namelijk geen Almeloze aangelegenheid is, maar toentertijd een Twents-brede aangelegenheid was geworden. Dat ging in die tijd ten koste van onze eigen mogelijkheid om verder te groeien met de bedrijfsgronden. De tijd herstelt zich weer en het gaat erom dat we met de oorspronkelijke Kanaalsprong onze eigen uitbreidingsgrond wilden markeren. Dat hebben we later teruggedraaid omdat de behoefte minder bleek. Nu trekt de markt aan. De uitbreiding moet vooral niet als een Almeloze zaak worden beschouwd, maar als een Twentse aangelegenheid. Dat heb ik de wethouder nog niet horen zeggen.

De heer MAATHUIS (wethouder): Ik neem daar kennis van. Ik zal zeker ook aandacht hebben voor de regionale programmering, samen met mijn collega van vastgoed.

Om maar eens een beetje met het kanaal bezig te blijven: een aantal fracties heeft de aandacht gevestigd op het Twentekanaal. De VVD-fractie wil daar een update over. De fracties van Leefbaar Almelo en PVA brengen dit in verband met de derde insteekhaven. Ik wil daar niet op terugvallen. Het college maakt zich zorgen over de aanbesteding die Rijkswaterstaat op dit moment doet voor de verbreding en uitdieping van het Twentekanaal. Dat heeft alles te maken met kwelproblematiek. Ik heb goed contact met de hoofdingenieur en directeur van Rijkswaterstaat, mevrouw Cals. Rijkswaterstaat puzzelt over oplossingen voor deze problematiek, die ook de aanbesteding raakt. Vanuit de gemeente houden wij het Rijk aan de "Beter Benutten" deal zoals die door de minister is getekend voor het Twentekanaal, zodat Twentekanalen bereikbaar worden gemaakt voor klasse 5A-schepen en het vervoer over de Twentekanalen per schip kan toenemen.

Dan een aantal punten over sport. De combinatiefunctionarisregeling wordt landelijk uitgebreid. Het college gaat zich daarop beraden en komt met een voorstel. Wij zullen de raad daarover informeren als dat aan de orde is.

De Lokaal Almelo Samen-fractie vraagt naar de privatisering van de buitensport. Ik kan melden dat wij dit in de eerste helft van 2019 nader met de raad gaan oppakken. De problematiek is complex. Mijn ambtsvoorganger heeft daar de nodige stappen in gezet. Het college is zich, alles overziend, aan het beraden op wat verstandig is om te doen. De suggestie dat maatwerk mogelijk is, is terdege een optie, maar dan ga je echt privaat. De eerste gesprekken met een aantal verenigingen daarover heb ik als zodanig ingestoken.

De verhuizing van de Uitsmijters zal naar verwachting over een aantal weken in het college worden behandeld. Beslissingen die het college zal nemen, zullen uiteraard moeten passen in de begroting 2018. De raad zal daar nader over geïnformeerd worden.

Er is gevraagd of er nog iets te schuiven is in de collectieve zorgverzekering. Ik wil voorstellen om dat voor het jaar 2019 niet te doen. Het is heel lastig te bepalen wat de impact is als je bepaalde pakketten goedkoper maakt. Ik stel voor om dat voor het jaar 2020 bij de kop te pakken, zodat we voor het zomerreces er rustig met elkaar over kunnen spreken in plaats van nu hals over kop een besluit te nemen over eventueel schuiven tussen de pakketten, zonder dat je de impact weet. De zorgverzekeraar moet dit nu al als de wiedeweerga gaan inrichten. Ik weet ambtelijk dat wij, onder voorbehoud van goedkeuring van de raad op de begroting, de richting hebben neergelegd, zodat die in ieder geval structureel wordt gemaakt.

Het punt sluit wel aan bij een aantal fracties die aandacht hebben gevraagd voor de armoedeval. Deze twee zaken grijpen in elkaar. De afspraak in het coalitieakkoord is om de collectieve zorgverzekering structureel te maken binnen de taakstellende € 4,2 miljoen aan minimabeleid. Dat is exclusief de Klijnsmamiddelen. Dat betekent dat er binnen het minimabeleid een aantal maatregelen zal moeten worden genomen. Daarbij is het punt van de armoedeval een belangrijk punt. Je moet er in ieder geval voor zorgen dat werken aantrekkelijk wordt.

De Klijnsmamiddelen zijn structureel goed ingevuld. Ik kan melden dat ik voor de onderbesteding van de jaren 2017 en 2018 een waarderingssubsidieregeling in voorbereiding heb, die incidenteel van karakter is, om ook particulier initiatief incidenteel te kunnen ondersteunen. Dat gaan we niet structureel doen, want daarover heeft het college inmiddels een besluit genomen en

daarover is de raad geïnformeerd. Die waarderingssubsidieregeling moet nog langs het college, maar dat gebeurt voor het einde van het jaar. Anders hebben we een probleem met de accountant, want die zegt dan op enig moment: wat gaat u eigenlijk met dat geld doen? Dat komt er dus aan.

Ik heb gezien dat de motie van de CDA-fractie ook de Klijnsmamiddelen als dekkingsmiddel aandraagt. Dat kan er dus ook vanaf. Dan moeten we volgens mij een aardig eind komen.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Ik heb gesproken over het kerstfeest dat in het Heraclesstadion wordt georganiseerd voor kinderen die opgroeien in Almelo. Is dit jaar de gemeente Almelo weer de grote afwezige of gaan wij ook sponsoren?

De heer MAATHUIS (wethouder): Ik laat mij niet verleiden om hier nu toe te zeggen dat wij ad hoc op organisatiebasis bijdragen toezeggen. Er komt een waarderingssubsidieregeling gericht op kinderen. Dat is wat de raad heeft gezegd: het geld moet beschikbaar zijn voor kinderen in armoede. Initiatieven die daaraan bijdragen en die incidenteel gewaardeerd kunnen worden door de gemeente kunnen straks een beroep doen op die regeling. Dit initiatief kan ook een verzoek indienen, evenals de Eethoek. Zo zijn er meer initiatieven. Wij gaan wel een aantal criteria opstellen, die niet al te rigide worden, want anders kunnen we het geld nog niet goed inzetten. We zullen dat wel langs de meetlat van een aantal criteria moeten doen, want anders krijg je willekeur en dat is niet de bedoeling. We moeten zorgen dat allerlei organisaties op dit vlak een eerlijke kans krijgen.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Duidelijk. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hoeveel tijd hebt u nog nodig?

De heer MAATHUIS (wethouder): Ik denk dat ik nog vijf tot tien minuten nodig heb. Als de raad het tolereert, wil ik met grote passen naar huis toe.

Verkeersveiligheid is altijd een belangrijk punt. Het college heeft aandacht voor verkeersveiligheid rondom basisscholen. Een aantal fracties vraagt daar aandacht voor. Met mijn collega van Beheer en Onderhoud, wethouder Van Rees, zal ik kijken waar quick wins te realiseren zijn. Dat geldt ook voor de situatie op de Windmolenbroeksweg. Ik heb recentelijk op de wijkplatformbijeenkomst, waar de heer Kampman ook aanwezig was, aangegeven dat wij voor grote verkeerskundige aanpassingen rondom het Van Goghplein geen geld hebben. Zo simpel is het ook. Wij gaan wel kijken waar quick wins te realiseren zijn. Ik heb daartoe de afgelopen dagen ambtelijk de opdracht uitgezet.

De PVV-fractie heeft aandacht gevraagd voor particuliere initiatieven. Ik heb net aangegeven hoe ik daarmee omga. Ik denk dat dat voldoende is.

Mevrouw VAN DEN HAM (VVD): Ik kom even terug op de verkeersveiligheid. Onze fractie was voornemens een motie in te dienen over de verkeersveiligheid Elsboerlaan/Meulenbeldlaan. Begrijp ik goed dat de wethouder ook die knelpunten – en dan trek ik het nog breder: Arendsboerweg openbare school de Windhoek, de Bonkelaar en diverse openbare scholen – gaat bekijken? Wanneer komt hij terug met een plan?

De heer MAATHUIS (wethouder): Ja, wij gaan die zaken bekijken. Het is de raad geweest die in de afgelopen jaren flink op verkeer heeft bezuinigd. Mijn ambtsvoorganger weet dat ook. Dat betekent niet dat ik alle maatregelen in één keer kan nemen. We zullen moeten prioriteren. Bovendien is verkeersveiligheid ook vaak een kwestie van gedrag. Het is niet altijd zo dat verkeerskundige maatregelen ervoor zorgen dat een situatie 100% verkeersveilig is. Het gaat er ook om dat er rondom basisscholen – en dat moedigen wij vanuit de gemeente aan – aandacht is voor verkeersveiligheid. Ik kan niet de hele stad vol leggen met allerlei drempels. Overal wordt geklaagd dat er te hard wordt gereden en dat er politiecapaciteit op moet. Laten we reëel zijn: je woont in een stad. Op ontsluitingswegen mag 50km worden gereden. Wij doen een moreel appel op alle weggebruikers om zich aan de snelheid te houden, maar we kunnen niet over al drempels of busluizen in leggen. Dan wordt de stad niet meer bereikbaar. Dat kan misschien ook een doel zijn. Ik zie de heer Hümmels al denken: hartstikke mooi, want dan wordt de gemeente Almelo qua automobilisten een vesting. Dat is ook niet de bedoeling. We zullen maatregelen altijd

moeten wegen ten opzichte van bereikbaarheid en doorstroming van het verkeer.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): De wethouder zegt dat hij bij alle basisscholen en waarschijnlijk dan ook bij alle sportverenigingen gaat kijken hoe het zit met de risico's ten aanzien van de verkeersveiligheid. In de begroting op pagina 71 staan de projecten die gepland staan voor 2019. Dan is de kans op werk voor werk maken buitengewoon gering als ik even snel alle basisscholen voor ogen haal en de risico's die er zijn. Dan moeten we op termijn besluiten dat er extra budget voor komt, want ik ben het met hem eens dat er geen geld voor beschikbaar is. Ook gaat het vaak om dure infrastructurele werken. Als hij er dan toch naar gaat kijken, zou ik graag het onderscheid zien tussen dat wat van doen heeft met 1. gedrag, 2. inrichting die weinig kosten met zich meebrengt, zoals de aanleg van zebrapaden, en 3. de langetermijnvisie op waar je een fietspad bijvoorbeeld naar één kant kunt brengen, om de Windmolenbroeksweg maar eens te noemen. Dat moet dan meegenomen worden in de grote infrastructurele werken en onderhoudswerkzaamheden.

De heer MAATHUIS (wethouder): Exact. Dan praat je ook over de uitwerking van de Mobiliteitsvisie in een verkeersstructuurplan. Dat wordt voor de eerste helft van 2019 voorbereid en dan kom ik met de raad daarover te spreken. Ik ben bereid om te kijken of we simpele aanpassingen bij basisscholen, zoals het plaatsen van een bord dat nu ontbreekt of het plaatsen van een spiegel voor een bus, kunnen realiseren. Bij grote infrastructurele aanpassingen die veel geld vergen, hebben we met elkaar een dilemma te slechten. Ik kom daar dan bij de raad op terug.

Ik ga zo langzamerhand over tot het van commentaar voorzien van een aantal moties. Het college ontraadt motie 4 van de PVA om te komen tot een realistisch plan van aanpak om de werkloosheid binnen Almelo terug te dringen. Niet omdat wij niet bezig gaan met een uitvoeringsprogramma Participatiewet, maar omdat de overwegingen en constatering in de motie impliceren dat de PVA-fractie een heel andere richting op wil dan het college. Arbeidsmigratie vanuit de Europese Unie houden wij als gemeente simpelweg niet tegen.

Motie 13 van de GroenLinks-fractie inzake de Lobby F35 wordt door het college omarmd.

Dan kom ik bij motie 14 van de GroenLinks-fractie over de Integrale aanpak bevordering gezondheid. Voorgesteld wordt om de beweegmakelaar toe te voegen aan de voorgestelde samenwerking tussen huisartsen en wijkcoaches. Dat gaat het college te ver omdat wij al vol investeren via het Sportbedrijf op de combinatiefunctionarissen die dit soort verbindingen ook kunnen leggen. Over uitbreiding van die regeling komt nog een voorstel naar het college. Ik zou eventueel kunnen kijken wat wij met deze twee thema's kunnen doen.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): De wethouder zegt dat er mogelijkwerwijs combinatiefunctionarissen bij komen. Die zou je kunnen koppelen aan deze motie. In de uitvoering zou je die functionarissen voor een aantal uren per week kunnen plaatsen bij de huisarts en bij de wijkcoach. Dan heb je toch de directe verbinding. Is dat een optie?

De heer MAATHUIS (wethouder): Volgens mij probeerde ik net al de brug te slaan om deze twee thema's daarbij te betrekken. Het college zal nog een afweging moeten maken of de uitbreiding op de combinatiefunctionarissen reëel is. Zo ver zijn we nog niet. Ik heb aangekondigd dat het college daar nog een besluit over moet nemen. Ook moeten we nog met het Sportbedrijf in overleg om dit soort zaken te verbinden. Als de motie nu in stemming komt, ontraad ik die. Als de motie wordt ingetrokken, zeg ik toe dat wij dit meenemen.

Dan als laatste de Stadsbank. Motie 16 gaat over het rentepercentage dat de Stadsbank Oost Nederland hanteert. Wij participeren in de gemeenschappelijke regeling. Er zijn gemeenten die dit soort zaken regelen met de bank die zij daarvoor hebben aangesteld. De rentepercentages die de Stadsbank hanteert, zijn kostendekkend. Als je die dus wilt verlagen, kost dat geld. Ik wijs de raad op de zienswijze die de raad, behoudens de PVV, heeft ondersteund over de ontwerpbegroting 2019 van de Stadsbank Oost Nederland. De hele raad spreekt uit zorgen te hebben over de kostenstijging binnen de Stadsbank en dat de kosten beperkt moeten blijven, sterker nog: naar beneden moeten gaan.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik neem aan dat de wethouder bedoelt dat de kosten voor de gemeente met betrekking tot de Stadsbank naar beneden moeten. Je zou ook

kunnen zorgen dat de kosten bij de Stadsbank naar beneden gaan. Dan hoeft het niet meer geld te kosten als het rentepercentage naar beneden gaat. Wat denkt de wethouder daarvan? Is dat haalbaar?

De heer MAATHUIS (wethouder): Nee, want de Stadsbank heeft juist in de begroting 2019 op formatie uitgebreid om de casuïstiek allemaal aan te kunnen. Daarvan heeft de raad iets gevonden. Dat was op dat moment noodzakelijk. Ik kan de raad verzekeren dat wij over enige tijd met elkaar te spreken komen over de toekomst van de Stadsbank en de kant die wij met deze organisatie op willen. De bank ontwikkelt zich sterk op de bewindvoering. Het college heeft een opvatting over het terugbrengen van de bewindvoering. De heer Stöteler weet dat. Je krijgt dus een heroriëntatie op de dienstverlening van de Stadsbank. We gaan daarover de komende periode zeker een ei leggen. Ik ontraad de motie vanwege de financiële impact die dit heeft en de strijdigheid met het huidige beleid.

De VOORZITTER: Wij vervolgen de beantwoording door het college met wethouder Van Mierlo.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! De stichtelijke woorden ga ik overslaan. Ik probeer weer een beetje tempo in het debat te krijgen. Waarom zeg ik dat? Ik ga niet over één programma, maar ga zowel over zorg als over duurzaamheid spreken. Ik probeer in mijn spreektijd twee programma's langs te lopen.

Ik begin met een kort citaat van de voorzitter van de VNG-commissie Zorg, jeugd en onderwijs, de heer De Lange, wethouder van Rotterdam. "De decentralisatie is de beste verandering die we de afgelopen decennia in de zorg hebben gemaakt. Eindelijk kunnen we de zorg dicht bij mensen, in de wijk, organiseren. Maar dat lukt niet in drie jaar. Dat is onmogelijk, ook omdat de operatie gepaard ging met een bezuiniging. Gemeenten moesten met stoom en komend water een organisatie opbouwen en dat was verdraaid lastig. Ik heb respect voor de professionals die dat hebben opgepakt, want iedereen klopte in 2015 ineens met allerlei zorgvragen bij de gemeente op de deur." Dat onderschrijf ik van harte. Er is al heel veel in gang gezet, maar tegelijkertijd moeten we door.

Met betrekking tot de zorg stip ik de ambities voor 2019 aan. Het college vindt het belangrijk dat Almeloërs zich zonder hulp van de overheid, zo nodig met steun van naasten, zo veel mogelijk kunnen redden en dat Almeloërs die op zorg zijn aangewezen doeltreffende zorg en ondersteuning krijgen die aansluit bij hun behoeften. Een hoofddoelstelling in het akkoord van de coalitiepartijen, waarop mijn collega Langius al inging, is dat wij willen uitkomen met de rijksmiddelen voor het sociaal domein. De raad is natuurlijk geïnteresseerd in wat wij concreet gaan doen om dat te bereiken. Ik ga een tipje van de sluier oplichten en het zal niemand verbazen dat ik daarbij de onderwerpen benoem die deels al in de mondelinge en schriftelijke bijdragen van de diverse fracties aan de orde zijn gekomen.

Bijvoorbeeld het inzetten op voorkomen van zorg, op preventie. Preventie is buitengewoon belangrijk, zodat minder mensen aanspraak hoeven te maken op zorg. Daarbij gaat het erom dat mensen hun eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen en zelfstandig kunnen functioneren. Het thema van de kansrijke start is daarvan een van de mooie voorbeelden.

Mevrouw Ten Seldam verwees naar de boeken in de boekenkast. Een van de slagen die wij gaan maken ligt bij de toegang in het sociaal domein. Dat gaan wij slimmer, integraler, innovatiever en ook wijkgericht doen. Wij zijn gestart met twee pilots in het Nieuwstraatkwartier en Windmolenbroek. Die pilots lopen tot april volgend jaar. Aan de hand van die ervaringen nemen we besluiten over de verdere inrichting van die toegang. Hoewel integrale toegang nogal systemisch klinkt, is dat juist niet waarvoor het staat. Het uitgangspunt is juist dat al die Almeloërs met vragen op het gebied van werk, schulden, inkomen, zorg, eenzaamheid, opvoeding, jeugdzorg, noem maar op, met hun vraag terechtkunnen op een plek in hun buurt of wijk, vanuit de overtuiging dat je iemand het beste verder helpt door goed te luisteren naar de vraag waar iemand mee binnenkomt. De samenhang tussen de verschillende leefdomeinen moet worden onderkend en er moet worden gezocht naar een integrale aanpak.

We organiseren de bestaande loketten, zoals het Werkplein, het sociaal wijkteam, het team Zorg en het team Wmo, anders. Voor de inwoners maken we de benadering persoonlijker en het proces eenvoudiger. Door deze benadering is de insteek dat we de druk op

maatwerkvoorzieningen verlagen en het gebruik van de algemene voorzieningen juist proberen te vergroten. Dat doen we minder systemisch maar op basis van gezond verstand.

Ik noemde al de algemene voorzieningen. De intake teams bij onze nieuwe toegang constateren welke voorzieningen we missen in het aanbod op dit moment van die algemene voorzieningen in de wijk of in de stad. De maatschappelijke partners waarmee we spreken, krijgen de opdracht om hun aanbod in de wijk voortdurend te laten aansluiten op die bevindingen. Er ligt een belangrijke rol voor de gemeente, ook bij het subsidieproces. Dat moet zo worden ingericht dat partners de ruimte krijgen om een passend aanbod daarvoor te formuleren. We moeten dat ook monitoren. Wethouder Langius zei terecht dat we de motie over de subsidies ondersteunen.

Ik ga verder met het thema inkoop. We hebben recent de aanbesteding doorlopen en zien dat er ruimte ontstaat voor pilots die aansluiten bij die integrale toegang. Door de zorgaanbieder al in een vroegtijdig stadium te betrekken bij de planvorming voorkomen we onnodige en tijdrovende overdrachtsmomenten. We moeten ons richten op de wijk, waar we tegen lagere maatschappelijke kosten betere zorg verlenen en waar financiële prikkels gericht zijn op het herstel van de zelfredzaamheid van mensen. In 2019 gaan we dat op kleine schaal met pilots inzetten.

Ik zou haast zeggen nog belangrijker – maar dat is niet waar want het is allemaal nodig en belangrijk – is de doorbraakmethode waarop wij gaan inzetten. In Almelo zijn er ongeveer 375 huishoudens die nu van drie of meer gemeentelijke voorzieningen gebruik maken. Dat zijn gezinnen waarbij er sprake is van grote complexiteit en hoge maatschappelijke kosten die we daar ervaren. Er zit een hele complexiteit omheen. Met een gerichte aanpak kunnen we het toekomstperspectief van die inwoners duurzaam verbeteren en de overerfbaarheid van de problematiek verminderen. Vanaf 2019 gaat de gemeente die aanpak drie jaar lang toepassen bij die 375 gezinnen. Daarvoor is een bijdrage en ondersteuning van partners in onze stad, zoals de woningcorporaties onmisbaar. Die werkwijze sluit heel mooi aan op de ambities die ik al rondom de toegang heb toegelicht. Het perspectief van die huishoudens, van de mensen in onze stad, is leidend. Wij bekijken de situatie integraal, dus geen deeloplossingen. We zorgen ervoor dat nieuwe problemen niet ontstaan. Op die manier zorgen we dat er een duurzaam resultaat ontstaat. Dat wil niet zeggen dat dit de oplossing voor alles is. Het gaat om kwetsbare gezinnen en op de lange duur zullen zorg en ondersteuning nodig zijn. De insteek die we nu kiezen, is gebaseerd op een zeer succesvolle pilot bij 25 gezinnen die het afgelopen jaar is gedaan. Die pilot wordt op deze manier breed ingezet in onze mooie stad en we verwachten daar de komende jaren een behoorlijke besparing van.

Het onderwerp verscherping toezicht Wmo en Jeugd kwam al in een aantal bijdragen aan de orde. Door aan de voorkant nadrukkelijk te sturen op kwaliteit en integriteit hebben we daar een goed succes weten te bereiken. Zorggelden moeten doelmatig worden besteed. Daar zit het college bovenop. Met een nieuwe inkoop hebben we handvatten om harde maatregelen te kunnen nemen als dat nodig is. We sturen op kwaliteit en integriteit. Ook hier geldt preventie. Het tegengaan van ongewenste situaties met zorgmiddelen is nodig, evenals het terugvorderen als er sprake is van fraude. In die zin wijst de heer Stöteler er terecht op dat het college voornemens is om de capaciteit van de SRT structureel uit te breiden. We kunnen echt besparen als we daar de vinger op de zere plek weten te leggen. Daarmee sturen we niet alleen meer op doelmatige besteding van de zorggelden, maar neemt ook de kwaliteit van de zorg toe. Dat is een belangrijk element voor onze inwoners.

De heer STÖTELER (PVV): Ik vroeg de wethouder ook of 2 fte voldoende is. Ofwel: ik houd hem ervoor verantwoordelijk als we hier over drie jaar staan met zorgbureaus waarvan de directeuren met € 600.000 wegllopen.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Dat is een gewetensvraag. Daar kan ik op dit moment natuurlijk geen hard oordeel geven. Het is een duidelijke uitbreiding. We gaan kijken wat die voor effecten heeft. Het moet natuurlijk niet zo zijn dat we alle zorgaanbieders per definitie als slecht betitelen. De goede moeten niet onder de kwade lijden. Toezicht begint al bij de inkoop en daar hebben we al aan de knoppen zitten draaien. Ook belangrijk is dat gedurende het leveren van zorg we ook met ons contractmanagement er bovenop moeten zitten. De praktijk zal het uitwijzen. We hebben een aantal onderzoeken lopen. Hoe meer capaciteit, hoe sneller wellicht bepaalde doorlooptijden zijn, even los van de vraag in hoeverre we afhankelijk zijn van partners.

Kortom: ik kan het antwoord nu niet concreet geven. Ik ben al blij dat we deze stap zetten, want dan kunnen we in ieder geval extra energie richten op de doelmatige besteding van zorggeld.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): De helft van mijn vraag is al beantwoord. Als men zorgfraude pleegt, wordt men uitgesloten van aanbesteding. Ik heb gevraagd of er ook wordt gekeken naar de bestuursleden van deze "zorgbureaus". Zij hebben geen enkele moeite met het laten ploffen van het zorgbureau als daar een smetje op zit en schrijven zich met een nieuw zorgbureau vrolijk weer in bij de volgende aanbesteding.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Op het gevaar af dat ik te veel op de inhoud van het proces van de SRT ga speculeren, probeerde ik vlak voor de interruptie van de heer Kampman de link te leggen met het contractmanagement. We hebben mensen bij de SRT lopen die gedurende het hele zorgverleningsproces controleren op kwaliteit en op contracten, of mensen over bepaalde kwaliteitskeurmerken beschikken, hoe het zit met de financiële bestendigheid van een organisatie. Daar zit ook in wie waarvoor bevoegd is en wat het betekent voor het bestuur van zo'n organisatie. Op de vraag of we exact de doorlichting zo doen, moet ik het antwoord schuldig blijven, maar weet dat we met ons contractmanagement bij de daadwerkelijke organisatie controleren of de aandacht naar de goede dingen uitgaat. Dan moeten dit soort dingen op enig moment wel gaan opvallen.

Ik wil graag nog één punt noemen en dat is het Wmo-abonnementstarief, een belangrijk punt om nog even de aandacht op te vestigen. Per 1 januari 2019 wordt een wijziging doorgevoerd. Voor Wmo-zaken gaan mensen een standaardtarief van € 17,50 per vier weken betalen, ongeacht inkomen of draagkracht. Veel gemeenten zijn daar tegen. Er is bij veel gemeenten geen draagvlak voor dat abonnementstarief, maar dat kan nog wel eens, om met de beeldspraak van wethouder Langius te spreken, voor wat haren in de boter zorgen. Het gaat een aanzuigende werking hebben. Er is ook het aspect hoe we in Den Haag aandacht gaan vragen voor deze thematiek. Via de VNG en de G40 zitten we daar bovenop, ook om de minister te vragen of hij wel de juiste keuzes voor de gemeenten heeft gemaakt. Dit gaat immers verstrekkende gevolgen hebben.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Dat is exact de reden waarom wij het punt opgenomen hebben. Het wordt gebracht vanuit het Rijk alsof er minder administratieve rompslomp is. Van een eenvoudiger uitvoerig en lagere kosten kun je voordeel hebben. Alleen is het gebruik niet meer gemaximaliseerd of gelimiteerd. Daar zit dus wel degelijk een nadeel. Naar mijn idee is het ook nog eens contrair aan datgene wat eigenlijk beoogd wordt: gemeente, gaat u het doen voor 40% minder, want u kunt beter maatwerk leveren. Vervolgens worden we geconfronteerd met rijksbeleid waarmee we het vooralsnog moeten doen.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Ja, exact. Mevrouw Ten Seldam weet precies hoe de vork aan de steel zit. De maatregel druist in tegen de decentralisatiegedachte van de rijksoverheid en doorkruist het eigenbijdrageprincipe. Mensen hoeven op enig moment niet meer de afweging te maken wat zij gaan doen. Je zou het ook zo kunnen benaderen dat je een dief bent van je eigen portemonnee als je niet bij de gemeente aanklopt. Dat is natuurlijk precies de omgekeerde redenering, zeker als het gaat om de financiële uitdagingen waar alle gemeenten voor staan de komende tijd. Mevrouw Ten Seldam slaat de spijker op de kop. Richting Den Haag hebben wij daarvoor, zeker in de periode rond de begrotingsbehandelingen aldaar, de volste aandacht gevraagd.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Bezwaar maken in Den Haag, al dan niet georganiseerd, schriftelijk of mondeling, is allemaal mooi, maar is dit ook juridisch aanvechtbaar? We zijn al een keer eerder in de Wmo geconfronteerd met een juridische uitspraak dat wij als gemeente geen keuze hadden. Toen was die ook al in ons nadeel. Kunnen wij het nu juridisch aanvechten? Is dat al overwogen?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Op die vraag moet ik het antwoord even schuldig blijven. Het lijkt mij sowieso goed. Dit komt zo maar op je af en het lijkt me niet handig om het zo maar over je kant te laten gaan. Gemeenten verzetten zich hiertegen in het collectief, juist vanuit het principe "samen sta je sterk". Ik begrijp dat dit per 1 januari 2019 voor een deel van

het hele Wmo-pakket op ons afkomt. Er is nog wel veel discussie over wat het voor daarna betekent. Dat is waar mevrouw Ten Seldam op doelt: pak daar je kansen om ervoor te zorgen dat we de schade enigszins kunnen beperken.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ja, uiteraard, maar aan de andere kant zou ik ook willen zeggen: gebruik alle u ten dienste staande middelen om deze maatregel eventueel van tafel te krijgen. De maatregel lijkt mooi, maar het is volgens mij zo risicovol en explosief als het maar kan.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Dat kan ik alleen maar ter harte nemen. Dank.

Dan kom ik bij het onderdeel Zorg tot een afronding, voordat ik overga tot een advisering over de moties. De portee van mijn bijdrage is dat we willen vooruitlopen, de grenzen willen opzoeken, onze nek willen uitsteken. Bij de verdere vulling van het programma gaan we graag verder met de raad in gesprek over allerhande thema's die ook vandaag nog zijn aangehaald, maar ook waarover wij zelf de komende vier jaar in gesprek willen met de raad.

De heer STÖTELER (PVV): Als het goed is, staat hier nu ook de wethouder Verduurzamen. Over dat onderwerp had ik gevraagd of er mogelijkheden zijn om mensen die het zelf niet kunnen betalen, te helpen om hun woning te isoleren als dat leidt tot besparingen en tot een goede verduurzaming. Dan zou je eraan kunnen denken om in het kader van de Blijverslening ook geld beschikbaar te stellen voor mensen die dat misschien zelf niet kunnen financieren.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Dat is een heel mooie suggestie, maar ik wil alleen tot een afronding komen van mijn bijdrage op het onderdeel Zorg. Het onderdeel Duurzaamheid komt nog.

De heer STÖTELER (PVV): Dank, dan bewaar ik de vraag.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Dan gaan we nu toe naar de eerste onderdelen van het aspect Duurzaamheid.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik mis nog iets. Ik heb in mijn bijdrage over de huiskamers gesproken en over de vrijwillige inzet die we van mensen uit Almelo verwachten.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Ja, dat klopt. We willen aan de slag met ontmoetingsplekken zo dicht mogelijk in de wijk. Mevrouw Geerdink noemde al een voorbeeld van waar dat succesvol is. We doen dat in het kader van een pilotproject. Formeel is het nog niet gestart. Het klopt dus dat er nog niet veel mensen zijn die daarvoor aankloppen. Het college vindt dat zulk soort ontmoetingsplekken niet altijd volledig professioneel hoeven te worden ingestoken. Er zijn allerlei mooie initiatieven waar dat kan met vrijwilligers. Het is in de sfeer van pilots en van de vraag hoe we meer naar de algemeen voorliggende voorzieningen komen. We komen er nog verder over te spreken.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik ben het ermee eens dat het niet allemaal door professionals hoeft. Mijn vraag was hoe de verhouding is. Vindt de wethouder het oké dat driekwart door vrijwilligers wordt gedaan? Is de druk dan niet te groot? Ik las gisteren in een brief over het pgb dat de gemeente kwaliteitseisen gaat stellen aan de opleiding die mensen hebben die vanuit het pgb gaan werken, ook om misbruik te voorkomen. Hoe gaat hij dat doen bij die voorziening? Gaat hij die eisen ook daar neerleggen?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Ik zie daar wel een onderscheid in. Bij de pgb's gaat het om mensen die op grond van Wmo of Jeugd een bepaalde indicatie hebben en die dat invullen via zorg in natura of via een pgb. Daarvoor is het goed – dat hebben we ook gezien in het hele inkoopproces – dat we aan de voorkant echt aan de knoppen van kwaliteitseisen gaan draaien om dat strakker aan te scherpen. Als we dat voor zorg in natura doen, moeten we dat ook voor het pgb bekijken. Hier willen we laagdrempelig in de wijk, kleinschalig en dicht bij mensen, algemene voorzieningen en zaken organiseren. Ik ben er voorstander van dat we, daar waar dat kan, dat zo veel mogelijk met vrijwilligers doen, natuurlijk ondersteund door

professionals. Hoe dat zit qua verhoudingen moet de pilot uitwijzen.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): De GroenLinks-fractie heeft een motie ingediend. De wethouder stapt nu over op Duurzaamheid.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Ik kom straks op de moties in de volgorde waarin ze zijn ingediend. Dan haal ik Zorg en Duurzaamheid door elkaar.

Ook voor het programma Duurzaamheid geldt dat we aan de slag willen. In een van de bijdragen hoorde ik dat er de afgelopen jaren weinig actie is geweest. We gaan dat oppakken, want ik ben niet zo van het spreekwoord "veel beloven en weinig geven, doet alleen een gek in vreugde leven". We willen de mouwen opstropen en aan de slag. In de begroting staat dat we af willen van het gebruik van fossiele brandstoffen en dat we meer schone energie willen. Onze inwoners moeten daarvan de voordelen ervaren. Almelo moet schoner worden, met meer groen, open water en met een goede kwaliteit. Inwoners moeten makkelijker duurzame initiatieven kunnen nemen. Dan kom ik bij het punt van de heer Stöteler uit.

We willen onze stad beter voorbereiden op en bestand maken tegen wateroverlast en hittestress. We kunnen het ons niet veroorloven om stil te blijven zitten en dat gaan we zeker niet doen. Daar kan de raad van op aan. Ik zal een aantal zaken noemen die we in 2019 concreet gaan uitvoeren.

Een daarvan is het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed. Ons maatschappelijk vastgoed is bij lange na nog niet verduurzaamd. Er is een analyse gemaakt van wat er moet gebeuren, wat het kost en wat het oplevert. In 2018 is er al een start mee gemaakt en in 2019 gaan we dat verder oppakken. Er komen op een flink aantal panden zonnepanelen en daarvoor hebben we op dit moment al SDE-subsidie ontvangen.

We gaan ook aan de slag in het kader van het aardgasloos maken van Almelo met het opstellen van een warmtevisie. Dat is echt nodig. Nederland moet in 2050 van het aardgas af zijn. Alle gemeenten zijn verplicht om in 2021 een warmtevisie op te stellen. Daarin wordt de basis gelegd voor de Almelose warmtetransitie, met als doel het ontwikkelen van betaalbare, betrouwbare, gedragen en duurzame alternatieven voor de huidige verwarming door aardgas in onze bebouwde omgeving. In die warmtevisie schetst de gemeente een toekomstbeeld van hoe de stad in de toekomst kan worden verwarmd. We selecteren wijken en projecten waarmee we als eerste aan de slag gaan. De raad is aan zet, want de raad stelt de warmtevisie vast. Daarvoor komen we bij de raad terug.

Ik noem ook graag het thema versneld verduurzamen van de openbare verlichting. Dat pak ik samen met mijn collega-portefeuillehouder Van Rees van Openbare Werken op. De gemeente verbruikt 7 miljoen kWh per jaar waarvan ongeveer de helft voor openbare verlichting is bestemd. De gemeente moet natuurlijk het goede voorbeeld geven en daarom gaan we nu onderzoeken hoe we die openbare verlichting versneld kunnen vervangen door led. Dat kan ons op basis van een eerste berekening een besparing van 2,1 miljoen kWh opleveren.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): De wethouder zegt dat hij gaat kijken of hij naar ledverlichting kan bij de straatverlichting. Kan hij in hetzelfde onderzoek meenemen of je van moderne technieken gebruik kunt maken waarmee door het gebruik van benaderingssensoren de verlichting bijvoorbeeld niet aangaat? Geen verlichting aan als er niemand is, is het meest effectief.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Ja, dat hebben we al op bepaalde plekken in onze stad. Die sensoren gaan aan als je erlangs rijdt, bijvoorbeeld op de Singel. Dat nemen we in het hele pakket mee. Lampen die niet aangaan, nemen ook geen energie.

De heer STÖTELER (PVV): 2100 kWh, over hoeveel geld spreken we dan?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Ik noemde een heel ander getal, maar wat dat qua concrete bedragen betekent, kan ik nu niet aangeven. Ik kan wel zeggen dat het om tonnen gaat. We werken op dit moment aan een bestuursopdracht en moeten daarna een plan uitwerken. Op enig moment kan ik daarin concreter inzicht geven. Op basis van de eerste quick scan blijkt dat het substantieel geld voor Almelo kan betekenen. We gaan onderzoeken wat het kost en wat het oplevert, maar de eerste geluiden zijn veelbelovend. Deze vorm van verduurzaming is op zich niet

nieuw, maar het gaat hier om een versnelling in één keer. Dat is het mooie ervan.

De fracties van VVD en CDA hebben het een en ander gezegd over windenergie en ook bij het politiek beraad is erover gesproken. Over de pilot windenergie langs de A35 is de vorige keer bij de begroting 2018 een motie aangenomen waarop we in ons programmaplan ingaan. De bijdrage van de heer Pauwels krijgt daar ook zeker een plek in. Ik heb begrepen dat het dagelijks bestuur van het RBT expliciet opdracht heeft gegeven om te kijken naar een duurzaamheidsstudie om ook op het XL Businesspark flinke stappen te zetten. Ik hoop dat de raad in mijn enthousiasme hoort dat wij op dit vlak ook meters willen maken met elkaar. Dan moet je soms ingewikkelde discussies niet uit de weg gaan.

De heer PAUWELS (VVD): Dank voor deze toelichting. De wethouder zegt dat hij korte klappen wil maken. In het begin van zijn betoog had hij daar mooie woorden voor. Ik zou willen zeggen: laat u niet afleiden door allerlei mooie innovatieve technologieën, want die hebben te maken met de verduurzaming van morgen en verder weg. Als je echt nu grote stappen wilt maken, gaat het over bewezen technologie. Ik wil hier de oproep doen om naar dat soort zaken te kijken en niet naar innovatieve ondergrondse en bovengrondse windmolens, want dat is nog iets verder weg.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Ik kan de heer Pauwels daarin geruststellen. We staan voor een enorme duurzaamheidsopgave. Het is een kwestie van en-en-en. Als we nu geen stappen zetten, komen we echt niet uit bij de ambities die landelijk zijn gesteld. Een landelijke doelstelling is bijvoorbeeld dat er in 2030 49% minder CO₂-uitstoot is en dat in 2050 95% aardgasvrij is. Dat zijn termen waarvoor je wel het een en ander moet doen. We kunnen het ons niet permitteren om te blijven nadenken. Je moet nu de grote klappen zien te pakken. Om er toch nog even eentje aan te stippen: het zonnepark Aadijk. We begrijpen dat dat concreet vorm begint te krijgen. Dan kun je echt een grote klapper maken.

We gaan concreet aan de slag met het stimuleren van het verduurzamen van de particuliere woningvoorraad. Zeker bij de particuliere woningvoorraad, waar de eigenaar aan zet is, zijn er allerlei mogelijkheden. We ondersteunen een gezamenlijk energieloket, een helpdesk, wooncoaches die bij je thuis kunnen komen, je kunnen helpen en kijken hoe je het met elkaar kunt financieren. Er zijn ook subsidiemogelijkheden voor isolatie voor inwoners. Het Rijk heeft daar oog voor. Er zijn subsidiemogelijkheden voor Verenigingen van Eigenaren. Ik kom even terug op de vraag van de GroenLinks-fractie of het bedrag van € 200.000 voldoende is. Het is niet voldoende, maar we doen het ook niet allemaal zelf. We gaan kijken hoe we potjes kunnen vinden om het met provincie, Rijk en Europees te doen. We moeten hier slim schakelen. We zien zeker een faciliterende en regisserende rol om die gelden naar ons toe te trekken als een belangrijk aspect.

Op het gevaar af dat ik een hele discussie ga oprakelen over afval, tip ik het onderwerp toch even aan. De fracties van Lokaal Almelo Samen en VVD vragen daarnaar. Men vraagt om actief te kijken naar nieuwe mogelijkheden, technologie en mankracht om de doelstelling van 50kg en een redelijke afvalstoffenheffing te bereiken. Daar gaan wij zeker naar kijken. In de stappen daarnaartoe is het ook belangrijk dat we de effecten van het uitzetten van de PMD-container bekijken. Daarmee verwachten we zeker dat de hoeveelheid restafval al een behoorlijke stap verminderd wordt.

De Lokaal Almelo Samen-fractie ging in op de stand van zaken rond cameratoezicht. De APV is al aangepast om mobiel cameratoezicht mogelijk te maken. Ik snap de vraag om er eens naar te kijken omdat het ook in het coalitieakkoord is genoemd. Dat gaan we zeker doen. Er ligt nog geen uitgewerkt plan. Je moet vooral goed naar de juridische aspecten kijken. Ik kan de raad ervan verzekeren dat al die bijplaatsingen ook het college een doorn in het oog zijn. Het zit vooral in gedrag en daar moeten we zeker op sturen. Daar kan ook als onderdeel mobiel cameratoezicht een bijdrage aan leveren. Wij gaan onze voorbereidingen treffen om dat planmatig te bekijken.

Dan kom ik bij de adviezen op de moties. Motie 1 vat ik samen als "Vrouwen coachen meiden". In het kader van het voorkomen van duurdere zorg moeten we aan de slag met het zoeken naar goedkopere preventieve voorzieningen. In dat verband gaan we ook kijken hoe het met onze subsidies zit. Het moet natuurlijk wel in een bepaalde lacune blijken te voorzien. Het advies van ons college is oordeel raad.

Motie 10 over de 110 kV hoogspanningsleiding omarmt het college, dus een positief advies.

Motie 11 van de GroenLinks-fractie over een onafhankelijk evaluatieteam gemeente wijk-coaches ontraden wij. Ik kan er een heel betoog over houden, maar dat zal ik niet doen. We hebben in opdracht van de raad op basis van het beleidsplan "Samen meer doen" een start gemaakt rondom de inrichting van de integrale toegang sociaal domein. In twee wijken zijn pilots gestart en op basis daarvan nemen we in 2019 verdere besluiten. Er vinden periodiek klanttevredenheidsonderzoeken plaats. We zien de meerwaarde van een onafhankelijk evaluatieteam dus niet. Voorts ontbeert de motie een dekkingsvoorstel. Vanuit twee lijnen ontraden we de motie.

Motie 12 over het kinderpardon. In onze beantwoording van de schriftelijke vragen van de ChristenUnie-fractie hebben we onderschreven dat de positie van jonge kinderen in zeer langdurige asielprocedures ongezond en ongewenst is. Het college heeft daarbij expliciet de bereidheid uitgesproken om de staatssecretaris per brief op te roepen om asielprocedures aanzienlijk te bekorten en daarmee onwenselijke en ongezonde situaties van jonge kinderen te voorkomen en terug te dringen. We kunnen de motie omarmen, maar doordat de motie al wordt uitgevoerd, zou je ook kunnen zeggen dat ze overbodig is.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ik denk dat we bij elkaar in de buurt zitten. Kan de wethouder toelichten wat hij in de brief gaat zetten over het huidige aantal van 400 kinderen die nu al onder zo'n pardon zouden moeten vallen? Hij spreekt over het versnellen van procedures en daar ben ik het mee eens, maar onze motie heeft twee punten, waaronder ook de huidige groep.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Ik heb dat nog niet gezegd, maar in de brief gaan wij refereren aan de situatie waarin die ruim 400 kinderen al lange tijd verblijven. Volgens mij voorziet onze reactie in de portee van de motie. Daarom is de motie wat ons betreft overbodig. Hij wordt al uitgevoerd. Het is afhankelijk van de indieners of zij de motie handhaven of dat zij het goed vinden dat het college de motie uitvoert.

De heer DE OLDE (PVA): Ik heb een vraag over de motie van de Lokaal Almelo Samen-fractie over de hoogspanningsleiding ondergronds. Ik vraag me af of die motie niet overbodig is. Is men daar al niet mee bezig?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Ik moet het even uit mijn hoofd doen. Er wordt gewerkt aan een bepaald stuk. Dit is een extra onderdeel van een bepaald tracé en dat kunnen we in de discussie meenemen. Het gaat om het stukje dat over grondgebied van Almelo loopt. Daarom snap ik de oproep om met onze buurgemeenten en met TenneT in gesprek te gaan om op die manier de krachten te bundelen en werk met werk te maken.

Dan kom ik bij motie 20 inzake Steenbreek. Om beter bestand te zijn tegen de klimaatverandering is vermindering van verharding en meer groen een van de beste oplossingen. Op gemeentelijk terrein kijken we bij elk project of we kunnen afkoppelen en of we bewoners en bedrijven kunnen stimuleren om te onttregelen. Niet iedereen is daarvoor te enthousiasmeren. De komende jaren willen wij daaraan werken. De hele operatie Steenbreek, noem ik het maar, zou wel passen in de discussie rondom meer groen, meer water en circulair inrichten, maar dat willen we op een andere manier doen dan via een subsidie-achtige regeling. Als we ergens in een wijk bezig zijn, is het beter dat we dat integraal oppakken met bewoners, zodat je aan meer bewustwording kunt werken. Bovendien is er geen dekking aan gekoppeld. Vanwege die twee sporen is het advies dat wij deze motie ontraden.

Dan kom ik bij de laatste motie, motie 24, Van beschermd wonen naar beschermd thuis. Die motie ziet het college als overbodig. Wat daarin gevraagd wordt, doen we al. Ik heb daarover in persoon met de heer Mensink gesproken, evenals onze ambtelijke organisatie. Als de raad de motie aanneemt, heeft dat materieel geen effect want we doen het al en het is al gewoon mogelijk. Het advies is dus oordeel raad. Daarmee sluit ik de adviesronde.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Mijn complimenten aan wethouder Van Mierlo. Hij was vele malen korter dan wethouder Maathuis.

De VOORZITTER: Waarvan akte! Laat dat een inspiratie zijn voor wethouder Van Rees, die thans het woord krijgt. Na zijn beantwoording heeft het college zijn zegje gedaan en schorsen wij de vergadering kort.

De heer VAN REES (wethouder): Voorzitter! Ik voel nu enige druk om het nog korter te doen.

De VOORZITTER: Daar hebt u alle ruimte voor.

De heer VAN REES (wethouder): Ik zal ingaan op een aantal onderwerpen. Mijn inschatting is dat ik het korter kan dan mijn collega's.

Ik ga eerst in op de binnenstad. Op dit moment worden in de binnenstad heel mooie ontwikkelingen zichtbaar. We zeggen dan geloof ik dat het boven water komt. Iedereen die door de stad loopt, ziet dat daar van alles gebeurt, dat er nieuwe panden worden gebouwd en dat er panden leeg komen te staan die straks gesloopt gaan worden. Dat geeft een enorme energie in de binnenstad. Je ziet ook dat er langzaam weer winkels gevuld gaan worden met nieuwe initiatieven. Dat geeft nieuwe energie. Om die nieuwe energie te richten – waar gaan we naar toe met de binnenstad – hebben we het koersdocument nodig. Een koersdocument waarmee mijn collega's al in de vorige periode zijn gestart. Dat moet nu zo snel mogelijk afgerond worden zodat we weten waar we naartoe moeten. Het moet niet alleen het document worden van dit huis. Het moet vooral het document worden van alle betrokkenen in de binnenstad: de vastgoedondernemers, de CAA-ondernemers, de horecaondernemers, de vastgoedeigenaren, de andere ondernemers die er gevestigd zijn, maar vooral ook de inwoners die er wonen. Met zijn allen moeten wij realiseren wat wij willen bereiken in dat koersdocument. Het terugbrengen van de haven is een enorm mooie impuls om daar extra energie aan te geven.

We kijken natuurlijk naar het parkeren. Vandaag staat in de krant dat Amsterdam de kosten verhoogt van € 5 naar € 7,50 per uur en dat ze daar € 30 miljoen extra inkomsten mee hebben. Bij sommige gemeenten is het een enorme inkomstenbron. Het parkeren zal op zich de binnenstad niet aantrekkelijker maken, maar het zal wel helpen om de mensen de eerste aanzet te geven om vooral vanuit de buurgemeenten weer hierheen te komen. Het kan de drempel verlagen en die drempelverlaging zal helpen, samen met alle andere verbeteringen die we aan het realiseren zijn.

Daarnaast zullen we werken aan de Leegstandsverordening, aan een Gevelfonds om te zorgen dat, als winkels leeg komen te staan, we daar actie op kunnen nemen. Die leegstand moet zo snel mogelijk worden ingevuld met een winkel dan wel in de aanloopgebieden worden omgezet in een woning of een andere invulling op het gebied van werken.

Naast deze acties wordt er door de ondernemers in de nieuwe winkelstraat gewerkt aan het verbeteren van hun bedrijfsvoering. Zij zijn samen met MKB Nederland en de Kamer van Koophandel aan het kijken hoe zij hun ondernemingsplannen kunnen actualiseren en ervoor kunnen zorgen dat ze als ondernemers in de binnenstad inspelen op de nieuwe manieren van winkelen van de mensen. Dat alles moet ertoe leiden dat we straks een binnenstad hebben die aantrekkelijk, onderscheidend, mooi en uitnodigend is.

Een belangrijk onderdeel daarvan zijn de openbare toiletten. Die ontbreken op dit moment nog in Almelo. We onderzoeken op welke wijze wij in de binnenstad afdoende openbare toiletten kunnen realiseren.

Dit is allemaal hardware. Een deel van de hardware moet worden aangevuld met de software. Mensen komen naar de binnenstad omdat ze iets willen beleven. Almelo is een heel mooie stad en op het gebied van cultuur gebeurt er heel veel in Almelo.

De heer WIERTZ (D66): Ik kom nog even terug op de openbare toiletten. De raad heeft twee jaar geleden bij de begrotingsbehandeling een motie daarover aangenomen. Deze wethouder was er toen nog niet, dus ik kan hem niet verantwoordelijk houden. De wethouder zegt nu dat hij ernaar gaat kijken. Wanneer leidt dat kijken dan een keer tot actie? Zoals gezegd: de motie is van twee jaar geleden.

De heer VAN REES (wethouder): We gaan kijken of we in de panden die we nieuw gaan bouwen openbare toiletten kunnen realiseren. We onderzoeken ook of we losstaande cabines kunnen plaatsen. Ik verwacht dat we binnen nu en een jaar dit probleem daadwerkelijk hebben opgelost.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Ik wil ook even inspringen op de openbare toiletten. Toen wij in 2014 het binnenstadsplan hebben aangenomen, nog in het oude stadhuis, heeft het college gezegd dat die openbare toiletten zouden worden meegenomen in de nieuwe binnenstadsplannen. Ik weet niet of dat nu wel of niet is gebeurd. Misschien moet de wethouder dat even nazien.

De heer VAN REES (wethouder): Ze worden meegenomen. Ze zitten gewoon in de plannen. We kijken naar inpandige oplossingen in gebouwen die we nu nog gaan verbouwen of deels afbreken en we kijken naar oplossingen die los komen te staan in de binnenstad zelf.

Mevrouw BUIKEMA-ALBERS (ChristenUnie): Ik stel de wethouder voor om ook te kijken naar een openbaar invalidentoilet.

De heer VAN REES (wethouder): Een helder punt.

De heer DE OLDE (PVA): Er werd net gezegd twee jaar geleden, maar ik meen dat het drie jaar geleden was dat wij de motie hebben ingediend. Twee jaar geleden heeft de D66-fractie inderdaad aan de vorige wethouder gevraagd waar die openbare toiletten blijven. Wanneer gaat de wethouder ermee bezig?

De heer VAN REES (wethouder): Ik zei net al dat we er al mee bezig zijn.

De heer DE OLDE (PVA): Dus het kan nog een jaar duren.

De heer VAN REES (wethouder): Dan staan ze er. Ik heb gezegd dat ik korter zou kunnen zijn, maar dat was misschien te voorbarig.

Een belangrijk onderdeel van de binnenstad zal zijn de beleving. Afgelopen jaar is er veel energie gestoken in een zaterdag met muziek en een zaterdag met theater. Er is gevraagd of Hof 88 naar de Trommel kan. De Trommel is een mooi pand. De benedenverdieping is van een andere eigenaar en ik geloof dat wij de bovenverdiepingen hebben. Ik denk niet dat wij Hof 88 gaan verplaatsen. Hof 88 zit op dit moment op een heel goede plek. De budgetten die wij hebben voor cultuur zijn de maximale budgetten en ik zie op dit moment geen mogelijkheden voor uitbreiding daarin. Hof 88 doet het heel goed, was dit jaar genomineerd voor het meest gastvrije theater van Nederland en is bij de eerste vijf geëindigd. Dat is een enorme opsteker voor Hof 88.

We werken met de buurgemeenten in Twente aan het cultuurprofiel voor Twente. Dat hebben de gezamenlijke gemeenten opgesteld en het college heeft dat gisteren vastgesteld. Het is de bedoeling dat we dit gezamenlijk indienen bij de minister. Hopelijk kan dat leiden tot extra geld. Het is gericht op het bevorderen van de samenwerking tussen de culturele instellingen, met name de hoogwaardige culturele instellingen, en de meer amateurgerichte culturele instellingen.

Verder ben ik op zoek naar mogelijkheden om de cultuur die in de stad al aanwezig is meer zichtbaar te maken in de binnenstad, analoog aan het systeem dat men in Enschede heeft met de culturele zondagen. Ik onderzoek samen met CAA en Almelo Promotie of wij dat kunnen realiseren.

Wat we in ieder geval voor het komend jaar hebben binnengehaald, is dat de Cultuurprijs voor Overijssel 2019 in Almelo zal worden uitgereikt. Op dit moment wordt hard gewerkt met alle betrokkenen, onder andere met het Theaterhotel, om daar een heel mooie avond van te maken. Tot zo ver over cultuur.

Dan heel kort over de speeltuin in het Nieuwland. Wij zijn op dit moment samen met de wijkcoördinator met de speeltuin in gesprek om te kijken wat we kunnen doen. Daarbij zullen we meenemen de wijze waarop wij de subsidieverstrekking aan die instelling verrichten en de onderwerpen waaraan zij de middelen mogen besteden.

Dan kom ik bij het beheer, de beeldkwaliteit. Er is geconstateerd dat het beheer bij tijd en wijle achterblijft. Ik denk dat dat inderdaad zo is. We hebben op basis van het IBOR een beeldkwaliteitsplan gemaakt. We hebben gedefinieerd dat we zuinig omgaan met ons onderhoud en dat geeft onduidelijkheden. Ons onderhoud is gebaseerd op een aantal foto's en die foto's geven een bepaalde beeldkwaliteit. Ik denk dat we daar uiteindelijk niet erg gelukkig van worden, want die beeldkwaliteit verschilt nog wel eens van de foto's die we hebben vastgesteld als uitgangspunt. Daarbij speelt ook de beleving van de burger een heel belangrijke rol. Hoe ervaart

de burger het en hoe kunnen we dat verbeteren? Qua techniek is het meestal redelijk goed voor elkaar.

Hoe is dat nu gekomen? De afgelopen jaren is deze afdeling met enorm veel bezuinigingen geconfronteerd. De afdeling heeft veel taakstellingen gehad. Men mag niet meer werken met chemische middelen. We hebben het laatste jaar te maken gehad met storm, met boomziektes, met een rupsenplaag en met droogte, allemaal dingen die tot extra kosten leiden. Daardoor krijg je een enorme fixatie op budgetten. Dan wil je nog wel eens door die beeldkwaliteit heen schieten als er een groeispurt is in de planten. Dat leidt er wel eens toe dat je lager scoort dan je wilt, maar we scoren in een aantal wijken gelukkig ook nog hoger dan we willen.

We willen dit verbeteren. We gaan kijken naar nieuwe technieken voor onkruidbestrijding en naar mogelijkheden om biodiversiteit toe te passen in ons beheer van de openbare ruimte. We willen onderzoeken of we samen met burgers kunnen komen tot vormen van gedeeld onderhoud. Daarbij is Bornerbroek een heel mooi voorbeeld van hoe dat gezamenlijk is uitgewerkt. We werken met wijksturing, wijkgerichte aanpak, samen met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties aan een gezamenlijk beeld en gaan kijken of we dat gezamenlijk kunnen realiseren. Dat moet leiden tot een beheer waarover de meerderheid tevreden is.

De heer PAUWELS (VVD): Kan de wethouder iets meer duiding geven hoe we de komende jaren omgaan met het groenbeheer? Ik begrijp wat hij zegt, maar vandaag zijn bijvoorbeeld verontrustende berichten binnengekomen vanuit de wijk de Kogel tegen de Van Rechteren Limpurgsingel, maar ook vanuit de Schelfhorst of de Bornerbroeksestraat. Inwoners van Almelo zeggen dat het een totale kaalslag is. Dat was volgens mij niet wat de raad heeft bedoeld toen wij het besluit namen om op niveau C te gaan zitten. Dat was niet: trek al het groen er maar uit, want dan hebben we er ook geen last meer van. Almelo groene stad, waterstad: dat is wat we willen uitstralen. Hoe kunnen we daar het beste mee omgaan?

De heer VAN REES (wethouder): Om even op dit voorbeeld in te gaan: dit is goed gecommuniceerd met de inwoners. De inwoners hebben een brief gekregen. Ik heb de brief hier op mijn scherm. Er is een voorlichtingsavond geweest. Ik weet niet hoe breed die uitnodiging was. We hadden nu de mogelijkheid om daar onderhoud te plegen, omdat het onderhoud van bovenaf moet gebeuren, vanaf de Van Rechteren Limpurgsingel. Door het gebrek aan onderhoud in de afgelopen jaren zijn de bomen daar heel hoog geworden. Die bomen moeten gesnoeid worden om de veiligheid te kunnen garanderen. Ook de struiken moeten kunnen groeien. Dan ontstaat er een incident en daar wordt een beeld aan gehangen alsof dat niet de bedoeling zou zijn geweest. Wat daar gebeurt, gebeurt heel gericht. De komende jaren moeten we in nauw overleg met de dienst gaan spreken over het beeld dat we willen realiseren en hoe we dat in de praktijk daadwerkelijk gaan realiseren. Daar loopt het immers nog wel eens mank.

De heer PAUWELS (VVD): Ik snap wat de wethouder zegt, maar ik denk wel dat er een verschil is tussen snoeiwerkzaamheden en een totale kap. De indruk die ik vandaag heb gekregen op basis van de foto's en berichten die zijn gedeeld vanuit de buurt is dat er echt sprake is van kap. Dat is een wat andere term dan snoeiwerkzaamheden. Wellicht zit daar een communicatiepunt en kunnen we daar nog iets aan doen. Laten we ervoor waken dat we rigoreus gaan kappen in plaats van snoeien, zoals we dat hebben bedoeld met niveau C. Almelo wil wel een groene stad zijn met water in het centrum.

De heer VAN REES (wethouder): Ik constateer dat de dienst dit op een zorgvuldige manier heeft aangevlogen door eerst een brief te sturen en ook een avond te organiseren. Ik constateer ook dat er onduidelijkheid ontstaat over wat er wel of niet gaat gebeuren, over wat er noodzakelijk is en wat er niet noodzakelijk is. Daar ligt wel een punt waaraan we aandacht moeten besteden om dat te verbeteren.

De heer STÖTELER (PVV): Ik kom nog even terug op het hardwaregedeelte en de toiletten in de binnenstad. Ik verzoek de wethouder om extra aandacht te besteden aan de ouderen en aan de toegankelijkheid van alle plannen in de binnenstad voor rolstoel en de rollator, inclusief de toiletten.

De heer VAN REES (wethouder): Dat zeg ik bij deze toe.

Tot slot kom ik bij de bestrijding van de eikenprocessierups. We werken op dit moment samen met de buurgemeenten een plan uit om dat te gaan aanpakken. Biodiversiteit speelt daar ook een belangrijke rol in, maar niet in die mate dat we het alleen maar gaan aanpakken aan de hand van biodiversiteit, de strekking van motie 27. We zullen kijken of we een koppeling kunnen maken van biodiversiteit en andere maatregelen. Uiteindelijk verwachten we dat het probleem nog vele malen groter zal worden dan het afgelopen jaar. De effectiviteit van de aanpak is belangrijker dan alleen maar inzetten op biodiversiteit.

In motie 7 wordt gevraagd om aan de leegstaande winkels invulling te geven met behulp van kunstenaars en cultuur. We nemen dat mee in de gesprekken. Feitelijk willen we dat winkels buiten het kernwinkelgebied een andere invulling krijgen door wonen of werken of iets anders. Daar kan het dus al. In de gesprekken met de vastgoedeigenaren zullen wij vragen of zij bereid zijn dit soort tijdelijke invullingen in het kernwinkelgebied ook te overwegen. Daarmee lijkt de motie wat mij betreft niet nodig.

Motie 5 is ook sympathiek, maar wij gaan het wijkgericht werken invoeren. In het wijkgericht werken zullen we per wijk kijken welke mogelijkheden er zijn om het samen met de burgers vorm te geven. Dat gaan we dus feitelijk ook uitvoeren.

Motie 27 heb ik zojuist behandeld. Biodiversiteit nemen we mee maar niet als enige optie om de eikenprocessierups te bestrijden. Tot zover mijn beantwoording.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Ik heb even een klein stukje kennis voor de wethouder. Ik woon in de Kogel. Ik heb net even via de buurtapp gevraagd wie er een brief heeft ontvangen. Het regent berichtjes: geen brief, geen brief, geen brief. Misschien kan hij daar iets mee doen?

De heer VAN REES (wethouder): Ik heb hier een brief waarvan wordt gezegd dat die gestuurd is in week 38.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Ik spreek nu namens de buurt. Er is geen brief ontvangen en van een avond weet men niets. We zijn ineens een heleboel bomen kwijt.

De heer VAN REES (wethouder): Dan is er reden om daar even goed met elkaar naar te kijken, want dan is er iets verschrikkelijk mis gegaan.

De VOORZITTER: Dames en heren! Wij hebben de eerste termijn van het college afgerond. Ik stel voor dat wij de vergadering schorsen. Volgens het draaiboek zou er op dit moment een kwartier schorsing zijn, dus ik stel voor om dat aan te houden. In die periode kunt u niet alleen de benen strekken, maar zich ook beraden op de tweede termijn, die wij na de schorsing starten.

De VOORZITTER schorst daarop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering stelt de VOORZITTER aan de orde:

4. Raadsdebat

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik ga de lijst van sprekers af om te zien of er behoefte is aan een tweede termijn.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! De heer Çete kijkt mij al aan zo van: doe maar een lekker lang betoog, dan kan ik daar nog even van genieten. Helaas, ik denk dat het wat korter wordt.

Ik heb nog drie kleine, maar niet onbelangrijke punten.

Ik dank wethouder Maathuis voor zijn toezegging met betrekking tot de vraag hoe wij mensen die kunnen en willen werken aan het werk krijgen. Ik zal nauwlettend volgen of hij het anders gaat doen. Mijn verwachtingen zijn nu anders dan vanochtend. Hij zei dat we 2.850 mensen hadden en dat er in relatief korte tijd 75 naar werk zijn geleid. Ik hoop dat dat duurzaam werk is. Dan komen we uit op 2.775 mensen. Toen ik als raadslid begon, reeds in de vorige eeuw, hadden we ook een getal dat om en nabij de 2.500 zat. Ik heb het nooit onder de 2.000 gezien maar ook nooit heel ruim boven de 3.000. We hebben heel veel goede plannen en investeren er heel veel geld in, maar het gaat niet om het geld, het gaat om de mensen en het

plezier dat je kunt hebben aan werk en de contacten die je kunt hebben. Ik zou dus zeggen: dit college gaat het weer anders doen, ik hoop dat het succesvol is. Ik hoop dat ik nog meemaak dat we op zo'n 1.250 mensen uit komen. Dat lijkt me een mooie uitdaging.

Over het zwembad is uitvoerig gesproken. Ik begrijp dat er een plan van aanpak komt waarbij zowel naar renovatie wordt gekeken als naar een andere plaats en waarbij wellicht de woninglocatie mogelijk is. Binnen een halfjaar kunnen wij in de raad daarvoor een mooi uitgewerkt plan bespreken. Dank voor deze mooie toezegging.

We hebben een heel proces rondom de algemene beschouwingen. Dat wordt prima voorbereid door de griffie, waarvoor onze dank. Ambtelijk wordt het prima voorbereid, waarvoor uiteraard ook onze dank. De CDA-fractie vindt dat de raad af en toe ook naar zijn eigen functioneren moet kijken. Niet omdat we ontevreden zijn, maar omdat het misschien anders of efficiënter kan. Ik verzoek het presidium om het hele proces vanuit raadspectief gezien te evalueren. Nogmaals, niet omdat we ontevreden zijn, maar zelfreflectie kan nooit kwaad. Tot zo ver mijn tweede termijn.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Voorzitter! De beantwoording is juist geweest. Een van de belangrijkste punten heeft mevrouw Ten Seldam al genoemd. Wij volgen de resultaten van het college de komende tijd.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Ik dank wethouder Van Mierlo voor zijn toezegging over het kinderpardon. Ik denk dat de motie niet in stemming hoeft te worden gebracht. De heer Van Mierlo zat al weer op zijn plek toen ik ineens bedacht dat we vragen hadden gesteld over de inclusieagenda. Volgens mij zijn die niet beantwoord. Wellicht kan hij daar nog iets over zeggen.

De redenering van wethouder Maathuis rond de rente van de Stadsbank snappen we. We zullen de motie niet steunen, maar we hebben wel wat vragen. Hij spreekt over kostendekkendheid van leningen. Kostendekkendheid in een sector waarin meer geld omgaat in de hele business rondom schulden dan in de schulden zelf. We weten dat sociale leningen heel duur zijn en alles wat daar achter zit. Ik wil de wethouder vragen om in de hele aanpak van schulden rondom schuldhelpmaatje en kwijtschelding van schulden hier goed aandacht aan te besteden. Wij zijn wel eens bij Almelo Sociaal geweest, een onafhankelijk cliëntenadvies, en daar ving ik signalen op dat men daar al niet doorverwijst naar de Stadsbank vanuit de gedachte dat je bij de Stadsbank sneller in de penarie raakt dan je eruit komt. Dat mag natuurlijk niet zo zijn. Graag aandacht daarvoor.

De heer PAUWELS (VVD): Voorzitter! Ik heb geen inhoudelijke punten. Ik dank het college voor de beantwoording en wens het veel succes bij de verdere uitwerking van de programma's. We hebben vandaag veel gehoord: mensen naar werk geleiden, duurzaamheid, zo veel mogelijk inzetten op bewezen technologie. In de binnenstad ligt er volop focus op parkeren, gevels en het groen. Bij de zorg is het preventie, preventie, preventie. We kijken uit naar de verdere uitwerking en danken het college voor de zorgvuldige beantwoording.

De heer DE OLDE (PVA): Voorzitter! Motie 6 trekken wij in. De wethouder heeft gezegd dat het in de algemene middelen terechtkomt. De andere motie handhaven we.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Voorzitter! Ik heb een amendement SMART ingediend. Ik begrijp niet waarom dat ontraden wordt. Ik vraag om een heel duidelijke doelstelling voor de programma's, zodat die voor de raad meetbaar worden. Zo kan de raad zijn controlerende taak uitvoeren. Meer vraag ik niet.

Het andere amendement dat wij hebben ingediend, is getiteld "Wens of realiteit". Als de programma's ingevuld worden, zullen wij moeten zien of die taakstellingen echt gehaald worden of niet of dat er misschien nog wel een hogere taakstelling uit kan voortvloeien. Dat weet ik niet.

Er is nog een aantal vragen niet beantwoord. Het college spreekt uit dat de raad moet veranderen parallel aan de organisatieontwikkeling. Ik wil graag weten wat we dan moeten veranderen, want anders kunnen we daar niet aan voldoen.

Ik ben blij om te horen dat de bijstandsgerechtigden een coach krijgen en dat alle instrumenten van de Participatiewet worden gebruikt. Ik ben wel benieuwd op welke manier. Is dat de positieve manier van het opleiden en stimuleren naar werk en niet alleen maar straffen?

Voor mensen met een uitkering is het belangrijkste dat zij perspectief hebben in de toekomst, dat zij weer op eigen benen kunnen staan en dat soort dingen. Dat was het volgens mij.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ik heb een vraag over het amendement SMART. Stelt de PvdA-fractie dan wel de begroting vast? Wil zij alleen het ene dictumpunt wijzigen? Of wil zij door de voorgestelde wijziging kennis nemen van de begroting en die niet vaststellen? Technisch moeten wij de begroting vaststellen.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Je zou de begroting wel vast kunnen stellen, maar je neemt kennis van de programma's. De nadere invulling en de formulering daarvan moeten dan in samenspraak met de raad plaatsvinden. Het komt op mij over dat, als je er wel mee instemt, de raad zegt: oké, ga je gang maar en we zien wel wat ervan terechtkomt.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Volgens mij geeft zij dan helemaal een blanco cheque af, terwijl er nu nog enige verdeling in zit. Maar goed, wij zullen de afweging maken. Dank voor de toelichting.

De VOORZITTER: De heer Kampman heeft geen behoefte aan een tweede termijn.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! Omdat wij nogal veel moties hebben, loop ik ze even langs, parallel aan de beantwoording van het college.

Wethouder Langius ging in op het Naturhus en het onderzoek naar de lening. Hij zei dat we wel willen adviseren maar niet investeren in stenen, in vastgoed. Ik wil de motie niet in stemming brengen, maar houd die wel aan. Het kan zijn dat de motie bij een volgend debat of raadsonderwerp relevant wordt.

Ik heb een vraag over de blijde boodschap die wethouder Langius bracht over het bedrag van € 5,6 miljoen. Was dat al ingeboekt en begroot of is dat als extra aan te merken?

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): De heer Buitenweg vraagt het zo specifiek en ik kreeg even de gedachte dat hij misschien dacht dat er een mooi bedrag ter beschikking zou zijn als het nog niet was ingeboekt. Als ik goed geïnformeerd ben – misschien kan de wethouder daarover informatie verstrekken – is er voor € 8 miljoen aangevraagd en hebben we € 5,6 miljoen gekregen. Gelet op de berap en de uitkomsten van de meicirculaire gaat daar al weer € 2,5 miljoen vanaf. Per saldo hebben we dan € 3 miljoen over, maar die moeten volgens de regels van dit huis naar de algemene reserve. Is de heer Buitenweg dat met mij eens?

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ik ben het ermee eens dat die regels zijn vastgesteld, maar het is iets anders of ik het met die regels eens ben. Dat was ik volgens mij in het verleden niet.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Ik ken de heer Buitenweg als iemand van afspraak is afspraak.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Afspraak is inderdaad afspraak. Als de raad het heeft vastgesteld, heb ik me daarbij neer te leggen. Het is wel mooi dat mevrouw Ten Seldam de vragen voor de wethouder beantwoordt.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Nee, ik schoot uit mijn stoel omdat de heer Buitenweg bij mij de indruk wekte dat, als het niet was ingeboekt, er geld te verdelen is. Daarom herinner ik hem aan de afspraak dat meevallers in de algemene reserve gaan, juist om zo snel mogelijk financieel weer gezond te worden. Die vraag is aan hem. Als mijn getallen niet kloppen, kunnen die wellicht door de wethouder gecorrigeerd worden.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Dan horen wij het straks van de wethouder.

Bij de beantwoording van wethouder Maathuis werd gesteld dat wordt gekeken of mensen fysiek en mentaal kunnen werken. Daarnaast zal er een groep overblijven waarvan duidelijk is dat zij dat niet kunnen. Mijn vraag aan de wethouder is welk regime we dan op de mensen zetten

van wie wij vaststellen dat zij niet kunnen werken. Is dan de sollicitatieplicht weg en is dan al die controle weg? Laten we dat dan los? Daar wil ik graag antwoord op.

De wethouder heeft iets gezegd over de verbreding en uitdieping van het Twentekanaal. We hebben er ooit vragen over gesteld in het kader van de roeivereniging die misschien problemen zou krijgen met de beschoeiing in het Twentekanaal. De wethouder is nu in gesprek met Rijkswaterstaat en ik ben benieuwd of er rekening mee wordt gehouden dat die roeivereniging niet terechtkomt in een klotsbak, zoals zij dat noemt, waarin al die golven zich steeds versterken en waarin een skiff omkiept.

Over motie 14 inzake de beweegmakelaar heeft de wethouder iets toegezegd in het kader van de combimedewerkers. Wij houden die motie voorlopig aan.

De motie inzake de F35 heeft de wethouder omarmd, dus die trekken wij terug.

De VOORZITTER: Dat waardeer ik, maar ik hecht er ook aan dat de raad ondanks uitspraken van het college een uitspraak doet. Dat vind ik passen in de duale verhoudingen.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Dan neem ik aan dat de coalitie ermee instemt.

De motie inzake de Stadsbank brengen we wel in stemming.

Wethouder Van Mierlo sprak over de wijkcoaches en de evaluatie daarvan. De raad wil controle op de samenwerking tussen de wijkcoach en het onderbrengen van de gemeente. Wij willen dat graag objectief geëvalueerd zien. Die motie brengen we dus ook in stemming.

Voorts is er gesproken over het kinderpardon. Daarbij zijn de brief en de beantwoording van de vragen van de ChristenUnie-fractie aan de orde geweest. De wethouder zegt dat de genoemde 400 kinderen ook in de brief worden meegenomen. In overleg met de andere indieners houden we die motie aan, in afwachting van de brief. Dat was het, tot zo ver.

De heer AKSE (SP): Voorzitter! Wij hebben vanmiddag gehoord dat het Fonds tekort-gemeenten € 5,6 miljoen aan Almelo geeft voor de tekorten op het terrein van Jeugdhulp en Wmo. Onze vraag is wat dit voor de begroting betekent. Mevrouw Ten Seldam ging daar al even op in en geeft haar visie, namelijk dat het in de algemene reserve terechtkomt. Mijn vraag is of dat wel het doel van deze uitkering is en of het volgens de regels van het fonds mag. Waarom draaien we de bezuinigingen voor 2019 en 2020 niet terug op deze twee onderdelen en proberen we door innovatie in latere jaren met minder uit te komen? Ik hoor dat graag van de wethouder.

De heer TRIENEN (CDA): Mijnheer Akse, het volgende. We hebben jarenlang tekorten gehad. Die tekorten zijn toen uit de algemene middelen gefinancierd vanuit de algemene reserve. Als we een meevaller hebben, gaat die dus ook weer terug naar de algemene reserve.

De heer AKSE (SP): Dat kan.

De heer TRIENEN (CDA): Dat is normaal de bedoeling.

De heer AKSE (SP): We kunnen ook anders besluiten. Dat is aan de raad. De gemeente Enschede krijgt € 13,3 miljoen en meldt dit in een brief aan de raad, waar onder andere het volgende in staat: "Naast het feit dat dit een financieel zeer welkome maar ook noodzakelijke uitkomst is, zijn we vooral tevreden met deze uitkomsten omdat onze voortdurende lobbyinspanningen rondom de totstandkoming en randvoorwaarden voor dit fonds succesvol zijn gebleken". Dus: lobbyen heeft zin, in actie komen heeft zin. Dat spreekt ons natuurlijk erg aan als actiep partij. Als dan de lobby die wij in onze motie hebben voorgesteld ook hout gaat snijden, zien wij voor onze Almelo'se inwoners, die afhankelijk zijn van goede zorg in het kader van Wmo en Jeugdhulp, wat licht aan de horizon. Daarom schrappen wij de volgende zin uit motie 17, Lobby sociaal domein: "Alle Twentse gemeenten en fracties op te roepen zich hierbij aan te sluiten". Daarmee kan het college de toezegging om deze motie over te nemen gestand doen. Wij zullen het op ons nemen om de fracties in Twente op te roepen zich hierbij aan te sluiten. Dat hebben we al eerder gedaan, daar hebben we ervaring in. Wij zien uit naar de uitwerking van het college hiervan.

Tot slot. Elke raadsperiode, elke begrotingsbehandeling leer ik weer en hoor ik nieuwe dingen. Zo hoorde ik vanmiddag de VVD-fractie de term "ondergrondse windmolens" gebruiken. Daar heb ik wel belangstelling voor. Dan kom ik meteen van die molen in mijn tuin af.

"Gewijzigde motie 17 Lobby Sociaal Domein.

De raad van de gemeente Almelo bijeen op 1 november 2018,
gehoord de beraadslaging,
constateert dat:

- gemeenten voor de nieuwe taken als gevolg van de decentralisatie 2015 en daarna, ongeveer 20% minder geld hebben gekregen dan de nationale overheid zelf voor deze taken had;
- gemeenten in Twente samen miljoenen euro's structureel tekort komen voor deze taken, vooral voor de jeugdzorg;
- de Jeugdzorg in Twente in juni van dit jaar heeft aangegeven dat zij structureel 20% tekort komt op het beschikbare budget;
- gemeenten via de VNG al geruime tijd druk uitoefenen, maar dit nog niet tot concrete toezeggingen heeft geleid;
- dat vooral door het persoonlijke verhaal van Noortje van Lith, druk vanuit de publieke opinie en politieke partijen de maatregel rond de loonkostensubsidie voor mensen met een arbeidsbeperking werd ingetrokken;
- Nederland al weer enkele jaren een economische groei kent, terwijl de bezuinigingen op het sociale domein verder worden doorgezet;
- acties in het verleden voor het behoud van de Karelskamp en de Rechtbank, mede door de zeer brede en actieve lobby van alle Twentse gemeenten en unaniem gesteund door alle Twentse fracties, hebben geresulteerd in een behoud van deze belangrijke voorzieningen voor Twente;

overweegt dat:

- het niet te rechtvaardigen is dat voor mensen die vanwege ouderdom, sociale problematiek, ziekte, of een handicap op zorghulp van de overheid zijn aangewezen, deze mogelijk niet krijgen of te lang zonder noodzakelijke zorg blijven door de lange wachttijden;
- de structurele tekorten in de jeugdzorg Twente er uiteindelijk toe kunnen leiden dat de samenleving wordt geconfronteerd met grotere problematiek die tot extra kosten kan leiden voor gemeenten en meer schade voor betrokken burgers;
- nieuw beleid van de rijksoverheid, zoals het vaste tarief van de energiebelasting, de vaste bijdrage voor gebruik van WMO voorzieningen, de wijzigingen in de belastingsschijven inkomstenbelasting leiden tot hogere lasten voor lagere inkomensgroepen en een verdere tweedeling in de samenleving;

roept het college op:

- samen met andere colleges en gemeenteraden in Twente krachtig stelling te nemen tegen de te krappe budgetten voor het sociaal domein, vooral de jeugdzorg;
- dit te doen door een actieve zo veel mogelijk door alle partijen gesteunde gezamenlijke lobby te voeren naar de landelijke politiek,

en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie wordt ingediend door de fracties van SP, D66, PvdA, PVV, GroenLinks, Leefbaar Almelo en Fractie Weinreder.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Ik zal het niet te gek maken. Ik doe geen shirt uit of aan of wat dan ook. Dit was de bedoeling. Ik zal het u laten zien.

(De heer Hümmels toont een shirt met daarop de tekst "spread kindness".)

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik ben blij met wat hier allemaal gebeurt. Er wordt in ieder geval goed gesproken over zaken waarover wij moeten spreken. Wel vind ik het jammer dat het college over zaken waar het op zich positief over is, toch moties of amendementen afraadt omdat men het gevraagde al doet. Ik zou het zeer op prijs stellen als er begrepen werd dat, als zoiets gedaan wordt, je dat ook als steun van je werk zou kunnen zien en daar wat vriendelijker op kunt reageren. Vandaar "spread kindness". Dat zou volgens mij in de hand kunnen werken dat je nog prettiger met elkaar samenwerkt. In plaats van het ontraden van een motie of amendement omdat je dat al doet, zou je kunnen zeggen wat ik net al zei.

De VOORZITTER: Ik onderbreek u even voor de heer Heutink.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Hij wordt tot de orde geroepen, zie ik al. Als je door haar wordt lastiggevalen, heb je het moeilijk hoor.

De VOORZITTER: Dit geeft een bijzonder inkijkje in de huishouding van de PVV-fractie.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mijnheer Heutink, u had het niet moeten melden dat u wilt stoppen, want dan wordt u meteen op het matje geroepen.

De VOORZITTER: Mijnheer Heutink, dat dit in uw nadagen als lid van de raad nog moet gebeuren!

De heer HEUTINK (PVV): Ik was zo benieuwd naar dat T-shirt dat ik enthousiast daarheen liep.

De VOORZITTER: Het woord is opnieuw aan de heer Hümmels.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik wil best een T-shirt weggeven, maar niet aan iedereen.

Verder vind ik de betrokkenheid van de raad bij het vervolg heel belangrijk. De PvdA-fractie sprak daar ook al over. Ik vrees, maar zal ook hier proberen wat vriendelijker te zijn, ik hoop en verwacht dat het college en de ambtenaren ons betrekken bij het invullen van die programma's. Ik heb er niet zo heel veel zin in om bij de perspectiefnota geconfronteerd te worden met dat wat er aan programma's ligt. Volgens mij is dat de verantwoordelijkheid van de raad en ik hoop dat dat gezien wordt door college en ambtenaren, zodat we nu al een traject in kunnen gaan met die programma's om te komen tot een goede perspectiefnota. Dan heb je een dubbelslag met een totale betrokkenheid van de raad en van de hele organisatie. Je kunt de inwoners er ook nog bij betrekken. Dat lijkt me helemaal mooi, alleen moet je dan niet je oren laten hangen naar, alleen goed luisteren.

Naar aanleiding van de opmerking van de burgemeester trek ik geen enkele motie of amendement in, want dan kunnen we zien hoe we erover denken.

De VOORZITTER: Dan geef ik het woord aan de heer Stöteler van de PVV, met goedvinden van mevrouw Pol.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Ja, zo werkt het met een hiërarchie.

Ik heb nog één motie. Ik was in eerste termijn één wethouder vergeten, wethouder van Rees. Excuses daarvoor. Ik heb een motie voor hem. Die roept op om in ieder geval voorlopig, totdat wij de warmtevisie hebben vastgesteld in 2021, de gasinfrastructuur voor Almelo levend te houden en om dat te blijven aanleggen, ook bij nieuwe panden, zodat we dat niet naderhand nog door muren et cetera moeten trekken. Ik snap dat met de lobby van GroenLinks 2.0 het gasloos bouwen nu in de wet is vastgelegd. We hoeven die leidingen niet aan te sluiten, maar het gaat erom dat de leidingen er liggen. Er zijn nog discussies in Den Haag gaande. Gisteren nog was er een rondetafelgesprek waarin onder andere waterstof werd besproken. Dat kan via die leidingen met enkele goedkope aanpassingen.

Ook heb ik drie amendementen.

"Amendement 29.

Afschaffen hondenbelasting.

De gemeenteraad van Almelo in vergadering bijeen op 1 november 2018,

besluit:

in het voorgesteld raadsbesluit punt 6a te vervangen door:

6. Hondenbelasting:

a. De hondenbelasting af te schaffen.

Toelichting: We willen de plannen uit het coalitieakkoord m.b.t. de hondenbelasting het komend jaar al gerealiseerd zien. Dit kan ook door principiële keuzes anders te maken. We verzoeken het college dan ook om hiervoor dekking te zoeken binnen de begroting."

Dit amendement wordt ingediend door de PVV-fractie.

"Amendement 30.

Dekkend houden leges paspoort-rijbewijs.

De gemeenteraad van Almelo in vergadering bijeen op 1 november 2018,

besluit:

in het voorgesteld raadsbesluit punt 7a te vervangen door:

7. Leges:

a. Paspoort en rijbewijs: voor paspoorten en rijbewijzen een kostendekkend tarief in rekening te brengen die zo nodig kan oplopen tot het maximum toegestane tarief.

Toelichting: Tevens willen we zorgen dat de aanvragen voor paspoorten / rijbewijzen kostendekkend in rekening worden gebracht: het is niet nodig om inwoners hiervoor extra te laten betalen. Mochten de lasten nu niet volledig dekkend te kunnen zijn, dan kan het bedrag maximaal oplopen tot het maximum toegestane tarief. We verzoeken het college dan ook om hiervoor dekking te zoeken binnen de begroting."

Dit amendement wordt ingediend door de PVV-fractie.

"Amendement 31.

Bevriezen rioolheffing.

De gemeenteraad van Almelo in vergadering bijeen op 1 november 2018,

besluit:

in het voorgesteld raadsbesluit punt 10a te vervangen door:

10. Rioolheffing:

a) Het tarief voor zowel eigenaar als gebruiker te bevroren op € 240.

Toelichting: Onder de inwoners is geen draagvlak voor extra lastenverzwaringen. De lasten voor het gebruik van het riool moeten niet worden verhoogd; we willen deze lasten in 2019 bevroren. We verzoeken het college dan ook om hiervoor dekking te zoeken binnen de begroting."

Dit amendement wordt ingediend door de PVV-fractie.

"Motie 32.

Almelo bouwt met infrastructuur voor gas.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen d.d. 1 november 2018, gehoord de beraadslaging, constateert:

- dat de gaswinning in de provincie Groningen wordt teruggeschroefd en uiteindelijk in zijn geheel zal stoppen, hetgeen een goede zaak is;
- dat met de klimaatwet is vastgelegd dat gasloos moet worden gebouwd;
- dat het gasnetwerk een belangrijke infrastructuur is in onze welvaart;
- dat Nederland met haar anti-gas beleid wereldwijd en in Europa uit de pas loopt, omdat overal ter wereld juist wordt geïnvesteerd in gasinstallaties en gasnetwerken;

overweegt:

- dat door het gas af te gaan zowel consument als bedrijf duurder uit is, zowel in euro's als in CO₂;
- dat achteraf aanleggen van een ondergronds netwerk bij bestaande bouwen onder bestaande wegen duurder is dan aanpassing van liggende netwerken;
- dat een gasnetwerk desnoods ook aangelegd kan worden zonder dat het ook daadwerkelijk direct in gebruik wordt genomen;

verzoekt het college:

bij nieuwbouw, herbouw of verbouw van woningen en bedrijfspanden in de gemeente Almelo te zorgen dat ook de infrastructuur voor gas wordt aangelegd, onderhouden of vernieuwd,

en gaat over tot de orde van de dag."

Dit amendement wordt ingediend door de PVV-fractie.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Er wordt nu gesuggereerd dat wij al die leidingen uit de grond willen trekken, maar de heer Stöteler gaf zelf het antwoord. Er kan ook waterstof door. Ik weet dat er in de Nieuwstraat een heel dikke gasbuis in ligt en die is zo gemaakt dat er waterstof door kan. Je zult dus nooit iemand van GroenLinks horen zeggen dat we die buizen eruit trekken en waterstof dan maar met tankauto's moeten doen. We moeten ze gewoon laten liggen en later weer gebruiken.

De heer STÖTELER (PVV): Dan heeft GroenLinks 1.0 mij niet begrepen, want ik doelde op GroenLinks 2.0 aan mijn linkerkant. De Klimaatwet en de oproep tot het gasloos bouwen impliceert dat, als wij nu een flat gaan neerzetten, er geen gasleidingen doorheen lopen. De Klimaatwet zegt niet dat de gasleidingen die nu in de grond liggen eruit moeten, maar wel dat we gasloos moeten bouwen. Ik stel voor om die leidingen wel door te trekken naar die woningen, zodat er later waterstof doorheen kan als wij daartoe over zouden gaan in onze warmtevisie in 2021. Daar heb ik de motie over ingediend. Er staat niet in dat het geldt tot de warmtevisie 2021, maar zo mag het college de motie van mij lezen. Wij moeten in ieder geval doorgaan met het aanleggen van die infrastructuur totdat wij weten hoe wij de stad gaan verwarmen. Daarna kunnen we er een goede discussie over voeren.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Wethouder Maathuis kent mijn vraag al. Die gaat hij zo beantwoorden. Ik heb nog een vraag over het Duurzaamheidsfonds. Ik zei in mijn eerste termijn dat ik niet begreep hoe men aan het bedrag kwam van € 200.000 en in drie jaar € 650.000. Ik zou het waarderen als daar een antwoord op kwam.

De VOORZITTER: Dat ging om de bijdrage in de financiering binnen het project Nieuwstraatkwartier van € 650.000.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! Ik wil nog terugkomen op de zorg. De wethouder heeft ons amendement ontraden en dat verbaast mij natuurlijk niet, want het past niet bij het collegeakkoord. De zorg van mijn fractie over die taakstelling blijft en wij zullen het amendement handhaven. In deze begroting is een aantal niet haalbare taakstellingen komen te vervallen. Dat lijkt mij terecht, maar de vraag is of deze taakstelling op termijn wel haalbaar blijkt. Dan zitten we misschien weer met een nieuwe niet haalbare taakstelling die dan over vier jaar weer moet worden gecorrigeerd. Ik hoop dat we het goed blijven monitoren. Ik heb al eerder gevraagd om

de raad regelmatig over het sociaal domein te rapporteren, zoals dat eerder gebeurde bij de kwartaalrapportage. Ik heb ook al gezegd dat het wat mij betreft niet per se zo'n kwartaalrapportage hoeft te zijn. Houd de raad goed op de hoogte en ook regelmatig.

Mevrouw Ten Seldam heeft een heel betoog gehouden over participatie en daar sluit ik mij graag bij aan. De ene keer zal het aantal mensen in de bijstand hoger zijn dan de andere keer, maar juist nu de economische wind mee zit, moet je er zo veel mogelijk aan doen om mensen aan het werk te krijgen.

Met betrekking tot de gelden van het Fonds tekortgemeenten 2018 kan ik me ook bij mevrouw Ten Seldam aansluiten. Ik ging ervan uit dat het geld naar de algemene reserve zou gaan, maar als het anders is, hoor ik dat graag van de wethouder.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ik meen dat de heer Wiertz in eerste termijn heeft gezegd dat er meer op de inhoud moet worden gefocust dan op de financiën. Bij de ambities in de zorg hoor ik hem echter alleen maar spreken in termen van taakstellingen. Ik zie het niet als taakstelling. We gaan het anders en beter doen.

De heer WIERTZ (D66): Dit college stelt die taakstelling voor en ik ga daarop in. Dat lijkt me vrij logisch. Natuurlijk wil ik ook best ingaan op de inhoud, met alle plezier, maar het gaat hier om de taakstelling. We spreken over de begroting met die taakstelling erin.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ik vind het ten principale niet juist. Een begroting vind ik iets anders dan een taakstelling. Bij een taakstelling gaat het om ingrepen, bezuinigen enzovoort. Dat is iets anders dan dat je in de toekomst een bepaalde lijn begroot. Een taakstelling is dat we tegen de Veiligheidsregio zeggen: er moet € 150.000 af, zoek het maar uit.

De heer WIERTZ (D66): Ik weet niet of ik dit begrijp. Ik zie het verschil niet zo tussen het zoeken naar innovatie in het publieke domein en deze taakstelling. Volgens mij is het wel een taakstelling. Ik zie werkelijk het verschil niet.

De VOORZITTER: Kunnen de leden van het college meteen antwoorden? Ik constateer dat zulks het geval is.

5. Reactie van het college

De heer GERRITSEN (burgemeester): Er is nog één punt aan mijn adres. Ik laat de voorzitterswissel dus even buiten beschouwing. Mevrouw Geerdink vroeg of en hoe de raad moet veranderen. Ik heb die vraag beantwoord in mijn eerste termijn. Wij gaan werken met een programma en met wijksturing. Dat betekent niet zozeer dat de raad moet veranderen, maar onze manier van benaderen in geprogrammeerd werken, in het meer communiceren met wijken, heeft een effect op het moment in het proces waarop de raad nog kaders kan stellen. Als de raad aan het begin zegt: dit is het programma, werk het uit, kom je in een situatie dat het college of de organisatie met dat deel van de stad aan de slag gaat. Dan moet de raad zich van tevoren realiseren dat hij achteraf een andere positie in het proces heeft doordat hij aan het begin al heeft gezegd wat de uitkomst zou moeten zijn. De raad wordt dus meer controlerend.

Het omgekeerde kan ook het geval zijn. De raad kan zeggen: wij hebben op voorhand geen opvatting, maar wees je ervan bewust, stad en bestuur, dat wij achteraf wel zeggen wat we ervan vinden. Je moet helder spreken over de rolopvatting in de wijze waarop je met de stad aan de slag wilt.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Het zou ook kunnen betekenen dat het gesprek van het college en het ambtelijk apparaat met de bewoners van deze stad samengaat met de raad. Dan loop je niet het risico dat de raad later geconfronteerd wordt met iets dat met de bevolking is besproken en waarover de raad heel andere geluiden heeft gehoord. Ik wil meegeven – en ik hoop dat dat in de plannen gerealiseerd wordt – dat de raad bij die contacten betrokken moet worden, op zijn minst uitgenodigd wordt en zelf kan bepalen of hij daar wel of niet bij wil zijn. Dan ga je als eenheid te werk.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Dat is precies het vervolg van mijn betoog. Daar bedien ik de raad ook in. Als je overgaat naar programmagestuurd en wijkgestuurd werken moeten raad en college dat gesprek van tevoren met elkaar voeren. Dan bepaal je welk traject je voor je ziet. Ga je er samen in, zegt de raad: komt u later maar eens terug, of zegt de raad: wij willen daarin vooroplopen? Het is niet zozeer dat men moet veranderen, maar wij moeten ons bewuster zijn van de rol die wij hebben in besluitvormings- en beleidsvormende trajecten. Daar gaat het om in die nieuwe organisatieontwikkeling.

Dat is het wat mijn portefeuille betreft.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik vraag me af of de burgemeester genegen is om te reageren op mijn opmerking over de betrokkenheid van de raad bij het verder invullen van de programma's. Of gaat iemand anders daarover?

De heer GERRITSEN (burgemeester): Excuus, ik meende dat antwoord al gegeven te hebben in de laatste slotzinnen van mijn antwoord aan mevrouw Geerdink. Wij hebben een deel van de organisatie vrijgemaakt om de programma's qua techniek en de uitwerking van indicatoren en dergelijke voor te bereiden. Dat gaat uiteraard op enig moment, ergens in de komende maanden, naar de gemeenteraad toe. Dan worden de programma's, zoals die op strategisch niveau al in de begroting benoemd worden, op hun invulling met de raad besproken en ter vaststelling voorgelegd.

De heer STÖTELER (PVV): Ik had enkele vragen gesteld over juridische bijstand, hoe dat werkt en uit welk budget dat betaald wordt.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Dat klopt, het staat inderdaad in mijn aantekeningen. Het voert te ver om dat nu te kunnen achterhalen. Ik zeg u toe dat we daar in een schriftelijke reactie op terugkomen.

Daarmee beëindig ik mijn beantwoording namens het college en kom ik terug in mijn rol als voorzitter. Ik geef het woord aan wethouder Langius.

De heer LANGIUS (wethouder): Voorzitter! Ik dank de fracties voor hun reacties in tweede termijn. Ik neem een aantal zaken door die zijn geadresseerd. Als ik een fractie oversla, betekent dat waarschijnlijk dat een van de collega's dat overneemt. Even afwachten dus.

De PvdA-fractie begrijpt niet waarom het college het amendement SMART afwijst. Dat zit in het punt dat ik al in eerste termijn heb genoemd. De PvdA-fractie stelt voor alleen kennis te nemen van de programma's. Daarmee devalueert de PvdA-fractie de programma's, die immers integraal onderdeel uitmaken van het totale pakket. In de besluitvormingspunten staan oproepen om betrokken te worden en men wil de indicatoren ingevuld hebben. De burgemeester heeft er al iets over gezegd. We zitten zo dicht bij elkaar. Er is niets op tegen om als onderdeel van de totale begroting de programma's nu vast te stellen als zijnde de contouren van waar we mee aan de slag gaan. Naast de stakeholders in de stad zullen we de raad betrekken bij de uiteindelijke verfijningsslag en de wijze van monitoring om de raad comfort te geven. Om die reden willen we niet in de besluitteksten gaan rommelen. Om die reden ontraden we de motie. We liggen heel dicht bij elkaar. Volgens mij kan de PvdA-fractie de eer aan zichzelf houden door de begroting te ondersteunen. Er is echt alle gelegenheid om volop mee te doen.

Een aantal fracties heeft gesproken over het bedrag van € 5,6 miljoen, dat ik in de nazit van mijn termijn als een leuk nieuwtje aan de raad heb gepresenteerd, de uitkering uit het Fonds tekortgemeenten. Het is een eenmalige baat voor het jaar 2018. Volgens de systematiek gaat die nu mee in het resultaat van 2018. Er zijn al bespiegelingen geweest over de tekorten in de berap. Daarover hebben we al besloten dat die ten laste gaan van de algemene reserve. In de systematiek loopt het bedrag gewoon mee in het jaarresultaat 2018. Je moet altijd oppassen met dat soort grote posten. Het geld ligt nu niet in ons midden om maar te gaan opstoken aan andere dingen. De SP-fractie heeft de suggestie gedaan om het geld te gebruiken om de begroting te amenderen en wat rustiger aan te doen met het uitkomen met de rijksmiddelen. Zo zit het niet in elkaar. Dat heeft alles te maken met de afspraken die we met ons zelf hebben gemaakt. Eenmalige baten gaan in beginsel via het resultaat naar de algemene reserve. Daarmee zit er geen licht tussen de opvatting van de CDA-fractie en mijn persoon als financieel boegbeeld van het college. We zijn het op dat punt volledig met elkaar eens.

De PVV heeft een drietal amendementen ingediend. Ik zal die meteen behandelen, zodat de raad zich daarover een oordeel kan vormen. Op de agenda komt een en ander onder punt g. aan de orde bij het vaststellen van de Belastingverordeningen. In algemene zin kan ik zeggen dat ik de amendementen ontraad. De Belastingverordeningen zijn een uitvloeisel van de begroting zoals die daarvoor door de raad wordt vastgesteld. Het is dan heel merkwaardig dat je vervolgens op onderdelen stenen uit de muur begint te trekken. Dat past niet in de systematiek.

Ook inhoudelijk kun je er opvattingen over hebben. Over de hondenbelasting hebben we een afspraak gemaakt. Die faseren we in twee jaar uit: 2019 voor de helft en vanaf 2020 is het nul. Met betrekking tot de kostendekkendheid van de tarieven stel ik vast dat wij jaarlijks de leges en tarieven vaststellen. Het is niet zo dat het college in de jaarschijf op enig moment kan besluiten om het tarief tussentijds te verhogen omdat we denken dat de maximumtarieven omhoog gaan. Zo werkt het niet. Je stelt het nu vast. Het tussenzinnetje dat de PVV-fractie erin probeert te bouwen, raakt dan ook geen doel. Je stelt het nu vast.

De heer STÖTELER (PVV): Ik reageer op de eerste opmerking dat het ongebruikelijk is of niet kan. Waarom moeten we er dan over stemmen? Integreer het dan in de begroting. Dan kunnen we het in één keer doen als het niet goed is om het te amenderen.

Nu staat in het besluit dat de in rekening gebrachte leges sowieso het wettelijk maximum zijn, terwijl het doel van de gemeente zou moeten zijn om het kostendekkend te maken. Als dat het doel is en het levert een maximumtarief op, dan zij dat zo, maar dat staat er nu niet. Er staat nu: wij brengen hoe dan ook het maximumtarief in rekening. Wij hebben alleen kostendekkendheid voor ogen en als dat het maximum is, is dat zo.

De heer LANGIUS (wethouder): Ik heb daaraan niets toe te voegen. Volgens mij voegt het amendement niets toe aan de systematiek die wij hanteren. We brengen inderdaad gewoon het maximumtarief in rekening. De PVV-fractie pleit voor een exercitie om onderzoek te doen naar de kostendekkendheid. Als het eronder zit, doen we het niet. Dat is niet de weg die het college op zou willen. Ik constateer dat door de harmonisatie die het Rijk heeft aangebracht de tarieven sowieso al neerwaarts zijn bijgesteld.

De heer STÖTELER (PVV): De wethouder gaat er een beetje makkelijk overheen dat we de maximale kosten in rekening brengen en dat we niet weten wat kostendekkend is. Ik mag toch aannemen dat een college of een gemeente die leges in rekening brengt ook weet welke kosten daartegenover staan en wanneer die tarieven kostendekkend zijn. Ik mag toch aannemen dat we daar niet nu nog een onderzoek voor moeten doen.

De heer LANGIUS (wethouder): Het derde amendement gaat over het bevriezen van de rioolheffing op maximaal € 240. Volgens mij hebben wij in 2016 het Rioolbeheerplan vastgesteld en daarin hebben we een vooruitblik gedaan op de tariefstelling voor de komende jaren. Dan zie je een trendmatige verhoging en die heeft te maken met de kosten van de vervangingsinvesteringen die op enig moment erin komen. Het college hecht eraan dat we die kostendekkendheid binnen het Rioolbeheerfonds op peil houden. Daarom ontraden wij dit amendement.

De heer Çete vraagt naar het Duurzaamheidsfonds en naar de bijdragen die het komend jaar geleverd worden aan het project Nieuwstraatkwartier. Er zit een bijdrage bij van € 50.000 uit het revolverend Duurzaamheidsfonds en € 130.000 uit de projectfinanciering. Samen is dat een bedrag van € 180.000 om op het gebied van duurzaamheid de eerste aanzetten te geven.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Op verschillende bladzijden in de begroting komen er andere bedragen naar voren. Op bladzijde 55 staat dat er een bedrag van € 650.000 vrij is, € 200.000 per jaar. In de voorjaarsnota van 2017 hebben wij gezegd dat er van de provincie ook middelen zouden vrijkomen, dat wij daarnaar op zoek zouden gaan. Dat zie ik allemaal niet terug. Hebben wij elders nog gelden gehaald en hoe worden die besteed?

De heer LANGIUS (wethouder): De € 650.000 hebben wij in een revolverend fonds gestopt en dat bedrag is beschikbaar voor de hele stad. Daarvan gebruiken we in het kader van de verduurzamingsprojecten die nu opgestart worden in het Nieuwstraatkwartier € 50.000. Met betrekking tot de cofinanciering op de projecten kan ik er nog wel meer noemen. Natuurlijk zullen

we daar achteraan gaan, maar dat is de fase van de invulling van de projecten. Aan de voorkant stellen wij in een eerste stap zo veel geld beschikbaar. De € 50.000 komt uit het revolverend fonds van € 650.000 en die € 650.000 heeft de raad beschikbaar gesteld voor duurzaamheidsinitiatieven in de hele stad. Zo zit het in elkaar.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik herinner me een heel andere discussie, maar dat ga ik even goed nakijken en nalezen. Dan zal ik mijn reactie aan de wethouder geven.

De heer LANGIUS (wethouder): In reactie op de D66-fractie over het ontraden van het amendement over het temporiseren van de doelstelling om met rijksmiddelen uit te komen, kan ik zeggen dat we dat afraden omdat dat niet in ons coalitieakkoord past. De heer Wiertz stelt de vraag naar de haalbaarheid en vraagt of we niet onze eigen teleurstelling organiseren. Daar zitten we altijd zelf bij. We hebben gezegd dat we er vertrouwen in hebben en het ook willen. Het is een wilsduiding van de kant die we met elkaar op willen. We nodigen de raad uit om daar ja tegen te zeggen, maar ik ben het met de heer Wiertz eens. Als wij er op enig moment volgend jaar of het jaar daarop achter komen dat het niet haalbaar is, zullen we hier het gesprek over moeten voeren. Zo realistisch is deze coalitie ook. Kortom: zaken liggen in de toekomst besloten.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Vanwege tijdgebrek in de eerste termijn heb ik de vraag van de heer Çete rondom de kop van het Nieuwstraatkwartier niet kunnen beantwoorden. Ja, het heeft onze volle aandacht. Qua entree en qua verkeersafwikkeling is het geen chique plek. Als je dat gebied zou kunnen ontwikkelen, zou het ons een lief ding waard zijn. Onze financiële situatie laat dat op dit moment niet toe. We gaan na of we daar misschien private ontwikkeling kunnen uitlokken.

Mevrouw Ten Seldam heeft rake woorden gesproken. Over het ambitieniveau en de aantallen komen we nog nader te spreken bij het programmaplan. Wat we wel anders gaan doen, is dat we voor het eerst gebruik gaan maken van alle participatie-instrumenten, alle beleidsinstrumenten die we tot onze beschikking hebben. We zorgen dat daar mooie combi's worden gesloten om ervoor te zorgen dat mensen de beste kans hebben om vanuit de bijstand aan het werk te komen. Wij gaan ons daarvoor inspannen.

De ChristenUnie-fractie vraagt bij monde van doctor Teeuw – ja, ik wilde het een keer zeggen, hij is gepromoveerd en ik heb daar diep respect voor – aandacht voor de schuldhulpverlening en daarin de voorliggende voorzieningen. Het college gaat dat oppakken in de uitwerking. Wij kennen de wens om vrijwilligersorganisaties te betrekken bij de coaching, zodat mensen enigszins in staat worden gesteld om de financiën weer zelfstandig te gaan doen. Wij zijn erbij gebaat dat zij niet weer in het oude patroon vervallen. Ik neem wel afstand van de woorden die hij wijdt aan het imago van de Stadsbank. Ik vind die geen recht doen aan het goede werk dat men doet. Als je dat afzet tegen wat private bewindvoerders doen...

De heer TEEUW (ChristenUnie): De laatste woorden kan ik helemaal beamen.

De heer MAATHUIS (wethouder): Tot slot een tweetal punten van de GroenLinks-fractie. De heer Buitenweg vraagt of er een ander regime wordt gehanteerd voor mensen die niet kunnen werken. Het is onze plicht om ook op die doelgroep te investeren. Die mensen kunnen wij niet, zoals wij de afgelopen periode hebben gedaan, aan de zijlijn laten staan. Wel gaan wij op de verschillende doelgroepen andere doelstellingen toepassen, omdat het ene reëel is voor mensen die direct bemiddelbaar zijn naar werk en het andere voor mensen die een wat langere afstand hebben tot de arbeidsmarkt. We zullen daar naar maatwerk moeten zoeken. Met betrekking tot de sollicitatieplicht voeren we al maatwerk en kunnen er al ontheffingen plaatsvinden. We gaan geen generiek regime hanteren. Daarover kunnen we nog een hele discussie voeren bij de uitvoering van de Participatiewet.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik wil nog een groep onder de aandacht brengen. Sinds het ingaan van de Participatiewet in 2015 zitten er een heleboel jongeren thuis zonder werk of starterskwalificatie. Die groep dreigt in 2025 massaal hierheen te komen om een uitkering aan te vragen. Ik zou graag willen dat die groep ook wordt meegenomen.

De heer MAATHUIS (wethouder): Mevrouw Geerdink wordt op haar wenken bediend. In regionaal verband wordt gewerkt aan de Twentse belofte. Ook in dat kader zijn kwetsbare jongeren onder de volle aandacht van het college, maar ook van onderwijsinstellingen waaronder het RMC, om ervoor te zorgen dat zij niet tussen wal en schip vallen. Wij gaan dat nog nader uitwerken en komen daar in de loop der tijd over te spreken. Deze doelgroep heeft onze volle aandacht.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Volgens mij zijn de wethouder en ik het eens over het feit dat er een groep is die niet kan werken om fysieke of mentale redenen. Is dat juist?

De heer MAATHUIS (wethouder): Je zult altijd mensen in de bijstand hebben, omdat de wetgever instroom op een aantal andere regelingen heeft beperkt. Mensen die heel moeilijk bemiddelbaar zijn naar werk komen in de bijstand. Dat erken ik.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Daarop voortbordurend is het toch niet logisch dat die mensen een sollicitatieplicht krijgen? Dat heeft geen zin.

De heer MAATHUIS (wethouder): Volgens mij hebben ze dat ook niet. Er wordt middels maatwerk van afgeweken. We gaan geen generieke maatregelen nemen. Het is altijd een kwestie van kijken naar de individuele situatie.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik hoop dat ik het Maathuiswerk goed kan volgen. De wethouder pleit voor zover ik dat begrijp bijna voor zoeken naar mogelijkheden hoe je maatwerk kunt leveren voor groepen die je met de standaardregelingen niet correct bedient. Mocht dat kloppen, dan is dat haast een pleidooi voor het amendement dat wij hebben ingediend. Wethouder Langius deed daar nogal onvriendelijk over. Ik ben benieuwd in hoeverre wethouder Maathuis daar mogelijkheden ziet.

De heer MAATHUIS (wethouder): Ik begrijp heel goed wat de heer Hümmels bedoelt. Het antwoord is nee. Het college ziet niets in een experiment met een basisinkomen. Dat is de achterliggende gedachte waar de heer Hümmels naar op zoek is. Laten we daar helder in zijn. Dat doen wij niet. Ik kan daar een heel betoog over houden, maar ik verwijs naar het onderzoek van de Universiteit van Antwerpen op dit vlak, dat uitwijst dat een basisinkomen leidt tot meer armoede in plaats van dat het problemen juist oplost.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik denk dat er allerlei verschillende onderzoeken zijn waar een heel andere conclusie wordt getrokken. Die woorden laat ik maar aan de onderzoekers in Antwerpen. Ik weet niet of dat op Nederland gericht was of wereldwijd of hoe dan ook. Ik doelde echter niet eens op het basisinkomen. Ik vind het grappig dat mijn verhalen over de rode lap, de stier en de kortzichtigheid daarvan hier worden aangetoond. Ik bedoelde dat er heel veel mogelijkheden zijn op elk terrein om met pilots en projecten, waar het Rijk zelfs ruimte voor biedt in werkgelegenheid maar ook in het uitkeringsinstituut, aanpassingen aan te brengen die mensen beter zouden kunnen helpen en die passen bij het maatwerk. Ik ben benieuwd wat de wethouder daarvan vindt om tot beter maatwerk te kunnen komen.

De heer MAATHUIS (wethouder): Wat wij gaan doen, is dat wij alles wat dienstbaar is om de kans op werk te vergroten actief onder de loep nemen. Dat kan allerlei kanten uit. Er zijn nu ook mensen die gevangen zijn in schulden waardoor het niet loont om nu aan het werk te gaan en ook niet op de langere termijn. Ik wil kijken of het überhaupt wettelijk mogelijk is – en anders starten we daar een lobby voor – om ervoor te zorgen dat het voor die mensen aantrekkelijk wordt om op enig moment toch de stap naar betaald werk te zetten, zodat ze niet gevangen zijn in de belemmeringen. We gaan kijken wat mogelijk is en daar hebben we wat tijd voor nodig. Ik hoop dat de heer Hümmels ons dat gunt.

Tot slot het Twentekanaal. De heer Buitenweg spreekt over een klotsbak. Het Twentekanaal is natuurlijk niet aangelegd voor de recreatieve vaart of voor roeiboten, maar het is een kanaal met een economisch nut. Dat staat voorop. De woonboten zijn inmiddels tot een minimum beperkt.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Ik was inderdaad de vraag van de heer Teeuw over de inclusieagenda vergeten. Wij zijn daarmee bezig. Ik attendeer de ChristenUnie-fractie graag op de raadsbrief van 20 maart 2018. Daarin heeft het college gezegd met allerlei organisaties in de stad, zoals Avelijn, De Klup en vele andere, in gesprek te gaan over knelpunten die zij op dit vlak ervaren. Dat brengen we in kaart. Het is zeker een thema in het kader van de toer die de wethouders Zorg maken bij dergelijke organisaties om op te halen wat er leeft. Het moet natuurlijk niet zo zijn dat we dat dan allemaal zelf gaan doen. In die zin sluit ik aan bij de oproep van de heer Teeuw om juist ook de partners zelf daarin een rol te geven. De heer Teeuw kan er zeker van zijn dat we daarmee aan de slag zijn.

Het tweede punt is de motie 11 van de GroenLinks-fractie inzake de wijkcoaches. De afgelopen tijd zijn er drie onderzoeken geweest, ook van onze rekenkamercommissie. We monitoren de pilots in de toegang. We hebben met de raad een onderzoeksrapport gedeeld van het Verwey-Jonker Instituut. De wijkcoaches komen in dienst van de gemeente. Het advies van het college blijft ongewijzigd.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ik weet wel dat er op het sociaal domein heel veel evaluaties plaatsvinden, maar dit gaat specifiek over het onderbrengen van wijkcoaches bij de gemeente en het effect daarvan. In de jaren negentig was er heel veel discussie over wie de indicaties deed, de wijkverpleging, het CIZ of de verzekering. Dat gaf toen heel veel discussie. Als je nu mensen zorg laat toezeggen aan cliënten terwijl de gemeente het betaalt, zit dat verenigd in één persoon en dat kan botsen. Die ervaring zou je moeten delen via een onafhankelijk evaluatieonderzoek. Hoe werkt het voor de professionals? Kunnen zij daarmee uit de voeten? Dat onderzoek bedoelen wij.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Ik hoor wat de heer Buitenweg zegt, maar het besluit dat de wijkcoaches in dienst van de gemeente komen, is al genomen. Dat moet ook van start, want het houdt verband met de ontwikkelingen die ik in eerste termijn heb geschetst rond de toegang, de integrale benadering die we daar hanteren. Ik merk dat ik in herhaling val. Het voegt niets toe om daar nu nog een keer op te gaan evalueren.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ik weet wel dat ze al in dienst zijn bij de gemeente. Die operatie is geweest. Het gaat erom dat je na een jaar of anderhalf jaar gaat onderzoeken wat het effect ervan is.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Ja, maar dat ga ik nu allemaal nog niet toezeggen. Ik heb in eerste termijn gezegd dat wij nu met de wijken Windmolenbroek en Nieuwstraatkwartier met een pilot bezig zijn in het kader van de wijkgerichte benadering op dit vlak. Natuurlijk gaan we kijken hoe dat effect heeft voordat we de integrale toegang zo breed uitvoeren over de hele gemeente. Ik blijf bij deze reactie. Het advies blijft ongewijzigd.

Het laatste punt betreft de opmerking van de heer Akse over de ondergrondse windmolens. Zonder gekheid, er bestaat al een ondergrondse opslag met een soort vliegwiel, ontwikkeld hier in Almelo bij Boessenkool, een prachtige Almeloëse onderneming. Aan de kant van de weg staat op hun terrein een prototype van een dergelijke installatie. Er liggen dus al heel mooie kansen. Het is goed om dat even te benadrukken, want het is een prachtig Almeloos bedrijf dat dit heeft ontwikkeld.

De heer AKSE (SP): Als hij in mijn tuin past, wil ik hem wel hebben.

De heer VAN REES (wethouder): Voorzitter! Ik reageer kort op de laatste motie van de PVV-fractie over de infrastructuur voor gas. Voor nieuwbouw van woningen moeten wij het Bouwbesluit volgen dat landelijk wordt vastgesteld. Daarin staat dat we dat niet meer mogen realiseren. Het is dus niet aan ons om dat te wijzigen of daar invloed op uit te oefenen. Bij bouwen binnen de bestaande kom lopen die gasleidingen nog wel vaak door de weg, maar de woning wordt er niet meer op aangesloten. In uitleggegebieden mogen we het niet meer aanleggen. In bestaande gebieden blijft de gasleiding gewoon liggen, maar als er in de toekomst iets nieuws door kan, bijvoorbeeld waterstof, moet het van de leiding van de straat naar het huis aangelegd worden. In uitleggegebieden die helemaal nieuw worden aangelegd en waar nog helemaal geen

gasleidingen liggen, zal het eventueel in de toekomst apart moeten worden aangelegd. Dat is niet aan ons, maar aan Cogas en het Rijk.

De VOORZITTER: Dank u wel. Daarmee is de beantwoording door het college in tweede termijn afgerond. Ik stel voor de vergadering voor een kwartier te schorsen. Dat is de tijd die ik de raadsfracties wil geven om zich te beraden op het uitbrengen van een stemverklaring. Ik ga niet bij elk besluitpunt apart gelegenheid voor stemverklaringen geven. Ik geef u straks in één keer de gelegenheid om te vertellen waarom u ergens voor of tegen bent. Daarmee ronden we de stemverklaringen op de moties, amendementen en de begroting af. In de schorsing gaat de griffie zich voorbereiden op de stemcomputer die wordt ingericht. Er wordt nu een gemuteerd overzicht uitgedeeld van aanhangige moties en amendementen, omdat er zo-even vier stuks zijn ingetrokken.

De VOORZITTER schorst hierop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering stelt de VOORZITTER aan de orde:

6. Besluitvorming: amendementen, raadsvoorstellen programmabegroting, belastingverordeningen 2019 en moties

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik vraag uw aandacht voor de besluitvorming. Als u daar prijs op stelt, geef ik de fracties de gelegenheid om stemverklaringen op het geheel af te leggen. Ik vraag niet bij elk punt opnieuw om een stemverklaring. U weet ongetwijfeld wat u waar wilt stemmen. U hoeft niet bij elk besluit een stemverklaring af te leggen. U hebt een debat gevoerd waarin geluisterd is naar wat u te zeggen had. Uit uw stemgedrag is uiteindelijk ook af te leiden hoe u stemt.

Ik geef eerst het woord aan de heer Heutink, die mij gevraagd heeft een opmerking te mogen maken.

De heer HEUTINK (PVV): Voorzitter! Vanwege een incompatibiliteit met mijn nevenfunctie onthoud ik mij van stemming over motie 19 over de GGD, Veilig Thuis Twente en Avedan.

De VOORZITTER: Dat betekent dat er bij motie 19 32 stemmen worden uitgebracht. Dat is helder.

Ik wijs de raad erop dat de amendementen tot en met 22 gaan over de programmabegroting. Als we die behandeld hebben, gaan we de programmabegroting, al dan niet gewijzigd, vaststellen. Een drietal amendementen, 29 tot en met 31, gaan over de Belastingverordeningen. Nadat we die behandeld hebben, stellen we de Belastingverordeningen vast. Vervolgens komen de moties in stemming.

De heer AKSE (SP): Het college heeft gezegd dat het een aantal moties en amendementen overneemt. Dat zie ik niet terug in dit overzicht.

De VOORZITTER: Ik vind het eerlijk gezegd niet zo relevant. Wat het college ervan vindt, blijkt uit het verslag. De raad is mans genoeg om een beslissing te nemen, of het college nu iets overneemt of niet. Daarmee boekstaft de raad zijn eigen opvatting.

De heer AKSE (SP): We zijn mans genoeg, sowieso, maar ik dacht dat het misschien wat tijd bespaarde.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! Wij willen motie 20 intrekken.

De VOORZITTER: Dat betreft de subsidie groene tuinen Steenbreek. Die motie is ingetrokken. De ingetrokken moties ziet u overigens nog wel in dit overzicht staan. Dan staat er een I (ingetrokken) of AH (aangehouden). Dat is materieel hetzelfde. Ze zijn dan uit de boekhouding van de griffier verdwenen. Men moet ze dan zelf op enig moment weer te berde brengen.

Voor het geven van stemverklaringen ga ik opnieuw de sprekerslijst langs.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! Allereerst motie 13 over de F35. Juist vanuit de duurzaamheidsgedachte zal de CDA-fractie voor stemmen. Het draagt namelijk ook bij aan minder brandstof.

Motie 17 betreft de lobby waarom gevraagd wordt en daarin is dictumpunt 3 geschrapt. De overwegingen en constatering liggen wel wat moeilijk in mijn fractie, maar uiteindelijk gaat het om het besluit en het resultaat dat het besluit hopelijk mag veroorzaken. Mijn fractie zal daarom met de gemaakte opmerking instemmen met deze motie.

Dan motie 23, Bevorderen diversiteit. Hoewel het college die aan de raad laat, zal mijn fractie niet instemmen, omdat het nu al mogelijk is. In het besluit staat expliciet dat er een pilot moet worden uitgevoerd. Het is mogelijk, maar laten wij geen pilot doen. Daarom stemmen wij tegen.

Voor de rest: laat u verrassen.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Voorzitter! Wij kunnen niet voor de begroting stemmen omdat niet duidelijk is wat de doelstelling van het college is.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Gezien de complexiteit van deze simpele begroting en de onvoorspelbaarheid van het stemgedrag van deze raad met betrekking tot de moties en amendementen, zal men aan mijn stemgedrag wel merken hoe moeilijk ik het ermee heb.

De heer HEUTINK (PVV): Voorzitter! Wij hebben ervaring met de F35 en beseffen dat het een belangrijke weg is voor de fiets, want hij levert fietsveiligheid op. Wij vinden het echter belangrijker om nu te investeren in onderzoek naar asfalt dat gebruikt wordt voor de automobilist of het vrachtverkeer. Wij stemmen dus tegen die motie. Wij zien het geld liever in asfalt voor de auto's of het vrachtverkeer.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Met betrekking tot de twee amendementen van de D66-fractie inzake Verminderen bezuiniging zorg en Geen extra verhoging OZB zou ik normaal gesproken voor stemmen. Principeel valt het helemaal binnen mijn betoog, maar stel dat die op het laatste moment een meerderheid halen, dan schieten we een gat in de begroting en dan zijn we nog verder van huis. Uit algemeen belang zal ik tegen stemmen, terwijl ik het principeel eens ben met de ingediende amendementen.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! Hoe sympathiek wij motie 24 ook vinden, het is al mogelijk en aan de pilot hebben we niet zo'n behoefte.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik stel vast dat de stemverklaringen zijn afgegeven. Wij gaan eerst over tot besluitvorming over de amendementen 8, 21, 28, 9 en 22. Er zijn 33 leden ter vergadering die hun stem mogen uitbrengen. Er zijn 2 afwezigen.

Aan de orde is de stemming over amendement 8 (Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdsgebonden).

Over amendement 8 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het amendement is verworpen met 10 tegen 23 stemmen.

Voor het amendement hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van PVV, GroenLinks, PvdA, SP, PVA en Leefbaar Almelo.

Tegen het amendement hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, D66, Fractie Weinreder, Democraten.Nu en Lijst Çete,

Aan de orde is de stemming over amendement 21 (Verminderen bezuiniging zorg).

Over amendement 21 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het amendement is verworpen met 10 tegen 23 stemmen.

Voor het amendement hebben gestemd de leden van de fracties van PVV, D66, SP, PVA en Leefbaar Almelo, alsmede de heer Buitenweg.

Tegen het amendement hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, PvdA, Fractie Weinreder, Democraten.Nu, Lijst Çete, alsmede de heer Ekizkuyu.

Aan de orde is de stemming over amendement 28 (Pilots en experimenten).

Over amendement 28 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het amendement is verworpen met 6 tegen 27 stemmen.

Voor het amendement hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, SP en Leefbaar Almelo.

Tegen het amendement hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, PVV, ChristenUnie, D66, Fractie Weinreder, Democraten.Nu, Lijst Çete en PVA.

Aan de orde is de stemming over amendement 9 (Wens of realiteit).

Over amendement 9 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het amendement is verworpen met 7 tegen 26 stemmen.

Voor het amendement hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, SP en Leefbaar Almelo, alsmede de heer Wiertz.

Tegen het amendement hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, PVV, ChristenUnie, Fractie Weinreder, Democraten.Nu, Lijst Çete en PVA, alsmede mevrouw Van Saane.

Aan de orde is de stemming over amendement 22 (Geen extra verhoging ozb).

Over amendement 22 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het amendement is verworpen met 8 tegen 25 stemmen.

Voor het amendement hebben gestemd de leden van de fracties van PVV, D66, SP en PVA.

Tegen het amendement hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, PvdA, GroenLinks, Fractie Weinreder, Democraten.Nu, Lijst Çete en Leefbaar Almelo.

Aan de orde is de stemming over het voorstel inzake de Programmabegroting 2019.

De VOORZITTER: Dames en heren! Thans is aan de orde van besluitvorming het - ongewijzigde - voorstel tot vaststelling van de Programmabegroting 2019.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! Mogen we daar nog een stemverklaring over geven?

De VOORZITTER: Ik heb u daar net de gelegenheid toe geboden. Ik wil het u echter ook niet onthouden, want ik wil uw proces niet verstoren.

De heer WIERTZ (D66): Ik heb het geïnterpreteerd als een stemverklaring over de amendementen en moties en niet over de begroting.

Zoals wij eerder deze dag hebben gezegd, hebben wij moeite met de open einden die in deze begroting lijken te zitten. Wij hebben ook zorgen over de taakstelling die in de zorg is opgelegd en die fors is. Maar wij hebben als raad ook een verantwoordelijkheid om een begroting vast te stellen en die verantwoordelijkheid voelt mijn fractie ook. Wij zullen toch voor de begroting stemmen, ondanks alle aarzelingen die wij erbij hebben.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! De argumentatie van D66 hebben wij ook, maar wij trekken een andere conclusie. Wij stemmen tegen de begroting.

Hierna wordt digitaal gestemd over het voorstel inzake de Programmabegroting 2019, waarna de voorzitter constateert dat het voorstel is aangenomen met 26 tegen 7 stemmen.

Voor het voorstel hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, SP, D66, Fractie Weinreder, Democraten.Nu, Lijst Çete en PVA.

Tegen het voorstel hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van PVV, GroenLinks, PvdA en Leefbaar Almelo.

Aan de orde is de stemming over amendement 29 (Afschaffen hondenbelasting).

Over amendement 29 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het amendement is verworpen met 4 tegen 29 stemmen.

Voor het amendement hebben gestemd de leden van de fracties van PVV en PVA.

Tegen het amendement hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, SP, PvdA, D66, GroenLinks, Fractie Weinreder, Democraten.Nu, Lijst Çete en Leefbaar Almelo.

Aan de orde is de stemming over amendement 30 (Dekkend houden leges paspoort-rijbewijs).

Over amendement 30 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het amendement is verworpen met 8 tegen 25 stemmen.

Voor het amendement hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van PVV, PvdA, SP, PVA en Leefbaar Almelo.

Tegen het amendement hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, D66, GroenLinks, Fractie Weinreder, Democraten.Nu en Lijst Çete.

Aan de orde is de stemming over amendement 31 (Bevriezen rioolheffing).

Over amendement 31 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het amendement is verworpen met 4 tegen 29 stemmen.

Voor het amendement hebben gestemd de leden van de fracties van PVV en PVA.

Tegen het amendement hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, SP, PvdA, D66, GroenLinks, Fractie Weinreder, Democraten.Nu, Lijst Çete en Leefbaar Almelo.

Aan de orde is de stemming over het voorstel Belastingverordeningen 2019.

Over het voorstel Belastingverordeningen 2019 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het voorstel is aangenomen met 28 tegen 5 stemmen.

Voor het voorstel hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, met uitzondering van de heer Trienen, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, SP, PvdA, D66, GroenLinks, Fractie Weinreder, Democraten.Nu, Lijst Çete en Leefbaar Almelo,

Tegen het voorstel hebben gestemd de leden van de fracties van PVV en PVA, alsmede de heer Trienen.

De VOORZITTER: Daarmee zijn de besluiten genomen die vandaag moesten worden genomen en zijn we toe aan de besluitvorming over de moties.

Aan de orde is de stemming over motie 1 (Preventie via vrijwilligerscoach (Vrouwen coachen meiden)).

Over motie 1 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie is aangenomen met 21 tegen 12 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van VVD, ChristenUnie, SP, PvdA, D66, GroenLinks, Fractie Weinreder, Democraten.Nu, Lijst Çete, Leefbaar Almelo, alsmede mevrouw Van Doorn en de heer Hammink.

Tegen de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, PVV, PVA en Lokaal Almelo Samen, met uitzondering van mevrouw Van Doorn en de heer Hammink.

Aan de orde is de stemming over motie 2 (Blijverslening).

Over motie 2 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie met algemene (33) stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 3 (Kansrijke Start).

Over motie 3 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie met algemene (33) stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 4 (Programma economie en participatie).

Over motie 4 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie is verworpen met 5 tegen 28 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de leden van de fracties van PVV, PVA en Leefbaar Almelo.

Tegen de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, SP, PvdA, D66, GroenLinks, Fractie Weinreder, Democraten.Nu en Lijst Çete.

Aan de orde is de stemming over motie 5 (Groenonderhoud).

Over motie 5 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie is verworpen met 6 tegen 27 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de leden van de fracties van PVV, PVA en Leefbaar Almelo, alsmede de heer Hammink.

Tegen de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, ChristenUnie, SP, PvdA, D66, GroenLinks, Fractie Weinreder, Democraten.Nu, Lijst Çete en Lokaal Almelo Samen, met uitzondering van de heer Hammink.

Aan de orde is de stemming over motie 7 (Terugdringen leegstand).

Over motie 7 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie is verworpen met 5 tegen 28 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de leden van de fracties van PVV, PVA en Leefbaar Almelo.

Tegen de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, SP, PvdA, D66, GroenLinks, Fractie Weinreder, Democraten.Nu en Lijst Çete.

Aan de orde is de stemming over motie 10 (100kV hoogspanningsleiding ondergronds).

Over motie 10 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie met algemene (33) stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 11 (Onafhankelijk evaluatieteam gemeente/wijkcoaches).

Over motie 11 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie is verworpen met 6 tegen 27 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, Leefbaar Almelo, Lijst Çete, alsmede de heer Akse.

Tegen de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, PVV, ChristenUnie, D66, Fractie Weinreder, Democraten.Nu en PVA, alsmede de heer Teunis.

Aan de orde is de stemming over motie 13 (Lobby F35).

Over motie 13 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie is aangenomen met 29 tegen 4 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, SP, PvdA, D66, GroenLinks, Fractie Weinreder, Democraten.Nu, Lijst Çete en Leefbaar Almelo.

Tegen de motie hebben gestemd de leden van de fracties van PVV en PVA.

Aan de orde is de stemming over motie 16 (Rentepercentage Stadsbank Oost Nederland).

Over motie 16 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie is verworpen met 12 tegen 21 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van PVV, GroenLinks, PvdA, D66, SP, PVA en Leefbaar Almelo.

Tegen de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, Fractie Weinreder, Democraten.Nu en Lijst Çete.

Aan de orde is de stemming over de gewijzigde motie 17 (Lobby Sociaal Domein).

Over de gewijzigde motie 17 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie met algemene (33) stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 18 (Kosten, resultaten en effecten van de uitvoering Leerplicht/RMC).

Over motie 18 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie met algemene (33) stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 19 (Betrekken van de "effecten van wettelijke en aanvullende uitvoeringstaken van maatschappelijke partners, in bijzonder de GGD Twente, Veilig Thuis Twente en Avedan", bij de bezuinigingsopgave).

Over motie 19 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie is aangenomen met 30 tegen 2 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, PVV, ChristenUnie, SP, PvdA, GroenLinks, Fractie Weinreder, Democraten.Nu, Lijst Çete, Leefbaar Almelo en PVA.

Tegen de motie hebben gestemd de leden van de fractie van D66.

De heer Heutink heeft niet aan de stemming deelgenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 23 (Bevorderen diversiteit).

Over motie 23 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie is aangenomen met 22 tegen 11 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van VVD, Lokaal Almelo Samen, met uitzondering van de heer Kampman, ChristenUnie, PvdA, D66, GroenLinks, Fractie Weinreder, Democraten.Nu, Lijst Çete en Leefbaar Almelo, alsmede de heer Akse.

Tegen de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, PVV en PVA, alsmede de heer Kampman en de heer Teunis.

Aan de orde is de stemming over motie 24 (Van beschermd wonen naar een beschermd thuis).

Over motie 24 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie is verworpen met 12 tegen 21 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van PVV, ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, SP, PVA en Leefbaar Almelo.

Tegen de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, D66, Fractie Weinreder, Democraten.Nu en Lijst Çete.

Aan de orde is de stemming over motie 25 (Twence incidenteel dividend).

Over motie 25 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie is verworpen met 8 tegen 25 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, D66, SP en Leefbaar Almelo.

Tegen de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, PVV, ChristenUnie, Fractie Weinreder, Democraten.Nu, Lijst Çete en PVA.

Aan de orde is de stemming over motie 26 (Herontwikkeling organisatie).

Over motie 26 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie is verworpen met 3 tegen 30 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de leden van de fracties van GroenLinks en Leefbaar Almelo.

Tegen de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, PVV, ChristenUnie, SP, PvdA, D66, Fractie Weinreder, Democraten.Nu, Lijst Çete en PVA.

Aan de orde is de stemming over motie 27 (Duurzaamheid).

Over motie 27 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie is aangenomen met 21 tegen 12 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van VVD, Lokaal Almelo Samen, met uitzondering van de heer Hubers en de heer Stork, ChristenUnie, SP, PvdA, D66, GroenLinks, Fractie Weinreder, Lijst Çete en Leefbaar Almelo.

Tegen de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, PVV, PVA en Democraten.Nu, alsmede de heer Hubers en de heer Stork.

Aan de orde is de stemming over motie 32 (Almelo bouwt met infrastructuur voor gas).

Over motie 32 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie is verworpen met 7 tegen 26 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de leden van de fracties van PVV, PVA, Leefbaar Almelo en Democraten.Nu, alsmede de heer Teunis.

Tegen de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, PvdA, D66, GroenLinks, Fractie Weinreder en Lijst Çete, alsmede de heer Akse.

De VOORZITTER: Dames en heren! Daarmee is de besluitvorming over de stukken die vandaag aanhangig waren tot stand gebracht. Wij kunnen de vergadering gaan beëindigen. Ik doe dat nadat ik de griffier en de medewerkers van de griffie bedankt hebt voor de bijstand die zij voor deze vergadering hebben geleverd.

(Applaus.)

Dat applaus mag u ook uitbrengen voor onze huismeesters, de bodes die de vergadering begeleid hebben. Het is voor u een lange dag, maar ook voor hen. Wij treffen elkaar als u dat wilt bij de Fabriekstuin in het Twenthe Centrum voor onze traditionele afsluitende maaltijd. Ik zeg u dank voor het geduld en de bijdragen die geleverd zijn en wens u voor straks wel thuis.

Sluiting.

De VOORZITTER sluit, te 20.06 uur, de vergadering.

**Gewijzigd/Ongewijzigd vastgesteld door de gemeenteraad van Almelo
in zijn vergadering van 15 januari 2019,**

De griffier,

de burgemeester,

drs. C.M. Steenbergen

A.J. Gerritsen